

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

21886

2.

Šlava MARIJE DEVIZE

od svetiga

Alfonsa Marije od Liguori,
fhkofa pri f. Agati, in sazhetnika drufhtva presvetiga
Svelizharja.

II. del.

Is italianfkiga preftavil
BLASH POTOZHNIK,
fajmofhter v Šhent-Vidu nad Ljubljano.

V Ljubljani, 1854.
Na prodaj pri Matiju Gerberu.
Natisnil Joshef Blasnik.

+21886, I C f.

I C f
21886

M643/1952

Od mnogih

djanj poboshnosti

na zhaft

presvete Devize Marije.

Nebef kraljiza je tako radodelna in hvaleshna, de svoje flushabnike sa nar manjsi djanja poboshnosti s velikimi dobrotami plazha, pravi f. Andrej Kretanski. De pa te gnade is svojih poboshnih djanj na zhaft Marije dofeshemo, ste dve rezhi potrebni; *pervizh* mora tisti, kateri jih opravlja bres smernih grehov biti, fzer bi Marija takimu rekla, kar je neki dan pregresnihu vojaku djala, kateri je, kakor sveti Peter Zelestin pripoveduje, vsak dan nekte poboshne djanja na zhaft Matere boshje opravljal. Ko je bil namrezh ta vojak en dan hudo lazhi, se mu je prikasala presveta Deviza, in mu je ponudila nar boljsi jedi, ktere so bile pa v tako umasani posodi, de si ni upal se jih dotakniti. Presveta Deviza mu pravi: Lej, jest sim Mati boshja,

in sim prishla tvojo lakot potolashit. Pa jest ne morem, pravi vojak, teh jedi is take pofode vseti. Kako je pa mogozhe, odgovori Marija, de ti hozhesh, de bi jest tvoje poboshnosti djanja veselo sprejela, ker mi jih s tako gerdim ferzam nosish? Ko je vojak to saflishal, se je spokoril, je shel v pushavo, in njegovo smertno uro se mu je prikasala Marija, in ga je v nebesa peljala. — V prvem delu teh bukev sim rekel, de je nemogozhe, de bi bil zhaftivz Marije vezhno pogubljen; tode to se more sastopiti s tim pristavkam, de je tak v gnadi boshji, ali de fajsheli greh sapustiti, ker mu bo takrat Marija gotovo pomagala. Ko bi pa kdo ne jenjal greha delati, s upanjem, de ga bo Marija vse eno svelizhala, bi bil sam kriv, de je nevredin in nepripravin, de bi mu Marija na pomozh prishla. *Drugizh*, de bo poboshne djanja na zhaft Matere boshje s pridam opravljal, mora zhlovek stanovitin v flushbi Marije oftati. Stanovitost sama saflushi krono, pravi f. Bernard. — Ko je bil poboshni Tomash Kempenfki she majhin fant, je imel navado vsak dan nekte re molitve na zhaft Marije Devize opravljati. Sgodí se pa, de jih je enkrat opustil; posneje jih je opustil zel teden, na sadnje pa zlo popolnoma. Na to se mu prikashe Marija po nozhi v sanjah, ki je njegove tovarshe ob-

jemala; ko je pa do njega prifhla, je rekla: Kaj hozheš imeti od mene, ki si svoje molitve opustil? Prezh béshi od mene, ti nisi vredin, de bi te objela. Na to se sbudí Tomash, je bil ves prestrašen, in od tega dne je sazhel spet svoje navadne molitve opravljati. Rihard prav govori, ker pravi, de, kdor Marii stanovitno flushi, njemu je blagor v njegovim upanji, ker se vse sgodi, kar sheli; ker pa nihzhe sa terdno ne vé, de bo stanovitin, sa to tudi nihzhe pred smertjo sa terdno ne vé, de bo svelizhan. Lep nauk je poboshni mladenzh Janes Berhmans, is drushbe Jesufove, pri svoji smerti svojim sobratam sapustil. Ko so ga namrezh oni prashali, ktere poboshne djanja Materi boshji nar bolj dopadejo, in fkos ktere bodo njeno pomozh nar bolj gotovo doslegli, je odgovoril: Tudi nar manjšhi poboshno djanje je sadošti, de se le stanovitno opravlja.

Prav kratko in s malimi besedami bom tukej mnoge djanja poboshnosti nashtel, ktere moremo na zhašt Matere boshje opravljati, de njeno pomozh dosfeshemo, in mislim, de bo to nar boljshi, kar se v teh bukvah najde. Med tem pa svojim ljubim bravzam ne priporozhujem toliko, vse te poboshne djanja opravljati, temuzh priporozhim jim, de tiste, ktere si bodo is vsih sbrali, stanovitno opravljajo,

in de naj se bojé de jih bo Mati boshja sapustila, zhe jih bodo toshljivo in nestanovitno opravljali. Oh koliko tistih, kateri sdaj v peklu terpé, bi bilo svelizhanih, ko bi bili poboshne dela, ki so jih na zhaft Marije sazheli, do konza speljevali!

Pervo djanje poboshnosti.

Ave Maria. — Zhesfena Marija.

To pozhesfhenje angelovo je presveti Devizi slo prijetno, sakaj to je ravno tako, kakor de bi ji tisto veselje, ki ga je obzhutila, kadar ji je angel Gabriel osnanil, de bo Mati boshja postala, s to molitvijo ponávljali; s tim namenam moramo toraj Marijo prav pogosto s to molitvijo posdraviti. „Posdravi jo s angelskim zhesfhenjem“, pravi poboshni Tomash Kempenfki, „sakaj tega rada flisfi“. Neki dan je rekla Mati boshja f. Mehtildi, de ni mogozhe nizeh boljiga storiti, kakor njo s *Ave Maria* (zhesfena Marija) posdraviti. Enkrat je sveti Bernard prav dobro flisfal, de ga je podoba Marije posdravila s besedami: Zhesfhen bodi Bernard. Šveti Bonaventura pravi, de Marija vselej s kako gnado nasaj posdravi; sakaj tako odgovori Marija vselej tistim, kateri jo pozhafté. Rihard pristávi: Ali bi bilo pazh mogozhe, de, zhe kdo k Materi Gospo-

dovi pride, in ji rezhe: Zhefhena si Marija, bi mu mogla kako gnado odrêzhi? Mati boshja fama je sveti Jederti obljubila, de ji bo smertno uro tolikokrat na pomozh prishla, kolikokrat je ona nji zhefhena Marija rekla. Svelizhani Alan she pravi, de, kakor se pri Zhefhena Marii vse nebefa veselê, tako hudizh trepetá in beshí. Tomash Kempenski ravno to poterdi is lastne skufhnje, in pravi, de se mu je enkrat sgodilo, de, ko je Zhefhena Marija molil, je hudizh nevtégama sbeshal. — Ta molitev se na tole visho vtegne opravljati:

1. Ali se molijo sjutraj in svezher, kadar se vstane, ali spat gre tri Zhefhena Marije s obrasam na tleh, ali pa faj klezhê, in k vsaki Zhefhena Marii se pristavi tale molitviza: *Škos svoje zhisto bres madesha spozhetje, ozhisti, o Marija, moje telo in mojo dusho.* Na to se prosi Marija sa njen shegen, kakor je sveti Stanislav vselej delal, in se podá pod pomozh Marije, in jo prosi, de bi nas zhes dan ali pa po nozhi greha obvarovala. Sato je tudi dobro de se obesi k póstelji lepa podoba Marije Devize.

2. Navada je tudi moliti angelsko zhefhenje s navadnimi tremi Zhefhena Marijami sjutraj, o poldne in svezher. Papesh Janes XXII. je bil prvi, ki je na to molitev odpustik dodelil, in sfer pri ti priloshnosti, ki jo

pater Krasset pripoveduje. Sgodilo se je bilo namrež, de je neki hudodelnik, ki je bil obsojen foshgan biti, ker je pred prasniam osnanenja Marije Devize tisti vezher Materi boshji se priporozhval, v fredi ognja shiv ostal, tako de se she njegove obleke ogenj ni prijel. Posneje je Benedikt XIII. tistimu, kateri angelsko zheshenje moli vsakrat sto dni odpustika, v sazhetku mesza pa popolnoma odpustik dodelil, zhe se je spovedal in obhajal. Pater Krasset she pristavi, de je Klemen X. she druge odpustike pridjal, zhe se k vsaki Zheshena Marii she moli: *Bogu in Marii bodi hvala.* — Vzhasi je vsak, kadar je svonilo, pokleknil in angelsko zheshenje molil, dan danashni je pa tega nekterih ljudi fram. Šveti Karl Boromej se pa ni framoval s vosa al s konja stopiti in angelsko zheshenje na zesti ali pa tudi v blatu klezhé moliti. Pripoveduje se, de je néki menih, ki je bil prelen med svonenjem k angelskimu zheshenju poklekniti, vidil, de se je svonik ali turn trikrat priklonil, in flishal je glas, ki je rekel: Lej, ti she tega ne sturish, kar neshiva stvar sturi. Tukej je tudi treba vediti, de se po raslaganji Benedikta XIV. ob velikonozhnim zhasu namešt angelskiga zheshenja moli *Regina cæli*, to je: *Veseli se nebeshka kraljiza* itd. in de se v saboto vezher in v nedeljo stojé moli.

3. Tudi je dobro Mater boshjo vfelej, kadar kdo flifhi uro býti, s eno Zhefhena Marijo pozhaftiti. Alfons Rodriguez je vsako uro Marijo na to visho posdravljal; kadar je po nozhi ura býla, takrat ga je angel sbudil, de ni te molitve nikoli opustil.

4. Vsakrat, kadar se s domu gré ali domu pride se lahko Mati boshja pozhafti s eno Zhefhena Marijo, de bi naš doma in sunaj greha obvárovala; tudi se ji takrat v duhu nogé kufhnejo, kakor Kartusiani fturé.

5. Kadar vidimo podobo Marije, jo s eno Zhefhena Marijo pozhaftimo. Sato bi imeli tiſti, kateri lahko fture, na ſvoji hiſhi lepo podobo Marije napraviti, de bi jo memo gredozhi pozhaftili. V Neapelnu in poſebno v Rimu ſe najdejo prav lepe podobe Matere boshje, ktere poboshni ljudje po potih naſtavijo.

6. Šveta zerkev je napravila, de ſe vfelej, preden ſe ſazhno duhovſke molitve, poprej Zhefhena Marija moli, in de ſe tudi vfelej s Zhefhena Marijo ſkonzhajo; ſato bi ſe tudi prav dobro ſturilo, ko bi ſe pri ſazhetku in pri konzhanji vſaziga djanja Zhefhena Marija omolila; pravim pri vſakim djanji, naj bo duhovno, poſtavim pri molitvi, pri ſpovedi in obhajilu, pri duhovnim branji, pred pridigo in po pridigi itd.; ali ko bi bilo tudi le poſvetno opravilo, kakor pri uzhenji, ka-

dar se komu kak fvet da, pri delu, ali pri jedi, ali kadar se k pozhitku gre. Gotovo nam bodo take djanja, ktere so med dvema Zhesfena Marijama opravljene, veliko shegna dale. Vselej, kadar sjutraj vftanemo, kadar ozhi sapremo, de bi saspali, v vsaki fkufhnjavi, v vsaki nevarnosti, kadar se jesa in druge take strafti v nas vsdigujejo, vselej bi imeli eno Zhesfeno Marijo moliti. Šturi to, ljubi moj braviz, in bosh vidil, kako veliko pride bosh is tega imel; premisli tudi, de pri vsaki Zhesfena Marii dvajset dni odpustika lahko dofeshesh. Sraven tega pové pater Auriemma, de je fveti Mehtildi Marija Deviza frezhno smert obljubila, zhe bo vsak dan tri Zhesfena Marije na zhaft nje mozhi, nje modrosti, in nje dobrote molila. Neki dan je rasodela Mati boshja svelizhani Johani is Franzije, de je Zhesfena Marija nji slo dopadljiva molitev, posebno zhe se desetkrat na zhaft njenih deset zhednost moli. Ta pifar pristavi vezh odpustikov, ki so s temi desetimi Zhesfena Marijami fklenjeni.

Drugo djanje poboshnosti.

Devetodnevne poboshnosti na zhaft Marije.

Zhaftivzi Marije so prav skerbni in gorezhi devetodnevne poboshnosti ali novéne na

zhaſt prasnikov Marije opravljati, ſa kar jim Mati boſhja břeſſhtevilne in imenitne dobrote dodeluje. Neki dan je vidila f. Jedert veliko duſh pod Marijnim plajſhem, v ktere je ta zhaſtita kraljiza ljubesnivo gledala; na to je ſaſliſhala ſvetniza, de ſo to duſhe, ktere ſo ſe s pobošnimi djanji tiſte dni pred prasnikom nebovſetja Marije Devize ſa ta prasnik prav pripravljale. — Pri devetodnevnih pripravah ſe ſamorejo takele pobošne djanja opravljati:

1. Še opravi premišljevanje ſjutrej in ſvezher, ſraven ſe obišhe ſveto reſhnje Telo, in ſe priſtavi na konz u devet Ozhe naſhov in Zheſhena Marij in devet Zhaſt bodi Bogu Ozhetu.

2. Še obišhe trikrat Deviza Marija pred kako njeno podobo, ſe da hvala Bogu ſa gnade, ktere ji je dodelil, in ſe proſi Mati boſhja ſa kako poſebno gnado; pri enim tih obiškanj ſe lahko opravi molitev, ktera ſe najde na konz u vſakiga premišljevanja ſa prasnike Marije.

3. Tudi ſe lahko obudé djanja ljubezni do Jeſufa in Marije, ker ni mogozhe nizh bolj dopadljiviga Materi boſhji ſturiti, kakor zhe njeniga Šina prav ljubimo, kakor je Marija ſama raſodela f. Brigiti: „Zhe hozheſh, de ti bom prav nagnjena, moraſh mojiga Šina Jeſufa ljubiti“, je rekla Mati boſhja.

4. Vse dni, dokler devetodnevna poboshnost terpi, se lahko moli eno zhetert ure is kakih bukev, ktere od zhaſti Marije Devize govore.

5. Tudi prav dobro je, zhe ſe kako unajno pokorjenje na zhaſt Marije opravi; zhe ſe diſziplina, ali zhe ſe zilizij noſi i. t. d. in ob enim ſe poſti, ali ſi pri jedi kako ſadje ali kaka jed, ktero nar rajſhi imamo, odrezhe, ali ſaj nekaj take jedi ſi priterga, ali zhe ſe kake grenke ſeli v uſta vſamejo. Pred praſnikam ta dan ſe tudi lahko poſti ob vodi in kruhu; tode vſe to ſe ſme le s poſebnim dovoljenjem ſpovednikovim ſtoriti. — Œhe boljſhi je, zhe ſe med devetodnevno poboshnoſtjo od ſnotraj pokorimo, zhe ſe ſderſhimo, de is preradovednoſti kaj ne gledamo, ali ne duhamo, zhe ſmo prav pametni, zhe molzhimo, zhe ſmo prav pokorni, zhe s nejevoljo ne odgovarjamo, zhe ſopernoſti prav voljno terpimo, in vezh taziga, kar ſamoremo bolj bres ſkerbi ſavoljo praſne zhaſtiſheljnoſti in s vezhim ſaſluſhenjem ſturiti, bres de bi ſpovednikoviga dovoljenja ſa to potrebovali. — Nar boljſhi pa je, zhe ſi pri ſazhetku devetodnevne poboshnoſti naprej vſamemo kak pregreſhik, kteriga navadno ſturimo, ſapuſtiti. Nar boljſhi ſturimo, zhe pri vſakim pred imenovanim obſkanji, Boga proſimo ſa odpuſhenje grehov,

ktore smo kdaj delali, in fklep ponovimo, v greh vezh ne dovoliti, sa kar potem Marijo sa pomozh profimo. Marii Devizi ne moremo bolj dopadljivo flushiti, kakor zhe njene zhednosti posnemamo; sato je dobro, zhe si pri vsaki devetodnevni poboshnosti naprej vsamemo, kako posebno zhednost Marije Devize, na ktero nas prasniki opomni, posnemati. Postavim, pri prasniku zhistiga spozhetja Marije si naprej vsamemo, v ti svet misli se vadi; pri rojstvu Marije, ponovljenje duha, s fklepam stan mlazhnobe sapustiti; pri ofrovanji Marije, odtergati se od vsih rezhi, na ktore smo sbe nar bolj navesani; pri osnanenji Marije, ponishnost in prenashanje sanizhevanja i. t. d.; pri obiskvanji Marije, ljubesen do blishniga fkos vbogajme dajanje ali faj fkos to, de sa gresfnike molimo; pri ozhishvanji Marije, pokorshino do vikshih, in poslednizh pri nebovsetji Marije, odterganje od vsiga, s fklepam vse tako sturiti, kakor de bi se sa smert pripravljali, ker moramo ref shiveti, kakor de bi bil vsak dan sadnji nashiga shivljenja. Zhe bomo devetodnevne poboshnosti tako opravljali, bomo gotovo veliko prida is tega dosegli.

6. Tudi bomo prav sturili zhe svojiga duhovniga ozheta sa dopushenje profimo, de bomo smeli, ne le na prasniki Matere boshje,

ampak tudi ktere druge dni med devetodneвно poboshnostjo k svetimu obhajilu pristopiti. **Pa-**ter **Segneri** je djal, de Marije ne moremo bolj zhaftiti, kakor de se s **Jesufam** sklenemo. **Mati** boshja fama je rasodela neki sveti perfhoni, kakor se bere pri patru **Krasset**, de ji nizh ne moremo dati, kar bi ji vezhji vefelje fturilo, kakor sveto obhajilo; sakaj pri svetim obhajilu nabira **Jesuf** v dufhi sad svojiga terplenja, od kodar tudi pride, de **Marija** nizh bolj od svojih flushabnikov ne shelí, kakor sveto obhajilo, in jim govori: **Pridite**, jejte moj kruh, in pijte vino, kteriga fim vam jeft smefhala.

7. Sadnjizh moremo v prasník Marije **Devize**, po svetim obhajilu fami febe **Materi** boshji v flushbo dati, in njo sa gnado profiti, de bi zhednost dosegli, ktero smo si naprej vseli, ali pa kako drugo gnado. Tudi je dobro, zhe si vfako leto smed prasníkov **Mater** boshje eniga sberemo, kteri naf bolj k poboshnosti unema; k temu prasníku se prav posebno pripravimo, de bi se vnovizh in fhe bolj **Materi** boshji v flushbo sdali, ker si jo v svojo góspó, priproshnizo in mater svolimo.*) **Pri** ti priloshnosti moremo tudi **Mater** boshjo

*) Na konzu teh bukev se najdeta dva sgleda, kako se ta molitev sdáje samiga febe opravi, eden sa fé, eden pa sa drushino.

sa odpushtenje profiti, de smo fzer bili pred to leto tako sanikerni v nji flushbi, in obljubiti, de bomo prihodno leto nji bolj svesto flushili. Sadnjizh moramo Marijo profiti, de bi nas sa svoje flushabnike vsela, in nam frezhno sadnjo uro dosegla.

Tretje djanje poboshnosti.

*Roshnikranz in dnevnize *) na zhasi Marije.*

Vfakdo vé, de je Mati boshja fama svetimu Dominiku molitev svetiga roshnikranza rasodela. Ko je bil namrezh ta svetnik en dan shalofstin, in se je pri svoji nebeshki Materi pritoshil nad krivoverzi Albigeni, kateri so ob tistim zhasu v zerkvi boshji velike smote delali, mu je odgovorila presveta Deviza: „Ta semlja bo smeraj ostala nerodovitna, dokler ne bo deshja zhes njo“. Tu je sposnal f. Dominik, de je ta desh molitev f. roshnikranza, ktero more rasshiriti. Na to je pridgoval ta svetnik povsod to molitev, ktero so katolski radovoljno sprejeli, tako de dan danashni ni nobene molitve, ktero bi verni vsih stanov

*) Dnevnize se imenujejo tiste zerkvene molitve, ktere duhovni in minihi vfak dan po svoji dolshnosti molijo, ali pa tudi pojejo.

bolj pogosto opravljali, kakor sveti roshnikranz. Koliko pazh krivoverzi v sadnjih stoletjih, Kalvin, Buzer in drugi, niso pozheli, de bi bili molitev f. roshnikranza odvrzhvali? Pa vsakdo vé, koliko je svet ti molitvi hvale dolshin. O koliko jih je bilo skos njo greha reshenih! Koliko jih je bilo skos njo k svetimu shivljenju napeljanih, koliko jih je, kteri so sdaj v nebesih, in so skos njo frezhno smert dosegli! To se lahko bere v veliko bukval, ktere od tega govoré; in nam je dosti vediti, de je sveta zerkve to molitev priporozhila, in de so jo papeshi s veliko odpustikov obdarili. Benedikt XIII. je s roshnikranzam (sa tistiga, kteri faj eniga treh delov na roshnikranz od dominikanov shengan moli) vse odpustike sklenil, kteri so roshnikranzu f. Brigitte dodeljeni; namrezh sto dni sa vsako Zheshena Marijo in sa vsak Ozhe nash, kteri se smoli. Verh tega doseshe, kdor roshnikranz moli, popolnoma odpustik vse vézhji prasnike Matere boshje, in vse sapovedane prasnike zerkve, kakor tudi v prasnikih vsih svetnikov is reda f. Dominika, zhe njih zerkve obishe, in se spové in obhaja. Vender je treba opomniti, de vse to le sa tiste velja, kteri so v bratovshino f. roshnikranza sapisani, kteri tudi tisti dan, ko so se sapisali popolnoma odpustik samorejo dobiti, kakor

tudi sto let odpustika, zhe roshnikranz nosijo. *)
Kdor pol ure na dan premishlje, dobi vsa-
krat sedem let odpustika, v sazhetku mesza
pa popolnoma odpustik.

De se pa morejo odpustiki s roshnikran-
zam sklenjeni sadobiti, je treba ob enim skriv-
nosti roshnikranza premishljevati, ktere se
najdejo v bukvah rasloshene; zhe jih pa kdo
ne sna, je sadošti, zhe ktero skrivnost Jesu-
soviga terplenja, postavim gajshlanja ali smerti
nashiga Gospoda premishlje. Roshnikranz
se more tudi prav poboshno moliti; kar to ti-
zhe, je rekla en dan Deviza Marija sveti Eu-
lalii, de ji je veliko ljubshi, zhe se pet ras-
delkov roshnikranza pozhasi in poboshno moli
kakor petdeset naglo in s majhino poboshnostjo.
Sato je tudi dobro, de se roshnikranz klezhé
in pred kako podobo Matere boshje moli, in de
se v sazhetku djanje ljubeshni do Jesusa in Ma-
rije obudi, in se sa kako gnado profita. Tudi
je treba vediti, de je boljshi, zhe roshnikranz
s drugimi vkup, kakor zhe ga sami molimo.

Pravijo, de je male dnevnize Marije De-
vize s. Peter Damiani sloshil; papesht Urban
II. je tistimu, kteri jih moli, vezh odpustikov

*) Vediti se mora, de so papeshi v posnejih zhasih dovo-
lili, te odpustike tudi tistim, kteri niso sapisani, in de
tudi drugi kloshterfki, ne sami dominikani, oblast imajo,
jih dodeliti.

dodelil; tudi je Mati boshja vezhkrat na snanje dala, kako dopadljiva ji je ta molitev, kar se bere pri patru Auriemma. Tudi je Marii ljubo in dopadljivo, zhe nje litanije molimo, kjer se vsakrat dofeshe odpuštika dvesto dni; tako tudi, zhe pesem: *Ave maris stella* molimo, ktero je Marija fama sveti Brigiti priporozbila vsak dan moliti; ali hvalno pesem: *Magnificat*, v kateri jo s njenimi lastnimi besedami pozhaftimo, s kterimi je zhaft boshjo osnаноvala.

Zheterto djanje poboshnosti.

Post na zhaft Marije Devize.

Veliko zhaftivzov Marije Devize je, kteri se ob sabotah in preddnevih prasnikov Matere boshje nji na zhaft ob kruhu in vôdi postijo. Snano je, de je sveta zerkev saboto k zhafti Marije Devize odlozhen dan namenila, ker je Marija, kakor govori f. Bernard, ta dan po smerti svojiga boshjiga Šina nepremakljivo stanovitna v veri ostala. Sato imajo flushabniki Marije Devize navado, nji ta dan kako posebno poboshno djanje prinešti, posebno postiti se ob kruhu in vôdi, kakor so f. Karl Boromej, kardinal Toled, in veliko drugih delali. Škof Nittard v Bambergu in pater Joshef Arriaga is drushtva Jesufoviga sta se ta dan zlo jedi popolnoma sdershala. Pri

patru Auriemma se bere, kako velike gnade je Bog tistim delil, kateri so to poboshnost opravljali. Namest vseh drusih sgledov, opomnim le na tistiga tolovaja, kateri je savolj te poboshnosti, de se je Materi boshji na zhaft postil, to gnado dosegel, de, ko so mu she glavo odsekali, je fkos zhudesh she shivel, de se je ubog greslnik pred smertjo she mogel spovedati. On sam je povedal, de mu je Deviza Marija shivljenje ohranila, ker je navado imel nji na zhaft se postiti. Ne bilo bi toraj prevezh, zhe bi tisti, kateri se hvali, de je posebin zhaftivz Marije Devize, posebno zhe je savolj svojih grehov morebiti she pekel saflushil, na zhaft Materi boshji v saboto ob kruhu in vodi se postil. Jest pravim, de kdor to poboshno delo opravlja, bo teshko pogubljen. S tim pa nozhem rezhi, de bo taziga, zhe je v smertnim grehu umerl, Marija fkos zhudesh reshila, kakor je tega tolovaja; sakaj to so zhudeshi boshjiga usmiljenja, kateri se redko gode, in norost bi bila, ko bi tudi tako kdo hotel svelizhanje dosezhi; le hozhem rezhi, de tistimu, kateri to dobro delo opravlja, Mati boshja lahko stanovitost v gnadi boshji in frezhno smertno uro sprosi. Vsi udje nashiga majhniga drushtva, to je, kateri so dosti pri môzhi, se postijo ob sabotah ob kruhu in vodi. Pravim, vsi, kateri morejo,

sakaj zhe je kdo fkos flabo sdravje sader-shan, bi se imel v faboto faj s eno famo jedjo sadovoliti, ali kakor po navadi se postiti, ali se sadja sdershati, ali kako drugo jed, ktero rad je, pustiti.

V faboto naj se tudi druge poboshne djanja Materi boshji na zhaft opravljajo, namrezh k obhajilu iti, ali faj sveto masho flishati, podobo Matere boshje obiskati, zilizij nositi, ali kaj drusiga taziga. Poboshin zhaftivz Marije Devize bi se imel faj ob preddnevih njenih prasnikov ob kruhu in vodi postiti, ali kako drugazhi, kakor nar bolj more.

Péto djanje poboshnosti.

Obiskvanje podob Marije Devize.

Pater Segneri pravi, de hudizha savoljo sgube, ki jo je pri konzhanji malikovanja imel, nizh ni bolj potolashilo, kakor preganjanje svetih podob fkos krivoverze. Šveta zerkev je svete podobe zlo s kervijo svojih maternikov branila, in Mati boshja fama je fkos veliko zhudeshev dala na snanje, kako ljubo ji je, zhe njene podobe obisheмо in jih pozhaftimo. Švetimu Janesu Damafhki-mu je bila roka odsekana, sato, ko je podobe Marije Devize branil; pa Mati boshja je s

zhudeshem šturila, de je roko špet dobil. Pater Spinelli pripoveduje, de se je v Konstantinoplu vsak petik po vezhernizah sagrinjalo pred podobo Matere boshje famo odperlo, in v saboto po vezhernizah špet saperlo. Ko je sveti Janes od Boga neki dan pred podobo Marije Devize molil, se mu je sagrinjalo podobne tudi famo od sebe odperlo; sato ga je sakristan, ki je menil de sveti mosh hozhe kraſti, s nogo baznil, ktera mu je pa sato prezej mertudna poſtala. Vſi zhaſtivzi Marije Devize s poſebno poboshnoſtjo podobne in zerkve, ktere ſo Materi boshji na zhaſt poſtavljene, pogofito obifkujejo. Šveti Janes Damaſki pravi, de ſo to tiſte pribeshaliſha, kjer pomozh najdemo ſoper ſkuſhnjave in ſoper kaſni in ſhtraſe, ktere ſi s ſvojimi grehi ſafluſhimo. Pervo, kar je ſveti zefar Hajnrih ſturil, kadar je v kako meſto priſhel, je bilo to, de je Materi boshji poſvezhene zerkve obifkal. Pater Sanhez ni nikoli domu ſhel, de bi ne bil pred Matere boshje zerkve obifkal. Sato bi ſe tudi nam ne ſmelo preteshko sdeti, naſhe Kraljize vsak dan v kaki zerkvi, kaki kapéli ali pa v ſvoji hiſhi obifkati. Dobro bi bilo doma na kakim bolj ſamotnim kraji napraviti kapelizo ſa molitev, kjer bi ſe podoba Matere boshje poſtavila ali obefila, olepſhana s pregrinjali, zvetizami in luzhizami, pred ktero

bi se lahko vsak dan litanije Matere boshje ali rošnikranz molil. Sato fim majhine bukvize spisal, v katerih se najde obiskanje svetiga rešniga Telefa in Devize Marije za vsak dan meza. *) Nekter shaftivz Marije Devize bi tudi mogel v kaki zerkvi ali kapéli Matere boshje dati napraviti zhaftitljivo obhajanje kakiga prasnika Matere boshje, in pred ſhe devetodnevo poboshnost s izpostavljenim svetim rešnim Telefam in s pridigami narediti. Dobro bo tukej povedati tiſto prigodbo, ktero pater Spinelli v zhudeshih Matere boshje, ſhtev. 65. pripoveduje. V letu 1611 ſe je prigodilo pri imenitni kapelizi Matere boshje v Montevergine, de ſo binkoſhtno ſaboto ljudje, ki ſe jih je bilo prav veliko naſhlo, ta prasnik s plesam, s neſmernim ſhertjam in pitjam in s drugim neſpodobnim obnaſhanjem ognufili. Na naglim je vſtal ogenj v kerzhmi, kjer ſo bili vſi ſbrani, in v manj kakor poldrugi uri je vſe poſlopje pogorelo, in vezh ko petnajſt ſto ljudi je poginilo. Pet perſhon, ki ſo ſhive oſtale, ſo povedale, de ſo vidile ſamo Mater boshjo, ki je s dvema baklama kerzhmo ſaſhgala, in ſo ſvoje govorjenje s priſego poter-

*) Te bukvize ſ. Alfonsa je Goſpod Friderik Baraga ſhe v letu 1831 v krajnſko preſtaval in dal natifniti.

dile. Sato prosim vse poboshne zhaftivze Marije Devize is zeliga ferza, de naj ob prasnikih na take boshje pota nikar ne hodijo, in de naj sture, zhe morejo, de tudi drugi ne bodo hodili. Sakaj pri tazih priloshnostih ima pekel vezh prida, kakor Mati boshja zhafti. Kdor take poboshnosti hozhe opravljati, naj gre tak zhaf, kadar ljudje ne deró tako slo vkup.

.Shefto djanje poboshnosti.

Shkapulir nositi.

Kakor si ljudje v zhaft fhtejejo, zhe imajo ktere ofébe ali perlhone, ktere njih livré nosijo, tako ima tudi Marija rada, zhe nje zhaftivzi fhkapulir nosijo, v snamnje, de fo v nje flushbo stopili, in de se med flushabnike Materé boshje fhtejejo. Kakor si lahko mislimo, sanizhujejo krivoverzi nafhih zhafov to poboshnost; pa vender jo je sveta zerkev s mnogimi papeshovimi listi in s odpustiki poterdila. Pater Krasset in Lezzana pripovedujeta, kar tizhe fhkapulir is gore Karmel, de se je presveta Deviza proti letu 1257 rankimu Šimonu Šhtok, anglésu prikasala. Marija mu je podala fhkapulir in mu je obljubila, de bodo tisti, kateri ga bodo v shivljenji nosili, vezhne smerti oteti. „Prejmi, ljubi sin, ta fhkapulir

fvojiga reda, je rekla Marija svetimu moshu, v snamnje de si s menojo fklenjen; ti in vsi karmeliti imejte pravizo, de zhe v njem oblezheni umerjete, vam ne bo treba vezhniga peklenfškiga ognja terpeti“. Verh tega pripoveduje pater Krasset, de se je Marija drugkrat papeshu Janesu XXII. prikasala, in mu sapovedala, vſim kteri bodo ta fhkapulir noſili, osnaniti, de bodo v ſaboto po ſvoji ſmerti is viz reſheni; to je dal na ſnanje ravno ta papesh v ſvojim piſmu, ktero je bilo od Alekfandra V. od Klemenata VII. in od drufih papeshov poterjeno, kakor ravno ta pater Krasset govori. Is tega, kar ſim v pervim delu (8. pogl. §. 2.) rekel, ſe vidi, de je Pavl V. ravno to govoril, ker ſe ſdi, de piſma ſvojih ſprednikov le raſlaga, ker v enim piſmu ſhe pogóje priſtavi, kteri ſe morejo ſpolniti, de ſe odpufistik doſeſhe; namrezh ohraniti ſveto zhiftoſt po ſvojim ſtanu, moliti male dnevnize Marije Devize, in kdor nima prilofhnofiti ſa to, zerkvene poſte derſhati in ob fredah meſa ne jeſti. Odpufitiki, kteri ſo s fhkapulirjem s gôre Karmel, kakor tudi s fhkapulirjem ſhaloſt Marije Devize, ſvete Trojize in poſebno zhiftiga ſpozhetja fklenjeni, ſo popolnoma in nepopolnoma odpufitiki, kteri ſe v ſhivljenji in ſmertno urodobé. Vſe te fhkapulirje ſim fkerbel, de ſim

jih dobil. Posebno se mora opomniti, de so s fhkapulirjem zhistiga spozhetja, kteriga minihi teatini shegnujejo *) sraven veliko posebnih odpuistikov, tudi vsi tisti odpuistiki fkle-njeni, kteri so kakimu rédu, kakimu svetimu kraju, ali kaki posebni osébi ali persbni dovoljeni. Zhe se moli sheft Ozhenafhov, Zhefhena Marij in Zhaft bodi Bogu Ozhetu na zhaft svete Trojize in zhistiga spozhetja Marije Devize, se dobé vselej vsi odpuistiki is Rima, is Porzijunkule, is Jerusalema in is Galizije.

Sedmo djanje poboshnosti.

V bratovshine Matere boshje stopiti.

Nekteri ljudje so bratovshinam slo soper in pravijo, de so vzhafi prepire napravile, in de se jih veliko is slabih, zhloveshkih namenov vanje sapishe. To de kakor zerkev in sakramentov ne moremo savrezhi, desiravno jih nekteri napak obrazhajo, ravno tako ne smemo bratovshin grajati; namest jih sametvati, so jih papeshi s veliko hvalo poterdili in s odpuistiki obdarili. Sveti Franzishek Salesianski opominja ljudi v svojim napeljevanji k poboshnemu shivljenju prav filno v bratovshine se vseti dati. In koliko je sturil sveti

*) Tudi drugi, kterim je ta oblast dodeljena.

Karl Boromejski, de bi bil bratovshine bolj uterdil, ali pa nove napravil. V svojih zerkvenih sborih je napeljeval spovednike, de naj svoje spovedvanze napravljajo v bratovshine stopiti, in to po pravizi, sakaj te bratovshine, posebno bratovshine Matere boshje, so vse barke Noetove, v katerih ljudje pred povodnjo fkušnjav in grehov, ki svet hozhejo potopiti, pribeshalishe najdejo. Na misijonih, ktere mi imamo, nar bolj ozhitno vidimo, koliko bratovshine pomagajo. Po navadi en sam zhlovek, kteri ni v nobeni bratovshini, vezh grehov sturi, kakor dvajset drusih, kteri bratovshine pridno obiskujejo. Bratovshina se sme imenovati turn Davidov, ki je sidans savetji, na kterim tavshent fhkitov vifi, zélo oroshje mozhnih. (Vis. pesem 4, 4.) Sato je tako dobro v bratovshine stopiti, ker udje mnoge branila soper pekel v njih najdejo, in ker se v njih pripomozhki v gnadi boshji obfati rabijo, pripomozhki, katerih ljudje, kteri med svetam shivé, zhe niso v kako bratovshino sapifani, malokdaj fami sebi v prid obrazhajo.

1. Pervi pripomozhik k svelizhanju v tem stoji, de se pogosto vezhne refnize premishljujejo. Spomni se svojih poslednjih rezhi, in vekomaj ne bosh greshil, (Sir. 7, 40.) in veliko ljudi se le sato pogubi, ker

tega ne premisljijo; Zela deshela je prasnina in pušta, ker nihzhe sam v se ne gre. (Jerem. 12, 11.) Tisti pa, kateri bratovshine obiskujejo, imajo priloshnost se v duhu sbrati, vezhne refnize premisliti, savoljo mnogiga premishlevanja, branja in pridig, ktere se v sborih bratovshin imajo: Moje ovze posnajo moj glaf. (Jan. 10.)

2. Svelizhanje dosezhi, je treba, de se pogosto Bogu v molitvi priporozhimo: Profitite, in bote prejeli. (Jan. 16.) Pa v bratovshinah se to neprenehama godi pri njih udih, in Bog njih molitev she pred uslishi, kakor fzer, ker, kakor sam pravi, rad svoje gnade dovoli, zhe ga sdrusheni sa nje profimo. „Zhe sta dva ismed val na semlji ene misli v vfakteri rezhi, sa ktero profita, jima bo dana od mojiga Ozheta“. (Mat. 18, 19.) Pri teh besedah opomni fveti Ambrosh: Veliko majhnih, zhe so s eno mislijo sbrani, bodo veliki, in nemogozhe je, de bi ne bile molitve vezh ljudi uslishane.

3. V bratovshinah imamo tudi losheje priloshnost fвете sakramente prejemati, in to savoljo postav, ktere to sapovedujejo, pa tudi savoljo lepih sgledov, ktere si bratje med seboj dajejo. Škos pogostno prejemanje fvetih sakramentov pa se losheje dobi stanoovitnost v gnadi boshji, ker, kakor govori

Tridentfki sbor, je sveto obhajilo pripomo-
zhik, fkos kteriga se fvojih vfkandanjih pre-
grefhkov snesimo in smertnih obvarujemo.

4. Rasun sakramentov se v bratovfhini
tudi svete zhednosti pokorjenja, ponishnosti,
ljubesni do blishniga, posebno do ubogih in
bolnih bratov doprinafhajo. Prav dobro bi
bilo, ko bi se v vse bratovfhine sveta navada
vpeljala, tudi drugim bolnikom kraja na po-
mozh priti. Tudi bi bilo dobro, ko bi se na
zhaft presvete Devize fkrivna bratovfhina
vpeljala, ktera mora is nar bolj gorezhih udov
napravljena bili. Prav kratko hozhem tukej
poboshne djanja povedati, ktere se v ti bra-
tovfhini opravljajo: 1. Še pol ure kaj duhov-
niga bere. 2. Še molijo vezhernize in kom-
pleta ali fkonzhanje od svetiga Duha. 3. Še
molijo litanije Matere boshje, med kterim
zham se tudi sa to odmenjeni foudje po su-
najno pokoré, in postavim krish na ramo sa-
denejo in kaj drusiga taziga. 4. Še bere pol
ure na dan is terpljenja Kriftusoviga. 5. Vfk-
ter se obtoshi pregrefhkov, ktere je zhes re-
glize fturil, in fprejme sa to od fprednika
bratovfhine nalosheno pokoro. 6. Sa to na-
menjen ud ali brat bere pokorjenje, ktero se
je pred ta teden doprinafhalo, in napové kdaj
bodo devetodnevene poboshnosti na versto pri-
fhle. Na sadnje se difziplinajo med enim pfal-

nam Usmili se me, o Bog, in med enim Zhefhena kraljiza, in na to vsak britki matri, ktera na altarji stoji, noge kufhne. Reglize so te, de vsak ud ali tovarsh vsak dan **1.** Premishljevanje naredi. **2.** Obiskanje svetiga reshniga Telefa in presvete Devize Marije opravi. **3.** Svezher svojo vest isprafhuje. **4.** Vsak dan kaj duhovniga bere. **5.** De se igre in posvetnih kratkozhasov sdershi. **6.** De pogosto k boshji misi pristopi, in se s nosho ketniz, s disziplino i. t. d. sunajno pokori. **7.** De vsak dan verne dushe v vizah in greshnike Bogu priporozhi. **8.** De kadar kak brat ali tovarsh sboli, ga drugi obishejo. Vernimo se sdaj k temu, kar smo pred govorili.

5. Velikokrat sim she rekel, kako potrebno je sa svelizhanje, de smo flushabniki Matere boshje; udje bratovshine pa nizh druga ne delajo, kakor de ji vsi skupej flushijo. O koliko hvale prejme Marija v bratovshinah! Koliko molitev se ji tukej prinese! Tukej se prez v sazhetku Materi boshji v flushbo darujemo, ko si jo prav posebno v Mater in Gospo svolimo; v bukve Marije Devize se damo sapisati, tako de na prav posebno visho flushabniki in otrozi Marije postanemo, in sato tudi Mati boshja na posebno visho s nami ravná, in nas v shivlenji in v smerti varuje. Tako tovarsh bratovshine po

vsi pravizi sme rêzhi, de je skos bratovshino vse dobro dosegel: Vse ob enim mi je snjo prishlo. (Modr. 7, 11.)

Tovarsk bratovshine pa mora posebno na dve rezhi dobro glédati: 1. De namen sturi savoljo nizh drusiga v bratovshino stopiti, kakor sa to, de bi svoji sveti materi Marii flushil in svojo dusko svelizhal. 2. De ne samudi, savoljo zhasnih opravil, bratovshine ob namenjenih dnevih obiskati; sakaj v bratovshino se more iti, de se nar imenitnischi opravilo na svetu opravi in poravna, namrezh svoje vezhno svelizhanje. Tudi se more skerbeti, de se tudi drugi napravijo, de bratovshino obiskujejo, in posebno, de se tisti, kateri so jo opustili, spet vanjo vernejo. O kako strashno je Bog velikokrat tiste shtrafoval, kateri so bratovshino Matere boshje sapustili! V Neapelnu je nekdo bratovshino, v ktero je bil sapisan, sapustil, in ko so ga opominjali se spet vanjo verniti, je odgovoril: Takrat bom nasaj prishel, kadar bodo moje noge polomljene in kadar mi bodo mojo glavo odsekali. Nesfrezhni zhlovek je resnizo prerokval, sakaj malo zhafa potem so mu nekteri njegovih sovrashnikov glavo odsekali in noge rastolkli. Naiproti pa Marija tiste tovarsche, kateri so v bratovshini stanovitni, s zhasnimi in vezhnimi dobrotami obdari: Vsi njeni

domazhi fo po dvojno oblezheni. (Prip. 31, 21.) Pri patru Auriemma se bere koliko posebnih gnad Marija tovarshem bratovshine v shivljenji, posebno pa pri njih smerti dodeli. Pater Krasset pripoveduje, de je v letu 1586 mladenizh, ki je she umiral, na enkrat saspal. Ko se je bil spet sbudil, je rekel svojimu spovedniku: O moj pater, jest sim bil v veliki nevarnosti vezhno pogubljen biti, pa Mati boshja me je reshila. Hudizhi fo mi moje grehe pred sodnim stolam boshjim ozhitati, she fo bili pripravljene, mene s seboj v pekel potegniti, tũ je presveta Deviza Marija prišla, in jim je rekla. Kam peljete tega mladenzha? Kakshno pravizo imate do eniga mojih flushabnikov, ki mi je tako dolgo v bratovshini flushil? Na to fo hudizhi sbeshali, in lej, reshene sim is njih rok. — Ravno na tem kraji pripoveduje pater Krasset, de je imel drug tovarsh bratovshine pri smerti terd boj s peklam preštati, in po premaganji je vesel savpil: O kako dobro je, zhe smo Mater boshji v nji bratovshini flushili! Na to je umerl ves potalashen poboshni flushabnik Marije Devize. Ko je vojvoda Popoliski v Neapelnu umerl, je rekel svojimu sinu: Vedi, ljub moj sin, de se imam sa to malo dobriga, kar sim na svetu sturil, svoji bratovshini sahvaliti; sato pa tudi tebi ne morem nizh bolj-

fhiga voliti, kakor de ti bratovfhino Matere boshje sapustim. Sa vezhji frezho imam de sim bil tovarfh bratovfhine, kakor de sim bil vojvoda Popolifki.

Osmo djanje poboshnosti.

Vbogajme dajati na zhaft Marije Devize.

Zhaftivzi Marije Devize posebno ob fabotah na zhaft Materi boshji vbogajme dajejo. Sveti Gregor pripoveduje v fvojih pogovorih, de je neki fveti zhevljar, po imenu Deusdedit (Bogdal), vse, kar je zhes teden pridobil, v faboto med uboge rasdelil. Neka fвета du-fha je nekikrat samaknjena vidila lepó poflopje, kteriga je Bog temu flushabniku Marije Devize pripravljaj, in fo ga delovzi le ob fabotah delali. Sveti Gerard ni nikoli odrekel, sa kar je bil v Marijnim imenu profhen. Ravno tako je delal pater Guttierrez is drufhtva Jesufoviga, in je posneje povedal, de ni nikoli sa nobeno gnado profil, ktere bi mu Marija ne bila dodelila. Ko je bil ta flushabnik Marije Devize od Kalvinov umorjen, se je Mati boshja prikasala njegovim tovarfhem v drushbi drusih deviz, ktere fo truplo v pert savile in odnesle. Tako je delal tudi fhkof Eberhard is Salzburga, in sato ga je vidil enkrat fvet menih v podobi majhniga otroka

v narozhji Marije Devize, ktera mu je rekla: „Lej, to je moj sin Eberhard, kateri mi nikoli nizeh ni odrekel“. Tako je delal tudi Aleksander Pales; ko ga je neki dan Franzishkanfki menih v imenu Marije profil, de naj v red fvetiga Franzishka stopi, je naglo fvet sapustil in Franzishkan postal. Naj toraj zhaftivzi Marije nikar ne samudé vfak dan nji na zhaft kaj maliga vbogajme dati, v faboto pa almoshino svikfhati. Zhe drusiga nizeh ne morejo, naj faj is ljubesni do Marije kako dobro delo fturé, postavim naj bolnikom na pomozh pridejo, sa gresfhnike in sa uboge dufhe v vizah molijo, itd.; take dela milofsti ferzu Materere milofsti veliko vefelje fturé.

Deveto djanje poboshnofsti.

Pogofsto k Marii pribeshati.

Jest terdim, de med vfimi djanji poboshnofsti nobeniga ni, ktero bi Materi boshji vezh vefelja fturilo, kakor zhe jo pogofsto sa njeno pomozh profimo, in v vfih posebnih potrebah k nji pribeshimo, postavim, kader dobriga fvetu ifhemo, ali drugim fvetujemo, kadar fe v nevarnofsti ali v fku fhnjavi snajdemo, kadar fmo shalofstni, posebno pa v fku fhnjavah soper fvetu zhiftoft. Zhe takrat molitev: *Pod tvojo pomozh pribeshimo, ali*

Zhefhena Marijo k Materi boshji molimo, zlo zhe le sveto ime Marija, ktero je posebno mogozhno soper napade hudizheve, isrezhe-mo, naf bo gotovo is nevarnosti reshila. Ko je svelizhani Santi Franzisfkan v fku-sh-njavi soper sveto zbistost k Marii pribeshal, se mu je naglo prikasala, mu je roko na perfi poloshila, in ga fku-shnjave otela. Tudi je dobro zhe roshnikranz ali fhkapulir kushne-mo, ali v roko vsamemo, ali se v kako po-dobo Matere boshje osremo. Pomnimo naj tudi, de je papesb Benedikt XIII. tistimu, kateri svete imena Jesus in Marija isrezhe, petdeset dni odpuftika dodelil.

Defeto djanje poboshnosti.

V tem rasdelku sostavim vezh poboshnih djanj, ktere na zhaft Marije Devize lahko oprarljamo.

1. Berimo, ali dejmo de se bo vezh mafh bralo na zhaft Marije Devize, ali faj flishimo jih. S tem ne tajim, de se sveta mafha le Bogu daruje, kterimu jo v snamnje njegove oblasti zhes vse ofrujemo; pri vsem tem pa vender pravi sveti Tridenfški sbor, de sveto mafho Bogu v sahvalo sa gnade, ktere je svetnikam in svoji boshji Materi dodelil, ofru-jemo, de, ker se mi njih spomnimo, tudi oni

pri Bogu sa naj profijo. Sato se moli v sveti mashi: „De bi njim v zhaft, nam pa v prid sadelo“. Sato je presveta Deviza neki poboshni osebi fama rasodela, de sveto masho ofrati, pa tudi tri Ozhenafhe in Zhesheha Marije in tri Zhaft bodi Bogu Ozhetu k presveti Trojizi moliti v sahvalo sa toliko gnad, ktere je Marija od Boga doslegla, je nji prav dopadljivo, sakaj, ker se presveta Deviza ne more sa vse gnade, ktere je od Boga prejela, sadosti sahvaliti, ji veliko veselja sturi, zhe ji njeni otrozi pomagajo namest nje Boga hvaliti.

2. Zhaftiti svetnike, kteri so bili s Marijo bolj na tanko sklenjeni, postavim svetiga Joshefa, svetiga Joahima, sveto Ano. Mati boshja fama je priporozhila nekimu plemenitniku zheshehe svoje matere svete Ane. Posebno zhaftiti tiste svetnike, kteri so Marijo posebno zhaftili, postavim svetiga Janesa evangelista, svetiga Janesa kerstnika, svetiga Janesa Damafzena, kteri se je sa podobe Marije Devize, svetiga Ildefonsa, kteri se je sa sveto devishstvo Matere boshje slo potegoval. *)

3. Vsak dan is kakih bukev kaj brati, kar od zhesheha Marije govori; na prishnizi zhaft Marije osnanovati, ali saj vsm, posebno svojim domazhim zheshehe Matere boshje

*) Prestavljavz teh bukev misli, de moremo po vsi pravizi tudi s. Alfonsa Ligori, med te svetnike sheteti.

priporozhevati. Deviza Marija je rekla enkrat sveti Brigiti: „Šturi, de bodo tvoji otrozi tudi moji otrozi“. Vsak dan sa tiste shive in sa tiste mertve moliti, kateri so Marijo posebno zhaštali. — Tukej povem mnoge odpustike, ktere so papeshi tistim dodelili, kateri na mnoge druge vishe nebesfko Kraljizo zhašté.

1. Tisti, kateri rezhe: Hvaljeno bodi sveto bres makesha spozhetje presvete Devize Marije, doseshe sto let odpustika; pater Krasset pové, de zhe se k besedi bres makesha she pristavi beseda: prezhi sto, se doseshejo she drugi odpustiki sa uboge dushe v vizah. 2. Pri „Zhesheha Kraljiza“ se dobi odpustika shtir-deset dni. 3. Pri litanijah Matere boshje je dve sto dni odpustika. Kdor pri besedah Jesus in Marija glavo pripogne, doseshe dvajset dni odpustika. 5. Kdor pet Ozhenashov in Zhesheha Marij na zhašt Kristusoviga terplenja, in shalost Marije Devize moli, sadobi deset tavshent let odpustika.

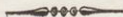
Poboshnim dusham na prid pristavim tukej she nekaj drugih odpustikov, ktere so papeshi s drugimi poboshnimi djanji fklenili. 1. Kdor mashe flishe, tri sto let odpustika. 2. Kdor tri boshje zhednosti obudi, s fklepam v shivljenji in smerti svete sakramente prejeti, mu je od Benedikta XIII. fedem let odpustika dodeljeno; kdor jih obuduje skos

zel mezez, dofeshe popolnoma odpustik, kteriga sa verne dushe v vizah ali pa sa smertno uro febi smemo oberniti. 3. Kdor moli petnajst Ozhenashov in Zhesheha Marij sa greshnike, dofeshe odpuštenje tretjiga dela pokore sa svoje grehe. 4. Tistimu, kateri vsak dan pol ure premishluje, je dodeljeno od papesha Benedikta XIII. vezh odpustikov, in enkrat v meszu, zhe se spové in obhaja, popolnoma odpustik. 5. Kdor opravi molitev: *Dusha Kristusova, posveti me*, dofeshe odpustika tri sto dni. 6. Kdor spremi sveto reshnje Telo, dofeshe pet, zhe ga spremi s prishgano svézho, sedem lét odpustika; zhe tega ne more, pa moli sa to en Ozhe nash in Zhesheha Marijo, dobi odpustika sto dni. 7. Kdor pred svetim reshnim Telesam poklekne, sadobi dve sto dni odpustika. 8. Kdor krish kushne, dofeshe eno leto in fhtirdefet dni odpustika. 9. Kdor k besedam: *Zhasht bodi Bogu Ozhetu, glavo pripogne*, dobi odpustika trideset dni. 10. Mashnik, kateri pred masho moli molitev: *Ego volo celebrare etc.*, sadobi petdeset dni odpustika. 11. Kdor svoje menishko oblazhilo kushne, dofeshe pet let odpustika. 12. Kdor psalm: *Is globozhine v pijem klezhé moli*, kadar se (svezher sa dushe v vizah) svoni, sadobi odpustika sto let. Od odpustikov se bere v bukvah od P.

Viva. *) Vfak, kateri sheli te odpustike sadobiti, naj fkerbi, de pred shaloft in grevengo obudi, sakaj s tem fe fturi pripravniga odpustik dofezhi. Druge poboshne djanja preidem, ktere fe v drugih bukvah najdejo, postavim: Molitve na zhaft sedem radoft Marije Devize, na zhaft dvanajft zhednoft Matere boshje i. t. d. in fkonzham ta rasdelk s lepimi befedami fvetiga Bernarda:

„O fвета Deviza, ki fi shegnana med vfimi devizami, ti fi zhaft zeliga zhlovefhkiga rodu, svelizhanje narodov. Tvoje saflushenje nima konza, tvoja oblast zhes vse ftvari nima meje. Ti fi Mati boshja, gospa vfiga fvetá, kraljiza nebes. Ti fi delivka vfih gnad, lepota fвете zerkve. Ti fi sgled pravizhnim, radoft fvetnikov, sazhetik nafhiga svelizhanja. Ti fi vefelje paradisha, vrata nebes, zhaft fvojiga Boga. Lej, tvojo zhaft fmo osnanili. Profimo te toraj, o mati dobrote, podperaj nafho flaboft, isgovori nafho predersnoft, fprejmi miloftljivo nafho flushbo, shegnaj nafhe prisadevanje in vnemi v ferzih vfih ljudi tvojo ljubesen, de bomo môgli tvojiga Šina, ko fmo ga tukaj na semlji ljubili in zhaftili, fkos zelo vezhnoft v nebesih hvaliti in flaviti.“

*) Ali pa v bukvah: Škrinja nebesfhkih saklad v krajnfko preftavljene. Na prodaj v Gorizi in Ljubljani.

Premišljevanje

sa prasnike

presvete Devize Marije.

I. Premišljevanje zhes laure- tanfke litanije,

*ktero se devet dni pred sedmimi vèlikimi
prasniki Marije Devize opravlja.*

Sa prvi dan devetodnevné poboshnosti do Marije.

1. Šveta Marija, sa naš Boga
profi. — Ker sveta zerkev hozhe, de v lita-
nijah Matere boshje tolikokrat besede: sa
naš Boga profi povsamemo, hozhemo pred,
preden vse zhaštivne imena premislmo, s
kterimi Marijo klizhemo, nekoliko premisliti,
kako mogozhna je proshnja Marije Devize
pred Bogam. Blagor njemu, sa kteriga Ma-
rija profi, Jesus ima svoje dopadenje nad tem,
de ga njegova ljuba Mati sa kaj profi, ker
mu s tem priloshnost da, njeno proshnjo spol-
niti. Šveta Brigita je flishhala, enkrat sa-
maknjena, de je Jesus rekel Marii: „Ljuba
Mati, profi me sa kar hozhesh, sakaj tvoja
proshnja ne more biti neusflishana; ti na svetu
meni nifi nikoli nizh odrekla, in sato tudi jest

v nebesih tebi nizh ne morem odrezhi“. **Šveti Bernard** pravi: **Zhe** jo **Šin** le flifhi, jo je she tudi uflifhal; dofti je, de **Marija** eno befedo rezhe, **Šin** ji dovoli vse, sa kar ga ona prosi. **Zhe** toraj hozhemo svelizhani biti, moramo sméraj **Mater** boshjo sa pomozh profiti, in vanjo klizati kakor **sveti Andrej** is **Kandije**:

Profimo te, o **sveta Deviza**! stoj nam na strani s svojo profhnjo pred **Bogam**, sakaj tvoja molitev je drashji kakor vsi sakladi **sveta**, tvoja molitev nam dofeshe nar vezhji gnade, tvoja molitev oframoti nafhe sovrashnike, in nam sadobi smago soper vse njih napadke.

2. Šveta Marija. — **Ime Marija**, je imé svelizhanja, ni posemljsko, je nebeshko imé, sato tudi pravi **sveti Epifani**, de ji niso starifhi, ampak de ji je **Bog** sam to imé bil dal. Po imenu **Jesuf** je ime **Marija** povsdignjeno zhes vse iména, sakaj **Bog** mu je toliko sladkost in milost dodelil, de tisti, kateri ga imenuje, vse dobro dofeshe, kar sheli. „**O Marija**, savpije **sveti Bernard**, ne moremo te imenovati, de bi ne bili od ljubeshni do tebe unéti.“ „**Zhe** je tvoje ime she tako ljubeshnjivo in sladko, pravi svelizhani **Henrik Šuso**, kako ljubeshnjiva moresh fhe le ti fama biti, o **Marija**!“ **O** milosti polno imé! **Imena Marija** ne moremo isrezhi, pravi **sveti Bona-**

ventura de bi veliziga prida is njega ne imeli. Pa pred vsem ima to imé mozh fkufhnjave hudizhove premagati.

O moja Kraljiza, ko bi te bil jest v svojih fkufhnjavah vselej na pomozh klizal, bi nekoli ne bil premagan. V prihodno ne bom nikoli posabil tebe klizati, tebe profiti: **O** Marija, stoj mi na strani, o Marija, pomagaj mi! Dofesi mi le to gnado, de te bom vselej klizal, kadar bo moja dusha v nevarnosti v greh privoliti.

3. Šveta Mati boshja. **O** koliko bo premogla pred Bogam profhnja Marije Devize, zhe je profhnja svetnikov she tako mogozhna! Molitve svetnikov, so molitve flushabnikov boshjih, molitev Marije pa je profhnja njegove Matere. Šveti Antonin pravi, de ima Jesuf profhnje Marije sa povelje, in sato je tudi nemogozhe, de bi Mati boshja svojiga Šina sa kako gnado profila, ktere bi ji on ne dodelil. Šveti Bernard naf opominja, vse gnade, ktere od Boga shelimo, fkos profhnjo Marije Devize isprofiti, sakaj, pravi on, ona je Mati, in sato ne more biti ne uflifhana.

O mogozhna Mati boshja! prôfi Jesufa sa mene; lej kako revin sim jest, usmili fe me! Profi sa me, in nikar fe ne navelizhaj profiti sa me, dokler me svelizhaniga ne vi-

dish v nebesih. O Marija! ti si moje upanje, nikar me ne sapusti! Šveta Mati boshja, prosi sa me!

Sa drugi dan devetodnevne poboshnosti do Marije.

1. Mati boshje milosti. Šveti Anselm imenuje Marijo Mater vsih milost, in svelizhani Jourdan pravi, ona je postavljena zhes saklade vsih milost in gnad; sato je rekel tudi sveti Bernardin is Siene: Škos njo se delé vse dobrote in milosti, komur ona hozhe, kadar hozhe, in kakor hozhe. Marija fama od sebe pravi. Pri meni je bogastvo — de obogatim tiste, kateri me ljubijo. (Prip. 8.) V moje roke je Gospod poloshil vse saklade gnad, de tiste s njimi obogatim, kateri me ljubijo.

Po tem takim, zhe te ljubim, o moja Kraljiza, ne bom ostal tako ubog, kakorfhin sim sdaj. Sa Bogam tebe zhes vse ljubim. Dofési mi gnado, de te bom she ferzhneje in mozhneje ljubil. Šveti Bonaventura pravi, de, zhe ti hozhefh, de se kdo otme, bo gotovo svelizhan; sato klizhem k tebi s tim svetnikam: Svelizhanje tistih, kateri v tebe klizhejo, otmi me! otmi me pekla, obvaruj me greha, sakaj le greh me v pekel pripravi.

2. Mati prezhista. Ta devishka Mati, ki je bres makesha in prezhista, sturi, de

tisti, kateri ji flushijo, zhisto in nedolshno shivé. Sveti Ambrosh naf uzhi, de je Marija, ko je she na semlji shivela, vsm tistim, kateri so vprizho nje bili, sgol s svojim pogledam ljubesen do zhistosti vdajala. Sato je bila imenovana limbar med ternjem. Kakor limbar med ternjem, je moja priyatliža med devizami. (Vis. p. 2, 2.) Vse druge devize, pravi sveti Dionisi Kartusian, so ali sebi, ali drugim ternje; Marija pa je vsakimu, kateri se je vanjo oserl, svete in zhiste obzhutleje vdajala. Frigeri, ki je pisal shivljenje svetiga Tomasha is Akvina, pripoveduje, de je on govoril, de zlo podobe Marije Devize nahajanje pozhutljivosti pri tistih preshenejo, kateri se poboshno vanje osrejo; in zhastljivi Avila saterdi, de jih je bilo veliko, kateri so bili soper zhednost zhistosti skufhani, skos poboshnost do Matere boshje, tega greha obvarovanih. Pa posebno mogozhno je ime Marija, skufhnjave soper to zhednost premagati.

Prezhista Deviza Marija, reshi me te pregrehe in sturi, de bom v skufhnjavi vselej k tebi pribeshal, in de ne neham, dokler skufhnjava terpi, tebe na pomozh klizati.

3. Mati bres madesha. Marija je bila tista neomadeshana Deviza, ki se je vsa lepa in bres madesha pred boshjimi ozhmi prikasala: Vsa lepa si, moja priyatli-

za, in madesha ni nad teboj. (Vis. p. 4, 7.) Sato je bila Marija tudi isvoljena grešnikom mir sadobiti, ona, ki jo sveti Efrem frednizo miru imenuje, in ki fama od sebe v visoki pesmi pravi: Pred Bogam fim eni enaka postala, ktera je mir nashla. (Vis. p. 8, 10.)

Sveti Gregor pravi, de, ko bi spertnik pred serditiga kralja prishel, ga potolashit, bi ga le she bolj rasferdil. Sato pa tudi Marija, ki je bila namenjena mir med Bogam in zhlovekam napraviti, ni smela kakor grešniza in pregrehe Adamove deleshna pred Gospodam se prikasati, in sato je bila vse krivize grehove obvarovana.

O neomadeshana Kraljiza! ki si Bogu tako draga, ne obrazhaj svojih ozhi od madeshov in ran, ktere mojo dusko prekrivajo; osri se milostljivo na mene, in pomagaj mi! Bog, kateri te tako mozhno ljubi, ti nizh ne odrezhe; ali bi se ti mogla braniti tistiga uflihati, kateri te klizhe? O Marija! k tebi pri-beshim, usmili se me; Mati bres madesha, prosi sa me!

Sa tretji dan devetodnevne poboshnosti do Marije.

1. Mati ljubesniva. Rihard od S. Lorenza pravi, de se je presveta Deviza Bogu famimu tako ljubesniva fkasala, de je

rekel: **Kako lepa si, moja priyatliža!** kako lepa si! (Vis. p. 4.) in de je rekel od nje: **Ena je moja golobiza, ena je moja popolnamka.** (Vis. p. 6.) Gotovo je, de po besedah patra **Šuareza Marijo Bog** bolj ljubi, kakor vse druge svetnike, ker njena ljubesen do Boga preféshe ljubesen vsih ljudi in angelov.

O ljuba, o naj bolj ljubesniva Deviza Marija! Šerzé svojiga Boga si dobila, vsemi pazh tudi moje revno ferzé v posestvo in posveti me. Ljubim te; saupam v té, ljubesniva Mati boshja, profi sa me!

2. Matinafhiga Odrefhenika. Šveti Bonaventura imenuje Marijo frednizo nashiga svelizhanja, in sveti Janes Damashki Odrefhenizo sveta. Savoljo dveh vsrokov smemo imenovati Marijo odrefhenizo sveta, frednizo, to je frednizo milosti, kakor je Jesus frednik pravize. Pervizh ker je privolila v vzhlovezhenje vezhne Besede; sakaj fkos to privolenje, pravi f. Bernardin is Šiene, je nam svelizhanje pripravila; in drugizh, ker je privolila v smert svojiga Šinu, ker je dopustila, de je bil on savoljo nashiga svelizhanja na krishu ofran.

Prosim te, o Marija! ktera si enkrat shivljenje svojiga lastniga Šina Bogu v ofer

darovala, šturi s svojo pomozhjo pred Bogam, de bom svelizhan.

3. Deviza zhaſtitljiva. Šveti Anſelm pravi, de je vrednoſt Matere boſhje ſa Bogam bolj viſoka, kakor vſe, kar bi ſi mogli miſliti in iſrezhi. „O moja kraljiza, pravi on, tebi ni nizh enakiga, ſakaj vſe kar je, je ali vezh, kakor ti, in to je ſam Bog, ali pa je manj ko ti, to je vſe, kar ni Bog.“ — „S eno beſedo, pravi ſveti Bernardin, ſam Bog more ſapopaſti velikoſt Marije.“ In Albert veliki priſtavi, de Marija ni mogla bolj na tanko s Bogam ſklenjena biti, raſun de bi bila ſama Bog poſtala. Ker Bog ſam Marije ni mogel bolj povikſhati, kakor de jo je ſa ſvojo Mater naredil, po pravizi ſafluſhi naſhe nar vezhji zheſhenje.

Mati boſhja, moja Mati Marija! po-zhaſtim te; ſhelim, de bi vſi v tebi tako mogožno Kraljizo zhaſtili. Uſmili ſe ubogiga greſhnika, ki te ljubi, in v té ſaupaj, Deviza zhaſtitljiva, proſi ſa naſ!

Sa zheterti dan devetodnevene pobošnoſti do Marije.

1. Deviza hvale vredna. Šveta zerkev oſnanuje v dnevnizah, de Marija ſafluſhi vſo hvalo, ſakaj, pravi ſveti Ildefons, kadar Marijo hvalimo, zhaſtimo njeniga boſhjiga Šinu; in ſveti Gregor priſtavi, de

Bog hvalo, ktero **Marii** damo, sa svojo lastno hvalo vsame.

Presveta Deviza obljubi v molitvah svete zerkve tistim, kateri sturè, de jo drugi sposnajo in ljubijo, vezhno shivljenje, in **Rihard** od **S. Lorenza** saterdi, de bo **Marija** tiste, kateri so jo tukej na semlji posebno zhaftili, tudi v nebefih na posebno visho polonala. **Sveti Anselm** pravi, de kakor **Marija** fkos svoje boshje materstvo svelizhanje gresfhnikov dela, tako gresfhniki fkos osnanovanje hvale **Marije Devize** svelizhanje dofeshejo. Desiravno ne morejo vsi biti pridgarji, samorejo vender vsi **Marijo** hvaliti, in v prijasnih pogovorih s sorodniki in prijatli visokovrednost **Marije Devize**, njeno mozh in milost povsdigovati, in tako sturiti, de tudi drugi veliko poboshnost do **Matere boshje** sadobè.

O nebeshka **Kraljiza!** od danf sanaprej bom sturil, kar bo mogozhe, de te bodo vsi zhaftili in ljubili. Vsemi milostljivo te moje shelje, in pomagaj mi, de jih speljem. Vsemi me sa svojiga flushabnika, in ne pripušti, de bi vnovizh flushabnik hudizhev postal.

2. Deviza mogozhna. Kdo ismed svetniki je pazh tako mogozhin, kakor njegova lastna **Mati?** Vse dofeshe, kar sa-sheli. De le hozhefh, **Marija!** pravi sveti

Bernard, in vse se sгоди. **Šveti Peter Damiani** terdi, de kadar **Marija Boga** sa gnade prosi, mu nekako sapoveduje. **Šin** zhaſti to ljubo **Mater** s tem, de ji vse dodeli, sa kar ga prosi, tudi zhe govori sa grefhnike. **Sato** savpije **Gerson**: **O Mati mojiga Boga**, ti ſi vſigamogozhna, zhe je treba grefhnike reſhiti, in ti ne potrebuješ nobeniga drusiga priporozhvanja pri **Bogu**, ker ſi ſama mati ſhivljenja.

O Marija, ti lahko ſturieſh, de bom ſvet; v té poſtavim ſvoje ſaupanje.

3. Deviza dobrotljiva. Zhe je **Marija** pri **Bogu** mogozhna, je tudi dobrotljiva in polna miloſti do grefhnikov. Ne more ji mankat ne mozhi, ne volje, pravi **f. Bernard**. Kako tudi bi ji mankalo mozhi, naſhe ſvelizhanje doſezhi, ko je **Mati** boſhja; kako bi bilo mogozhe, de bi nam ne hotla pomagati, ko ſmo mi njeni otrozi? **Kdor** ſe more ſpomniti, de ni bil uſliſhan, ko je tebe, o **Marija**, na pomozh klizal, naj ſa naprej neha tvojo miloſt ſlaviti, pravi **f. Bernard**. **Šveti Bonaventura** naſ uzhi, de ſo ſhelje **Marije Devize** nam gnade deliti tako velike, de je ne raſſhali le tiſti, kteri ſe proti nji neſpodobno obnaſha, temuzh tudi tiſti, kteri jo ſa gnade ne prosi. Ni treba dolgo proſiti, de od te **Matere** miloſti pomozh

dofeshemo. Prêden jo poklizhemo, nam njena dobrota naproti pride, pravi f. Rihard od S. Viktorja, in to savoljo tega, pristavi on, ker nashe revfhine ne more gledati, de bi nam ne pomagala.

Osri fe, o Marija! osri fe na mojo revfhino, in pomagaj mi. Deviza dobrotljiva, prosi sa mé.

Sa peti dan devetodnevne poboshnosti do Marije.

1. Deviza svesta. Blagor mu, kdor v molitvi pred durimi Marijnimi zhuje, kakor ubogi, ki pred vratmi bogatih zhakajo, de se jim pomaga: Šrézhin je zhlovek, kateri me poslufha, in vsak dan pri mojih durih zhuje. (Prip. 8, 34.) O de bi mi ti boshji Materi s tako svestobo flushili, s ktero ona nam pomaga, kadar jo sa njeno pomozh profimo! Marija obljubi tistimu, kateri nji flushi in njo zhaští, de ne bo vezh grefhil, in de bo vezhno shivljenje dosegel: Kdor v meni svoje dela opravlja, ne grefhi — dosegel bo vezhno shivljenje. (Šir. 24.) Sama klizhe vse, de najk nji pribeshé, in jim obljubi vse gnade, ktereколи morejo upati: Pri meni je vfa milost pota in refnize, pri meni je vse upanje shivljenja in zhednosti. Pridite vfi k meni. (Šir.

24.) Sveti Laurenz Justiniani oberne na Marijo tište besede svetiga pisma: Njene vesi so vesi svelizhanja, in prafha: Sakaj so vesi? Sato, ker ona svoje flushabnike véshe, de niso prevezh svoje volje, ker bi jih to utegnilo v pogubljenje napeljati.

Sveta Mati boshja! v te postavim vse svoje upanje, ti mi moreš pomagati, de spet ne greslim. O moja Kraljiza! nikar me ne sapusti, temuzh sadobi mi gnado, de pred umerjem, kakor de bi gnado boshjo spet sgubil.

2. Sazhetik nafhiga svelizhanja. Kakor jutrajna sarija, ktera sa tamno nozhjo pride, naf rasveseli, tako je rojstvo Marije Devize, po tem ko je fhtiri taushent let tama greha svet pokrivala, veselje na svet prineslo. Ko je bila Marija rojena, pravi neki zerkven uzhenik, je sarija prisijala. Sarija solnze napoveduje, tako je tudi Marija napovedovala vzhlovezheni Besedo, solnze pravize, nafhiga Svelizharja. Po pravizi pôje sveta zerkev pri rojstvu Marijinim: Tvoje rojstvo, o porodniza boshja, je osnanilo veselje zelimu svetu. Kakor je bila Marija sazhetik nafhiga veselja, tako ostane vedno ona vse nafhe veselje, sakaj Jesus Kristus, pravi sveti Bernard, je vse svoje saflushenje v roke svoje Matere poloshil,

de nam vse dobro, kar imamo, le fkos Marijo pride.

Sveta Mati boshja! ti si moje veselje in moje upanje, sakaj ti nikomur svoje pomozhi ne odrezhefh, in dofeshefh pri Bogu vse, kar hozhefh imeti.

3. Pofoda vse poboshnosti. Sveti Tomash naf uzhi, de poboshnost obftoji v tem, de je nafha volja naglo pripravljena to hoteti, kar Bog hozhe. Ta zhednost fofebno je bila, fkos ktero je Marija tako Bogu dopadljiva bila, in to je hotel rezhi nafh Svelizhar s odgovoram, kteriga je tifti sheni dal, ki je telo blagorvala, ktero ga je nofilo: Ref, blagor tiftim, kteri befedoboshjo poflufhajoinjo ohranijo. (Luk. 11.) S tim naf je Kristuf hotel poduzhiti, de je Marija vredna blagorvana biti bolj sa to, de je bila s voljo boshjo vselej sedinjena, kakor sato, de je bila Mati boshja. Po pravizi vpodobvamo Marijo folnzhni roshi, ktera fe vselej proti folnzu obraza. Nizh ni shelela Marija, nizh ni moglo njeniga ferza sadovoljiti, kakor fpolnovanje boshje volje, kakor je fama osnanovala: Moj duh fe rasveseluje v Bogu, ki je moje svelizhanje.

Svelizhana si, o moja Kraljiza! sakaj ti si bila vselej in popolnoma vdana v voljo

Ivojiga Boga. Sadôbi tudi meni gnado, de ves zhaf, kateri mi fhe sa shivljenje oftane, le to hozhem, kar je Bogu dopadljiviga.

Sa fhefti dan devetodnevné poboshnosti do Marije.

1. **Škrivnostna rosha.** V visoki pesmi je Marija imenovana sapert vert Gospodov: Sapert vert si ti, moja sestra, moja nevesta. Sveti Bernard pravi: Gospod je safadil v ta vert vse zvetlize, ktere sveto zerkev salfhajo, med drugimi vijolizo ponishnosti, limbar zhiftofti in rosho ljubeshi boshje. Marija je imenovana rosha, pravi sveti Jourdan, ker je bilo njeno ferzé od gorezhe ljubeshi do Boga in do ljudi uneto. Kje neki bi mogli pomozhnizo najti, ktera bi bila bolj fkerbna sa nafhe svelizhanje, ktera bi naf ferzhneje ljubila, kakor Marija? Le ena, pravi sveti Avgufhtin, namrezh Marija v nebesih saref fkerbi sa naf.

Ljuba Mati Marija! de bi pazh tudi jesh tebe ljubil, kakor ti mene ljubifh! Vse, kar mi bo mogozhe, hozhem fturiti, de te bom zhaftil in ljubil. Prefladka Kraljiza, sadobi mi gnado, de ti sveft oftanem.

2. **Turn kralja Davida.** Marija je imenovana v visoki pesmi turn Davidov: Tvoj vrat je kakor turn Davidov, ki je sidan s savetji; tavshent fhkitov

vifi na njem, zélo oroshje mozhnih. (Vis. p. 4, 4.) Turn Davidov, pravi sveti Bernardin je stal na visozhini, namrezh na hribu Šion, in sato je bila Marija tako imenovana, de se visokost Matere s tim na snanje daje. Sato se pravi tudi v pfalmih, de je prezej pri sazhetku njeniga bitja njena svetost na visokosti vse goré presegla. Njegovo staliske je na svetih gorah. (pf. 86.) Sveti Gregor te besede tako rasloshi, de je bila Marija v prvi prizhi njeniga bitja bolj svéta, kakor nar vezhji svetniki na konzuh njih shivljenja.

O moja Kraljiza, ljuba Mati Marija, veselim se nad tvojo visoko vrednostjo, in pripravljen sim rajshi svoje shivljenje dati, kakor puštiti, de bi se tebi, ko bi bilo to mogozhe, le nar manjshi del tvoje flave odvsel. O de bi pazh mogel svojo kri preliti, in s tim sturiti, de bi vsi ljudje na semlji tebe, o visoka Kraljiza, zhaštali in ljubili!

3. Turn flonokostén. V svetim pismu se rezhe od Marije: Tvoj vrat je kakor flonokostén turn. Njen vrat je sato turnu vpodobljen, ker duhovi shivljenja, kakor sveti Bernard goveri, to je boshje dobrote, fkos ktere s Bogam ostanemo fkle-njeni, fkos Marijo is nashe glave Jesusa Kristusa v njegovo telo, sveto zerkev te-

zhejo. Ravno ta svetnik tudi pravi, de od te prizhe, ko je Marija boshjo Befedo od svetiga Duha spozhela, jo je Bog tako vifoko povsdignil, de on hozhe, de sanaprej nihzher nobene gnade vezh drugazhi ne sadobi, kakor fkos Marijo. Šlonova koſt je mozhna in ob enim lepa viditi, sato pravi abat Rupert: „Kakor flonokosten turn fi ljubesnjiva Bogu, in ſtraſhna hudizhu“.

Ker po tem takim, o moja Kraljiza! ſavoljo ljubesni, ki jo ima Bog do tebe, nam vſe dobro ſamoreſh ſadobiti, in ker ſe te hudizh boji, tudi mene ſamoreſh obvarvati njegovih napadkov. Uſmili ſe naſ, ki ſe veſelimo pod tvojo brambo prebivati.

Sa ſedmi dan devetodnevene poboshnoſti do Marije.

1. Hiſha ſlata. Slato pomeni ljubesen, in sato imenuje Albert véliki Marijo ſlat tempel boshje ljubesni; ſakaj, priſtavi ſveti Tomash, kakor je bilo v tempeljnu Jeruſalemfkim vſe s ſlatam prekrito, tako je bila tudi lepa duſha Marije s ſvetoſtjo napolnjena. Marija je bila tiſta ſlata hiſha, ktero ſi je vezhna Modroſt, boshja Befeda tukej na ſemlji v ſvoje prebivaliſhe ſvolila: Modroſt ſi je ſidala hiſho. (Prip. 44.) Ta hiſha, v kateri je Bog prebival, je tako bogata, pravi Rihard od Š. Loren-

za, de se vsi našli revfihini fkos njo lahko pomaga.

O Marija! ker ti Boga tako možno ljubifh, shelifh, de bi ga vsi ljubili. Pred vſim te proſim, ſadobi mi to gnado, ſakaj od tebe upam, de je bom deleſhin poſtal; ſadobi mi možno ljubesen do Boga.

2. Škrinja (barka) miru in ſprave. Marija je bila bolj proſtorna barka, kakor barka Noetova; ſakaj v tej ſte le dve ſhivali vſakiga rodu imele proſtor, pod plajſhem Marije Devize pa vsi, pravizhni in greſhniki najdejo doſti proſtora. Šveta Jedert je vidila enkrat, kako ſe je truma divjih ſveri, levov, leopardov, i. t. d. pod plajſhem Marije Devize ſkrivala, in kako jih je Marija, nameſt jih pregnati, ſ prijaſno roko gladila, de bi ji ne uſhle. Svéri, ktere ſo v Noetovi barki pod ſtreho bile, ſo divje oſtale, greſhniki pa, kteri pod plajſh Marije Devize pribeshé, ne oſtanejo greſhniki, ker ona njih ferza ſpremeni, in ſturi, de ſe v boſhjo prijaſnoſt vernejo. Preſveta Deviza je raſodela ſveti Brigiti: „Kolikorkrat tudi zhlovek greſhi, zhe ſe reſnizhno poboljſhan k meni verne, ſim naglo pripravljena ga ſprejeti, ker ne gledam na ſhteſilo njegovih grehov, ampak na pripravljeno njegovo voľjo. Ne branim ſe njegovih ran obesvati in

zeliti, sakaj imenujejo me, in po pravizi, Mater milosti“.

O Mati milosti, te klizhem s svetim Augufhtinam, fpomni fe, de fe ni nikoli flifhalo, de bi bila grefhnika, ki je k tebi pribeshal, od febe pahnila; jeft ubog k tebi pribeshim in saupam v tvojo pomozh.

3. Vrata nebeshke. Marijo imenujemo vrata nebeshke, ker mi bres njene pomozhi, pravi sveti Bonaventura, ne moremo v nebefa priti. V Jerusalemu je moje gofpofstvo, pravi nafha Kraljiza, in Richard od S. Lorenza priftavi: sakaj jeft sadobim vſim, kateri me zhaſte, vſe, kar shelé, in jih v nebefa peljem. Sveti Bonaventura pravi, de ſo tiſti, ktere Marija ljubi, to je tiſti, kateri imajo to frezho njeni flushabniki biti, v bukve vezhniga shivljenja ſapifani. Sato imenuje Bernardin od Buſtis Marijo bukve shivljenja, in pravi, de bo tiſti, kteriga ime je v te bukve ſapifano, gotovo ſvelizhan.

O Mati moja! v tebe poſtavim vſe upanje ſvojiga ſvelizhanja. Ljubim te, ſturi de bom ſvelizhan, in ne pripuſti, de bi bil v pekel pahnjen, kjer bi te mogel vezhno kleti.

Sa ofmi dan devetodneve poboshnoſti do Marije.

1. Sgodnja daniza. Janes Damafhki

imenuje Marijo danizo, ktera pred vs-hodam solnza pride. Ravno tako gre poboshnost do presvete Devize pred solnzam gnade boshje; sakaj, pravi sveti German, poboshnost do Marije je gotovo snamnje, de je kdo v stanu gnade boshje, ali pa faj, de bo kmalo gnado boshjo spet dosefel. Šveta zerkev imenuje Marijo svesdo na morji, sakaj, pravi sveti Tomash, kakor svesda tiste, kateri so na globokim morji v nevarnosti od valov posherti biti, v varno svetje pripelje, tako naf tudi Marija pripelje fkos divjavo morje tega shivljenja v nebefa. Šveti Bernard naf opominja, de zhe nozhemo od valov fkušnjav utopljeni biti, ne smemo ozhi od Marije, svesde svelizhanja, ober-niti, in pristavi: „Zhe sa njo gresh, ne bosh safhel na krive pota; zhe ti ona na strani stoji, se nimash nizh bati; zhe ti je Marija milostljiva, bosh gotovo svelizhan“.

2. Sdravje bolnikov. Šveti Šimon Stok imenuje Marijo sdravilo sa greshnike, in sveti Efrem je ne imenuje le sdravilo, temuzh sdravje tistih, kateri k nji pribeshé. Kdor se toraj v potrebi k Marii oberne, ne najde v nji le sdravila, temuzh tudi sdravje, kakor je Marija fama obljubila tistim, kateri se k nji obernejo: Kdor mene najde, najde shivljenje, in sajéma

sdravje od Gospoda. (Prip. 8, 35.) Treba se nam toraj ni bati, de bi gnuf, kteriga nashe rane delajo, Marijo odvernili nam pomagati, sakaj ona je naša Mati, in kakor se mati ne da od nobene rezhí sadershati, de bi svojiga ranjeniga sina ne oskerbvala, tako tudi Marija ne bo posabila svojih bolnih flushabnikov, kteri k nji pribeshé, osdraviti. Sato sdihe sveti Bernard:

Šveta Mati boshja! kakor sanizhljiv je grefhnik, ga ti ne sanizhujesh, in zhe te sa tvojo pomozh profi, mu pomagash, in ne pripustish, de bi obupal.

3. Pribeshalifhe grefhnikov. Šveti German imenuje Marijo pribeshalifhe, ktero je vedno všim grefhnikam odperto; sakaj, pravi f. Jourdan, ona nikogar ne savershe, kteri se k nji oberne, de jo le profi, ga sprejme. Šveti Janes Damaski pravi sato, de ni le pribeshalifhe nedolshnih, temuzh tudi pribeshalifhe grefhnikov, kteri jo sa njeno pomozh profijo. In sveti Anselm ji rezhe: „S materno ljubesnijo sprejmefh grefhnika, kteriga zel svet zherti, in se ne navelizhafh, dokler nefrezhniga s njegovim sodnikom ne spravish;“ s tem hozhe rezhi, de grefhnika, kteriga Bog zherti, vse stvari sovrashijo, de pa, zhe se k Marii, pribeshalifhu grefhnikov oberne, ga ona ne zherti,

temuzh ga ljubesnivo sprejme in ga ne sapusti, dokler mu njeni Sin, našh sodnik Jesus Kristuf, njegovih grehov ne odpusti.

Zhe si toraj, o moja Kraljiza! pribeshalifhe gresnikov, si tudi moje pribeshalifhe; in ker nobeniga ne savershefh, kateri se k tebi sa pomozh satezhe, tudi mene ne bofh savergla, zhe te sa pomozh prosim. Pribeshalifhe gresnikov, prosi Boga sa naf! Marija, prosi sa naf, sakaj takrat bomo gotovo otéti.

Sa deveti dan devetodnevne poboshnosti do Marije.

1. Trofhtarza shaloftnih. Kdo, pravi fveti German, sa Jesusam Kristufam sa nafhe svelizhanje toliko fkerbi, kakor ti, o Marija? Kdo naf v nafhim terpljenji bolj trofhta, kakor ti? Ni, odgovori fveti Anton, nobeniga fvetnika, kateri bi imel toliko usmiljenja do nafhe revfhine, kakor ta usmiljena Kraljiza. Ker so pa bolesni dushe tiste britkofti, ktere naf nar bolj shaloftné delajo, imenuje svelizhani Henrik Suso Marijo svefto trofhtarzo gresnikov. Zhe Marii revfhino svoje dushe osnanimó, nam prezej s svojo profhajó pomaga, naf prezej potrofhta. Rihard od S. Viktorja she zlo pravi, de nam njeno usmiljenje naproti pride, in de nam pomaga, preden smo jo

profili. Molimo toraj pogosto s svetim Bonaventuram :

O Marija! ne jenjaj naš vselej troshtati, posebno pa našo smertno uro; sprejmi takrat našo dušo in srozhi jo svojimu boshjimu Šinu, v kteriga rokah je naše svelizhanje.

2. Pomozh kristjanov. Janes Damaski imenuje Marijo pomozh, ktera je hitro pripravljena naš vse nevarnosti rešiti; in sveti Kosma is Jerusalema pravi, de je Marija vsigamogozhna naš greha in pekla otéti. Sveti Bernard pravi: Ti si nepremagana bojvavka, kadar svoje flushabnike soper napadke hudizheve braniš. Sato je Marija v visoki pesmi imenovana strahna kakor vojskna truma v bran postavljena.

O moja Kraljiza, o de bi bil jest pazh vselej k tebi pribeshal! moji sovrashniki bi me ne bili nikoli premagali. Od danš s naprej se hozhem na tvojo pomozh sanashati, in v vsih svojih skushnjavah, k tebi pribeshati, pa tudi od tebe terdno upati premago vsih svojih sovrashnikov.

3. Kraljiza marternikov. Po pravizi imenujemo Marijo Kraljizo marternikov; sakaj takrat, ko je nje Šin na krishu visel, je Marija vezh terpela, kakor vsi mar-

terniki: Pod krishem je stala njegova Mati. Matere beshé, kadar vidijo svoje otroke umirati in jim ne morejo pomagati; Marija pa ni beshala, do sadnjiga hipa njegoviga shivljenja je ostala pri njem: Je stala pod krishem. Ko je Jesus svojo dusho isdihal, je vezhnimu Ozhetu smert svojiga sina v ofer sa nashe grehe darovala; med tem je terpela smertne teshave, in vezhji bolezhine, kakor de bi bila nar strashnejshi smert imela prestati.

O moja ljuba Mati! savoljo saflushe-
nja tistih bolezhin, ktere si pod krishem
prestala, mi sadobi pravo shalost zhes moje
grehe, in ljubesen do mojiga Svelizharja Je-
susa Kristusa. Savoljo tistiga mezha, kateri
je tvoje ferze presunil, kadar si vidila Je-
susa glavo nagniti in dusho dati, meni mojo
smertno uro na strani stoj, in sadobi mi
takrat vezhno svelizhanje, de bom mogel
tebe in Jesusa zelo vezhnoft ljubiti.

II. Premisłhljevanje sa vélike prasnike Marije Devize.

Pervo premisłhljevanje.

Sa prasnik zhiſtiga ſpozhetja Marije Devize.

Kako ſe je ſpodobilo vſim trem boſhjim perſhonam Marijo obvarovati poerbaniga greha.

Neisrezheno velika je bila revſhina, ktero je greh prineſel Adamu, in ſkos njega zelimu zhloveſhkimu rodu; ſakaj ker je Adam v ſvoji nefrezhi gnado boſhjo ſgubil, je ob enim ſgubil vſe druge dobrote, s kterimi je bil v ſazhetku obdarvan, in je s ſovraſhtvam boſhjim ſebi in ſvojimu narodu vſe hudo na glavo navlekel. Vender pa tiſto prezhaſtito Devizo, ktero je Bog Mater drugimu Adamu, to je Jeſuſu Kriſtuſu namenil, kteri je imel popraviti vſe hudo, kar je bil prvi naredil, njo je Bog hotel te nefrezhe obvarovati. Premisłlmo toraj ſdaj, kako ſe je ſpodobilo, de ſo tri boſhje perſhone Marijo iſvirniga greha obvarovale; ſpodobilo ſe je namrezh, de je Ozhe ſvojo hzhi, ſin ſvojo mater, in ſveti Duh ſvojo neveſto te nefrezhe obvaroval.

Pervi odstavek. Špodobilo se je, de je vezhni Ozhe fkerbel, de je bila Marija isvirniga greha obvarovana, ker je bila njegova hzhi, in njegova pervorojena hzhi, kakor Marija fama prizha: Is uft Narvishiga fim isfhla pervorojena pred vsemi stvarmi. (Prip. 24, 9.) Raslagavzi svetiga pisma, sveti ozhetje in sveta zerkev fama s enim glasam obernejo te befede svetiga pisma, v prasn timer zhistiga spozhetja Marije Devize, na Mater boshjo. Naj se imenuje pervorojena sato, ker je bila v boshjim fklepu s svojim Šinam pred vsemi drugimi stvarmi naprej namenjena, kakor terdijo uzheniki Skotisti, ali pa, ker je bila pervorojena v gnadi, in je bila, ker je Bog greh previdil, sa Mater Odrefhenikovo svoljena, kakor uzhe Tomisti; v tem so vender vsi ene misli, de Marijo pervorojeno boshjo imenujejo. Po tem takim se je pa tudi špodobilo, de Marija ni bila nikoli lushna hudizheva, ampak de jo je le nje Štvarnik sam od sazhetka v posestvu imel, kakor fama osnanuje: Gospod me je v posestvu imel od sazhetka svojih potov. (Prip. 24.) Satoraj je Dionisi velki shkof Aleksandrisški po pravizi Marijo imenoval eno in samo hzher shivljenja, de se s tim od vseh drusih raslozhi, ktere

fo hzhere smerti, ker fo bile v grehu rojene.

Verh tega se je tudi spodobilo, de je vezhni Ozhe Marijo v svoji gnadi vstvaril, ker jo je namenil sa popravljavko sguhljeniga sveta, in sa frednizo miru med Bogam in ljudmi; sakaj tako jo imenujejo sveti ozhetje, posebno pa sveti Janes Damashki, kateri ji pravi: O presveta Deviza! ti si rojena, de bi zelimu svetu v svelizhanje flushila. Sato pravi sveti Bernard, de je bila tudi Noetova barka podoba Marije Devize; sakaj kakor fo bili ljudje fkos barko obvarvani potopa, tako smo bili mi fkos Marijo obvarvani greha, to de s tim raslozhkam, de jih je bilo v barki le malo otetih, fkos Marijo pa je otet ves zhloveshki rod. Sato imenuje tudi sveti Atanasi Marijo novo Evo; sakaj perva je bila mati smerti, presveta Deviza Marija pa je Mati shivljenja. Sveti fhkof Teofani is Nizeje ji pravi: Bodi pozheshehena, ker si shaloft Eve odvsela. In sveti Basilij ji rezhe: Sredniza miru med Bogam in ljudmi, bodi posdravljena! Sveti Efrem pa jo imenuje spravnizo zeliga sveta.

Po nobeni zeni pa se ne spodobi, de bi bil tisti, kateri mir dela, sovrashnik tistiga, kateri je bil rasshaljen, she manj pa, de bi bil hudobe rasshaljenja sam deleshin. Sveti

Gregor pravi, de se sodnikov sovrashnik ne sme predersniti, de bi ga hotel tolashiti, saka- kaj on bi ga bolj rasferdil, kakor potolashil. Ker je Marija imela biti fredniza miru med Bogam in ljudmi, je po tem takim bilo potre- ba, de ni bila sama greslniza in sovrashniza pred Bogam, ampak de je bila prijazliza Gospodova, in greha popolnoma zhista.

Pa tudi sato je mogel Bog Marijo isvir- niga greha obvarovati, ker jo je naménil, de je peklenfki kazhi glavo sterla, tisti kazhi, ktera je nashe perve starishe sapeljala, in tako vsm ljudem smert prinesla. Gospod pa je to od Ma- rije obljubil: *Sovrashtvo bom postavil med teboj in shenó, med tvojim seme- nam in njenim semenam; in ona ti bo glavo sterla. (I. bukv. Mojs. 3, 15.)* Zhe je bila pa Marija tista mozhna shena, ktera je prishla na svet, de bi hudizha premagala, se ni spodobilo, de bi bil hudizh préd njo pre- magal, in jo svojo fushno sturil; nasproti je bilo veliko bolj po pameti, de je bila bres vsiga madesha, in hudizhu nikakor podver- shena. Kakor je prevsetni sovrashnik s svojim strupam ves zhloveshki rod ofkrunil, tako je shelel tudi prezhisto dusho te svete Devize okushiti; tode vezhna hvala bodi Bogu, de je v svoji milosti nashe Mater Marijo s toli- kimi gnadami obdaroval, de je bila bres vsiga

greha in dolgá, in je tako môgla ponishati in premagati prevsetnost hudiga sovrashnika, kakor pravi sveti Augushtin, (ali kdor drug je raslagavz prvih bukev Mojsefovih) she bolj ozhitno pa sveti Bonaventura.

Posebno pa se je spodobilo, de je vezhni Ozhe to svojo ljubo hzhher Adamoviga greha obvaroval, ker jo je Mater svojimu edinorojenimu Šinu namenil. Šveti Bernardin is Šiene pravi: V duhu boshjim si bila, Marija, pred vsimi drugimi stvarmi pred namenjena, Boga, ki je zhlovek postal, poroditi. Ko bi tudi savoljo nizh drusiga, bi bil vezhni Ozhe she famo savoljo zhasti svojiga Šina, kateri je bil Bog in zhlovek, mogel Marijo njegovo Mater bres madesha greha vstvariti. Šveti Tomash pravi, de morajo vse rezhi, ktere so sa flushbo boshjo odlozhene, svete in neomadeshvane biti. Sato je David, ko je raslozhil, s ktero Gospod Boga vredno lepoto mora tempel v Jerusalemu sidan biti, rekel: Sakaj ne sa zhloveka se pripravlja prebivalishe, ampak sa Boga. (Paral. 39, 1.) Koliko bolj she moramo verovati, de je Štvarnik, ko je Marijo sa Mater svojiga lastniga Šina namenil, nje dushe s narlepshimi darovi osalfhal, de bi bila vredno prebivalishe boshje, kakor sveti Dionisij Kartusian govori. Šveta zerkev fama prizha, de

je Bog telo in duſho prezhaſtite Devize in Matere Marije s pripomozhjo ſvetiga Duha pripravil, de bi vredno prebivaliſhe njegovi-
ga ſina biti ſafluſhila.

Vſak ve, de je nar vezhji zhaſt ſa otro-
ke, zhe ſo od imenitnih ſtarifhev rojeni, ſa-
kaj: Zhaſt otrok ſo njih ſtarifhi. (Prip.
17, 6.) Sato na ſvetu vſak loſheje preneſe
framoto, de je revin ali neuzhen, kakor de
bi bil niſkiga rodu, ſakaj reveſh s pridnoſtjo
lahko obogati, neveden s poduzhenjem v
ſnadnoſtih lahko uzhen poſtane, kdor je pa
niſkiga rodu, ſe bo malo kdaj na bolj viſok
ſtan povſdignil, in zhe tudi imenitnoſt doſe-
ſhe, ſe mu vender ſhe ſméraſj lahko ozhita
graja niſkiga rodu. Ali je pa mogozhe mi-
ſliti, de bi bil Bog, ki je ſamogel ſvojimu
ſinu ſhlahtno Mater dati, mu hotel dati od
greha omadeſhano porodnizo; de bi bil Bog
pripuſtil, de bi bil hudizh njegovimu boſhji-
mu ſinu framoto mogel ozhitati, de je od
matere rojen, ktera je bila peklenſka fuſhna
in ſovraſhniza boſhja? Tega Bog ni dopu-
ſtil, temuzh je ſkerbel ſa zhaſt ſvojiga ſina
in je ſturil, de je bila njegova Mati vſelej
bres madeſha, de bi bila vredna Mati takiga
ſina. To nam tudi priſha gerſhka zerkev,
ki pravi, de je preſveta Deviza od ſazhetka
ſvojiga ſhivljenja ſkos boſhjo poſebno pre-

vidnost imela tisto zhísto, ktera se je sa Mater Jesufa Kristufa spodobila.

Poglavitna rešniza pri keršhanskíh uzheníkih je, de nobeni stvarí boshjí ni dodeljen noben dar, s kterim bi ne bila prezhistá Devíza Marija she popred obdarovana. Šveti Bernard pravi, de ne smemo dvomiti, de to, kar je bilo le malo ljudem dano, tudi taki Devízi ni bilo odrežheno; in šveti Tomash is Villanove pravi, de nikoli nobenimu švetniku ni bilo níz dovoljeniga, kar bi v presveti Devízi she v sazhetku nje shívljenja ne bilo švetilo. Zhe je ref, de je po besedah švetiga Janesa Damaskhíga neskonzhin raslozhik med Materjo boshjo in drugimi švetniki, moramo she pred mísliti, de je Bog, kakor šveti Tomash uzhi, svoji Materi vezh mnogih pravíz in gñad dodelil, kakor drugim svojim flushabnikam. Zhe je pa temu tako, prasha šveti Anselm, kteri se sa bresmadesha spozhetje Marije Devíze slo potegne, ali je bilo boshjí modrosti nemogozhe svojimu Šínu prav zhísto prebivalíshe prípraviti, in ga všiga madesha obvarovati, s kterim je bil zhloveshki rod ofkrunjen? Zhe je Bog mogel, prasha dalej ta švetnik, angelze nebeshke pogubljenja obvarovati, v kteriga jih je toliko ismed njih padlo, ali bi pazh ne bil mogel Matere svojiga Šína, Kra-

ljize angelov padza obvarovati, v kteriga je bil vef zhloveshki rod prifhel? Sej je Bog samogel dati eni Evi gnado de je bres greha na fvet prifhla; ali Marii bi pa tega ne bil mogel fturiti?

Gotovo, Bog je Marijo bres makesha samogel ohraniti, in jo je ohranil, in fveti Anfelm fhe pravi, de je bilo pravizhno, de je bila Deviza, ktero je Bog Mater fvojimu Šinu odlozhil, s tako zhiftofijo olupshana, de ni le vfh ljudi in angelov v nji prefegla, temuzh de je bila k tako vifoki zhafsti povsdignjena, ktere fi sa Bogam ne moremo vezhji mifliti. She bolj na tanko pové ravno to fveti Janes Damafhki, ker pravi. „On je dal Devizi tako telo in tako dufho, kakorfhina fe je fpodobila sa tifo, ktera je imela Boga v fvoje telo fprejeti; sakaj ker je fam fvet, tudi le v fvetnikih pozhiva“. Sato je vezhni Ozhe po pravizi mogel rêzhi ti fvoji ljubi hzheri: Kakor je lilija med ternjem, tako je moja priyatliza med hzherami. (Vif. p. 2, 2.) Med vfhimi drugimi mojimi hzherami fi ti, kakor lilija med ternjem, ker fo vse druge s greham omadeshane, le ti fi vfelej zhifta oftala, ti sama fi moja priyatliza.

Drugi odftavik. Spodobilo fe je tudi

ravno tako, de je Bog Šin svojo Mater vsiga dolga greha obvaroval. Drugi sinovi si ne morejo matere voliti, kakor bi njim ufhezh bilo; pa ko bi bilo to kdaj kterimu takimu dano, ali bi si pazh namešt kraljize fushno isvolil? Ali bi pazh, ko bi lahko imenitno gospôfko mater imel, si kmetfhko, ko bi lahko priatlizo boshjo imel, ali bi si njegovo sovrashnizo isvolil? Sato pravi sveti Bernard: „Ker je Štvarnik od zhloveshke matere hotel rojen biti, si je mogel tako mater isvoliti, kakorfhna je vedil, de se sanj spodobi“. Ker se je pa sa Boga spodobilo, de je imel mater zhisto bres madesha, pravi sveti Bernardin, si je tako tudi isvolil. To nam poterdijo besede fvetiga Pavla, ki pishe Hebrejzam: Spodobi se, de imamo taziga velkiga duhovna, kteri je fvet, nedolshin, neomadeshan, odlozhen od gresfhnikov. (Hebr. 7.) Nek uzhen pifar naf opomni, de mora nafh Odrfshenik po besedah fvetiga Pavla ne le od grehov, ampak tudi od gresfhnikov biti odlozhen, kakor govori tudi sveti Tomash: Spodobi se, de je tisti, kteri je prifhel grehe odvset, odlozhen od gresfhnikov. Ali bi pa mogli rêzhi, de je Jesus Kristuf odlozhen od gresfhnikov, ko bi mater gresfhnizo imel? Sveti Ambrosch pravi: „Kristuf si ni is-

volil posemeljske posode, ampak nebeshko, v kateri je na svet prishel; posvetil si je tem-pel svete zhiftofi“. S temi besedami hoize opomniti ta svetnik na besede svetiga Pavla: Pervi zhlovek je is semlje, posemeljsk, drugi zhlovek je is ne-bes, nebeshk. (I. Kor. 15.) Sveti Am-brosh imenuje Mater boshjo posodo nebeshko, ne kakor de bi Marija ne bila is posemeljske nature, ampak ker je bila savoljo gnade boshje nebeshka. Sveti Janes Kerstnik je rasodel sveti Brigiti, de Marija preseshe angelze nebeshke v svetofiti in zhiftofi, ka-kor se spodobi Kralju velizhastva, kateri je v njenim telesu prebival. Gospod Bog je rekel tudi enkrat ti svetnizi: „Marija je bila zhista in ne zhista posoda; zhista, ker je bila vsa lepa, ne zhista, ker je od gresh-nikov rojena; desiravno je bres madesha spozheta, de bi bil moj Sin bres greha is nje rojen“. Teh sadnjih besedi vender ne smemo tako sastopiti, kakor de bi bil Jesus mogel od svoje Matere se greha navseti, ampak Mati Jesufova je bila bres madesha sato, de njega ni ta nezhaft mogla sadeti, de bi bil imel mater s greham omadeshano in fushno hudizhevo.

Sveti Duh naf uzhi: Zhloveku zhast je zhast njegoviga ozheta, in fra-

mota sa fina je ozhe bres zhafti. (Šir. 3, 13.) Sato, pravi f. Augufhtin, je tudi obvaroval Jefuf truplo Marije Devize, de ni strohnelo po njeni smerti, ker bi bilo to njemu v nezhaft, ko bi bilo tisto telo od gnjilobe rasdjano, v katerim je on mefo nase vsel. Zhe bi bila pa nezhaft sa Jefusa, tako mater imeti, ktere telo bi bilo gnjilobi mesa podversheno, koliko vezhji bi bila fhe nezhaft tako mater imeti, ktere dufha bi bila od gnjilobe greha omadeshana! Sraven tega je gotovo, de je mefo Jefusovo tudi mefo Marije Devize, tako de je po besedah f. Augufhtina tudi po vftajenji od smerti mefo Svelizharjevo oftalo ravno tisto, kteriga je bil od fvoje Matere prejel, in tako govori tudi f. Arnold is Chartres: „Mefo Marije Devize in mefo Jefusovo je eno, in sato menim, de Mati ni le deleshna zhafti fvojiga Šina, temuzh de je obeh zhaft ena“. Zhe je pa to ref, in je vender presveta Deviza v grehu fpozhetá, bi bilo to njenimu Šinu, zhe bi tudi madesha greha ne bil deleshin, vender velika nezhaft, de bi bil tako na tanko s telefam fklenjen, ktero bi bilo s greham ofkrunjeno, nezhiſta poſoda, hudizhu podloſhno.

Marija ni bila famo Mati, temuzh je bila vredna Mati Svelizharjeva. Tako jo

imenujejo vsi sveti ozhetje. Sveti Bernard ji pravi: „Ti fama si bila vredna najdena, de je v tvojim devishkim telesu Kralj kraljov svoje prvo prebivalishe svolil“. Sveti Tomash is Villanove pravi: „Preden je spozhela, je bila she vredna Mati boshja biti.“ Sveta zerkev fama naf uzhi, de je Marija gnado saflushila, Mati Jesufa Kristufa biti, ktere telo je bilo vredno nositi Kristufa Gospoda. Te besede sveti Tomash tako rasloshi, de Marija Deviza ni fama saflushila, de se je Kristuf Gospod v nji vzhlovezhil, ampak de je s pomozhjo gnade boshje tako popolnamost saflushila, de je bila vredna biti Mati boshja. Ravno to poterdi tudi s. Peter Damiani.

Zhe je bila pa Marija vredna Mati boshja, kakshni spredki pravi s. Tomash is Villanove, kakshne popolnamosti so ji bile potrebne! Sveti Tomash Akvin uzhi, de, zhe Bog koga k visoki vrednosti povsdigne, ga tudi pripravniga sturi; sato je Bog, pravi ta uzhenik, ker je Marijo svojo Mater isvolil, jo s svojo gnado tudi sa to vredno sturil. Is tega sklene ta svetnik, de Marija Deviza ni nikoli greha sturila, tudi ne nar manjshiga, sakaj drugazhi, pravi on, bi ne bila vredna Mati Jesufa Kristufa, ker bi bila nezhaft matere tudi na Sina padla, zhe bi bil nam-

rezh gresfnizo sa mater imel. Zhe bi pa Marija savolj eniga famiga odpustljiviga greha, kateri dufhi gnade boshje ne odvsa-me, ne bila vredna velike zhaſti Mati boshja biti, koliko manj bi bila ſhe le vredna, zhe bi bila poerbaniga greha deleshna, kateri bi jo bil ſovrašnizo boshjo in fuſhno hudizhevo ſturil? Savoljo tega je iſrekel ſveti Auguſhtin imenitne beſede, de, zhe od Marije govo-ri, nozhe opomniti od nobeniga gre-ha, in ſzer ſavoljo ſpoſhtovanja, ki ga je tiſtimu Goſpodu dolshan, kteriga Mati biti je ona ſafluſhila, in ſkos kteriga je gnado do-ſlegla, greh popolnoma premagati.

Sato moramo s ſvetim Petram Damiani in s ſvetim Proklam terdno verjeti, de ſi je Sin boshji, ki je zhlovek poſtal, Mater ſvolil, ktera ſe je ſa njega ſpodobila, in kakorſhne ſe mu ni bilo treba framovati. Ni bilo nezhaſt ſa Jeſufa, zhe ſo ga Judje ſanizhljivo imeno-vali Marijniga ſina, kakor ſina uboge matere. Ali ſe ne imenuje njegova mati Mari-ja? (Mat. 13, 55.) ſakaj on je priſhel na ſvet nam dajat ſgled ponishnoſti in poterpeſh-ljivoſti. Pa ſareſ nezhaſt ſa Jeſufa bi bilo, ko bi bil hudizh mogel rêzhi: Ali ni bila njegova mati gresfniza? ali ni bila nekaj zhafa naſha fuſhna? Neſpodobno bi bilo tudi, ko bi bil Jeſuf rojen od gerde ali hromafte matere, ali

po telefonu od hudizha obsedene; pa koliko ne-
spodobnihi bi bilo, ko bi bila dušha njegove
matere le nekaj zhasa od greha omadeshana,
ali v fushnosti hudizhevi sapopadena!

Bog, ki je sgol modrost, je dobro snal
si tukej na semlji prebivalishe postaviti, ka-
korfhno se mu je spodobilo. Modrost si je
sidala hišho. (Prip. 9, 1.) Narvishi je
posvetil svoje prebivalishe — sgodaj
sjutra j **Bog** pomaga. (Psl. 45.) Sgo-
daj sjutra j, pravi David, je posvetil **Bog** to
prebivalishe, namrezh v sazhetku njeniga
shivljenja je sturil, de je bila Marija vredna
ga sprejeti, ker bi ne bilo spodobno, de bi
si bil **Bog** tako prebivalishe svolil, ktero bi
ne bilo sveto. Tvoji hišhi, o **Gospod**, se
spodobi svetost. (Psl. 92.) Zhe **Bog** sam
rêzhe, de nikoli ne bo prebival v dušhi, ktera
ima hudobno voljo, in telo, ktero je grehu
podversheno: Modrost ne gre v hudo-
bno dušho, in ne prebiva v telefonu,
ktero greham in hudobijam flushi;
(Modr. 1.) kako si bomo kdaj môgli misliti,
de je boshji **Šin** v dušhi in telefonu Marije **De-
vize** hotel prebivati, zhe je ni popred po-
svétil, in je madesh greha obvaroval? Po-
sebnost ker je vezhna **Beseda**, po nauku f.
Tomasha, ne le v dušhi, temuzh tudi v te-
lefonu Marije **Devize** hotla prebivati. **Šveta**

zerkev tako poje: **O Gospod**, ko si sa odrefhenje zhloveshko naturo nase vsel, se nifi framoval **Devizhniga telef**a. Gotovo bi **Bog** ne bil hotel v telefu kake svete **Jederti**, ali kake svete **Teresije** zhloveshke nature nase vseti, sakaj, desiravno so bile te devize svete, so bile vender nekaj zhafa od isvirniga greha omadeshane; v telefu **Marije Devize** pa se mu ni gnusilo se vzhlovezhiti, ker je ta nar bolj ljubesniva **Deviza** zhista bila vsih makeshev greha, in ker je hudobni sovrashnik nikoli ni v posestvu imel. Sato tudi pravi **f. Augushtin**: Šin boshji si ni nikoli vrednisthi hishe sidal, kakor **Marijo**, ktera ni bila nikoli od sovrashnikov vjeta, nikoli svoje lepote oropana. Kdo, prafha **f. Ziril Alekfandrijfki**, kdo je she kdaj flifhal, de bi si bil kdo hisho safe sidal, in bi jo bil nar pred svojimu nar vezhjimu sovrashniku v posest dal?

Sveti Metodij pravi: Tisti, kateri nam je sapovedal ozheta in mater spofhtovati, ko je zhlovek postal, je tudi sam to sapoved hotel spolniti, in je sato svoji Materi vse gnade in vso zhast dodelil. Sato se mora pa tudi terdno verjeti, pravi **f. Augushtin**, de je **Jesus Kristuf** ravno savoljo tega telo **Marije Devize** po njeni smerti strohnenja obvaroval, sakaj, ko bi tega ne bil sturil, bi sapovedi

ne bil spolnil, ktera sapové mater zhaftiti in vřakiga neřpořhtovanja do nje ře varovati. Pa koliko manj bi bil Jeřuf řkerbel řa zhař řvoje Matere, ko bi je ne bil Adamoviga greha obvaroval? Pater Tomash iř Argentine pravi, de bi greh imel tak řin, kteri bi bil řvojo mater mógel obvarovati iřvirniga greha, pa bi ne bil řturil. Kar bi pa řa řa nař greh bilo, priřtavi ravno ta piřar, bi ře gotovo tudi bořhiju řinu ne řpodobilo, de bi řvoje Matere ne bil greha obvaroval, de řravno bi jo bil lahko. Sato pravi Gerson: „Ker ti, nar viřhi Gořpod, hořheřh imeti Mater, ři ji gotovo tudi zhař dolřhan. Meni ře pa řlo řdi, de bi ře řapovedi prav ne řpolnil, zhe bi bil ti řiřto, ktera je imela biti prebivaliřhe vře zhiřtořti, v nezhafi iřvirniga greha puřtil pařti“.

řnano je, de je řin bořhi, kakor piřhe řveti Bernardin, bolj řa to na řvet priřhel, de je Marijo odreřhil, kakor pa vře druge lřudi. Po nauku řvetiga Auguřtina pa řte dve viřhi nař odreřhiti, ena namrezh je řa, řiřtiga vřdigniti, kteri je pađel, ena pa ga obvarovati, de ne pađe. Gotovo, pravi ř. Antonin, je druga viřa reřhiti boljřhi, ker ře na to viřo obvaruje vře neřreže in mađeřev, kteri duřho v pađzu řadenejo. Sato moremo biti prepriřhani, pravi ř. Bonaven-

tura, de je bila Marija na to bolj popolnoma višho odrefhena, ktera se je spodobila sa Mater boshjo. Kardinal Kusanfski sato tudi pravi, drugi ljudje so imeli Odrefhenika, kateri jih je sturjeniga greha odrefhil, Marija Deviza pa je imela Odrefhenika, kateri jo je obvaroval de ni greha deleshna postala.

Škonzhati ta drugi odstavik opomnim fhe na besede Hugota od S. Viktorja, de se drevo po sadji posna. Zhe je bilo Jagnje vselej bres madesha, je mogla tudi Mati vselej bres madesha biti. Sato posdravi on Marijo: O vredna vredniga! Vredna Mati vredniga Šina! S tem hozhe rêzhi: de nobena druga, kakor Marija, ni bila vredna Mati taziga Šina biti. O vredna vredniga, in pravi dalej, o lepa lepiga, visoka nar višhiga, Mati svojiga Boga. Rezimo tudi mi, s svetim Ildefonsam: Dôji, o Marija, svojiga Štvarnika, dôji tiftiga, kateri te je vstvaril, kateri te je tako zhisto in popolnoma vstvaril, kakorshin je on hotel is tebe biti.

Tretji odstavik. Zhe se je spodobilo, de je Bog Ozhe svojo hzher, in Bog Šin svojo Mater isvirniga greha obvaroval, se je ravno tako spodobilo, de je sveti Duh greha obvaroval svojo Nevesto. Le Marija, pravi sveti Augushtin, je vredna gnade, de

je Mati in Nevesta boshja môgla imenovana biti. Sveti Anselm nas uzhi, de je sveti Duh s svojo perfhono prifhel v Marijo, in jo je s vezh gnadami obogatil, kakor vse druge stvari, je v nji prebival, in je svojo Nevesto sturil Kraljizo nebes in semlje. Sveti Duh, pravi ta uzhenik, je sam v njo prifhel, in je v njenim prezhistim telesu prezhisto telo Jesufa Kristufa sturil, kakor ji je angel osnani: Sveti Duh bo prifhel v té. (Luk. 1.) Sato, pravi sveti Tomash, je imenovana Marija tempel Gospodov, svetishe svetiga Duha, ker je s mozhjo svetiga Duha postala Mati vzhlovezheniga Sina boshjiga.

Ko bi si kak dober malar mogel svoliti lepo ali gerdo nevesto, kakorfhno bi si hotel v podobi smalati, o koliko bi si prisadel, de bi to podobo tako lepo, kar bi bilo mogozhe, naredil. Ali je pazh sveti Duh s Marijo drugazhi ravnal? Ker si je svojo nevesto samogel tako lepo narediti, kakor se je sa tako visokost spodobilo, ali bi pazh tega ne bil sturil? Gotovo je sturil, kar se je spodobilo, sakaj Gospod sam nas tega uzhi, ker pravi: „Vsa si lepa, moja priyatliža, in madesha ni v tebi?“ (Vis. pef. 4, 7.) Korneli, imenovan a lapide, pravi pri teh besedah svetiga pisma, de jih sveti Ildefons, sveti Bernardin in sveti Lorenz Justinian vsi

na bres madesha spozhetje Marije Devize obernejo; sato se tudi f. Jourdan k Marii oberne, in ji pravi: „Vsa lepa si, o zhaftitljiva Deviza, ne le nekoliko, ampak vsa; madesha greha smertniga, odpuštljiviga in poerbaniga ni v tebi“.

Ravno to hozhe na snanje dati sveti Duh, ko to svojo Nevesto imenuje saklenjen vert in sapezhaten studenz: Saklenjen vert si ti, moja sestra, moja nevesta; saklenjen vert, sapezhaten studenz. (Vis. pef. 4, 12.) Marija, pravi f. Hieronim, je bila ta saklenjeni vert, ta sapezhateni studenz, sakaj sovrashniki niso nikoli do nje prifhli, ji fhkodovat; vselej je na duhi in telefu sveta ostala. Tudi sveti Bernard rezhe Materi boshji: „Ti, o Deviza, si saklenjen vert, v kteriga roka gresnikov ni nikoli dosegla, de bi njegovo zvetje obrala“.

Vediti moramo, de je ta nebesfki Shenin Marijo bolj ljubil, kakor vse druge svetnike in angelze vkup, kakor terdi pater Suarez s f. Lorenzam Justinijanam in drugimi. Od sazhetka jo je bolj ljubil, kakor vse, in ji je dodelil svetost, v kteri je bila zhes vse povsdignjena, kakor ravno to David na ravnost uzhi, ko pravi: Njeno stalifhe je na svetih gorah; Gospod

ljubi vrata Šionske zhes vse fhotore Jakoba — zhlovek je rojen v nji, on sam Narviſhi jo je poſtavil. Vſe te beſede nam kaſhejo, de je bila Marija ſveta ſhe od ſvojiga ſpozhetja. Ravno to nam po-terdi, kar ſveti Duh v drugih verſtah ſvetiga piſma govori: Velikohzherá je nabralo bogatſvo, ti pa ſi preſegla vſe. (Prip. 3, 1.) Zhe je pa Marija v bogatſvu gnade vſe preſegla, je mogla imeti pravizhnoſt od ſazhetka, kakor ſo jo imeli Adam in angelzi. Drugej pravi ſ. piſmo: Dekliz je bres ſhtečila, pa le ena je moja golobiza, moja popolna (moja neomadeshana) edina ſvoje matere. (Viſ. peſ. 6, 8.) Vſe pravizhne duſhe ſo hzhere boſhje gnade, pa med njimi je Marija ſama golobiza bres grenkiga ſholza greha, popolnoma bres isvirniga madesha, edina ſpozhetá v gnadi.

Sato jo je angel, ſhe preden je bila Mati boſhja, najdel gnade polno, in jo je poſdravil: Zheſhena ſi, gnade polna, pri kterih beſedah opomni Sofroni, de je bilo drugim ſvetnikam gnade dano le nekoliko, Marii pa je bila dana vſa. Sato, pravi ſ. Tomash, gnada ni poſvetila ſamo duſhe, temuzh tudi telo Marije Devize, de je tako preſveta Deviza môgla vezhno Beſedo boſhjo is njega s meſam oblezhi. Is vſiga tega lahko ſpoſna-

mo, de je bila Marija od svojiga spozhetja s polnostjo boshjih gnad od svetiga Duha napolnjena, „sakaj, pravi Peter Zelenfki, polnost gnade se je v nji nabrala, ker je bila vsa gnada boshja od sazhetka njeniga spozhetja fkos svetiga Duha nad njo raslita“. Š. Peter Damiani fhe pristavi: „Sveti Duh si jo je od Boga svoljeno in predsvoljeno s filo vsel“. S temi besedami hozhe ta svetnik na snanje dati, kako je svetni Duh hitel svojo ljubo Nevesto si svoliti in posvetiti, preden jo je luzifer mogel v svojo oblast vseti.

V tem premishljevanji sim se nekoliko dalje pomudil kakor v drugih, ker si je nashe majhino drushtvo Marijo Devizo s pristavkam bres madesha spozheto sa svojo pervo pomozhnizo in patrono svolilo. Preden fkonzhem, hozhem fhe ob kratkim rasloshiti nagibke, kateri mene preprizhajo, in mislim, de morejo vfakteriga preprizhati refnize, ktera je sa Marijo zhasti polna, in fama na febi tako poboshna in sveta, de je namrezh prezhisti Deviza isvirniga greha prosta ostala.

Veliko uzhenikov terdi, de Marija ni bila podvershena dolshnosti isvirniga greha se vdeleshiti. Ti uzheniki so: Kardinal Galatin, Kardinal Kusan, Du Pont, Salazar, Katarin, Novarin, Viva, De Lugo, Egidi, Richelieu in drugih vezh.

Ta misel je verjetna, zhe je ref de je bila volja vseh ljudi v Adamu, kakor glavi vseh ljudi vklejena, kakor Gonet, Habert in drugi terdijo, kateri na prizho vsamejo besede svetiga Pavla: Vsi so v Adamu gresili. (Rim. 5.) Zhe je pa to verjetno, pravim jest, je tudi verjetno, de Marija ni bila podvershena dolshnosti isvirniga greha se vdeleshiti; sakaj zhe je Bog Marijo v gnadi pred drugimi ljudmi povikshal, moramo tudi verjeti, de njene volje ni v voljo Adamovo vklejil. Desiravno je ta misel le verjetna, se je jest vender der-shim, ker je zhashti polna sa Marijo, mojo Kraljizo.

Nauk pa, de Marija Adamoviga greha nikoli ni deleshna postala, jest popol-nama terdim. Kardinal Everard, Duval, Renaud, Lossada, Viva in veliko drusih uzhenih mosh ta nauk terdijo, in pravijo de je skoraj verina refniza. Nizh ne govorim od rasodenja, ktero ta nauk poterdi, posebno od rasodenja s. Brigitte, ktero je bilo od Kardinala Turrekremata in od fhtirih pape-shov poterjeno. Pa isrekov svetih ozhetov od tega nauka ne morem samolzhati, sakaj is njih se sposna, kako so bili vse ene misli Materi boshjo to posebno pravizo prepustiti. — Sveti Ambrosi pravi: „Sprejmi me, o Gospod, ne is rok Sare, ampak is rok Ma-

rije, neomadeshane Devize, ktera je bila fkos gnado zhista vsih makeshev greha“. — Origenes pravi od Matere boshje: „Ni bila ognushena od strupéne kazhine sape“. — Šveti Efrem govori: „Neomadeshana je, zhista vsih makeshev greha“. — Šveti Augushtin fklene is besedi angelovih: Zheshhena fi, gnade polna, de je is jese perviga obfojenja popolnama isjeta oftala, in de ji je bila polna gnada shegna dodeljena. — Šveti Hieronim pishe: „Ta oblak ni bil nikoli v tami, ampak vselej v svetlobi“. — Šveti Ziprijan (ali kdorkoli je pisavez teh besedi) pravi, de „praviza ni pripustila, de bi bila tista isvoljena posoda v sploshni nefrezhi saposadena; vfa raslozhena od vsih drusih, je bila Marija fzer deleshna zhloveshke nature, ne pa greha“. — Šveti Amfilohi pravi: „Tisti, kteri je pervo devizo bres greha vstvaril, je sturil tudi drugo bres makesha in krivize“. — Sofroni presveto Devizo sato imenuje neomadeshano, ker je popolnama nepopazhena. — Šveti Ildefons pravi: „Gotovo je, de je bila bres isvirniga greha“. — Šveti Janes Damashki pishe: „V ta paradish kazha ni môgla priti“. — Šveti Peter Damiani pravi: „Telo te Devize, is Adamoviga vseto, makeshov Adamovih ni nase vselo“. — Šveti Bruno: „Ona je tista nespridena semlja, ktero

je Gospod shegnal, in je satoraj zhista greslniga strupa“. — Šveti Bonaventura govori: „Nafha Gospa je bila polna naproti gredozhe gnade v svojem posvezhenji, namrezh gnade, ktera jo je obvarovala madesha isvirniga greha“. — Šveti Bernardin is Siene: „Ne smemo verjeti, de bi bil sam Šin boshji hotel biti rojen is devize, in njeno meso nase vseti, ktera bi bila omadeshana od kakiga isvirniga greha“. — Šveti Lorenz Justiniani: „She v svojem spozhetji ji je Bog naproti prishel s svojimi gnadami“. — Šveti Jourdan pristavi k besedam svetiga pisma: gnado si nashla, „posebno gnado si nashla, o prekladka Deviza, ker si bila isvirniga greha obvarvana“. Ravno tako govori she veliko drugih uzhenikov.

Sadnjizh sta posebno dva nagibka, ktera nas resnize te svete misli prav do terdiga preprizhata. Pervi nagibik je: de se vsi verni sploh te misli dershe. Pater Egidi prizha, de vsi duhovni redi, ali ordni ta nauk terdijo, in neki nov pisar opomni, de desiravno jih med dominikani dva in devetdeset soper pishe, jih je vender sa nasho misel sto in shest in trideset ravno tega reda. Sprizhvanje papesha Aleksandra VII. v njegovim pismu, ki se sazhe: *Solicitudo omnium ecclesiarum*, prav ozhitno fkashe,

de je ta sveta misel enoglasna s mislijo vseh katolških kristjanov sploh. Od bres madesha spozhetja Marije Devize pravi namrežh ta papesh: „Ta sveta misel se je mnoshila in rasfhirjala — tako, de so jo visoke fhole poterdile, in so se je skor vsi katolški prijeli“. Visoke fhole v Parisu, Alkali, Salamanki, Koimbri, Kolni, Mogunzii, Neapelnu in veliko drugih terdijo ta nauk, de mora vsak, kateri hozhe v teh fholah stopnjo doktorja sadobiti, prifezhi, de bo bres madesha spozhetje Marije Devize terdil. Imenitni Petavij tudi s tem prizha bres madesha spozhetje Marije Devize, ker je ta nauk misel vseh katolških kristjanov sploh. Škof Julij Torni terdi, de se to dovishanje ne da ovrezhi; sakaj, zhe naf ena misel vseh kristjanov preprizha, de je bila Marija she v maternim telesu posvezhena, in de je bila s dusho in telesam v nebesa vseta; sakaj bi naf ena misel vseh kristjanov, de je Marija bres madesha spozheta, ravno tako ne preprizhala refnize tega nauka?

Drugi fhe bolj mozhan nagibik, de je Marija bres madesha isvirniga greha ostala, je ta: de sveta zerkev povsod prasnik zhiftiga spozhetja Marije Devize obhaja. V ti rezhi vidim od ene strani, de sveta zerkev prasnuje prvi hip, v katerim

je bila dušha Marije Devize vstvarjena, in s telesom sklenjena, kakor rasloshi Aleksander VII. v imenovanem pismu, ker pravi, da sveta cerkev spožetje Marije devize tako hoče zahtevati, kakor ga zahteva sveta misel kristjanov, ktera uži, da je Mati boshja brez isvirniga greha spožeta. Od druge strani pa vidim, da ni mogoče, da bi cerkev kaj nesvetiga zahtevala, kakor sveti papeš Leon, sveti škof Eusebij uživa, in kakor terdijo vsi uženiki s svetim Avgustinom, svetim Bernardom in svetim Tomashem. Ravno ta uženik dopriznati, da je Marija še pred svojim rojstvom posvečena bila, pravi: „Cerkev prasuje rojstvo Marije Devize; ker pa cerkev vselej le prasnika kakiga svetnika prasuje, je mogla toraj Marija Deviza v maternem telesu posvečena biti“. Ker je pa po nauku s. Tomasha gotovo, da je bila Marija v maternem telesu posvečena, ker cerkev prasnika rojstva obhaja; saj bi tudi ne verjeli, da je bila Marija od prve prizhe njeniga spožetja brez isvirniga greha, ker vemo, da ravno ta cerkev ravno v ti misli prasuje prasnika njeniga žištiga spožetja?

To posebno pravizo Matere boshje potrdijo tudi bresštevilne in prezhudne gnade, ktere Gospod Bog skos podobe Marije De-

vize zhíftiga ſpozhetja v Neapolitanſkim kraljeſtvu dela. V ti rezhi bi lahko veliko prezhudnih in imenitnih ſgodeb povedal, ktere ſo ſe patram naſhiga druſhtva prigodile, vender pa hozhem le dve oſnaniti, ktere ſo gotovo ref prezhudne.

Sgodba.

V neko hiſho naſhiga majhniga druſhtva v Neapolitanſkim kraljeſtvu je priſhla enkrat neka ſhena k nekimu naſhkih maſhnikov, in mu je potoſhila, de njeni moſh ſhe vezh let ni k ſpovedi ſhel, in de ne vé, kako bi ſazhela, de bi ga napravila, ker po navadi vſelej, kadar ona ſazhne od ſpovedi govoriti, moſh s tepenjem odgovori. Maſhnik ji ſvetuje, de naj da moſhu pildik Matera boſhje zhíftiga ſpozhetja. ſhe tiſti vezher proſi ſhena moſha v novizh, de naj k ſpovedi gre; pa moſh je bil po navadi gluh, in ona mu podá pildik. Komaj je pa moſh pildik v roko vſel, pravi ſheni: Kdaj hozheſh, de grem k ſpovedi, ſaj ſim pripravljen iti. ſhena, viditi tako naglo ſpreobertenje ſvojiga moſha, ſazhne od veſelja jokati. Drugo jutro pride moſh ref v naſho zerkev. Maſhnik ga praſha, kako dolgo ſhe ni bil pri ſpovedi, in moſh odgovori: oſem in dvajſet let. Kaj vaſ je vender napravilo,

prafha dalej pater, de fte ravno danfi pri-
fhli? Mosh odgovori: O moj pater, jefi fim
bil oterpnjen v grebu, pa fnozhi mi je moja
shena dala podobizo Matere boshje, in kar
na enkrat fim zhutil, de fe je moje ferze
fpremenilo; nozofhno nozh fe mi je sdelo,
de je vfaka ura tavshent let dolga, tako
rad bi bil imel, de bi se bil dan fturil, de
bi bil k fpovedi fhel. Nato je opravil mosh
fpoved s veliko gorezhnostjo, je spreobernil
fvoje shivljenje, in je svefto hodil ravno k
temu mafhniku k fpovedi.

V drugim kraji Salernofhke fhkofije je
bil, ravno ko fmo tam mifion imeli, mosh,
ki je s drugim, od kteriga je bil rasshaljen,
v fovrafhtvu shivel. Eden nafhkih duhovnov
ga je opominjal, fovrashniku odpuftiti, on pa
je odgovoril: Ali fo me, pater, she kdaj
vidili pri pridigi? Nikoli, pravi mafhnik.
Vidijo, rezhe mosh, ravno sato ne grem k
pridigi, ker vem, de fim pogubljen, pa naj
fe sgodi, kar hozhe, jefi se hozhem mefhvati
nad njim. Mafhnik fi je veliko prisadel, de
bi ga bil na boljfhbi mifli pripeljal; ker je
pa vidil, de fo vse befede faftonj, je rekel
nefrezhnimu zhloveku: Vsemita faj tale pil-
dik Matere boshje. Pa zhimu mi bo? odgo-
vori grefhnik. Med tem je pa pildik vender
vsel, in kakor ga vsame, pravi hitro, ka-

kor de bi se nikoli ne bil branil odpuštit: Ljub moj pater, svojimu sovrashniku shelim odpuštit, in sim pripravljen to sturiti. Drugi dan si je namenil sa to. Tode drugi dan je svoje misli prevern timer, in se spet ni hotel podati. Pater mu vnovizh poda podobizo Matere boshje, pa je mosh ni hotel vseti. Na sadnje je vender posiljen pildik vsel, in komaj ga je v roki imel, je djal: Hitimo, hitimo, kje je moj sovrashnik? Pri ti prizhi mu je odpuštil, in na to je k spovedi fhel.

Molitev.

O moja neomadeshana Gospa, veselim se s teboj, de te je Bog s tako zhystostjo obogatil. Hvalim ga, in vedno ga hozhem hvaliti Štvarnika, de te je vsih madeshov greha obvaroval, ker sim terdno preprizhan te refnize, in sim pripravljen, in prifeshem, de ko bi tudi treba bilo svojo kri priliti, se bom vselej potegnil sa to tvojo veliko in posebno zhast tvojiga zhystiga spozhetja. Shelim de bi te zel svet sposnal in zhastil tisto lepo sarijo, ki je bila vselej s nebeshko svetlobo olepshana; tisto svoljeno barko svelizhanja, obvarvano sploshniga potopa greha; tisto popolnoma in neomadeshano. golobizo, kakorshno te je troj boshji she-nin imenoval; tist saklenjen vert, ki je

bil veselje Gospod Boga; tist sapezhaten študenz, do kteriga sovrashnik ni nikoli prifhel, de bi ga bil fkalil; tista bela lilija sadnizh, ktera je sraftla med ternjem Adamovih otrok; kjer so vsi s greham omadeshani rojeni, sovrashniki boshji, ti pa si rojena vfa zhista, vfa lepa, vfa priatliza svojiga Štvarnika.

Pusti mi toraj, de te fhe hvalim, kakor te je tvoj Bog hvalil: Ti si lepa, in madesha ni v tebi. O prezhisti golobiza, vfa fveta; vfa lepa, vselej priatliza boshja: O kako lepa si, priatliza moja, kako si lepa! O prefladka, prelubesniva, prezhisti Marija, oh kako lepa si ozhem svojiga Gospoda; oh osri se s svojimi milostljivimi ozhmi na strashne rane moje uboge dushe. Osri se v mé, usmili se me, osdravi me. O prelepi magnet ferz, potegni nase tudi moje revno ferze. Ti, ki si od sazhetka svojiga shivljenja bila zhista in lepa pred Bogam, usmili se me, kateri nisim le v grehu rojen bil, temuzh sim po kerštu vnovizh omadeshval s grehi svojo dushe. Tisti Bog, kateri te je isvolil svojo Hzher, svojo Mater, svojo Nevesto, in te je sato obvaroval madesha greha, in te je v svoji ljubesni povikshal zhes vse druge stvari, ktero gnado ti bo kdaj odrekel? O prezhisti Deviza Marija, ni dru-

gazhi, ti morash sturiti, de bom svelizhan. Tako te klizhem s fvetim Filipam Neri, sturi de bom vedno na te mislil, in ti nikoli mene ne posabi. Zhas mi je she tako dolg, in sdi se mi, kakor de bi bilo she tavshent let, preden bom tvojo lepoto v nebesih sagledal, kjer te bom she veliko bolj hvalil in ljubil, moja Mamka, moja Kraljiza, moja preljubesni-va, moja prelepa, moja prekladka, prezhisti, bres madesha Deviza Marija. Amen.

Drugo premishljevanje.

Sa prasn timer rojstva Marije Devize.

Marija je bila rojena svéta, in mozhno svéta; sakaj, velika je bila gnada, s ktero je bila od Boga od sazhetka napolnjena, — in velika je bila svestoba, s ktero je Marija gnadi boshji v djanji odgovorila.

Starshi po navadi s veseljem obhajajo rojstvo svojih otrok; tode prav sa prav bi imeli le shalovati, zhe premishlijo de otrozi pri rojstvu niso le bres saflushenja in bres pameti, temuzh imajo poverbani greh nad seboj in so otrozi jese boshje, obsojeni v nadloge in smert. Mi pa imamo pravizo zha-

stisljivo in s velikim veseljem obhajati rojstvo deteta Marije, sakaj desiravno je bila po starosti she majhino dete, je bila vender she pri rojstvu velika na saflushenji in zhednostih. Marija je bila rojena sveta, in slo sveta. De pa sposnamo kako sveta je Marija she takrat bila, moramo premisliti, kako velika je bila gnada, s katero jo je Bog napolnil, in s kakšno svetobo je Marija s gnado boshjo vred delala.

Pervi odstavek. Gotovo je, de je bila duha Marije nar lepsi duha, katero je Bog kdaj vstvaril; in po vzhlovezhenji boshje Besede je bila Marija nar imenitnishi, Boga nar bolj vredno delo Gospodovo, kteriga je na tem svetu sturil. Sveti Peter Damiani pravi, de je Marija delo, zhes kteriga, sunaj Boga, nizh ni. Satoraj gnada boshja na Marijo ni kapljala, kakor nad druge svetnike, temuzh, pravi David, je lila kakor desh na kersno. (Psl. 71, 6.) Duha Marije Devize je bila kakor volna, ktera je ves velik desh gnade boshje v se popila, de se kar kapljiza ni sgubila. Sveti Basili pravi: „Sveta Deviza je vso gnado svetiga Duha v se vsela“. Sato je s besedami Siraha smela rezhi: „V polnosti svetnikov je moje prebivanje“; (Sir. 24, 16.) ktere besede f. Bonaventura tako rasloshi: „Kar so drugi

svetniki le nekoliko imeli, to imam jeſt v vſi polnoſti“. Šveti Vinzenz Fereri pravi, ker govori od poſebne ſvetoſti Mariine pre-den je bila rojena: „Deviza je bila v ma-ternim teleſu poſvezhena, bolj kakor vſi drugi ſvetniki in angelzi“.

Gnade, ktere je preſveta Deviza Marija ſadobila, niſo preſegle ſamo gnad vſaziga ſvetnika poſebej, temuzh gnade vſih ſvetni-kov in angelzov vkup, kakor uzhi uzheni pater Franzifhk Pepe is druſhtva Jeſuſoviga v ſvojih lepih bukvah, imenovanih: Od viſokoſt Jeſuſa in Marije. On naſ uzhi, de ta nauk, kteri je ſa naſho Kraljizo Marijo tako ſlavitin, terdijo vſi danaſhnji uzheniki, po-ſtavim: Kartagena, Šuarez, Špineli, Re-kupito, Guerra in veliko drusih, kteri ſo vſi od tega ſ poſebno ſkerbjo piſali, kar nek-danji niſo. Ta uzhenik pripoveduje tudi, de je Mati boſhja ſama enkrat ſapovedala patru Martinu Guttierrez ſahvaliti v njenim imenu patra Šuareza, de je ta ſlo verjetni nauk tako ſveſto terdil, kteriga je viſoka ſhola v Salamanki enoglaſno poterdila, kakor pri-poveduje pater Segneri v bukvah imenovanih: Zhaſtivz Marije Devize.

Zhe je pa ta nauk ſploh in ſ enim gla-ſam poterjen, je tudi nauk, de je Marija od perviga ſazhetka ſvojiga zhiſtiga.

fpozhetja vézhji gnade prejela, kakor vsi svetniki in angelzi vkup, slo verjetin. To terdi možno ravno ta pater Šuarez, in s njim dershé patri Špinelli, Rekupito in La Kolombiere. Sraven sprizhvanja uzhenikov imamo pa tudi dva preprizhavna vsroka, s kterima sadofti dovishamo ta imenovan nauk.

Pervi vsrok je, kér je Bog Marijo svolil sa Mater svojiga Šina. Sato pravi Dionisij Kartusijan, de, ker je bila Marija zhes vse stvari visoko povsdignjena, in po nauku Šuareza zhaft Matere boshje dofeshe nekako visokost boshje zhafti, fo ji mogle tudi od sazhetka shivljenja gnade visokejšhi verfte dodeljene biti, ktere fo mógle biti bres vse primere vezhji, kakor gnade drugim stvarem dodeljene. Gotovo je, de je bila she takrat, ko je bilo v boshjih fklepih namenjeno, de se je druga pershona boshja vzhlovezhila, tudi Mati svoljena, od ktere je imel Šin boshji zhlovefhko bitje nase vseti, in ta Mati je bila Marija. Sveti Tomash pa uzbi, de Gospod Bog vsakimu da gnado, ktera je stanu in flushbi primerjena, v ktero ga je namenil, kar je tudi pred njim she sveti Paul prizhal, ki pravi: Bog nas je pripravne sturil, de smo flushabniki noviga testamenta. (2. Kor. 3, 6.) ktere besede hozhejo

rêzhi, de so apostelni od Boga tiste gnade sadobili, ktere so bile njih visoki slushbi primerjene, v ktero jih je bil Gospod svolil. Sveti Bernardin is Siene fhe pristavi, de kadar Bog koga v kak stan nameni, ga ne sturi le pripravniga sa opravilo tega stanu, temuzh mu dodeli fhe posebne darove, de je v svojim stanu zhafti vredin. Ker je toraj Marija bila namenjena biti Mati boshja, se je spodobilo, de jo je Bog od sazhetka njeniga shivljenja napolnil s obilno gnado, ktera je bila vezhji kakor gnade vsih drusih ljudi in angelov, ker je mogla primerjena biti visoki zhafti, v ktero jo je Bog hotel povsdigniti. Tako uzhe vsi uzheniki s svetim Tomashem, kateri pravi, de je bila Marija, fhe preden je bila Mati boshja, s tako veliko svetoftjo obdarvana, de je bila she vfa vredna tako velike visokosti.

Š. Tomash pravi, de je savoljo tega Marija imenovana polna gnade, ne pa kakor de bi bila toliko gnade doseгла, de bi je ne bilo mogozhe fhe vezh sadobiti; tako tudi v Kristusu gnada ni na tako visho prebivala, de bi je vsigamogozhnost boshja ne bila mogla fhe povikshati, ampak toliko gnade je imel od Boga, kolikor jo je bilo sadosti, de se je njegovo sveto zhloveshtvo s drugo boshjo pershono sedinilo. Tudi pravi ravno

ta uzhenik, de je boshja mogozhnost tako velika, de zhe tudi fhe toliko da, vender fhe vselej samore fhe vezh dati; on uzhi, de desiravno je naturna mozh zhlovekova prejemati omejena, in se toraj da napolniti, je vender njegova mozh Bogu pokorin biti neomejena, in satoraj Bog to zhlovekovo mozh pripravno sturi fhe vezh prejeti, in jo tako zhedalje bolj in bolj napolnuje. De povsammemo, kar smo od sazhetka govorili, je toraj po nauku s. Tomasha ref, de Marija, desiravno ni bila s gnado tako napolnjena, de bi ji je Bog ne bil mogel nizh vezh dati, je vender imenovana gnade polna, ker je bila prejeta gnada njeni visokosti in zhafti primerjena, de je bila vredna Mati boshja postati. Sato pravi Benedikt Fernandez, de je visokost Matere boshje mera, po kateri samoremo presoditi, koliko gnade je Bog Marii dodelil. Sato je tudi David po pravizi mogel rêzhi, de je stalifhe tega mesta boshjiga, to je Marije, vishi ko verhovi hribov. Njeno stalifhe je na svetih gorah; (Psl. 86.) to je, Marija je bila v sazhetku svojiga shivljenja bolj popolnoma, kakor vsi svetniki v fkonzhanji. Dalje pravi David: Gospod ljubi vrata Sijona, bolj ko vse fhotore Jakoba, in pristavi sakaj, ker je namrezh v njenim devishkim

telesu Bog hotel zhlovek postati, zhlovek je rojen v nji. Po tem takim je to vsrok, de je Bog tej Devizi od sazhetka njeniga shivljenja tako velike gnade dodelil, ktere so bile visoki zhafti Matere boshje primerjene. Ravno to hozhe na snanje dati prerok Isaija, ki pravi, de bo v prihodnih zhasih gora hishe boshje, to je Marije Devize, na verhu vsih drusih gôr stala, in de se bodo na tej gôri vse ljudstva s-hajale milost boshjo prejemati: V poslednjih zhasih bo stala gora hishe Gospodove na verhu gôr, in bo povsdignjena zhes vse hribe, in vse ljudstva bodo na-njo vrele. (Is. 2, 2.) Sveti Gregor pravi, de je Marija imenovana gora na verhu gôr, ker visoko stershi zhes vse svetnike. Marija je gora, pravi f. Janes Damashki, ktero si je Bog rad svolil v svoje prebivalishe. Sato se imenuje Marija tudi Ziprêf, to de zipref gore Sion; Zedra, to de zedra gore Libanon, Oljika, to de oljika prelepa; Svoljena, tode svoljena kakor solnze, sakaj kakor solnzna svetloba svetlobo svesd satamni, de se pri solnzu vezh ne vidijo, tako preshe svetost devishke Matere vse saflushenje vse druge nebeshe drushbe, pravi f. Peter Damijan. Prav lepo govori f. Bernard, ker pravi, de je bila svetost Marije Devize tako

velika, de se sa Boga nobena druga Mati ni spodobila, kakor Marija, in sa Marijo noben drug sin, kakor Bog sam.

Drugi vsrok, savolj kteriga je mó-gla Marija od sazhetka shivljenja svetejšhi biti, kakor vſi drugi svetniki, je ta, de je od sazhetka svojiga shivljenja prejela veliko in sveto flushbo biti Šredniza vſih ljudi, in de je sato prez od sazhetka móglá vezhji gnade sadobiti, kakor vſi ljudje vkup. Šnano je kako vſi uzheniki ſploh Materi boshji imé Šredniza dajó, ker je namrezh s svojo mo-gozhno proſhnjo in s svojim saflushenjem vſim svelizhanje sadobila, ko je pogubljenja vrednimu svetu dobroto odrefhenja dodelila. Saflushenje Marije Devize se imenuje sa-flushenje primerjeno gnadam, ktere je od Boga doſegla; ſakaj Jeſuf Kriftuſ ſam je Šrednik pravize boshje, ker je ſkos ſvoje neſkonzhno saflushenje, ki ga je vezhnimu Ozhetu ofral, nam sveli-zhanje saflushil. Marija pa je Šredniza miloſti boshje ſkos ſvoje proſhnje in ſvoje primerjeno saflushenje, ker je ofrala Bogu, kakor govoré uzheniki s ſvetim Bonaventu-ram, ſvoje saflushenje sa svelizhanje vſih lju-di, Bog pa je ſprejel njeno saflushenje ſkos ſvojo miloſt s saflushenjem Jeſufa Kriftuſa. Sato pravi ſ. Arnold Karnotski: „Sa naſhe

svelizhanje je ona ravno to dosegla, kar je Kristuf sa naf dosegel;“ in Rikard od Š. Viktorja: „Svelizhanja vsih je shelela, iskala, ga dosegla; zlo svelizhanje vsih je fkos njo prifhlo“. Sato se vse dobrote, vsi darovi vezhniga shivljenja, ktere so svetniki kdaj prejeli, fkos Marijo dodeljeni.

Ravno to nam sveta zerkev hozhe na snanje dati, ker téle besede svetiga pisma na Marijo oberne: V meni je vša gnada pota in refnize. (Šir. 24, 25.) Še pravi gnada pota, ker se fkos Marijo delé gnade popotnikam na semlji; in refnize, ker fkos Marijo fveti luzh refnize. Na drugim kraji se bere: V meni je vse upanje shivljenja in zhednosti; shivljenja, ker fkos Marijo upamo sadobiti shivljenje gnade na tem fvetu, in shivljenje velizhastva v nebesih; in zhednosti, sato ker fkos Marijo sadobimo vse zhednosti, posebno tri boshje zhednosti, ktere so poglavitne zhednosti svetnikov. Dalje se pravi: Jest sim mati lepe ljubesi, strahu, sposnanja in svetiga upanja; to je, Marija nam sadobi s svojo proshnjo ljubesen boshjo, svet strah, nebesko rasvetlenje in sveto saupanje. Is tega fklene fveti Bernard, de je nauk svete zerkve, de je Marija sploh Šredniza nashiga svelizhanja.

Šveti Šofronij, Jerusalemski patriarh pravi, de **Gabriel Devizo Marijo** imenuje gnade polno, ker med tem, de so drugi le nekoliko gnade dosegli, se je nad Marijo vša polnost gnade raslila. To je bilo sato, kakor prizha **sveti Basilij**, de bi bila tako mōgla vredna **Šredniza** med Bogam in ljudmi biti. Kako bi bila Marija, ko bi ne bila s vsemi gnadami napolnjena, mogla biti lestviza ali lojtra v nebesa, besedniza sa zel svet, prava fredniza med Bogam in ljudmi? pravi f. **Lorenz Justinian**.

Refniza drusiga vsroka se is tega, kar smo dosdaj govorili, ozhitno kashe. Zhe je bila Marija, odmenjena **Mati Odrefhenika** svetá, she od sazhetka svoljena sa flushbo frednize, vsih ljudi, toraj tudi vsih svetnikov, je mōgla tudi od sazhetka vezhji gnade prejeti, kakor vsi svetniki, sa ktere je imela govoriti. She bolj na tanko hozhem rasloshiti to refnizo. Zhe so imeli fkos Marijo vsi ljudje Bogu ljubi in dopadljivi sturjeni biti, je mogla Marija svetejsi in Bogu dopadljivsi biti, kakor vsi ljudje vkup; sakaj kako bi bila mogla Marija drugazhi sa vse druge govoriti? De bo kdo pri kralji mogel milost sa podloshne sprofiti, je treba, de je ta frednik ali besednik kralju bolj ljub in dopadljiv, kakor drugi njegovi podloshni. In sato

je, po besedah svetiga Anselma, Marija Deviza vredna bila postati popravljavka zeliga pogubljeniga sveta, ker je bila nar svetjši med vsemi drugimi stvarmi.

Marija je ref fredniza ljudi, porezhe kdo, ali kako se pa more imenovati fredniza angelov? — Veliko uzhenikov je, kateri terdijo, de je Jesus Kristus tudi angelam gnado stanovitosti saflushil, tako de kakor je Jesus njih frednik pravize boshje, tako sme tudi Marija njih fredniza milosti imenovana biti, ker je s svojimi prošnjami prihod Svelizharja priprofilala. Kakor je Marija gnado saflushila Mati Svelizharjeva postati, tako je saj tudi saflushila, de bodo sedeshi angelov, kateri so bili fkos padez luziferjev sprasneni, spet napolnjeni. Na to visho je Marija saj to pomnoshenje njih zhasti saflushila; in tako je Rikard od S. Viktorja smel rêzhi: „Vse stvari so fkos Marijo osdravljene, padez angelov je fkos njo poravnan, zhloveshka natura je fkos njo spravljena“; ravno to je govoril she préd f. Anselm, ki pravi: „Vse rezhi so fkos to Devizo v prvi svoj stan postavljene in poravnane“.

Tako je tedej nafhe nebeshko Dete Marija, ko je bilo svoljeno sa frednizo zeliga sveta, ko je bilo svoljeno sa Mater Svelizharjevo, doseglo od sazhetka svojiga shiv-

ljenja vezh gnad, kakor vsi svetniki skup. Oh kakšno veselje je bila nebelam in semlji duha tega frezhniga Deteta, zhe tudi she sapertiga v telesu svoje Matere! She takrat je bila Marija v ozheh boshjih nar prijetnih stvari, ker je bila she takrat napolnjena vseh gnad in saflushenja, de se je sama mogla pohvaliti: Ko sim bila majhina, sim dopadla Narvishimu. Pa ob enim je Marija med vsemi stvarmi, ki so kdaj na svet prishle, Boga nar bolj ljubila. Ko bi bila Marija tudi prezej po svojim zhistim spozhetji rojena, bi bila vendar bolj polna saflushenja in svetejsihi, kakor vsi svetniki vkup na svet prishla. Pa koliko svetejsihi je bila Marija rojena, ko je prishla na svet potem, ko si je toliko saflushenja nabrala tistih devet meszov, ki jih je v telesu svoje matere prebila. — Prestopimo sdaj k premishljevanju drugiga odstavka, kako svešto je namrezh Marija s gnado boshjo vred delala.

Drugi odstavik. Uzheni pisar La Kolombiere pravi, de ni sgol misel kteriga famiga, temuzh de je misel zeliga sveta, de je Deviza Marije ob enim, kakor je v telesu svete Ana posvezhujozho gnado boshjo prejela, tudi sadobila popolnoma savéd svoje pameti in veliko rasvetlenje boshje, ktero

je bilo primerjeno velikim gnadam, ktere je dosegla. Tako prav smemo verjeti, de je bila njena lepa duha pri ti prizhi, ko je bila s njenim zhistim telesam fklenjena, tudi rasfvetljena s luzhjo boshje modrosti, de je môgla dobro sposnati vezhne refnize, lepoto zhednosti, in zhes vse tudi nefkonzhno dobroto boshjo, in kako je vredin od vsih ljudi ljubljen biti, posebno pa od nje, savoljo posebnih gnad, s kterimi jo je Gospod obdaril in pred vsimi drugimi stvarmi povikshal, ker jo je makesha isvirniga greha obvaroval, ji tako nesmerjeno gnado dal, in jo namenil sa Mater vezhne Besede in Kraljizo zeliga sveta.

Sato je pa Marija tudi od te prizhe, polna hvaleshnosti do Boga, sazhela prezej delati kolikor je mogla, de bi kupzhevala s velikim bogastvam, ktero ji je bilo srozhenó. Marija si je fkerbno prisadevala dobrotljivimu Bogu dopasti in ga ljubiti; she od tistiga zhafa je ljubila Boga is vsih svojih mozhi, in to je sturila vsih tistih devet meszov, kteri so pred njenim rojstvam pretekli, in ni prejenjala s obudvanjem gorezhe ljubesni se s Bogam zhe dalje bolje fkleniti. Ker je bila Marija she takrat prosta isvirniga greha, je bila ravno tako prosta vsih posvetnih shelj vsih napazhnih fkushnjav, vsiga rasmishlje-

nja, vseh napotljejev pozhutkov, kateri bi jo bili v ljubesni boshji sadershevali; vsi njeni pozhutki so bili popolnoma podversheni duhu, in so ji pomagali s Bogam se vedno bolj na tanko skleniti, tako, da je njena lepa duha, prosta vseh napotljejev, bres preneha k Bogu hrepenela, ga vedno ljubila, in v njegovi ljubesni vedno rastla. Sato rezhe tudi Marija fama od sebe: Kakor javor pri vodi sim rastla. (Šir. 24, 29.) Marija je bila tisto shlahtno drevo, ktero je pri potoku gnade boshje visheje in visheje rastlo. Sato se imenuje tudi vinfko terto: Kakor vinfka terta sim rodila fladak sad. (Šir. 24, 23.) Ne le savoljo svoje ponishnosti pred svetam se imenuje Marija vinfka terta, temuzh tudi sato, ker vinfka terta vedno raste, dokler ne dofeshe verha drevesa, na kteriga se naflanja, druge drevesa pa, pomoranzha, murba, hrufhka, kadar do verha pridejo, vezh ne rastejo na kvishko. Tako je tudi Marija Deviza zhedalje vishej rastla v popolnamosti, da jo sveti Gregor zhudodelnik posdravi rekozh: „Posdravljena vinfka terta, ki vedno rastesh;“ kakor terta s drevesam, tako je bila Marija smeraj sklenjena s Bogam kakor s svojo podpornjo. Sato od Marije govori sveti Duh, ko pravi: Kdo

je ta, ktera is pufhave is-haja s vefeljem napolnjena, na svojiga ljubiga naflonjena? (Vis. pef. 8.) Tista je, pravi f. Ambrosh, ktera tako vs-haja, de je na Befedo boshjo, kakor terta na svoje drevo naflonjena.

Veliko uzhenih pisarjev terdi, de kadar kaka dufha urnost v kaki zhednosti dosehe, in potem s vfako gnado, ki jo od Boga prejme, sveſto dela, vfakkrat djanje zhednosti doprineſe, ktero je urnosti, ki jo v zhednosti ima, na mozhi enako, tako de dufha vſelej novo in dvakratno saflushenje sadobi, ktero je vſimu poprejšhnimu saflushenju vkupej enako. Po nauku tih pisarjov je bilo to svikfhvanje saflushenja dodeljeno angelzam pred njih padzam. Zhe je bilo pa to angelzam dodeljeno, koliko bolj je moglo dano biti Materi boshji, ko je ſhe na ſvetu shivela, poſebno pa tiſti zhaſ, od kteriga govorim, ko je ſhe namrezh bila v teleſu ſvoje matere, kjer je gotovo s gnado boshjo bolj ſveſto delala, kakor angelzi pred ſvojim padzam. Veſ ta zhaſ je Marija neprenehama svikſhevala ſaklad gnad, ktere je bila od ſazhetka shivljenja prejela. Ker je namrezh s vſo mozhjo in s nar vezhji popolnamoſtjo v vſim tem, kar je ſturila, s gnado boshjo vred delala, je pomnoſhvala

neprenehama svoje saflushenje, tako de, zhe je v prvi prizhi imela tavshent stopinj gnade, je dosegla v drugi prizhi dva, v tretji fhtiri, v zheterti ofem, v peti fhest-najst, v fhêsti dva in trideset tavshent stopinj gnade. Zhe tako fhtejemo djanja zhednosti in saflushenje Marije Devize zeliga dneva, in fhe dalej premislimo, koliko to sturi v devetih meszih, oh kako velike saklade gnad, saflushenja in svetosti je prinesla s seboj Marija, kadar je na svet prishla!

Veselimo se toraj s svetim Detetam, ktero je tako sveto, tako Bogu prijetno, tako polno gnade na svet prishblo. Ne veselimo se pa samo savoljo Marije, temuzh veselimo se savoljo famih febe, ker ona ni bila le savoljo svojiga povikshanja, temuzh savoljo nashe frezhe tako polna gnade. Šveti Tomash uzhi, de je bila Marija na tri vishe gnade polna: Pervizh je bila polna gnade na dushi, sakaj njena dusha je bila od sazhetka vfa in popolnoma boshja. Drugizh je bila polna gnade na telesu, kjer je gnado saflushila s svojim prezhistim telesam vezhno Besedo s mesam oblezhi. Tretjizh je bila polna gnad tudi sa sploh frezho vsh, de so je môgli vfi ljudje delesni biti. Nekteri svetniki, rezhe f. Tomash, so prejeli toliko gnad, de niso bile sadofti samo sa njih,

temuzh tudi sa svelizhanje veliko drusih ljudi; pa vender te gnade niso bile sadofti sa vse, le Jesuf in Marija sta imela obilnost gnade, de je je bilo sadofti sa vse. Kakor po tem takim govori fveti Janes od Kristusa, de so namrezh od njegove obilnosti vfi prejeli, to govore fvetniki od Marije. Sveti Tomash is Vilanove pravi: „Ona je polna gnade, od ktere polnosti vfi prejemajo“. Ravno tako govori f. Anselm, ki pravi, de nobeniga ni, kateri bi od njene polnosti delesha ne imel. Kdo vender bi bil na fvetu, do kteriga bi se Marija ne fkasala dobrotljiva, kterimu bi kake milosti ne dodelila? Opomniti vender moramo, de od Jesufa prejemo gnade kakor od Sazhetnika gnad, od Marije pa kakor od Srednize milosti; od Jesufa kakor od Svelizharja, od Marije pa kakor od Besednize; od Jesufa kakor is isvira, od Marije pa kakor is vodotozha.

Savoljo tega pravi f. Bernard, de je Bog postavil Marijo kakor vodotozh, fkos kteriga gnade, ktere on hozhe ljudem dodeliti, do njih pridejo; in sato je obdaril Marijo s toliko gnadami, de vfakterimu svoj del more rasdeliti. Ta fvetnik naf vse opominja prav premisliti, s ktero ljubesnijo Bog hozhe de presveto Devizo zhamo, ker je vse svoje dobrote vanjo po-

loshil; ker se imamo sa vse upanje, vso gna-
do, vse svelizhanje in sa vse druge dobrote
le svoji ljubesnivi Kraljizi Marii sahvaliti,
ker vse skos njene roke in po njenih prosh-
njah do nas pride. „Glejte, so besede s. Ber-
narda, s kakšno poboshnostjo, hozhe Bog,
de Marijo zhaštimo, ker je obilnost vsih gnad
vanjo poloshil, de sposnamo, de vse nashe
upanje in nashe svelizhanje od nje do nas
pride.“ Oh, uboga tista dusha, sa ktero ta
vodotozh gnade boshje ne têzhe, ktera nam-
rezh se Marii ne priporozhuje! Holofernes,
ko je hotel mesto Betulia vseti, je pred vsm
drugim skerbel vodotozhe prekopati: Je sa-
povedal prefekati njih vodotozhe.
(Jud. 7, 6.) Ravno to sturi hudizh; kadar
hozhe kako dusho v oblast dobiti, jo napravi
de poboshnost do Marije Devize opusti, sakaj
zhe je vodotozh samashen, bo dusha kmalo
sgubila luzh, strah boshji in vezhno sveli-
zhanje. Berimo sledijozh sgled, in sposnajmo
is njega, kako usmiljeno je serze Marije De-
vize, in v kako nefrezho se pogresne, kdor
si ta vodotozh gnade boshje saprè, in zhe-
shenje nebeske Kraljize opusti.

Sgodba.

Tritemi, Kanisi in drugi pripovedujejo,
de je v Magdeburgu na Nemškim shivel

neki Udo, kateri je v svoji mladosti tako flabe glave bil, de so se njegovi tovarshi v fholi norza is njega delali. Enkrat, ko je bil filo shalofin savoljo fvoje nerasumnosti, je le fhel in pokleknil pred podobo Matere boshje, in se ji je priporozhil. Marija se mu v fanjah prikashe in mu rezhe: Udo, lej jest te hozhem uflifhati, toliko rasumnosti ti bom od Boga sadobila, de te ne bodo drugi sanaprej nizh vezh sanizhvali, temuzh fhe zhudili se bodo nad teboj; poverh tega bosh po smerti fhkofovi na njega mesto svoljen. Kakor je bila Marija obljubila, tako se je sgodilo. Mladenzh se je sazhel prav dobro uzhit, in je bil na sadnje v mestu Magdeburg sa fhkofa postavljen. Tode Udo je bil Bogu in svoji dobrotnizi Marii Devizi tako nehvaleshin, de je vfo poboshnost sgubil, in je vfm ljudem pohujshanje dajal. Eno nozh ko je ravno v hudobni drushini greh delal, je saflifhal glaf, ki mu je djal: „Udo, sapusti igro hudo, sadosti si igral, Udo“. Pervizh, ko je te besede saflifhal, je bil hud, ker je menil, de ga kdo domazhih klizhe in opominja. Ko je pa flifhal ravno te besede drugo in tretjo nozh, se je sazhel bati, de bi ne bilo to glaf is nebef. Pa pri vfm tem je vender ravno tako hudobno shivel. Zhes tri mesze pa, ktere mu je Bog

puštil sa njegovo spokorjenje, je bil na naglim shtrafan. Neki bogabojezh korar, po imenu Frederik, je molil eno nozh v zerkvi svetiga Maurizja, in je profil Boga, de bi pohujshanju, ki ga je shkof dajal, konzsturil, in kar velik veter zerkvene vrata odprè. Dva mladenzha s prishganimi baklami se prikasheta in vstopita vsak na eno stran altarja. Na to prideta dva druga, ktera sta pogernila sukno pred altar in sta postavila nanj dva slata stola. Sadnjizh pride she en mladenzh, kateri je bil po vojashko napravljen, je imel mezh v roki, in je v fredi zerkve obstal in saklizal: O vi svetniki v nebesih, kterih koshize v ti zerkvi pozhi-vajo, pridite in bodite prizhe sodbe, ktero bo nar vishi sodnik sdaj sturil. Na ta glas je prishlo veliko svetnikov, med njimi tudi dvanajsteri apostelni, de bi bili prizhe te sodbe. Poslednizh je prishel Jesus Kristuf in se je usedel na eniga dveh stolov. Prikasala se je tudi Marija Deviza spremljena od velike trume svetih deviz; in je sedla na drug stol sraven Jesufa. Na to sapové Sodnik pripeljati hudodelnika, kateri je bil nefrezhni Udo. Sveti Maurizi je govoril prvi, in je hotel imeti pravizo soper hudodelnika savoljo pohujshanja, kteriga je ljudem dajal. Vsi se oglasé in pravijo: Go-

spod, hudodelnik je smerti vredin. Umerje naj, pravi na to vezhni Šodnik. Pa preden je bila sodba spolnjena, (tù vidimo, kako je Marija usmiljena,) je vstala usmiljenja polna Mati, de bi ne bila v prizho pri tej strašni fhtrafi, in je fhla is zerkve; na to pa je nebeshki flushabnik boshje pravize, kateri je bil pred s mezhem v zerkev pri fhel, pristopil k fhkofu Udotu, in mu je s enim maham glavo odsekal; — in prikasen je sginila. Vse je bilo spet tama; trepetajozh je fhel prishgat korar luzh na lampi, ki je pod zerkvijo gorela, pride in vidi truplo Udotovo, in odsekano glavo, in zerkvene tla vse s kervijo poshkropljene. Ko se je dan sturil, in so ljudje v zerkev prishli, je pripovedoval korar prikasen, ktero je vidil, in strašno prigodbo, ki se je sgodila. Šhe tisti dan se je prikasal nefrezhni Udo v pekel obsojen enimu njegovih kaplanov, kateri fhe nizh ni vedil, kaj se je v zerkvi sgodilo. Truplo njegovo so v mlako vergli, njegova kri pa je ostala v vezhni spomin v tleh, ktere so s fuknam pogernili. Posneje je bila navada, de so vselej, kadar je bil nov fhkof v zerkev pripeljan, kervave tla odgernili, de bi bil od spomina na tako strašno fhtrafingo opominjan bogabojezhe shiveti, in ne tako kakor Udo

Bogu in Marii Devizi sa toliko prejetih
gnad nehvaleshin biti.

Molitev.

O sveto in nebeshko Dete, ki si namenjeno biti Mati mojiga Svelizharja, mogozhna Šredniza ubogih gresnikov, usmili se me! Glej tukej pred svojimi nogami nehvaleshnika, ki k tebi pribeshí, in te sa milost prosi. Ref je, de savoljo svoje nehvaleshnosti do Boga in do tebe bi bil vredin od Boga in od tebe sapushen biti; ali vendar flishim govoriti, in tako verujem, ker vem, kako velika je tvoja milost, de se nikoli ne branish pomagati tistimu, kateri se tebi s saupanjem priporozhuje. Toraj, o Štvar nar vikshi zeliga sveta, sakaj le Bog je fhe vezhji kakor ti, in nar vezhji svetniki v nebesh so majhini proti tebi; o Švetniza svetnikov! o Marija, ti bresno gnade! ti, ki si polna milosti, pridi na pomozh uboshzu sanizhljivimu, ki je gnado sam sapravit. Jest vem, de si Bogu tako dopadljiva, de ti nizh ne odrezhe. Vem tudi, de je tvoje veselje de s svojo veliko mogozhnostjo ubogim gresnikom pomagash. Škashi toraj kako velika je mozh gnade, ktero si pred Bogam dosegla, in sadôbi mi rasfvetlenje, in tako mogozhin nebeshki plamen, de me

is grešnika spremeni v svetnika, me odterga od posvetnih shelj, in me vfiga uname v boshji ljubesni. Šturi to, moja Gospa, sej lahko šturish. Šturi to savoljo ljubesni tiftiga Boga, kateri te je šturil tako veliko, tako mogozhno, tako milostljivo. Tako upam, tako naj bo. Amen.

Tretje premishljevanje.

Sa prasniki darovanja Marije Devize.

Darilo, kteriga je Marija Bogu prinesla, ko se mu je sama sebe darovala, je bilo hitro bres opotavljanja, in je bilo popolnoma bres prider-shka.

Šhe nikoli sgot stvar ni prinesla vezhji-ga in bolj popolnoma darila ali ofra, in tudi ga nikoli ne bo, kakor je bilo darilo, kteriga je Marija Bogu prinesla, ko je tri leta stara v tempel prishla, in mu ne dishav, ne telet, ne slata, ampak samo sebe v popolnoma shgavni ofer Gospodu darila, in se mu v vedin klavni dar posvetila. Ona je dobro flishala in sastopila glas boshji, kateri jo je she takrat klizal se vso njegovi ljubesni posvetiti s temi besedami: V stani,

hiti, moja prijaztiza in pridi. (Vif. pef. 2.) Gospod je hotel, de naj she takrat Marija sapuſti ſvojo domazhijo, ſvoje ſtariſhe in vſe, de bo ſkerbela le ſamo njega ljubiti in njemu dopaſti. Poſluſhaj, hzher, in glej, in nagni ſvoje uho; in poſabi ſvoje ljudſtvo in hiſho ſvojiga ozheta. (Pſl. 44.) Hitro je bila Marija pokorna boſhjemu klizanju. Premiflimo toraj, kako dopadljivo je bilo Bogu darilo, ki mu ga je Marija dala, ko ſe mu je ſama ſebe darila; ſakaj darila ſe je hitro in popolnoma. Hitro, bres opotavljanja; popolnoma bres pridershka; to ſta dva odſtavka naſhiga premifhljevanja.

Pervi odſtavik. Marija ſe je darila Bogu hitro. Od perve prizhe, ko je bila ta nebeſhka Hzhi v teleſu ſvoje matere poſvezhena, namrezh v prvi prizhi ſvojiga ſpozhetja, je prejela popolnoma ſaved ſvoje pameti, tako de ſi je ſhe od tiſtiga zhafa môgla ſafluſhenje nabirati, kakor vſi uzheniki s patram Šuarezam terdijo. On uzhi s ſvetim Tomaſhem vred, de nar bolj popolnoma viſha, po kateri Bog duſho more poſvetiti, v tem obſtoji, de jo ſkos laſtno ſafluſhenje poſveti, in ſato móremo verjeti, de je Bog Marijo na to viſho poſvetil. Zhe ſo po nauku ſvetiga Tomasha angelzi, in

She zlo Adam od Boga to prednost imeli, koliko bolj moremo verjeti, de je bila Mati boshja s njo obdarovana, od ktere moramo misliti, de ker jo je Bog k visoki vrednosti svoje Matere povsdignil, ji je tudi vezhji gnade, kakor vsm drugim stvarjem dodelil, kakor ravno ta svetnik govori. Ker je Mati, pravi Suarez, ima posebno pravizo do vsih darov svojiga Sinu. Ker je pa zhloveshtvo Jesufovo savolj na tanko sedinjenja s boshjo naturo imelo polnost in obilnost vsih gnad, se je spodobilo, de je Jesus dolshnosti sina spolniti, presveti Devizi vezhji gnade dodelil, kakor vsm drugim svetnikom in angelzam.

Tako je od sazhetka svojiga shivljenja Marija Boga sposnala, in ga je tako sposnala, de kakor je povedal angel sveti Brigiti, neben zhloveshki jesik ne more dopovedati, kako globoko je um Marije Devize boshje bitje pregledal v prvi prizhi, ko ga je sposnala. She takrat, ko je bila s to prvo luzhjo rasvetljena, se je Marija popolnoma darila Gospodu Bogu, in se je ofrala vsa njegovi ljubeshni in njegovi zhahti, kakor je tudi angel f. Brigiti rasodel.

Šveto Dete je vedilo tudi, de so ga njegovi starishi f. Joabim in f. Ana s obljubo Bogu darili, kakor veliko pisarjov terdi, de so namrezh starishi Marije Devize oblju-

bili, de zhe Bog njih sakon poshegna, bodo dete v tempeljnu Bogu v flushbo posvetili. Štara navada je bila pri Judih svoje hzhere dati v zelize, ktere so bile pri tempelnu, de so bile tam lepo suzhene in srejene, kakor pravi-jo Baronij, Nizefor, Zedrin, Suarez in drugi na sprizhevanje Judovskiga pisarja Joshefa, svetiga Janesa Damashkiga, Gregorija is Nikomedije, svetiga Anselma in svetiga Ambrosia. Ravno to se vidi is drugih bu-kev Makabejev, kjer se pripoveduje, de je hotel Heliodor v tempel vlomiti, in saklad, ki je bil tam spravljén, pobrati, tù se nam-rezh bere: Ker je tempel imel v sa-nizhevanje priti — so tekale devize, ki so bile tam saperte k Oniju. (2 Mak. 3, 20.) — Ker je Marija vedila ob-ljubo svojih starishev, se je hotla, ko je bila po sprizhevanji s. Germana in s. Epifanija she le tri leta štara, Bogu zhahtiljivo ofrati in v tempelnu posvetiti, desiravno je to tista starost, v kateri majhini otrozi she nar bolj pomozhi svojih starishev potrebujejo. Sato je Marija svoje svete starishe perva profila, de naj jo v tempel peljejo, in tako šturjeno obljubo spolnijo. Njena sveta mati Ana po sprizhvanji s. Gregorja is Nise ni vezh zha-kala, temuzh je Marijo prezej peljala v tem-pel in jo Bogu ofrala.

Glejmo toraj, kako Joahim in Anaradovoljno darita nar ljubshi del svojiga serza, kteriga sta na svetu imela, kako greſta is Nazareta in nefeta sdaj eden sdaj eden v narozhji svojo preljubo hzhherko, sakaj sama ſhe ni mogla hoditi tako dolgo pot, kakor je bila is Nazareta do Jerusalema, kjer je po ſprizhvanji veliko piſarjev, oſemdeset milj. Malo snanzov jih je ſpremilo, tode trume angelzov ſo jih po beſedah ſ. Gregorija Nikomedijſhkiga obdajale na t m popotvanji, in ſtregle ti nebeſhki Devizhizi, ktera je ſhla boſhjimu velizhaſtvu ſe darit. Kako lepe ſo tvoje ſtopinj , kneshja hzhi. (Viſ. pef. 7, 1.) Tako ſo ji pazh mogli peti angelzi: kako lepe, kako prijetne Bogu ſo te tvoje ſtopinjize, ktere delaſh, ko greſh ſe darovat ſvojimu Bogu, o viſoka in preljuba Hzhinaſ vſih Goſpoda! Bog ſam, kakor govori Bernardin Buſto, je poſebno prasnovaſ ta dan, ko je bila njegova ſveta Neveſta v tempel peſljana, s vſimi ſvojimi nebeſhkimi angelzi. Sakaj nikoli ni vidil ſtvari bolj ſvete in bolj ljubeshjive, ktera bi ſe mu bila darila. Sato pravi ſ. German velki ſhkoſ Konſtantinopolitanski: Pojdi tedej, o Goſpa, Mati boſhja, pojdi polna veſelja v hiſho Goſpodo vo, in prizhaku  tam prihoda ſvetiga Duha in ſpozhetja Edinorojeniga ſina.

Ko je bila sveta drushina v tempel pri-
fhla, se je obernilo preljubo dete Marija v
svoje starishe, je pokleknila prednje, jim roke
kufhne in jih prosi sa shegen; potem pa se ni
vezh obernila nasaj, ampak je fhla na ravnost
vsih petnajst fhtabel tempelna, (fhtevilo fhta-
bel pove Aria Montan po Joshefu Hebreji)
in se je postavila, kakor pravi f. German, pred
velkiga duhovna Zaharija. Tako je Marija
sapustila svet sa vselej, se je odpovedala vsm
dobrotam, ktere svet svojim prijatlam obeta,
in se je darila in posvetila svojimu Štvarniku.

Ko je bil ob zhasu potopa Noe spustil
orla is barke, je ostal sunaj in se je nad
mertvimi trupli pafel, golob pa se ni do-
taknil s nogami semlje, ampak se je prezej
nasaj v barko vernil. Še je vernil k nje-
mu v barko. (I. Mojs. 8, 9.) Veliko jih
je, ktere je Bog na ta svet postavil, in se
nesfrezhni semlje primejo in njene dobrote
vshivajo. Tako ni sturila nasha nebesbka
Golobiza Marija; ona je sposnala, de nasha
edina dobrota, nashe edino upanje, nasha
edina ljubesen je Bog; sposnala je, de je
svet poln nevarnost, in kolikor pred ga kdo
sapusti, toliko bolj je obvarvan njegovih
nastav; sato je she v svoji prvi mladosti
hotla beshati pred njim, in se sapreti v sveto
samoto tempelna, kjer bi boshji glas bolj

flifhala, Boga bolj zhaftila in ljubila. Sato je bila Marija od sazhetka svojiga djanja Bogu tako ljuba in dopadljiva, de ji sveta zerkev téle besede na jesik da: „Blagorvajte me vfi, kateri Gospoda ljubite, sakaj ko fim bila fhe majhina, fim Narvifhimu dopadla“. Sato je Marija tudi luni primerjena, sakaj kakor luna hitrejshi fkonzha svoj tek, kakor drugi planeti, tako je tudi Marija préd doseгла popolnamoft, kakor drugi svetniki, ker se je Bogu darila hitro; bres opotavljanja in odlafhanja, in se mu je ofrala, popolnama, bres pridershka. Sdaj prestopimo k premifhljevanji drusiga odstavka, kjer imamo fhe veliko govoriti.

Drugi odstavik. Rasfvetljena Dekliza je dobro vedila, de Bog ne mara sa rasdeljeno ferze; ampak ga hozhe vfiga posvezheniga njegovi ljubeshni, kakor pravi dana sapoved: Ljubi Gospoda svojiga Boga is vfiga svojiga ferza. Sato je ona od perviga sazhetka svojiga shivljenja sazhela ljubiti Boga is vseh mozhi, in se mu je vfa darila. Njena sveta dusha je prizhakvala s gorezhimi sheljami zhasa, de bi se tudi po unajno in zhaftitljivo mogla dariti svojimu Bogu. Premiflimo toraj, s kakfhno gorezhnostjo je ljubeshni polna Devizhiza, ko se je she na tem svetim kraji saperto vidila, nar-

pred pokleknila kufhnit semljo v hifhi Gospodovi; kako je boshje velizhafstvo molila, in ga sa gnado sahvalila, de je tako mlada v prebivalifhe hifhe boshje vseta. Potem se je darila vfa fvojimu Bogu, vfa, bres de bi bila kaj febi pridershala, je darila vse svoje mozh, vse pozhutke, vse misli, vse serze, vfo dufho in vse telo. Takrat je bilo, kakor nekteri uzheniki pravijo, de je, Bogu bolj dopasti, fturila obljabo devifhtva. To obljabo je Marija perva fturila, kakor govori Rupert abat. Marija se je darila Bogu sa vselej, pravi Bernardin Busto. She takrat je shelela se v flushbo boshjo v tempelnu dati sa zelo svoje shivljenje, ko bi bila volja boshja tako, de bi ne bila nikoli vezh is tega fvetiga kraja fhla. Oh, s kako gorezhnostjo je pazh Marija takrat besede neveste v visoki pefmi povsela: Moj ljubik je moj, in je ft fim njegova. (Vis. pef. 2, 11.) Njegova fim, ker le is ljubesni do njega shivim, in njemu umerjem, rasloshi kardinal Hugo te besede. Moj Gospod in moj Bog, je rekla fveta Deviza, le sato fim semkej prifhla, de bi tebi dopadla, tebe zhaftila, kolikor mi je mogozhe; tukaj hozhem le tebi shiveti, in tudi tebi umreti, zhe je tvoja fveta volja. Sprejmi ta ofer, ki ti ga uboga dekla prinese, in pomagaj mi, de ti svefto flushim.

Premisljimo sdaj kako sveto je bilo shiviljenje Marije Devize v tempelnu, ker je, kakor sarija, ki je sméraj lepši, tudi Marija sméraj bolj v popolnamosti rastla. Nemogozhe je popisati, kako so vsak dan lepši svetile njene zhednosti, ljubesen, pohlevnost, ponishnost, molzhezhnost, pokorjenje in krotkost. Ta lepa oljika, pravi sveti Janes Damaski, fajena v hiši Gospodovi in salivana od svetiga Duha, je postala prebivališče vseh zhednost. Na drugim kraji pravi ravno ta svetnik, de je bil obras presvete Devize ves pohlevin, de je bilo njeno ferze vse ponishno, in njene besede, ktere so prishle is sbraniga notrajniga, vse ljubesnive. Šhe drugej pravi, de je Deviza vse misli na posvetne rezhi pregnala, je objela vse zhednosti, in se v popolnamosti tako vadila, de je v kratkim zhasu tako dalezh prishla, de je saflushila vredin tempel boshji postati.

Sveti Anselm posebno govori od shiviljenja presvete Devize v tempelnu in pravi: Marija je bila prav ukosheljna, je malo govorila, je bila vselej pohlevna, se ni nikoli smejala, ni bila nikoli rasmishljena. Je bila nepremaknjena v molitvi, v branji svetiga pisma, v postih in drusih svetih delih. Sveti Hieronim pripoveduje she bolj na tan-

ko, in pravi, de je Marija vse svoje opravila v tempelnu lepo sverstila: Od jutra do tretje ure dneva je molila, od tretje do devete ure dneva je svoje dela opravljala; ob deveti uri je spet molila, tako dolgo, de ji je angel jeſti prinesel, kakor je bilo navadno. Škerbela je, de je bila prva sbujena, de je nar bolj na tanko boshjo poſtavo ſpolnovala, nar bolj ponishna, in v vſih zhednoſtih nar bolj popolnoma. Nihzher je ni vidil jesne, vse njene beſede ſo bile polne krotkoſti, de ſe je v vſim njenim govorjenji Bog vidil.

Šveti Bonaventura piſhe, de je Mati boshja ſama rasodela ſveti Elisabeti Benediktinki, de je, ko ſo jo bili njeni ſtarifhi v tempelnu puſtili, vedno le to miſlila, kako bo sdaj le Boga imela ſa Ozheta, in de je pogofito prevdarjala, kako bi kaj Bogu bolj dopadljiviga mogla ſturiti. „Nato ſim ſklenila, je rekla Marija ſ. Elisabeti, de viſhtvo ohraniti, na ſvetu nobeniga premoſhenja imeti, in vſo ſvojo voljo ſim Bogu sdala.“ Dalje je rekla Marija, de ſi je med vſimi ſapovedmi poſebno to ſapoved pred ozhi poſtavljala: Ljubi Goſpoda ſvojiga Boga; de je ſhla opolnozhi proſit Goſpoda pred altarjem v tempelnu, de bi ji dodelil gnado vse ſapo-

vedi spolnovati, in de bi vidila rojeno Mater svojiga Odrefhenika; profila je Boga, de bi ji ohranil ozhi, de bi jo vidila, jesik, de bi jo hvalila, roke in nogé, de bi ji flushila, in kolena, de bi v njenim narozhji molila njeniga nebeshkiga Šinu. Ko je Elisabeta to flifhala, je djala: „Pa, moja Gospa, ali nifi bila polna gnade in zhednosti?“ In Marija ji je odgovorila: „Védi, de sim vedno miflila kako sim nar bolj sanizhljiva, in nevredna boshje gnade; sato sim ga profila tako sa gnado in zhednost“. Na sadnje, de bi se mi preprizhali, kako potreba nam je vſim sa vſe gnade, kterih potrebujemo, Boga profiti, je priftavila ſhe Marija: „Ali menifh, de sim imela gnado in zhednosti bres prisadevanja. Védi, deni sim imela nobene gnade od Boga bres velikiga truda, bres ſtanovitne molitve, gorezhih ſhelj, obilnih ſols in bres ſpokornih del“.

Poſebno imenitno pa je rasodenje ſturjeno ſveti Brigiti, od zhednost in poboshniga djanja Marije Devize v njeni otrozhji ſtarosti. Od otrozhjih let, ſe bere v tem rasodenji, je bila Marija polna ſvetiga Duba, de je kakor v ſtarosti tako tudi v gnadi boshji raſtla. She takrat je ſklenila Boga

is zeliga ferza ljubiti, de ga ref ni nikoli ne s besedo ne s djanjem rasshalila. Sato je sanizhvala vse dobrote tega sveta, in je dala ubogim, kolikor je mogla. V jedi je bila tako smerna, de je le toliko jedla, kolikor je bilo treba shivot ohraniti. Ko je Marija is svetiga pisma bila sposnala, de ima Bog v telesu devize spozhet in rojen biti, de bi svet odrefhil, se je njeno ferze tako unelo od ljubeshi boshje, de ni nizh shelela in nizh drusiga mislila, kakor le na Boga; in ker je le v Bogu veselje nashla, se je ogibala zlo svojih starishev, de bi je nizh ne bilo od misel na Boga odvernilo. Pred vsm drugim je shelela doshiveti prihod Mesijev, de bi bila mogla biti dekla presfrezhne devize, ktera bo vredna postati Mati boshja.

Gotovo je, de je is ljubeshi do te svete Devize Svelizhar hitrejshi prisbel na svet; sakaj med tem, de se je nevredno dershalo biti dekla Matere boshje, je bila fama sa to Mater svoljena; s prijetnim duham svojih zhednost in s svojimi mogozhnimi molitvami je boshjiga Sinu v svoje devishko telo potegnila. Sato je bila imenovana Marija od svojiga boshjiga Shenina gerliza: Glas gerlize se je saflishal v nashhi semlji; (Vis. pef. 2, 11.) to ne le savoljo tega, ker je Marija, kakor gerliza, samoto ljubila

in je na tem fvetu kakor v pufhavi shivela, temuzh tudi sato, ker kakor gerliza sdiha-
jozh po polji léta, je tudi Marija neprene-
hama v tempelnu obmilovala nadloge gresfh-
niga fвета in sdihovala k Bogu sa Odreshe-
nika vſih ljudi. Oh, s kako gorezhnoſtjo, in
kako is ferza je ponavljala sdihtvanje pre-
rokov po prihodu Odreshenikovim: Poſhlji
jagnje, o Gospod, gospodvavza
semlje. (Isai. 16, 1.) Roſite nebefa
od ſgoraj, oblaki deſhite Pravizh-
niga. (Isai. 45, 8.) O de bi prederl
nebefa in doli priſhel! (Isai. 64, 1.)

Veliko dopadenje in veſelje sa Boga
je bilo viditi, de ſe to majhino Dete k nar-
vezhji popolnamoſti povſdiguje, kakor oblak
diſhezhiga dima, kakor govori ſveti Duh od
Marije v viſoki peſmi, rekozh: Kdo je ta,
ki gre gôri is puſhave kakor ſteber
dima is diſhav mire in kadila in vſi-
ga mnogiga praha kupzhevavza s
diſhavami? (Viſ. peſ. 3, 6.) To Dete,
pravi Sofronij, je bilo reſ vert prijetnoſti
Gospodov, v katerim je Bog vſe mnoge
zvetize in diſhavo vſih zhednoſt naſhel.
Ŗveti Janes Kriſoſtom pravi, de je Bog
Marijo sato na ſemlji sa ſvojo Mater ſvolil,
ker na zelim fvetu nobene ſvetejſhi in bolj
popolnama ſtvari, kakor njo, in nobeniga

vrednisthiga prebivalisha, kakor nje sveto telo, ni mogel najti, kar tudi sveti Bernard poterdi. Tudi sveti Antonin pravi, de je móгла presveta Deviza, de bi móгла sa visoko vrednost Matere boshje svoljena biti, tako popolnoma biti, de je popolnamost vseh drugih stvari presegla.

Po tem takim se je sveta Devizhiza Marija v tempelnu Bogu darila hitro in popolnoma. Tako se tudi mi danš bres odlafhanja hitro, in bres pridershka popolnoma darimo Marii, in jo prosimo, de nas ona Bogu ofra, ker nas ne bo savergel, zhe bo vidil, de se mu darimo fkos roke tiste, ktera je postala shiv tempel svetiga Duha, veselje svojiga Gospoda, in svoljena Mati vezhniga Šinu boshjiga. Saupajmo tudi v to visoko in hvaleshno Gospo, ktera s veliko ljubesnijo povrazhuje nar manjšhi dela svojih flushabnikov, kakor se sposna is fledezhiga sgleda.

Sgodba.

V shivljenji sestre Dominike is Paradisha, ki ga je pisal pater Ignazi Niente, se bere, de je bila ta deviza v vasi po imenu Paradish bliso Florenzje od ubogih starishev rojena. Dekliza je od otrozhjih let Materi boshji posebno flushila; zel teden se

je vsak dan na zhaft Marii Devizi poštala, v saboto pa je prihranjene jedi vbogajme dala. Tudi je fhla vsako saboto na vert svojih starishev, ali na blishno poljo, je nabrala zvetiz, kolikor je mogla, in je ozirala podobo Marije Devize s Jesushkam v narozhji, ki jo je v hifhi imela. Poslufhajmo sdaj kakofhne gnade je hvaleshna nebeshka Gospa povernila tej svoji flushabnizi sa njeno ljubesen. Dominika je štala enkrat pri oknu, fhe le defet let je bila štara takrat, in je vidila na zefi prav lepo sheno, ki je imela fantizhka pri sebi; oba štara roke kvifhko proti nji molila in jo vbogajme profila. Ona gre hitro kruha ifkat, pa kar sagleda, bres de bi se bile duri odperle, matter in otroka pred feboj štati, in vidi, de ima fantizh roke, noge in perfi ranjenje. Poprafha lepo sheno, kdo de je ranil otroka, in mati odgovori: „Ljubesen ga je ranila“. Dominika vfa prevseta od lepote in prijasnosti maliga fantizha, ga poprafha zhe ga te rane kaj bolé; pa on nameft odgovoriti, fe ji prijasno posmeja. Na to štastopila blisheje k podobi Matere boshje s Jesufam v narozhji, in shena rezhe Dominiki: „Povej mi, moja hzhherka, sakaj si to podobo s zvetizami ozirala?“ Dominika ji odgovori, de jo ljubesen, ktero ima do Je-

sufa in Marije, na to napelje. „Ali jih slo ljubish?“ prasha shena, in dekliza pravi: tako mozhno, kakor jih le morem. „Koliko jih pa moresh?“ govori dalej nesnana shena, in Dominika odgovori: kolikor mi daſta jih ljubiti. Nato pravi shena: „Le ſtanovitno jih ljubi, in le upaj, de ti bota kdaj v paradishu povernila“.

Ko je dekliza na to saduhala neki nebeſhki duh, kateri je is ran fantizhevih priſhel, je prafhala mater s kterim masilam mu jih namashe, in zhe bi ne mogla tudi nji taziga masila dobiti. „S vero in s dobrimi deli ſe kupi tako masilo,“ odgovori shena. Dominika jima ponudi koſhzhik kruha, pa lepa mati ji rezhe: „Jed tega mojiga ſina je ljubesen. Le rezi mu, de Jefufa ljubish, in bo vefel“. Fantizh, ko je ſaſliſhal to ſladko ime, je poſtal od ljubesni vef gorezh, in je prafhal deklizo, koliko Jefufa ljubi. Tako ga ljubim, je odgovorila Dominika, de nozh in dan nanj miſlim, in de nizh drusiga ne ſhelim, kakor, kolikor morem, njemu dopaſti. „Le ſtanovitno ga ljubi, je odgovoril fantizh, in tako te bo ljubesen ſhe bolj uzhila kaj ſturi, de mu boſh ſhe bolj dopadla. Ko je bil lep duh is ran fantizhevih zhedalje mozhnejſi, je ſaklizala Dominika: O moj Bog! ta duh ſturi, de bi ſkoraj od ljubesni umerla.

Zhe je duh fantizha tako fladak, kaj bo fhe le duh v paradishu! Pa lej! na enkrat se vse spremeni; mati fantizheva je bila na enkrat kakor kraljiza lepo oblezhena in s svetlobo obdana, fantizh pa se je svetil, kakor nar fvetlejshi solnze; vsel je zvetize in jih je rastrefil na glavo mlade Dominike, ktera je bila, ko je sposnala Jesufa in Marijo, na kolena padla pred nje, in jih zhaftila. Tako je minula prikasen. Dominika je fhla v kloshter k Dominikankam in je tam v letu **1553** v glasu svetoſti umerla.

Molitev.

O Ljuba Gospodova, o preljubesnivo Dete Marija! oh de bi pazh tudi jeſt mogel danſi, kakor ſi ſe ti v tempelnu hitro in popolnoma darila zhaſti in ljubezni ſvojiga Gospoda, perve leta ſvojiga ſhivljenja tebi dariti, in ſe popolnoma v tvojo flushbo sdati, o moja preſveta in preſladka Gospa! Ali oh, tiſti zhaſ je ſhe prezh! Jeſt nefrezhni ſim veliko let v flushbi ſvetá in ſvojiga napazhniga nagnjenja ſapravil, in ſim bil na tebe in na Boga popolnoma poſabil. **O** nefrezhni zhaſi, v kterih tebe, o Marija, niſim ljubil! Pa vender, boljſhi je poſno, kakor nikoli ſazheti. Sato, o Marija, ſe danſi pred tebe poſtavim, in ſe popolnoma v tvojo flushbo

darim sa to malo ali veliko zhafa, kar imam
 fhe na semlji shiveti; kakor ti, tudi jest se
 odpovem vsim stvaram, in se popolnoma
 ofram v ljubesen svojiga Štvarnika. Tebi, o
 Kraljiza, toraj posvetim svoj um, de bom
 vselej mislil na ljubesen, ktero saflushish;
 svoj jesik, de te hvalim, svoje ferze, de te
 ljubim. Vsemi ta ofer, o presveta Deviza,
 kteriga ti tako sanizhljiv gresnik prinese;
 prosim te, sprejmi ga savoljo veselja, kteriga
 je tvoje ferze takrat obzhutilo, kader si se
 v tempelnu Bogu darila. Ker pa fhe le tako
 posno sazhnem ti flushiti, je moja dolshnost,
 de sgubljeni zhaf s toliko vezhji gorezhnostjo
 v tvoji flushbi, s toliko vezhji ljubesnijo sa-
 doprinefem. Podperaj ti, o Mati milosti, s
 svojo mogozhno proshnjo mojo flabost, in
 sadobi mi od svojiga Jesusa stanovitnost in
 mozh, de ti do smerti svest ofstanem, de ti
 bom vedno flushil na semlji in te vezhno
 hvalil v nebesih. Amen.

Zheterto premishljevanje.

Sa prasn timer osnanenja Marije Devize.

Pri vzhlovezhenji Šinu boshjiga se
 Marija ni mogla bolj ponishati, ka-

kor se je ponishala; pa tudi Bog je ni mogel bolj povikfhati, kakor jo je povikfhal.

Kdor se povikfhuje, bo ponishan, in kdor se ponishuje bo povikfhan; to je govorjenje Gospodovo, in ne more goljfati. Sato je Bog, ki je hotel zhlovek postati, de bi sgubljeniga zhloveka refhil, in tako gresfnimu fvetu svojo nefkonzhno dobroto na snanje dal, ker si je mogel na semlji mater svoliti, med vřimi shenami nar fветеjřhi in nar bolj ponishno poiskal in svolil. Med vřimi pa mu je ena nar bolj dopadla, to je bila Deviza Marija, ktera je bila toliko bolj po golobje krotka in ponishna, kolikor je bila v vřih zhednořtih bolj popolnama. Bres fhtečila je deviz, pravi Gospod, pa le ena je moja golobiza, moja popolna. (Vif. pef. 6, 8.) Sato, je rekel Bog, hozhem njo sa svojo Mater svoliti. Premisřlili bomo toraj, kako je bila Marija ponishna, in kako jo je sato Bog povikfhal. Marija se pri vzhlovezhenji řinu boshjiga ni mogla bolj ponishati, kakor se je ponishala, to bo prvi odstavi; Bog Marije ni mogel bolj povikfhati, kakor jo je povikfhal, to bo drugi.

Pervi odstavi. Ko je Gospod govo-

ril v visoki pesmi od ponishnosti Marije nar-
bolj ponishne Devize je rekel: Ko je bil
kralj v svojim pozhitku, je moja nar-
da svoj duh dajala. (Vis. pes. 1, 11.)
Sveti Antonin pravi zhes te besede, de je
narda, ki je majhno in nisko selishe, po-
doba ponishnosti Marije Devize, od ktere
je tako prijetin duh v nebesa shel, de je
Sinu boshjiga od vezhniga Ozheta v njeno
devishko telo potegnil. Ko je Gospod Bog
hotel zhlovek postati, de bi bil svet odreshil,
je od tega prijetniga duha ponishne Devize
nase vlezhen, njo sa svojo Mater svolil. De
bi bil pa svoji Materi vezh saflushenja in
vezhji zhast dodelil, ni hotel bres njeniga pri-
voljenja njen Sin postati; sato pravi sveti
Guilielm abat: „Ni hotel vsети telefa is nje,
zhe bi ga ne bila fama dala“. Sato je, ka-
kor je bilo rasodeto f. Elisabeti Benediktinki,
ravno ko je ponishna Deviza Marija v svoji
hishizi bila, tukaj sdihvala, in bolj gorezhe
kakor fzer Boga profila, de bi fkoraj po-
flal Odreshenika, angel Gabriel s imenitnim
porozhilam prishel, je pred njo stopil in
jo posdravil rekozh: Zhes hena Marija,
gnade polna, Gospod je s teboj, she-
gnana si med shenami. (Luk. 1.) Bodi
posdravljena, o Deviza polna gnade boshje,
sakaj ti si bila vselej na gnadi bolj bogata,

kakor vsi drugi svetniki. Lej, Gospod je s teboj, ker si tako ponishna. Ti si shegnana med shenami, sakaj vse druge so padle v prekletstvo greha; ti pa, ker si Mati Shegnaniga, si tudi, in bošh vselej shegnana in prosta vsih madeshev.

Kaj pa je Marija odgovorila na to posdravljenje polno hvale? Nizh ni odgovorila, temuzh ustrahhila se je, ko je premishljevala te besede. Ko je to saflishhala, se je ustrahhila nad njegovim govorjenjem, in je premishljevala, kakshinobibilo to posdravljenje. (Luk. 1, 29.) Pa sakaj se je ustrahhila? Morebiti sato, ker se je bala, de bi ne bilo to kaka smota; ali savoljo framoshljivosti, ker je moshhkiga pred seboj sagledala, kakor nekteri menijo, ki mislijo de se ji je angel v podobi mladenzha prikasal? Ne savoljo tega, besede svetiga pisma so ozhitne: se je ustrahhila nad njegovim govorjenjem. Ni se ustrahhila njegoviga obrasa, ampak njegoviga govorjenja, pravi Eusebij. Toraj je prishel njeni strah sgol is ponishnosti, ker je flishhala tako hvalo, povsdigovanje, ktero je bilo dalezh prezh od tega, kar je fama od sebe mislila. Kolikor bolj je angela flishhala jo povikshvati, toliko bolj se je fama ponishhala, in je svojo nevrednost premishljevala. Sveti Bernard opom-

ni, de ko bi ji bil angel rekel, de je ona nar vezhji gresfniza zeliga sveta, bi se Marija ne bila tako sazhudila; ker je pa saflifhala tako visoko hvalo, se je vfa prestrafhila. Še je ultrashila, sakaj, ker je bila tako slo ponishna, je zhertila svojo hvalo in je le shelela, de bi bil njen Štvarnik in delivz vsih dobrot vselej hvaljen in zheshen. Ravno to je Marija fama rasodela sveti Brigiti.

Pa Deviza Marija je faj vedila is sve-tiga pisma, de je zhas she prishel, v kteriga so preroki prihod Mesijev prerokvali; je vedila, de je sadnji teden od preroka Daniela prerokvan se priblishal; de je zeptar Judatov, kakor je prerokval ozhak Jakob, she v ptuje roke kralja Herodesha prishel; vedila je tudi, de bo deviza mati Svelizharjeva. Kjer je toraj zheshenje angelovo saflifhala, kakorfhno le Materi boshji gre; ali ji ni ta misel v glavo prishla, de je morebiti ona tista Deviza sa Mater Gospodovo namenjena? Ne, njena globoka ponishnost ni pripustila, de bi ji bilo kaj taziga na misel hodilo. Nasproti jo je to zheshenje v tak strah pripravilo, kakor govori sveti Peter Krisolog, de kakor je bil Kristuf v svojih smertnih teshavah od angela pokrepzhan, tako je mogla tudi Marija od angela v ferzhnosti poterjena

biti. Ker je tedej angel Gabriel Devizo Marijo vidil, de se je pri tem pozhefhenji tako ustrašhila, ji je serzhnost prigovarjal rekozh: Ne boj se, Marija, ker si milost našla pri Bogu. Nikar se ne boj, nikar se ne ustrašhi velike zhaſti, s ktero te posdravim, sakaj zhe se fama ſebi tudi majhina in niska sdifh, te je vender Bog, kateri ponishne povikſhuje, vredno našhel, de guado najdeſh, ktero ſo ljudje ſgubili. Sato te je Goſpod iſvirniga greha, kteriga ſo vſi ljudje deleſhni, obvaroval; ſato ti je od ſazhetka tvojiga ſhivljenja vezhji gnade dodelil, kakor vſim drugim ſvetnikam; ſato te ſdaj zlo k viſoki vrednoſti povſdigne, de boſh njegova Mati, ſakaj: Glej, ſpozhele boſh, in ſinu rodila, in njegovo ime boſh imenovala Jeſuſ.

Pa kaj ſe pomiſhljujeſh, Marija, pravi ſveti Bernard, lej angel zhaka tvojiga odgovora; pa tudi mi, o preſveta Deviza, zhakamo beſede miloſti, mi, kateri pod ſodbo vezhniga pogubljenja jezhimo. Lej, našla Mati, odkupſhina ſa naſhe ſvelizhanje, ſin boſhji, kateri ima v tebi zhlovek poſtati, ſe ti ſhe daje; zhe ga ſa ſvojiga ſina vſameſh, ſmo vſi prezej od ſmertí reſheni. Tvoj ſvelizhar ſam, kateri je ſavoljo tvoje lepote od ljubeshni do tebe unet, ravno tako ſheli

tvojiga privoljenja, fkos kteriga je fklenil svet odrefhiti. Odgovôri, o sveta Deviza, fveti Augufhtin Marii Devizi prigovarja, hitro odgovôri, sakaj mudifh svelizhanje fвета, ki bo is tvojiga privoljenja prezej prifhlo?

Pa, lej, Marija odgovori, odgovori angelu in pravi: Glej, dekla Gofpodo-va fim, sgôdi fe mi po tvoji befedi. Oh odgovor, de bi lepfhiga, bolj ponishniga, bolj modriga ne bila mogla snajti modroft vſih ljudi in vſih angelov, ko bi bili tudi milion let nanj miſlili. Oh odgovor mogozhni, kteri ſi nebefa rasvefelil, in morje gnad in dobrot na ſemljo prineſel! Odgovor, kteri, komaj de ſi is ponishniga ferza Marije Devize prifhel, ſi potegnîl is narozhja vezhniga Ozheta edinorojeniga Œinu v prezhiſto telo preſvete Devize, de je zhlovek poſtal. Sakaj, komaj ſo bile befede isrezhe-
ne: Dekla Gofpodova fim, sgôdi fe mi po tvoji befedi, je prezej Befeda meſo poſtala; boſhji Œin je poſtal tudi Œin Marije Devize. „O mogozhni sgôdi fe pravi ſ. Tomash is Villanove, o ſturivni sgôdi fe; o zhaſtitljivi sgôdi fe zhes vſe drugo hvale vredno! S drugim sgôdi fe je Bog vſtvaril ſvetlobo, nebo, ſemljo; pa s tem Marijnim sgôdi fe je Bog poſtal zhlovek, kakor ſmo mi“.

Premisljimo sdaj veliko ponishnost Marije Devize v tem odgovoru. Sadoſti je bila rasſvetljena, de je vedila kako viſoka vrednoſt in zhaſt je boſhja Mati biti. She ji je bil angel oſnanil, de je ona tiſta frezhna ſa Mater boſhjo ſvoljena Deviza. Pa pri vſim tem ſi ni nizeh vezh miſlila ſama od ſebe, ſe ni nizeh prevſela ſavoljo tega povikſhanja, ker je premislila od ene ſtrani ſvoj nizeh, od druge ſtrani pa neſkonzhno Velizhaſtvo ſvojiga Boga, ki jo je v ſvojo Mater ſvolil; ſe je ſpoſnala nevredno take zhaſti, pa vender ſe ni hotla vſtavljati boſhji volji. Toraj praſhana po privoljenji, kaj je ſturila? kaj je rekla? Ona vtopljena popolnoma v ſvoj nizeh, vſa uneta od ſheljá ſe kolikor je nar bolj mogozhe ſ ſvojim Bogam ſkleniti, vſa vdana v boſhjo dobroto odgovori: Lej, dekla Goſpodova ſim. Lej, ſuſhna ſim Goſpodu, doſhna ſturiti, kar on ſapové. Hotla je rêzhi: Zhe je Goſpod mene ſvolil ſa ſvojo Mater, ki nimam nizeh ſvojiga, in je vſe, kar imam, le nje-gov dar, kako bi mi bilo mogozhe miſliti, de me je ſavoljo mojiga ſaſluſhenja ſvolil? Lej, dekla ſim Goſpodova. Kako bi mogla ſuſhna toliko ſaſluſhenja imeti, de bi poſtala mati ſvojiga goſpoda? Lej, dekla ſim Goſpodova. Toraj naj ſe hvali

dobrota Gospodova, in ne hvali naj se lushna; sakaj le dobrota Gospodova je, de je svoje ozhi obernil v stvar tako nisko, kakor sim jest, in jo je tako visoko sturil.

O ponishnost, saklizhe tukej abat Guerik, ktera je tako majhina fama sebi in tako velika pred Bogam, tako nevredna v svojih ozheh, pa vredna pred ozhmi neskonzhniga Gospoda, kteriga zel svet ne more sapopasti! She lepshi so besede svetiga Bernarda, v njegovi zheterti pridigi od Marije v nebo vsete, v kateri se prezhudi nad ponishnostjo Marije Devize in pravi: O moja Gospa, kako je bilo mogozhe, de si tako ponishne misli fama od sebe v svojim serzi imela, ker si vender ob enim imela toliko zhiftoft, toliko nedolshnost, toliko obilnost gnade? Od kod je, de je bila v tebi ponishnost, in tako velika ponishnost, ker se vender vidish od Boga tako zhesbeno, tako povikshano? Ko je luzifer vidil svojo lepoto, je hotel svoj tron povsdigniti zhes svesde, je hotel Bogu enak biti: Zhes svesde boshje bom postavil svoj sedesh, in bom enak Narvishimu. (Is. 14, 13.) Kaj bi bil ta prevsetni duh she le rekel, kaj bi bil she le sturil, ko bi bil lepoto Marije Devize imel? Ponishna Marija Deviza ni sturila tako; ampak kolikor bolj se je vidila povsdignjeno,

toliko bolj se je ponishvala. O Gospa, tako fklene f. Bernard, s to svojo tako lepo ponishnostjo si bila vredna, de te je Gospod Bog tako posebno ljubil, s svojo lepoto si unela svojiga Kralja v ljubeshni, s prijetnim duham svoje ponishnosti si vezhniga Šina is njegoviga pozhitka, is narozhja boshjiga v svoje sveto telo potegnila. Sato pravi Bernardin Buftis, de je Marija vezh saflushila s tem odgovoram dekla fim Gospodova, kakor fo mogle vse ftvari s vřimi svojimi deli saflushiti.

Tako je, pravi sveti Bernard, defiravno je Marija, nedolshna Deviza, savoljo svojiga devifhtva Bogu dopadla, vender le savoljo svoje ponishnosti vredna bila, kolikor se more ftvar vredno fturiti, pořtati Mati svojiga Štvarnika. „Savoljo zhiftofti je dopadla, savoljo ponishnosti je řpozhe-la“. Ravno to poterdi tudi sveti Hieronim, ki pravi, de je Bog Marijo bolj savoljo njene ponishnosti, kakor savoljo vřih drusih njenih zhednost sa svojo Mater svolil. Marija fama je povedala to sveti Brigiti, rekozh: Od kod bi bila jeřt saflushila biti Mati mojiga Gospoda, ko bi ne bila sato, ker fim řposnala svoj nizh, in fim se ponishvala. V svoji ponishni peřmi she je Marija ravno to povedala: Oserl fe je na nis-

kost svoje dekle — mi je velike rezhi
sturl, kateri je vfigamogozhin. (Luk.
1, 48.) Sveti Lorenz Justinian opomni, de
Marija ne rezhe: se je oserl na zhifost, na
nedolshnost svoje dekle, ampak: se je oserl
na ponishnost svoje dekle. Sveti Franzisk
Salesianfki she opomni, de Marija s temi
besedami ni hotla hvaliti svoje ponishnosti,
ampak je le hotla na snanje dati, de se
je Bog oserl na njen nizh, njeno niskost,
in de jo je le is sgol dobrote tako visoko
povsdignil.

Po verh vfiga tega pravi she sveti Au-
gustin, de je bila ponishnost Marije Devize
kakor stopnize, po katerih je hotel Bog s
nebes priti, in v njenim telesu zhlovek postati.
To poterdi tudi sveti Antonin, ki pravi, de
je bila ponishnost nar perva in nar potreb-
nisthi priprava sa Marijo Devizo, de je
môgla Mati boshja postati. Tako se rasumé,
kar je Isaija prerokval, rekozh: Sraftla bo
mladika is korenine Jefove, in zvet
bo pognal is njegove korenine. (Isai.
11, 1.) Albert velki rasloshi te besede in pravi,
de boshji zvet, to je edinorojeni Sin boshji
je imel rojen biti ne is verha ali stebila Je-
foviga drevesa, ampak is njegove korenine,
v snamnje ponishnosti njegove Matere; ko-
renina Jefova pomeni ponishnost njeniga serza.

Šveti Jourdan pravi tudi: „Pomisli, de ne is verha, ampak is korenine bo pognal zvet“. **Sato** pravi v visoki pefmi **Gospod** tej svoji ljubi hzheri: **Obern**i svoje ozhi od mene, sakaj savoljo njih mi je sa sleteti. (Vis. p. 6, 4.) To rasloshi **sveti Augushtin**, ter pravi: „Od kod drugje bi sletel, kakor is nebesfhkiga **Ozheta** v telo prezhiste **Matere**?“ **Uzheni** raslagovz **Fernandez** govori ravno od teh besedi, in pravi, de so ponishne ozhi, s kterimi je **Marija** vselej boshjo mozh in velikost pregledovala, in nikoli ni svoje niskosti is misel pustila, **Bogu** toliko filo delale, de so ga potegnile v njeno devishko telo. Is tega sposnamo tudi, kakor govori **abat Frankon**, sakaj je **sveti Duh** lepoto te svoje neveste tako hvalil, savoljo njenih golobizhnih ozhi: **Kako** lepa fi, priyatliža moja! kako lepa fi! ozhi tvoje so ozhi golobje. (Vis. pef. 4, 1.) Ker je **Marija** s priproftimi, ponishnimi ozhmi golobize v **Boga** gledala, ga je s svojo lepoto toliko unela v ljubeshni, de ga je s sladkimi vesmi ljubeshni v svoje devishko telo uklenila. — Po tem takim se je **Marija**, kakor smo do sdaj vidili, per vzhlovezhenji boshjiga **Šinu** toliko ponishala, de se ni mogla bolj ponishati. Premislimo sdaj fhe kako de je tudi **Bog**, ker jo je svojo **Mater**

šturil, ni mogel bolj povikšhati, kakor jo je povikšhal.

Drugi odstavek. De bi mogli sapopaſti kako viſoka je bila vrednoſt, v ktero je bila Marija povſdignjena, bi mogli viſokoſt in velikoſt boſhjo ſapopaſti. Sadoſti nam mora toraj biti, zhe ſe rezhe, de je Bog to Devizo ſturil ſvojo Mater, in to naſ mora preprizhati, de je Bog ni mogel bolj povikſhati, kakor jo je povikſhal. Arnold Karnotenſki tedej prav govori, ko pravi, de je Bog Marijo Devizo, kadar je nje ſin poſtal, viſhej povſdignil, kakor vſe ſvetnike in angele. Sato je ona ſunaj Boga bres vſe primere vikſhi, kakor vſi nebefhki duhovi, kakor govori ſveti Efrem, kar ſveti Andrej Kretanſki in ſveti Anſelm poter dita. Ta uzhenik pravi: „Tebi, Goſpa, ni nizh enakiga, ſakaj, vſe kar je, je ali nad teboj, ali pod teboj; kar je nad teboj, je Bog ſam, in kar je pod teboj, je vſe, kar ni Bog“. S eno beſedo, viſokoſt te Devize je tako velika, pravi ſveti Bernardin, de jo ſam Bog ve in more ſapopaſti.

Savoljo tega ſe nam ni zhuditi, govori f. Tomah ſ Villanove, de ſveti evangelifti, kteri tako ſhiroko popiſujejo hvalo kakiga Janesa kerſtnika, kake ſvete Magdalene, ſo tako ſkopi v popiſvanji hvale Marije Do-

vize. Sadoſti je bilo, pravi ta ſvetnik, de ſo rekli od Marije: od ktere je rojen Jeſuf. Kaj ſo hotli vezh rêzhi evangelifti od viſokofti te Devize, ſej je ſadoſti, zhe pri-
zhajo, de je Mati boſhja. Ker ſo ſamo s
tim na ſnanje dali poglavitno njeno zhaſt,
ni bilo treba, de bi bili ſhe poſebej kaj
od nje piſali. Sareſ, pravi ſveti Anſelm
povedati od Marije ſamo to, de je Mati
boſhja, preſeſhe vſo viſokoft, ktero ſi ſa Bo-
gam moremo miſliti. Tako pravi tudi Peter
Zelenſki, ko bi Marijo imenovali Kraljizo
nebeſ, angelov Goſpo, ali ko bi ji dali kako
drugo zhaſtito ime, bi je vender ne mogli
tako pozhaiti, kakor zhe jo imenujemo Ma-
ter boſhjo.

Sakaj to, je ozhitno, ker kakor go-
vori ſ. Tomah, kolikor bolj ſe ktera ſtvar
ſvojimu ſazhetku pribliſha, toliko vezhji po-
polnoſt od njega ſadobi; in ſato ko je Ma-
rija Bogu nar bolj bliſhna ſtvar, je tudi
ſadobila od njega vezh gnad, vezhji po-
polnoſt in viſokoft, kakor vſe druge. Savoljo
tega terdi pater ſuarez, de je vrednoſt Ma-
tere boſhje viſſhi verſte, kakor vſaka dru-
ga vſtvarjena vrednoſt, in nekako doſeſhe
verſto ſklenjenja boſhje in zhloveſhke nature
v Kriftuſu, s kterim je Marija bila na tanko
ſklenjena. Tako tudi terdi ſ. Dionisij Kar-

tusian rekozh: „Po sklenjenji boshje in zhlo-
veshke nature v Kristusu, ni nobene tako
blisnje, kakor je sklenjene Matere boshje s
svojim Sinom“. To je nar visnji sklenjenje,
ktero je mōgla sgol stvar s Bogom imeti,
govori f. Tomash. Albert vėlki tudi pravi,
de sa boshjo vrednostjo pride prezej vred-
nost Matere boshje; in de Marija ni mogla
s Bogom bolj na tanko sklenjena biti, ka-
kor je bila, drugazhi ne, kakor zhe bi bila
Bog postala.

Šveti Bernardin naf uzhi, de je mogla
Marija Deviza, de bi mōgla Mati boshja
postati, fkos neskonzhno velike gnade k
nekakfni enakosti s boshjimi pershonami
povsdignjena biti. Kakor so otrozi in pa njih
starishi tako rekozh eno, in imajo zhaft in
premosbenje med seboj rasdeljeno, tako je
tudi Bog, po besedah f. Petra Damiana,
kteri v stvarih na mnogo visho prebiva, v
Marii na posebno visho prebival, ker je ho-
tel s njo eno biti. Sato saklizhe ta svetnik:
„Molzhé in trepetajo naj tukej vse stvari, in
komaj naj si upajo v tako neskonzhno vred-
nost se osreti; Bog prebiva v Devizi, s
ktero ima enakost ene nature“.

Šveti Tomash uzhi, de je Marija, ko
je postala Mati boshja, savoljo tega tankiga
sklenjenja s neskonzhno dobroto, tudi skor

nefkonzhno vrednost doseгла, ktero pater Suarez imenuje nefkonzhno po svoji forti. Vrednost Matere boshje je po tem takim narvisnji vrednost, ktero Bog sgol stvaru samore dati. Sveti Tomash uzhi, de, desiravno bi bil Kristuf, kakor zhlovek, vezh prebivajozhe gnade samogel dosezhi, vender savoljo fkle-njenja s boshjo perfhono ni mogel prejeti vezhji vrednosti. Tako pa tudi Marija, kakor pristavi ravno ta uzhenik, ni mogla vezhji vrednosti dosezhi, kakor je vrednost Matere boshje. Ravno tako pishe f. Tomash is Villanove, ki pravi: „Mati Nefkonzhniga ~~biti~~ je nekaj nefkonzhniga“. Sveti Bernardin pravi de je stan, v kteriga je Bog Marijo svojo Mater povikshal, nar vikshi stan, ker je ni mogel bolj povikshati. To poterdi tudi Albert velki, rekozh: „Gospod je Marii Devizi dal, kar je nar vikshiga; kolikor sgol stvar more prejeti, namrezh dodelil ji je Materstvo boshje“.

Savoljo tega pishe sveti Bonaventura te imenitne besede: „Biti Mati boshja, je nar vezhji gnada sgol stvaru dodeljiva“. Vezhji kakor je ona, Bog ne more sturiti. Vezhji svet Bog more vstvariti, ali vezhji nebesa; vezhji sturiti pa, kakor Mater boshjo, ne more“. She lepshi, kakor vsi drugi, je pa Mati boshja sama isgovorila visokost, v ktero

jo je Bog povikshal, ko je rekla: Velike rezhi mi je sturil, on, ki je vfiga-mogozhin. (Luk. 1, 49.) Pa sakaj Marija Deviza ni rasloshila, kaj so tiste velike rezhi, ktere ji je bil Bog sturil? Š. Tomash Villanovanški odgovori: „Marija ne rasloshi, kaj so te velike rezhi, ker se ne dajo rasloshiti“.

Po tem takim prav govori sveti Bernard, ki pravi, de je Bog savoljo Marije Devize, ki je imela njegova Mati biti, zel svet vstvaril; in sveti Bonaventura, ki uzhi: de Bog savoljo Marije svet ohrani, ki ga je od sazhetka s njim vred tudi ona vstavljala. Ta uzhenik s temi besedami opomni na besede svetiga pisma, ktere zerkev na Marijo oberne: S njim sim bila in sim vse ravnala. (Prip. 8, 30.) Sveti Bernardin she pristavi, de Bog zhloveka po Adamovim grehu savoljo Marije ni pogubil. Sato po pravizi sveta zerkev rezhe od Marije, de si je nar boljshi del svolila. Marija Deviza si ni svolila le nar boljshi rezhi, temuzh nar boljshi del od nar boljshi rezhi, ker ji je Bog savoljo njene visoke, vrednosti, kakor Matere boshje, dodelil v nar visnji stopnji vse gnade, in vse poglavitne in posebne darove, ktere je drugim stvarjem dal, kakor naf uzhi Albert velki. Tako, postavim, je bila Marija otrok, pa

od otrozhjiga je imela famo nedolshnost, ne pa nevednosti, ker je prez od svojiga sa-
zhetja imela popolnoma vso pamet. Je bila
deviza, pa bres framote nerodovitnosti. Je
bila mati, pa je vselej zhaft devishtva ohra-
nila. Je bila lepa, in grosno lepa, kakor
govoré Rihard od Š. Viktorja, sveti Gregor
Nikomedijski in sveti Dionisij Areopagit, od
kteriga se pripoveduje, de je bil tako fre-
zhin enkrat viditi njeno lepoto, in je rekel
sato, de, ko bi mu njegova vera ne bila
povedala, de je Marija sgol stvar, bi jo bil
kakor Boga zhaftil. Gospod sam je rasodel
sveti Brigiti, de je lepota njegove Matere
preslegla lepoto vsih ljudi in vsih angelzov.
Marija je bila toraj saref lepa, tode njena
lepota ni bila nikomur nevarna, kateri jo je
pogledal; njena lepota je fhe le preganjala
vse nezhiste nagibke, in navdajala s ljubes-
nijo do svete zhistosti, kakor uzhi sveti Am-
brosh in poterdi sveti Tomash. Sato je ime-
novana Marija v svetim pismu mira, ker
gnjilobe varuje: Kakor sbrana mira fim
prijetin duh dajala. (Šir. 24, 20.) Te
besede oberne sveta zerkev na Marijo. V
opravilih je delala, pa njeno delo je ven-
der nikoli ni od vednih misel na Boga od-
vernilo. V premisbljevanji je bila v Bogu
sbrana, pa vender nizh potrebniga zhasniga,

ali dolshne ljubeshni do blishniga ni v nemar puftila. Tudi smert jo je sadela, pa vender bres smertnih teshav, in tako, de njeno telo ni strohnelo.

Škonzhajmo toraj. Mati boshja je nekonzhno dalezh pod Bogam, pa vender bresmerno visoko nad vsimi stvarmi. Kakor je nemogozhe najti imenitnishiga fina, kakor je Jesuf, tako je tudi nemogozhe najti imenitnishih mater, kakor je Marija. To more poduzhiti zhaftivze te nebeshke Kraljize, ne le veseliti se nad njeno visokostjo, temuzh toliko bolj saupati v njene mogozhne profhenje; sakaj, ker je Mati boshja, pravi pater Suarez, ima nekako pravizo do boshjih darov, de jih sadobi tistim, sa ktere ona profi. Sveti German she opomni, de ni mogozhe, de bi Bog profhenj te Matere ne uflifhal, ker jo sa svojo pravo in neomadeshano Mater sposna. Tako tebi, o Mati boshja in nafha Mati! ne manka mozhi nam pomagati, pa tudi ne volje, kakor poterdi fveti Bernard. Sej vesh, klizhem v te s fvetim Jourdanam, de te Bog ni famo sa se vstvaril, temuzh te je dal angelam v ponovljenje, ljudem v odrefhenje, in hudizhem v njih premaganje; fkos tvoje fredstvo sadobimo mi gnado boshjo, in fkos tebe je nafh sovrashnik premagan potert.

Zhe hozhemo Materi boshji dopasti, jo posdravimo pogosto s angelskim zhefhenjem: **Zhefhena Marija**. Marija se je prikasala enkrat fveti Mehtildi in ji je rekla, de je ne moremo bolj pozhaftiti, kakor zhe jo s to molitvizo posdravimo. S to molitvijo bomo tudi posebne dobrote sprofili od Matere milosti, kar se is fledgezhiga sgleda vidi.

Prigodba.

Sledgezha prigodba, ktero pater Paul Segneri pripoveduje v bukvah imenovanih: dobro poduzhen kristijan, je flovezha. Neki mladenzh, kateri je imel veliko nezhistih grehov in hudih navad nad seboj, je fhel v Rimu k patru Miklavshu Zuki k spovedi. Spovednik ga je prijasno sprejel, mu svoje usmiljenje nad njegovim shalofstnim stanam fkasoval in mu je rekel, de le priporozhvanje Marii Devizi ga bo móglo is te pregrehe refhiti; na to mu je naloshil sa pokoro do perve spovedi vsako jutro in vsak vezher, kadar bo vftal in spat fhel, eno Zhefheno Marijo Materi boshji na zhaft moliti, ji svoje ozhi, svoje roke in vse svoje telo ofrati, in jo profiti de bi ga Marija milostljiva v svojo last vsela, poslednizh pa trikrat tla kufhniti. Mladenzh je opravljal to pokoro, in od sazhetka s majhnim po-

boljšhanjem; ali spovednik ga je opominjal, de naj ne prejenja, in te pokore ne opuſti, ter mu je priporozhal terdno ſaupanje v mogoſzhno pomozh miloſtjive Marije Devize. Zhes to je mladenzh s doma ſhel, in s drugimi tovarſhi vezh let po ſvetu hodil. Ko je bil ſpet v Rim domu priſhel, je poiſkal ſvojiga ſpovednika, kateri ſe je groſno ſazhudil nad njim, ker ga je najdel vſiga ſpremenjeniga in is ſtarih navad reſheniga. Moj ſin, ga je praſhal ſpovednik, kako ſi doſegel od Boga tako lepo ſpreobernjenje? Mladenzh odgovori: Zhaſtit pater! Mati boſhja mi je ſavoljo tiſte majhine molitve, ki ſte mi jo vi priporozhili, ſadobila od Boga to gnado. Pa vender to ni bilo ſhe vſe; temuzh ta ſpovednik je to prigodbo v pridigi povedal. Neki kapitan, ali ſoldaſhki ſtotnik, kateri je ſhe veliko let s neko ſheno flabo ſhivel, je ſliſhal to prigodbo, in je ſklenil ravno to ſturiti, kar je mladenzh delal, in je upal reſhen biti is ſtraſhne vesi, s ktero ga je hudizh imel uklenjeniga; tako je tudi on ſapuſtil hudobijo in je ſhivljenje ſpreobernil. (Vſim takim greſhnikam je to potrebno, zhe hozhejo, de jim bo Marija Deviza pomagala.)

Pa kaj ſe ſgodi? ſheſt meſzov po tem, hozhe neſpametno, ker je ſam v ſebe pre-

prevezh saupal, iti obiskat tisto shensko, de bi bil vidil, zhe je tudi ona shivljenje preobernila. Pa ko se je bil priblishal hifhnim vratam, kjer bi bil spet v ozhitno nevarnost prishel v poprejshin greh pasti, se je zhutil od nevidne mozhi nasaj pahnjeniga, je vidil, de je tako dalez od tiste hifhe, kakor so bile ze le ulize dolge, in je stal pred svojo hifho. Is tega je ozhitno sposnal, de ga je Marija tako is nevarnosti refhila. Is te pripovesti sposnamo, de kako fkerbna je Marija naf ne le is greha potegniti, temuzh tudi nevarnosti obvarovati de vnovizh ne pademo.

Molitev.

O neomadeshana in sveta Deviza, o stvar nar bolj ponishna in pred Bogam nar bolj povikshana! Ti si bila tako majhina v svojih ozheh, in tako velika pred ozhmi svojiga Gospoda, kteri te je tako visoko povikshal, de te je svolil sa svojo Mater, in sato sturil Kraljizo nebes in semlje. Sato hvalim Boga, kteri te je tako povsdignil, in se veselim s teboj, ker te vidim s Bogam tako fklenjeno, kolikor sgol stvari ni bolj pripufheno. Jest sanizhljivi, prevsetni in s grehi obloshen zhlovek se framujem se prikasati pred teboj, ki si pri toliki vrednosti

in zhaſti tako ponishna. Pa ſanizhljiv, kakor ſim, te vnder hozhem pozhaſtiti: Zheſhena Marija, gnade polna! Ti ſi polna gnade, ſadobi je meni tudi nekoliko. Goſpod je s teboj. Tiſti Goſpod, ki je bil s teboj od perve prizhe tvojiga ſtvarjenja, je ſdaj ſhe bolj s teboj fklenjen, ko je tvoj ſin poſtal. Shegnana ſi med ſhenami. O ſhena, ſhegnana med vſimi ſhenami, ſadobi tudi ſa naſ nebeshki ſhegen. In ſhegnan je ſad tvojiga teleſa. O preſrezhno drevo, ki ſi dala ſvetu tako ſhlahtin in ſvet ſad. ſveta Marija, Mati boſhja. O Marija, jeſt ſpoſnam, de ſi prava Mati boſhja, in ſa to reſnizo ſim pripravljjen tavſhentkrat ſhivljenje dati. Proſi ſa naſ greſhnike. Zhe ſi pa Mati boſhja, ſi tudi Mati naſhiga ſvelizhanja, in naſ ubogih greſhnikov, ker je Bog greſhnikke ſvelizhati zhlovek poſtal; lej, Bog je poſtal tvoj ſin, de bi tvoje proſhnje mozh ſadobile, vſaziga greſhnika, bodi ſi kakorſhin hozhe, ſvelizhati. Prôſi tedaj, o Marija, prôſi ſa naſ. ſdaj in naſho ſmertno uro. Prôſi vſelej, prôſi ſdaj, ko ſmo v ſhivljenji, v fredi toliko fkufhnjav in nevarnoſt Boga ſgubiti: pa ſhe bolj prôſi takrat, kadar naſha ſmertna ura pride, kadar nam bo s tega ſveta iti, in ſtopiti pred boſhjo ſodbo, de bomo ſvelizhani fkes ſafluſhenje Jeſufa Kri-

štusa in škos tvojo prošnjo, in pridemo kdaj v nebesa, kjer te bomo brez strahu te sgu-
biti s tvojim Šinam škos zelo vezhnost zha-
stili in hvalili. Amen.

Peto premišljevanje.

Sa prasniki obiskanja Marije Devize.

Marija je ključhariza vseh gnad boshjih. Tedej, kdor gnad sheli, naj k Marii pribeshi; in kdor k Marii pribeshi, naj sa terdno upa, de bo dosegel gnade, katerih sheli.

Šrezhno se fhteje hiša, zhe jo kaka kraljeva peršhona obišhe, nekaj savoljo zhaſti, ktera hišo sadene, nekaj pa savoljo prida, ki ga upa is tega obiskanja dosežhi. Vender veliko frezhniſhi se more imenovati tiſta duſha, ktero obišhe Kraljiza zeliga ſvetá, Marija Deviza, ktera ne more de bi ne napolnila tiſtih duſh s dobrotami in gnadami, ktere obišhe s ſvojo dobrotljivostjo. Blagordarjena in shegnana je bila hiša Obedomova, ko je bila obiskana od ſkrinje Goſpodove. Goſpod je po shegnal njegovo hišo. (1. Pavel 13,) Pa s koliko vezhjimi dobrotami ſo napolnjeni tiſti,

ktore ljubesnjivo obišhe shiva Škrinja Gopodova, Mati boshja! „Blagor tiſti hiſhi, ktero Mati boshja obišhe,“ piſhe Engelgrave. Tega ſe je preprizhala hiſha ſvetiga Janesa kerſtnika, ſakaj komaj de jo je Marija obiškala, je ſhe napolnila zelo druſhino s gnadami in dobrotami nebeſhkimi. Sato ſe ime- nuje danaſhnji prasn timer, obiškanja Marije Devize, tudi prasn timer Matere boshje vſih gnat. Sato hozhemo danſi premišliti, kako je Mati boshja kljuzhariſa vſih gnat, in raſdelimo zelo premišljevanje v dva odſtavrka. V prvem odſtavrku bomo vidili, de kdor ſheli gnat, naj pribeſhi k Marii; v drugim odſtavrku pa ſe bomo preprizhali, de kdor k Marii pribeſhi, ſme terdno upati, de bo prejel gnade, kterih ſheli.

Pervi odſtavrimer. Potem ko je Marija Deviza ſaſliſhala, de je njena teta Eliſabeta v ſheſtim meſzu noſhezha, je bila raſvetljena s ſvetim Duham, in je ſpoſnala, de je vzhlovezhen Šin boshji, in ſdaj tudi njeni Šin, hotel ſazheti raſodevati ſvetu bogatſvo ſvoje miſti s prvimi gnadami, ktore je hotel vſi ti druſhini dodeliti. Sato je bres odlaſhanja vſtala Marija in je ſhla jaderno v góre. (Luk. 1, 39.) Vſdignila ſe je od miru nebeſhkiga premišljevanja, v kterim je ſméraſj bila, je

sapuſtila ſvojo ljubo ſamoto in ſe je hitro podala na pot k Elisabeti. Ker ſveta ljubesen vſe preneſe, in ne poſna odlafhanja, kakor ravno zheſ te beſede ſvetiga evangelija govori ſveti Ambroſh rekozh: „Gnada ſvetiga Duha ne poſná kaſniga pomifhljevanja;“ ſato ni miſlila na teſhavo dolge poti, deſiravno ſhe mlada in flaba Deviza, ampak ſe je hitro napravila na pot. Ko je bila v hiſho priſhla, je poſdravila ſvojo têtó: In je ſtopila v hiſho Zaharijevo in je poſdravila Elisabeto. (Luk. 1, 40.) Šveti Ambroſh opomni tukej, de je Marija nar poprej poſdravila Elisabeto. To de obifkanje Marije Devize ni bilo tako, kakorſhno je obifkanje poſvetnih ljudi, ki ſo vezhjidel prasne zeremonije in laſhnjiva prijaſnoſt; obifkanje Mariino je prineſlo obilnoſt gnade v hiſho. Sakaj pri ti prizhi, kakor je Marija v hiſho ſtopila in poſdravila, je bila Elisabeta napolnjena s ſvetim Duham, in ſveti Janes je bil od iſvirniga greha oproſten in poſvezhen; v ſnamnje ſvojiga veſelja je dete poſkozhilo v teleſu ſvoje matere, in je s tem oſnanilo gnado, ktero je prijelo ſkos Marijo Devizo, kakor je Elisabeta ſama na ſnanje dala rekozh: Ko je priſhel glaſtvojiga poſdravljenja v moje uſheſa, je dete poſkozhilo od

veselja v mojim telefenu. (Luk. 1, 44.) Ravno to poterdi Bernardin Buftis, ker pravi, de je sveti Janes fkos posdravljenje Marije Devize gnado svetiga Duha prejel, s katero je bil posvezhen.

Zhe fo tako perve gnade odreshenja fkos Marijo prifhle, in je bila ona vodotozh, po katerim je dosegel f. Janes kerstnik gnado, Elisabeta f. Duha, Zaharija prerokvanje, in zela hifha toliko drusih gnad, ktere fo bile, kolikor vemo, perve gnade, ktere je boshji Šin po fvojim vzhlovezhenji na semlji delil; smemo po pravizi verjeti, de je Bog Marijo od tega zhasa postavil, kakor pravi sveti Bernard, sploshin vodotozh, po katerim imajo sanaprej vse gnade do nas prititi, ktere nam hozhe Bog dodeliti, kakor fim svishal v pervim delu teh bukev, v petim poglavju.

Po pravizi toraj Mater boshjo imenujemo Saklad, Kljuzharizo in delivko boshjih dobrot in gnad. Tako pravi sveti Jourdan, de je Marija saklad Gospodov, in sakladniza ali kljuzhariza boshjih gnad. Sveti Peter Damiani jo imenuje saklad boshjih gnad; Albert velki ji pravi sakladniza Jesufa Kristusa; sveti Bernardin ji da imé: delivka gnad; neki gerfhki uzhenik, ki Petavij govori od njega, jo imenuje f-hrambo vsh

dobrot; sveti Gregor zhudodelnik pravi, de se imenuje Marija polna gnade, sato ker je saklad gnad v nji spravljén; Rihard od Š. Lorenza pravi: „Marija je saklad, ker je Gospod v njo kakor v f-hrambo vse darove gnade saperl, in is tega saklada deli obilno plazhilo svojim vojshakam in delovzam“.

V evangelski priliki od njive, v kateri je velik saklad sakopan, in si jo modri zhlovek kupi sa vse svoje premoshenje: Nebeshko kraljestvo je podobno sakladu v njivi fkritimu, kteriga je zhlovek, ki ga je najdel, fkril, in od veselja nad njim gre in prodá vse, kar ima, in kupi tisto njivo (Mat. 13, 44.) pravi sveti Bonaventura, de je ta njiva naša Gospa Marija Deviza, v kateri je saklad Boga Ozheta, to je Jesus Kristus fkrit, in v Jesusu Kristusu vir in studenz vsih gnad. Tudi sveti Bernard naš uzhi, de je Gospod Bog vse gnade, ktere nam hozhe dodeliti, v roké Marije Devize poloshil, de bi vedili, de vse, karkoli dobriga imamo ali upamo, le po njenih rokah do naš pride. To nam prizha Marija fama, ko pravi: V meni je gnada vse poti in refnize. (Šir. 24, 25.) V meni, je rekla, so vse gnade, in prave dobrote, kterih vi vsi v svojim shivljeni morete mislili in sheleti. O, pazh dobro

vemo, odgovori sveti Peter Damiani, de
 so vsi sakladi milosti boshje v tvojih rokah,
 o Marija, nashla Mati, nashle upanje! Pa
 fhe pred je ravno to isrekel sveti Ildefons,
 ki pravi: Vse gnade, o Gospa, ktere je
 Bog namenil ljudem dati, vse jih je name-
 nil dati po tvojih rokah, in sato je vse sa-
 klade svoje milosti tebi srozhil. Potem takim,
 o Marija, fklene sveti German, ni nobene
 gnade, ktera bi bila komu drugazhi do-
 deljena, kakor fkos tvoje roké. Pri besedah,
 ktere je angel Marii govoril: Ne boj se,
 Marija, gnado si nashla pri Bogu,
 (Luk. 1.) Albert vélki prav lepo pravi:
 „Ne boj se, Marija, ker si gnado nashla.
 Je nifi vsela po fili, kakor prvi med angeli;
 je nifi sgubila, kakor prvi zhlovek; je nifi
 kupila, kakor Šimon zopernik; ampak na-
 fhla si jo, ker si je ifkala. Nafhla si gnado
 nevstvarjeno, in v nji vse stvarí“. Nifi vsela
 po fili gnade, kakor jo je hotel vseti Luzi-
 fer, je nifi kupila, kakor jo je hotel Šimon
 zopernik od apostelnov kupiti; si jo nashla
 nevstvarjeno, to je Boga samiga, kteri je
 tvoj Šin postal, in s njim si nashla vse dru-
 ge vstvarjene darove. Sveti Peter Krisolog
 to poterdi in pravi, de je Mati boshja to
 gnado nashla, de bi všim ljudem svelizha-
 nje dodelila. Drugje pravi ravno ta uzhenik,

de je Marija nashla toliko obilnost gnade, de bi je bilo sadoſti svelizhati vse ljudi. Ravno tako, kakor je Bog vſtvaril ſolnze, pravi Rihard od Š. Lorenza, de bi s njim ſemljo raſſvetlil; tako je vſtvaril Marijo, de bi bila ſkos njo zelimu ſvetu miloſt do-deljena. Šveti Bernardin ſhe priſtavi, de potem, ko je Marija poſtala boſhja Mati, je ſadobila nekakſhno pravizo in oblaſt zheſ vse gnade boſhje.

Škonzhajmo ta odſtavik s beſedami ſ. Lorenza, kateri pravi, de, zhe ſhelimo ktero gnado doſezhi, priporozhimo ſe Marii, ker ſvojim flushabnikom vse doſeſhe, kar jo proſijo, in ker je gnado boſhjo nashla in jo ſhe ſméraſ najde. Šveti Bernard ravno to miſli, ki pravi: „Iſhimo gnade boſhje, in iſhimo je ſkos Marijo, ſakaj kar ona iſhe, to najde; njeno upanje ne more biti ſapeljano“. Zhe toraj ſhelimo gnade doſezhi; ſe moramo ſatezhi k tej kljuſharizi in delivki gnad, ſakaj volja tiſtiga, od kteriga vſak dober dar pride, je, kakor pravi ſveti Bernard, de ſe vse gnade ſkos roke Marije Devize delé. To je volja boſhja, pravi, de vse ſkos Marijo doſeſhemo. Vſe, vse, kdor pravi vse, nizh ne odrezhe. Ker je pa, de gnade doſeſhemo, ſaupanje potrebno, premiſlimo ſhe kako gotovo ſme-

mo upati, de bomo vse gnade dosegli, zhe se Marii priporozhimo.

Drugi odstavek. Zhimu bi bil néki Jesus Kristus saklade svoje milosti, ktere nam hozhe dodeliti, v roke svoje Matere poloshil, kakor sato, de bi ona vse svoje zhaativze, kteri jo ljubijo in hvalijo, in se s saupanjem nji priporozhujejo, s njimi obogatila. S menoj je bogastvo — de obogatim tiste, kteri me ljubijo. (Prip. 8.) To nam saterdi Marija Deviza fama s temi besedami, ktere sveta zerkev na njo oberne. Sa nizh drusiga, kakor nam pomagati, po besedah abata Adama, hrani Marija te saklade vezhniga shivljenja; sato je Svelizhar poloshil vanjo saklad ubogih, de bi reveshi fkos te saklade obogateli. Marija, pravi sveti Bernard, kakor berem pri nekim pisarji, je bila sato svetu dana, kakor vodotozh milosti, de bi po tem vodotozhi ljudem neprinehama nebeshki darovi tekli.

Ravno ta svetnik premishluje sakaj je angel Gabriel, ki je Mater boshjo polno milosti nashel, in jo posdravil: zhefhena, gnade polna, zhimu ji je vender she rekel, de bo sveti Duh v njo prishel, in jo she bolj s gnado napolnil? Zhe je bila she polna gnade, kaj ji je mogel prihod svetiga Duha vezh sturiti? Marija je bila polna

gnade, odgovori svetnik, pa sveti Duh jo je s he bolj napolnil s njo savoljo naf, de bi bili mi ubogi od obilnosti njenih gnad preskerbljeni. Sato je imenovana Marija tudi luna, od ktere se pravi: Luna, polna sebi in drugim.

Kdor mene najde, najde shivljenje, in bo prejel svelizhanje od Gospoda. (Prip. 8, 35.) Blagor mu, kdor mene najde in k meni pribeshi, nam pravi nafha Mati. On najde shivljenje, in ga lahko najde; sakaj, kakor se v velikim študenzu lahko toliko vode dobi, kolikor se je sheli, tako je lahko najti gnade in vezhno svelizhanje, zhe k Marii pribeshimo. Neka sveta dusha je djala vezhkrat, de le Mater boshjo sa gnado profimo, jo she imamo. In sveti Bernard pravi, de je pred rojstvom Marije Devize sato mankalo vsm obilnosti gnad, ker s he ni bilo tega sashe-ljeniga vodotozha, kateri je Marija. Sdaj pa, ko imamo to Mater milosti, ktere gnade bi nam Bog mogel odrezhi, zhe pred nogé usmiljene Devize pribeshimo, in njo sa nje profimo? Sveti Janes Damaskhki téle besede Marii na jesik déne: Jest sim mesto pribeshalisha vsm tistim, kateri se k meni satezhejo. Pridite toraj, ljubi moji otrozi, in prejemaite od mene vezhji gnade, kakor se jih morete nadjati.

Ref je, veliko jih fkusi nad feboj, kar je vidila enkrat zhaštita sestra Marija Vilani v sveti prikasni. Ta flushabniza boshja je vidila namrezh enkrat Mater boshjo v podobu veliki študenca, na kteriga jih je veliko fhlo sajemat vodo boshjih gnad. Pa kaj fhe vidi? Tifti, kteri so imeli ze le pofode, so gnade obdershali, kteri so jih pa v ubitih pofodah, to je v ferzih s greham obloshenih, nefli, so gnade fzer prejeli, pa so jih prezej sgubili. Tako je ref, de vsi ljudje, tudi nehvaleshni greshniki in sanizhljivi hudobniki vsak dan bres fhtevila gnad prejemajo, sakaj kakor govori sveti Augufhtin: „Škos tebe, o Marija, sadobimo sanizhljivi miloft, nehvaleshni gnado, greshniki odpufhenje, flabi viſoke, pofvetni nebeshke rezhi, umerjzohi shivljenje in tujzi nebeshki dom“.

Ponovimo toraj vſelej bolj ſvoje ſaupanje, o zhaſtivzi Marije Devize, kolikorkrat ſe ji ſa gnade priporozhimo. De pa to ſaupanje ſméraſj bolj oſhivimo, ſe ſpomnimo dveh njenih lepih laſtnoſt, namrezh kako Marija ſheli nam pomagati, in kako mogozhna je pred ſvojim Šinam nam vſe doſezhi, ſa kar jo proſimo. De ſposnamo, kako Marija ſheli vſim ljudem pomagati, je ſadoſti, de le danaſhniga prasnika ſkrivnoſt premiflimo, namrezh de je Marija Elisabeto

obiskala. Dalja od Nazareta, kjer je takrat Marija bila, do mesto Hebron, ki je po evangelistu Lukeshu v Judeji stalo, in kjer je po besedah Baronija in drugih pisarjev Elisabeta prebivala, je bila okoli shestnajst milj, kakor pishejo Joshef od Jesu Maria, Karmelit, Beda in Brokard. Pa vender tako velika dalja Marije sbe mlade devizhize, teshavniga pota ne vajene, ni ostrafhila, de bi se ne bila prezej na pot podala. Pa kaj jo je napravilo na tako hitrost? Velika ljubesen, ktere je bilo njeno serzé vselej polno, jo je napravila hitro se na pot podati, in sazheti svojo imenitno flushbo, ker je bila delivka gnad. Tako govori f. Ambrosh od tega pota Marije Devize, ker pravi, de se Marija ni sato podala na pot, de bi bila vidila ali je to ref, kar ji je angel od noshezhosti Elisabete povedal; ampak hrepnela je od shelja tej hishi pomagati, in od veselja drugim dobro sturiti, je hitela svojo ljubesen fkasovati. Se je vsdignila in fhla jaderno. (Luk. 1, 39.) Poglejmo, de evangelist, ko govori de je fhla Marija k Elisabeti, pravi de je fhla hitro, ali jaderno, ko pa govori od odhoda is te hishe, ne rezhe nizh vezh od hitrosti, temuzh pravi: Marija pa je pri nji ostala okoli tri mesze; in se je vernila na

svoj dom. (Luk. 1, 56.) Sakaj drusiga je pazh Marija hitela, kadar je fhla obiskat hiho Janesa Kerstnika, kakor savoljo ljubesni in shelje drugim dobro sturiti? pravi sveti Bonaventura.

Ko je Marija v nebefa odfhla, se njena ljubesnivoft do ljudi ni smanjfhala, fhe le vezhji le postala, ker sdaj nafhe potrebe bolj posna, in ima do naf v nadlogah fhe vezhji usmiljenje. Bernardin Buftis pravi: de Marija bolj sheli nam dobrote deliti, kakor mi shelimo od nje jih prejemati. Sveti Bonaventura govori, de je njena ljubesen do naf tako velika, de jo rasshalijo tisti, kateri je ne profijo. Sato pravi tudi sveti Jourdan: „Marija je saklad Gospodov, in kljuzhariza njegovih gnad. S posebnimi darmi obilno obogatí svoje flushabnike“.

Sato pravi ravno ta svetnik, de kdor Marijo najde, vse dobro najde. Vsfakdo, govori dalej, tudi nar vezhji greslnik jo samore najti, sakaj ona je tako miloferzhna, de nobeniga, kateri k nji pribeshi, ne more od sebe pahniti. Tomash Kempenski te besede Marii na jesik da: Vse vabim, vsih zhakam, vsih shelim, nikoli nobeniga greslnika ne savershem, bodi si fhe tako sanizhljiv, zhe me sa pomozh profi. Vsfak, kdor Marijo sa milost profi; pravi Rihard,

jo najde vſelej pripravljeno in voljno mu pomagati, in mu vſe gnade doſezhi, katerih potrebuje ſa ſvoje ſvelizhanje.

S ſvojo mogožno proſhnjo nam Marija ſamore vſe gnade doſezhi; to namrežh, ſim rekel, mora naſhe ſaupanje v njo ſhe bolj oſhiviti, de vemo, de ona vſe doſeſhe od Boga, kar proſi ſa tiſte, kateri ſe ji priporozhujejo. Premišli, pravi ſveti Bonaventura, kako veliko mozh ſo imele beſede Marije Devize pri obiškanji Elisabete. Komaj je uſta odperla, in ſhe je bila, kakor pové evangelift, Elisabeti in Janesu gnada ſveti Duha dodeljena. In ſgodilo ſe je, ko je ſaſliſhala Elisabeta poſdravljenje Marijno, je poſkozhilo dete v njenim teleſu. In Elisabeta je bila napolnjena s ſvetim duham. (Luk. 1, 41.) Teofil Alekſandrijski pravi, de Jeſuſa ſlo veſeli, kadar ga Marija proſi ſa naſ, ker miſli, de gnad, ktere nam premagan ſkos proſhnje ſvoje Matere ſturi, ne ſturi nam, temuzh ſvoji Materi. Dobro premišlimo te beſede: premagan ſkos proſhnje ſvoje Matere, ſakaj, kakor govori ſveti German, Jeſuſu je nemogozhe, de bi ſvoje Matere ne uſliſhal, kadar ga ſa kaj proſi, ker ji, kakor ſvoji pravi Materi, vſelej hozhe pokorn biti. Sato, po beſedah tega ſvetnika,

imajo proshnje te Matere nekako mozh zhes Jesufa, in tudi nar vezbjim gresfchnikam, kteri k Marii pribeshé, sadobé odresfhenje. Ravno to se je fkasalo tudi na shenitvanji v Kani, pravi fveti Krisoftom, kjer je Jesus svoji Materi, ki ga je sa vino profila: Vina nimajo, odgovoril: Shena, kaj je meni in tebi mar? Moja ura fhe ni prifhla. (Jan. 2, 4.) Desiravno fhe zhas, kteriga je Gospod sa svoje zhudeshe namenil, fhe ni bil prifhel, je hotel vender, kakor pravi f. Krisoftom, svoji Materi pokorn biti in zhudesh sfuriti, sa kteriga ga je profila, in vodo v vino spreoberniti.

Sato, po opominvanji fvetiga Pavla, s saupanjem pristopimo k tronu gnade, de milost dofeshemo, in gnado najdemo, kadar pomozhi potrebuje-mo. (Hebr. 4, 16.) Tron gnade, pravi Albert velki, je Marija Deviza. Ako hozhemo gnad dosezhi, moramo k tronu gnade, k Marii pristopiti, se moramo s saupanjem, de bomo ufli fhani, k Marii podati, ktera vse dofeshe, sa kar svojiga Sina profi. Ishimo toraj gnade, rezhem fhe enkrat s fvetim Bernardam, pa ishimo je fkos Marijo. To poterdijo tudi besede, ktere je Deviza Marija sama govorila fveti Mehtildi, de jo je namrezh fveti Duh, potem ko jo je s svojo

milostjo napolnil, Bogu tako prijetno šturil, de vsak, kateri Boga škos njo sa gnado profi, jo tudi gotovo dofeshe.

Verjemimo toraj imenitnim besedam svetiga Anselma, ki pravi, de se vzhafi sgodi, de smo hitreje ušlišhani, zhe se priporozhimo Marii, kakor zhe prosimo Jesusa samiga. To se sgodi ne savoljo tega, kakor de bi Jesus ne bil vezh sazhetnik in Gospod vsih gnad, temuzh sato, ker Marija, zhe se ji priporozhimo, sa nas profi, in so njene prošnje, ker so prošnje Matrne, mozhnej, kakor pa nashe prošnje. Ne sapuštimo tedej nikoli té kljuzharize gnad, in prosimo jo vselej s svetim Janesam Damaskim: „Sveta Mati boshja, odpri nam vrata milosti; sakaj ti si svelizhanje zhloveshkiga rodu;“ ti sprosish svelizhanje všim ljudem. Kadar se Marii priporozhimo, je nar boljshi, de jo prosimo, de nam tiste gnade sadobi, sa ktere ona ve, de so nam v svelizhanje nar bolj potrebne; kakor je delal Dominikanški frater Reginald. Ta menih je bil enkrat hudo bolan, in je prošil Marijo Devizo sa sdravje. Nebeshka Gospa sama se mu prikashe, spremljena od svete Zezilije in svete Katarine, in ga prav prijasno ogovori: Šin, kaj hozhesh de ti šturim? Menih se na ta ljubesniv ogovor Marije Devize

ves prestrašhi, in sam ne vé, kaj odgovoriti. Na to mu ena teh dveh deviz rezhe: **Reginald**, vesh kaj šturi? nizeh ne prôsi, temuzh popolnoma se srôzhi v voljo Marije; sakaj ona ti bo vedila boljshi gnado sado-biti, kakor bi jo ti snal profiti. Tako je tudi šturil bolnik, in Mati boshja mu je sdravje sadobila.

Zhe shelimo, de bi ta nebeshka **Kraljiza** tudi naf obiskala, jo moramo vezhkrat pred kako njeno podobo, ali v kaki njeni zerkvi obiskati. Is fledgezhe sgodbe sposnajmo s kakshnimi dobrotami poverne **Marija** tistim, kateri njo zhašté in obiskujejo.

Prigodba.

V **Franzishkanfskih** sgodbah se bere, de šta enkrat fhla dva franzishkanfska meniha na boshjo pot v zerkev **Matere boshje**, in jih je nozh obfhla ravno ko šta bila v fredí velikiga gojsda. Škerbelo jih je, ko nista védila kaj pozheti. Ko šta bila nekaj pota naprej preshla, se jima je sdelo, desiravno v veliki tami, de neko hisho pred seboj vidita. S rokami šta tavalá, in sadela šta na sidovje; na to poisheta vrat, poter-kata in flishita naglo od snotraj prafhati, kdo je? Odgovorita, de šta dva uboga meniha, ki šta se po nozhi v tem gojsdu sgu-

bila, in de isheta kam pod streho priti, de bi jih faj volkovi ne snedli. Hitro se jima vrata odpró, in dva drago oblezhena strešheja jih prijasno sprejmeta. Meniha prafhata, kdo de prebiva v tem gradu, in una dva odgovorita, de prebiva v njem slo sveta Gospa. Meniha pravita na to, de bi se rada gospej priporozhila, in jo sa dobroto sahvalila. Nama je ravno rezhenó, pravita stresheja, vaji k nji peljati, ker fama sheli govoriti s vama. Na to gredo po shtengah, in najdeta vse stanovanje s luzhmi rasvetljeno, bogato osalfhano in s prijetnim duham napolnjeno; na sadnje stopita v stanizo, v kateri je gospa prebivala. Lepa, zhaftitljiva gospa je bila, ktera jih je ljubesnivo sprejela in jih prafhala, kam sta namenjena iti. Meniha odgovorita, de hozheta neko zerkev Matere boshje obifkati. Zhe je to, jima odgovori gospa, vama bom pismo s sebo dala, ktero vama bo prav dobro prifhlo. Med tem, de je lepa gospa s njima govorila, sta se meniha zhutila od boshje ljubeshni slo uneta, veselje sta obzhutila, kakorshniga she nikoli. Na to sta fhla spat, tode od veselja fkoraj nista mogla ozhi stifniti. Drugo jutro sta fhla spet pred poboshno gospo, sta se poslovila in sahvalila sa tako dobrotljivo sprejembo, in profila sa obljubljeno pismo, kteriga sta tudi prejela, in tako odfhla.

Šhe niſta bila dalezh od grada, ker ſagle-
data, de piſmo nima napifa; hitro ſe ver-
neta, pa hiſhe vezh niſta mogla najti, deſi-
ravno ſta je na vſe kraje preiſkala. Na
ſadnje odpreta piſmo, de bi vidila komu
gré, in kaj je v njem, kar najdeta, de je
Marija Deviza to piſmo piſala, in de je
njima piſan. V tem piſmu jima je namrezh
Marija oſnanila, de je bila ona tiſta goſpa,
ktero ſta po nozhi vidila, in de jima je ona
ſavoljo njih poboshnoſti, ktero do nje imata,
v gojsdu to dobroto ſkaſala. Opominjala jih
je tudi v tem piſmu, de naj ji ſtanovitno
flushita in jo ljubita, in de jima bo njih po-
boshnoſt gotovo povernila, in jima v ſhiv-
ljenji in ſmertí na ſtrani ſtala. Na konzu
piſma ſta vidila podpis: Jeſt, Deviza Ma-
rija. Vſakdo ſi lahko miſli, kako hvale-
ſhna ſta bila meniha Materi boſhji, in kako
ſo bile v njih ſhelje unete Mater boſhjo zelo
shivljenje ljubiti, in ji ſveſto in ſtanovitno
flushiti.

Molitev.

O neomadeſhana in blagoſlavljená De-
viza, ker ſi delivka vſih gnad boſhjih, ſi
tudi upanje vſih, in tudi moje upanje. Vedno
hvalim Goſpod-Boga, de mi je dal tebe
ſpoſnati in ſvediti frednizo, po kateri ſamo-

rem gnade sadobiti, in se svelizhati. Sredniza si ti, o visoka Mati boshja! ker sdaj vem, de svelizhanje sadobim fosebno fkos saflusshenje Jesufa Kristufa, po tem pa fkos tvoje proshnje. O Kraljiza moja, kako si hitela obiskati in s svojim obiskanjem pofvetiti hifho Elisabete! oh obifhi, obifhi kmalo ubogo hifho moje dushe! Hiti, o Marija, fej vefh bolj, kakor jest, kako revna je moja dusha, kako flaba od toliko hudiga, od napazhnih shelj, od hudobniga nagnjenja, od fturjenih grehov, od toliko kushnih slegov, kateri jo hozhejo pogubiti. Ti jo samorefsh obogatiti, o kljuzhariza boshjih sakladov; ti jo samorefsh osdraviti vfh nje-nih bolesen. Obifhi me v mojim shivljenji, pa obifhi me fosebno mojo sadnjo uro, ker mi bo takrat tvoja pomozh nar bolj potrebna. Ne nagovarjam tega, ker vem de nifim vredin, de bi me tukej na semlji vidno obifkala, kakor si fturila mnogim svojim flushabnikam, pa ne tako nevrednim flushabnikam, in nehvaleshnim, kakor fim jest; meni je dovolj, de te gledam v tvojim nebeshkim kraljestvu, kjer upam, de te bom bolj ljubil in sahvalil sa vse dobrote, ktere si mi tukej fturila. Sdaj mi je sadofti, de me obifhesfh s svojo miloftjo; sadofti je, de le profifh sa me. Prôfi toraj sa mé, o Marija, in priporozhuj

me svojimu Šinu. Ti bolj posnash moje potrebe in moje nadloge. Kaj ti hozhem she vezh rêzhi? Usmili se me! Jest sim tako revin in nevedin, de she ne vem in ne snam iskati tistih gnad, ktere so mi nar bolj potrebne. Kraljiza in Mati moja prekladka, sprosi mi ti, in sadobi mi od svojiga Šina tiste gnade ktere ti vesh, de so moji dushi bolj koristne in potrebne. V tvoje roke se popolnoma srozhim, in samo prosim Gospod Boga, de mi fkos saflushenje mojiga Svelizharja Jesusa dodeli tiste gnade, kterih ga ti sa me prosish. O prôsi, prôsi toraj sa mé, o presveta Deviza, kar se ti nar boljshi sdi. Tvoje proshnje niso savershene; so proshnje Matere pred Šinam, kteri te toliko ljubi, in ga vefeli sturiti, kar ga ti prosish, de bi te s tim bolj zhashtil, in ti svojo veliko ljubesen do tebe fkasal. Gospa moja, pri tem ostaniva; jest shivim poln saupanja v tebe, ti pa fkerbi, de bom svelizhan. Amen.

Šhesto premishljevanje.

Sa prasnik ozhifhevanja Marije Devize.

Kako velik je bil ofer, kteriga je Marija ta dan Bogu darovala, ko mu je shivljenje svojiga Šina ofrala.

Pri rojstvu pervorojenih otrok ste bile v starim testamentu dve sapovedi; ena je sapovedala, de naj mati, kakor ofkrunjena, fhtirdefet dni doma v svoji hihi oftane, in po preteklih teh dneh v tempelj k ozhifhvanju pride; druga pa, de naj starifhi dete v tempelj prinese, in Gospodu ofrajo. Danfi je hotla Marija Deviza obema sapovedama pokorfhino fkasati. Defiravno Marija ni bila podvershena postavi ozhifhevanja, ker je bila vfelej Deviza in vfelej zhifta, je vender savoljo ponishnosti in pokorfhine hotla kakor druge matere iti se ozhifhevat. Pokorna je bila tudi drugi sapovedi, de je prinesla in ofrala svojiga Šinu vezhnimu Ozhetu: In ko fo bili dopolnjeni dnevi njeniga ozhifhvanja po Mojsefovi postavi, fo ga prinesli v Jerusaleml, de fo ga postavili pred Gospoda. (Luk. 2, 22.) To de Marija je svojiga Šinu drugazhi ofrala Bogu, kakor fo druge matere svoje otroke ofrovale. Druge fo jih ofrovale, pa fo vedile, de je to darovanje le sgol zere monija postave, in de fo s daram svoje otroke odkupile, in se jim ni bilo vezh bati, de bi jih bilo kdaj treba v smert dati. Marija pa je ofrala svojiga Šina saref v smert, in je sa terdo vedila, de bo ofer, kteriga je takrat s shivljenjem svojiga Šinu

Bogu dala, enkrat v djanji na altarji krisha spolnjen. Ker je pa Marija svojiga Šinu ne-fkonzhno ljubila, se sme rêzhi, de je s ofram, kteriga je v shivljenji svojiga Šinu Bogu dala, fama sebe Bogu ofrala. Pustimo toraj na stran vse drugo premishljevanje zhes mnoge fkrivnosti tega prasnika, in premislimo samo to, kako velik je bil ofer, kteriga je Marija danš Bogu prinesla, ko mu je shivljenje svojiga Šinu ofrala. To samo bo nashe danafhnje premishljevanje.

Vezhni Ozhe je bil she fklenil odrefhiti zhloveka sgubljeniga fkos greh, in ga otéti vezhne smerti. Ker je pa hotel, de bi ravno ta zhaf njegova fvetá praviza ne bila bres vredniga in dolshniga sadostenja, sato ni prisanesel shivljenju svojiga lastniga Šina, ki je bil she zhlovek postal, de bi vse ljudi odrefhil, ampak je hotel, de bi bil on terpel po vsi ojstrosti fhtrafo, ktero so si ljudje bili saflushili. Kteri svojimu lastnimu Šinu ni prisanesel, temuzh ga je sa naf vse dal. (Riml. 8, 32.) Prêden je Bog svojiga Šinu na fvet poslal, de bi zhlovek postal, mu je namenil Mater, in ta Mati je bila Marija Deviza. Pa kakor ni hotel, de bi bil njegov Šin postal Šin Marije Devize bres njeniga posebniga privoljenja, tako tudi ni hotel, de bi bil Jesus svoje

shivljenje sa vse ljudi dal, bres de bi bila Marija pred v to privolila; de bi bilo na tako visho s shivljenjem Šina vred tudi ferze Matere ofrano. Šveti Tomash uzhi, de lastnost matere da posebno pravizo zhes otroke; ker je bil toraj Jesus nedolshin, in ni nobene fhtrafe saflushil, fe pravizhno sdi, de ni bil dan v smert na krishu sa odrefhenje gresfniga sveta bres privoljenja Matere, s kterim ga je radovoljno v smert ofrala.

Defiravno je she Marija takrat, ko je Mati Jesufova postala, privoljenje dala v njegovo smert, je Bog vender hotel, de je danashni dan v tempeljnu sama sebe nje-mu v ofer dala, ko mu je darila svojiga Šinu, in je njegovo drago shivljenje boshji pravizi ofrala. Sato jo imenuje sveti Epifanij mafhnika: Devizo imenujem kakor mafhnika. Premislimo toraj, kolika shalost je bila sa Marijo ta ofer, in kakoshno viteshko ferzhnost je mogla imeti, de je tako rekozh podpifala v smert obsojenje svojiga preljubiga Jesufa.

Glejte, kako fe Marija podá na pot v Jerusalem ofrovat Šina, déla hitre stopinje na kraj ofra, in sama nese preljubi smertni ofer v svojim narozhji! Sdaj stopi v tempelj, fe priblisha altarju in daruje tam

polna ponishnosti, pohlevnosti in poboshnosti svojiga preljubiga Šina Narvišhimu. Pri ti prizhi vsame Šimeon, kterimu je bil Bog obljudil, de ne bo pred umerl, prêden ne bo prizhakvaniga Mesija vidil, nebeshko Dete is rok Marije, in rasfvetljen od svetiga Duha ji prerokuje, kako drag ji bo prishel ofer, ki ga je s svojim Šinam prinesla, s kterim ima tudi njena blaga dusha ofrana biti. Šveti Tomash is Villanove premishljuje tukej bogabojezhiga starzhika, kteri je, ko je imel strašno prerokvanje isrezhi, se savsel, in umolknil. Potem premisli Marijo Devizo de Šimeona prafha: Sakaj se prestrašihš, tako grosno, o Šimeon, ravno v prizhi svojiga nar vezhjiga veselja? In Šimeon ji odgovori: O preshlahtna in presveta Deviza, jest bi hotel, de bi ti ne imel osnaniti tako shaloftne novize; ker pa Gospod savolj tvojiga vezhjiga saflushenja tako hozhe, poslufhaj kaj ti povem. To Dete, ktero ti sdaj po pravizi toliko veselja déla, o Bog! ti bo enkrat britko shaloft napravilo, kakorfhne fhe nobena stvar ni fkusila. To bo takrat, ko ga bosh vidila od vsih ljudi preganjaniga, saframovaniga in tepeniga, na sadnje pa zlo kakor hudodelnika umorjeniga. Po njegovi smerti bo veliko tavshent marternikov, kteri bodo savoljo ljubesni do tega tvojiga

Šina martrani in umorjeni; tode, zhe bodo oni martrani na telesu, bosh ti, o boshja Mati, martre terpela na svojim ferzu.

Sares, na ferzu je mogla Marija terpeti, ker je namrežh terpljenje svojiga ljubiga Šinu terpela, je bilo to sotèrpje mezh bolezhin, kateri je imel po Šimeonovim prerokvanji ferze Materno presuniti. In tvojo lastno dušho bo mezh presunil. (Luk. 2, 35.) Marija je sfer she vedila is svetiga pisma, pravi s. Hieronim, ktero terpljenje je imel Odreshenik v svojim shivljenji, she bolj pa v svoji smerti prestati. Vedila je is pisem prerokov, de ga bo êden njegovih uzhenzov sdal: Tisti, ki je moj kruh jedel, se je sovrasno zhes mene vsdignil; (Psl. 40.) de ga bodo njegovi uzhenzi sapustili: Udari pastirja, in ovze se bodo raskropile. (Zah. 13, 7.) Vedila je, kako sanizhvanje, bitje in saframvanje bo mogel Svelizhar prestati: Svoje telo sim dal tistim, ki bijejo; svojo brado tistim, ki jo pulijo, svojiga obrasa nifim obernil od tistih, ktere me preklinjajo in sapljujejo. (Isai. 50, 6.) Vedila je, de ga bodo imeli sa framoto ljudi in sa isvershik nar bolj sanizhljive druhali: Jest pa sim zherv, ne zhlovek. (Psl. 21.) Nasiten bo saframvanja. (Jer.

shal. 3, 30.) Vedila je, de bo na konzu njegoviga shivljenja njegovo telo rasbito in rasmefarjeno: On pa je ranjen savoljo nafhe krivize, rastepen savoljo nafhih pregreh; (Isai. 53, 5.) de bo njegovo telo nesnano, de bo kakor gobov s ranami pokrit, de se mu bo do koſti vidilo: Nima vezh podobe, ne lepote. — Mi smo mislili, de je kakor gobov. (Is. 53, 2. 4.) Vse moje koſti ſo preſhteli. (Pſl. 21.) Je vedila, de bo s ſhebeljmi prebit: Moje roke in moje noge ſo prebili; (Pſl. 21.) de bo med dvema rasbojnikama krishan: In je bil med hudodelnike ſhtet. (Is. 53, 12.) Je vedila, de bo sadnjizh na krishu prebit ſa odreſhenje vſih ljudi umerl: Gledali bodo v me, kteriga ſo prebodli. (Zah. 12, 10.)

Marija, pravim, je ſhe pred vedila, de bo njeni ſin vse te bolezhine imel preſtati, ko je pa beſede ſimeonove ſaſliſhala: Tvojo laſtno duſho bo mezh preſfunil, takrat je po ſamim ſposnala, kakor je rasodela ſama ſveti Teresii, vse poſebne okolſhine ſunajnih in notrajnih bolezhin, ktere ſo imele obdati Jeſufa v njegovim terpljenji. Vender, Marija je v vse to privolila s ſtanovitnoſtjo, nad ktero ſo angelzi ſtermeli;

je isrekla obfojenje svojiga Šina, de naj umerje, in umerje s nar bolj saframvano in nar bolj britko smertjo, rekozh: Ker ti tako hozhefh, vezhni Ozhe, naj se sgodi tvoja volja, ne moja; svojo voljo sklenem s tvojo, in ti darim tega svojiga Šina; jest dovolim, de naj da svoje shivljenje sa tvojo zhaft, in sa odrefhenje sveta. S tim ti ofram tudi svoje ferze; naj ga presune bolezhina, kakorfhna ti hozhefh; sadofti mi je, de bofh ti, moj Bog, s tim hvaljen in sadovoljen; ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi. O nesmerjena ljubesen! O stanovitnost, de ti ni enake! O smaga, ki si vredna, de se nebo in semlja neprenehama nad teboj zhudita!

Od tod pride, de je Marija pri terpljenji Jefusovim molzhala, ko fo ga po krivim toshili; ni rekla nobene besede Pilatushu, ki je bil pri volji ga savoljo nedolshnosti, ki jo je nad njim sposnal, refhiti; ampak ozhitno se je prikasala, de bi bila v prizho velikiga ofra, ki je imel na kalvarii doprinefhen biti; je spremila Jefusa na kraj smerti; je ftala pri njem pod krishem od sazhetka do tiftiga zhafa, ko je svojo dufo isdihnil, in ofer dokonzhal: Poleg krisha Jefusoviga je ftala njegova Mati. To vse je fturila, de bi bila ofer dopolnila, kteriga je bila she pred Bogu prinesla.

De bi sposnali, kakšno filo si je mogla Marija pri tem ofru fama febi sturiti, bi mogli sapopasti ljubesen, ktero je imela do Jesufa. Šploh govoriti, je materna ljubesen do otrok she taka, de takrat, kader imajo umreti, matere posabijo vse njih nerodnosti, njih napake, in tudi krivize, ktere so od njih prestale, in de neisrezhene britkoſti savoljo njih preſtoje. Pa vender ljubesen teh mater je rasdeljena med druge otroke, ali ſaj med druge ſtvari. Marija pa je imela eniga ſamiga Šinu, in ta je bil nar lepſhi med vſimi Adamovimi otrozmi; je bil nar ljubesnivſhi, ker je imel vse nar bolj ljubesnive laſtnoſti; je bil pokorn, poboshin, nedolshin, ſvet, s eno beſedo, je bil Bog. Ljubesen te Matere tudi ni bila rasdeljena med druge ſtvari, ſakaj ona je poſtavila vſo ſvojo ljubesen v tega Šinu; in ſe tudi ni imela bati, de bi ga bila prevezh ljubila, ker je ta Šin Bog, kteri neſkonzhno ljubesen ſafluſhi. In tega ſvojiga Šina je mogla radovoljno v ſmert ofrati.

Naj toraj vſak sposna, kaj je mogla Marija ſturiti, in kakšno mozh duha je mogla pokasati v tem djanji, ko je ſhivljenje tako ljubesniviga Šinu na krishu ofrala. Tako je bila Marija nar bolj frezhna Mati, ker je bila Mati boshja; pa tudi ob enim

Mati nar bolj ufmiljenja vredna, ker je bila Mati Šinu, kteriga je vidila obsojeniga na krish od tistiga dne, ko ji je bil sa Šina dan. Ktera mati bi vsela taziga sinu, od kteriga bi vedila, de ga ima fkos framotno smert sgubiti, in ga s svojimi ozhmi viditi umreti? Marija pa ga je radovoljno vsela s takim hudim pogojem; ga ni famo vsela, temuzh ga je danafhnji dan na svojih rokah v smert ofrala, in ga darovala boshji pravizi. Sveti Bonaventura pravi, de bi bila Marija Deviza radovoljno vse terpljenje in smert svojiga Šinu fama nase vsela; pa de bi bila Bogu pokorna, je dala veliki ofer shivljenja svojiga preljubiga Jesusa, in je premagala, desiravno s veliko britkostjo, ferzhno ljubesen, ki jo je imela do njega. Od tod pride; de si je Marija pri tem ofru mogla vezhji silo sturiti, in je vezhji ferzhnost pokasala, kakor de bi se bila fama sebe vsmu temu terpljenju podvergla, kteriga je imel njeni Šin preštati. Premagala je takrat ferzhnost vseh marternikov, ker so marterniki svoje shivljenje ofrali, Marija pa je darila shivljenje svojiga Šinu, kteriga je bolj ljubila, in rajshi imela, kakor svoje shivljenje.

Pa tukej fhe ni bil konz tega shaloftniga ofra, temuzh tukej se je fhe le sazhé-

lo; sakaj od sdaj sanaprej je Marija fkos zelo shivljenje svojiga Šinu imela vedno pred ozhmi njegovo smert in vse britkoſti, ktere je v svoji smerti imel terpeti. Toraj, kolikor bolj je ſposnala lepoto, priljudnoſt, ljubefnivoſt svojiga Šinu, toliko vezhji je bila britkoſt njeniga ferza. O Mati preſhaloſtna, ko bi bila ti svojiga Šinu manj ljubila, ali pa, ko bi bil tvoj Šin manj ljubefniv, ali bi bil tebe manj ljubil, bi bila gotovo manjſhi tvoja ſhaloſt, ko ſi ga v ſmert ofrala. Pa ni bilo matere, in je ne bo, ktera bi ſina bolj ljubila kakor ti, ker ga ni bilo, in ga ne bo ljubefnivſhiga ſinu, kteri bi bil ſvojo mater bolj ljubil, kakor je tvoj Jeſuf. O Bog! ko bi bili mi vidili lepoto in ſvetoſt oblizhja tega boſhjiga Deteta, ali bi bili mi ſadoſti ferzhni ofrati njegovo ſhivljenje ſa naſhe ſvelizhanje? Ti pa, o Marija, ki ſi njegova Mati, Mati, ktera ſi ga toliko ljubila, ſi mógla svojiga nedolſhniga Šinu dariti ſa ſvelizhanje zhloveſhko v nar britkejſhi in nar groſovitifhi ſmert, kakorſhne ſhe nikoli noben hudodelnik na ſemlji ni preſtal!

Oh, kakſhin ſtraſhan raſgled je od tega dné ljubefen neprenehama poſtavljala pred ozhi Marije Devize, ko je miſlila na vse krivize in na ſanizhvanje, ktero je imel njen ubog Šin preterpeti! Ljubefen ji ga je ſhe

kasala v smertnih britkostih na vertu Getsemane, rasgajshljaniga in s ternjem kronaniga na fodifhu, obesheniga sadnjizh na sanizhljivim lesu krisha na kalvarii. Lej, o Mati, je rekla ljubesen, kako ljubesniviga in nedolshniga Šina darujesh v take muke, v tako grosovitno smert! In kaj ti bo pomagalo ga oteti is rok Herodeshevih, in ga prihraniti sa tak shaloftin konz?

Marija pa tudi ni ofrala svojiga Šinu v smert samo v tempelnu, temuzh ga je ofrovala neprenehama zelo svoje shivljenje; sakaj bolezhina, ktero ji je Šimeon prerokval, ni nikoli preshla is njeniga ferza notri do njeniga nebovsetja, kakor je fama rasodela fveti Brigiti. Sato rezhe Marii fveti Anselm: „O mila Gospa, ne morem verjeti, de bi bila mōgla bolezhine te shalofti le tako dolgo, kar bi s ozhmi trenil, prestati, de bi ne bila umerla, ako bi te sam Bog, ki shivljenje daje, ne bil krepzhal“. Tako prizha tudi fveti Bernard, ko govori od velike britkosti, ktero je Marija ta dan terpela, de je „shivijozh umirala, in terpela vezhji bolezhine, kakor je smert fama“. Vedno je shivijozh umirala, ker je vedno terpela strashno shaloft savoljo smerti svojiga preljubiga Jesufa; ktera shaloft je bila hujshi, kakor smert.

Savoljo velikiga saflushenja, kteriga je Mati boshja sadobila v tem velikim ofru, ki ga je sa svelizhanje zeliga sveta Bogu dala, jo po vſi pravizi imenuje ſveti Auguſhtin ponovivko zhloveſhkiga rodu; ſveti Epifanij reſhivko fuſhnih; ſveti Ildefons ponovivko pogubljeniga ſveta; ſveti German odvernivko naſhih nadlog; ſveti Ambroſh Mater vſih vernikov; ſveti Auguſhtin Mater ſhivih; ſveti Andrej Kretanſki Mater ſhivljenja. Sato pravi tudi Arnold Karnotanſki de je Marija pri ſmerti Jeſufa Kriſtufa ſvojo voljo tako fklenila s voljo ſvojiga ſinu, de ſta oba eñ ofer darila, in de ſta tako ſin in Mati ſpolnila odreſhenje zhloveſhkiga rodu; Jeſuf s tim, de je sa naſhe grehe ſadoſtil, Marija pa s tim, de nam je ſadobila, de ſmo tega ſadoſtenja deleſhni poſtali. Dioniſij Kartusijan ſato terdi, de Mater boſhjo ſmemo imenovati reſhivko ſveta, ker je s Jeſufam vred mozhno terpela, in s takim ſo-terpjem ſafluſhenje ſadobila, in ker je s ſvojimi proſhnjami doſegla, de ſo vſi ljudje ſafluſhenja Jeſuſoviga terpljenja deleſhni poſtali.

Ker je po tem takim Marija ſkos ſafluſhenje ſvoje ſhaloſti, in ſkos ofer, ki ga je s ſvojim ſinam Bogu dala, poſtala Mati vſih odreſhenih, je po pravizi, de verjame-

mo, de se jim le po njenih rokah deli mleko boshjih guad, ktere so sad Jesufoviga saflushenja in svirk vezhniga shivljenja. Ravno to misli sveti Bernard, ki pravi, de je Bog zeno nashiga odrefhenja Marii Devizi v roke dal, s kterimi besedami nam hozhe ta svetnik na snanje dati, de se fkos profhnje Marije Devize dufham saflushenje Svelizharjevo deli, ker se po njenih rokah dodelujejo gnade, ktere so zéna saflushenja Jesufoviga.

Zhe je bil dar Abrahamov, ki je svojiga fina Isaka daril, Bogu tako prijetin, de mu je obljubil njegov sarod pomnoshiti kakor svesde na nebu; Ker si to sturil, in sa voljo mene svojimu edinimu finu nifi prisanesel, te bom blagoflovil, in bom pomnoshil tvoj sarod, kakor svesde na nebu; (I. Mojs. 22, 16.) moramo saref verjeti, de veliko bolj prijetin je mogel biti Bogu imenitni ofer, kteriga mu je visoka Mati Jesufova darila; in sato ji je bilo dano, de se fkos njene profhnje mnoshi fhtevilo svoljenih, to je frezhni sarod njenih otrok, kar so vsi tisti, ki njo zhašte.

Švetimu Šimeonu je bilo od Boga obljubljeno, de ne bo umerl, prêden ne bo vidil rojeniga Mesija: De ne bo vidil smerti, prêden ne vidi Gospodoviga Kristusa;

(Luk. 2, 26.) pa to gnado je bil le fkos Marijo dosegel, ker je Svelizharja v njenim narozhji najdel. Tako, kdor hozhe Jesufa najti, ga ne bo nashel drugazhi, kakor fkos Marijo. Pojdimo toraj k ti Materi nebeshki, zhe shelimo Jesufa najti; in pojdimo k nji s velikim saupanjem. Deviza Marija je rekla enkrat svoji flushabnizi Prudenziiani Zagnoni, de vsako leto, njeniga ozhishvanja dan, kter greschnik veliko milost dofeshe. Kdo vé, zhe ne bo morebiti danši kdo ismed naf tisti greschnik? Zhe so veliki nashi grehi, je she vezhji mogozhnost Marije Devize. Šin ne bo Materi nizm odrekel, sakaj po besedah svetiga Bernarda bo „Šin Mater gotovo uflihal“. Zhe se Jesus nad nami ferdi, ga Marija hitro potolashi. Plutarh pripoveduje, de je Antipater pisal Aleksandru velikimu dolgo pismo toshb zhes Olimpijo mater Aleksandrovo. Ko je bil pismo prebral, je rekel: Ali ne vé Antipater, de ena fama folsiza moje matere sbrishe breskonzhne pisma toshb? Tako, mislimo, de odgovori tudi Jesus na toshbe, ktere hudizh zhes naf pri-nese, kadar ga Marija sa naf prosi: Ali ne vé luzifer, de ena proshnja moje Matere sa kakiga gresznika samore šturiti, de posabim vse toshbe savoljo meni šturjeniga rasshajenja? Nasledna prigodba naf tega preprizha.

Prigodba.

Kar tukej povem, ni v nobenih bukvah sapifano, ampak nek duhoven, moj tovarsh, mi je pripovedoval, kar se je bilo njemu sgodilo. Ta duhoven je enkrat spovedval v neki zerkvi, (kraj samolzhim, desiravno je spovedvanz dovolil osnaniti, kar se je sgodilo) in je vidil pred spovednizo mladenzh, nad katerim se je vidilo, de ne vé, ali bi shel k spovedi, ali bi ne shel. Duhoven ga pogleda vezhkrat, in na sadnje ga poklizhe in prafha, zhe hozhe k spovedi iti. Mladenzh odgovori, de bi se rad spovedal, in ker je opomnil, de bo njegova spoved bolj dolga, ga je spovednik peljal v bolj samotno kamro. Tam mu sazhne pripovedvati mladenzh, de je tujz in plemenit, pa ne verjame, de bi mu Bog mogel odpustiti, ker je tako hudobno shivel. Sraven grehov bres shtevila, ktere je sturil s preshestvanjem, s ubijanjem in s drugimi krivizami, je djal, de je popolnoma obupal nad svojim svelizhanjem, in je s premislikam delal greh, ne toliko de bi svojim sheljam ustregel, kakor is sanizhvanja, kteriga je do Boga skasoval. Je povedal, de je med drugimi hudobijami enkrat britko martro vsel, in s sanizhvanjem ob tla treshil; de je ravno tisti dan sjutraj

fhel poln pregreh k svetimu obhajilu famo s tem namenam, de bi sveto hostjo pohodil. Ref je bil she vsel hostjo v roke, in je hotel sturiti, kar je mislil; pa vender ni sturil, ker je bil sadershan od ljudi, ki so ga vidili. In ref je pokasal pri ti prizhi spovedniku sveto hostjo, ki jo je imel v papirji savito. Rekel je dalej, de je fhel ravno pred memo zerkve, in je obzhutil, de ga nekaj mozžno priganja notri iti, in ker se ni mogel ubraniti, je prishel v zerkev. Na to je sazhtil veliko shaloft nad svojimi grehi, in misel ga je obhajala k spovedi iti, defiravno sam ni vedil, kaj bi sturil; sato se je bil vstavil pred spovednizo. Pa vender, ko je tam stal, ga je bilo tako fram, de je smeraj hotel prezh iti, pa nekaj ga je po sili dershalo nasaj, tako dolgo, je djal spovedniku, de so me oni poklizali. Sdaj sim tukej, vidim, de sim pri spovedi, pa ne vem kako je to. Duhoven ga poprafha, zhe ni dosdaj Materi boshji na zhaft kake poboshnosti ali molitvize opravljal, ker po navadi tako spreobernenje le fkos Marijo pride. Zhaftitljiv gospod! pravi mladenzh, nizh nisim opravljal, nizh molil, ker sim mislil, de sim she pogubljen. Pomisli nekoliko, rezhe duhoven. Nizh, prav nizh, odgovori mladenzh, to le je vse; in pri teh besedah je

fegel s roko in odpel perfi, ter je pokasal fhkapulir shaloftne Matere boshje. Poglej, moj fin, mu pravi spovednik, ali ne vidish, de ti je Marija Deviza to veliko gnado sprofila? Lej, zerkev, v katero si prishel, je Matere boshje zerkev. Ko je mladenzh to saflifhal, je bil ginjen, je zhutil veliko shaloft nad fvojimi grehi, in je sazhel jokati; zhedalje bolj je sposnal svoje grehe, obzhutil smeraj vezhji grevengo, folsé fo, ga polile, in kakor v omedlévzi se je fosedel spovedniku pred noge. Spovednik ga je oshivil s možhno vodo, de je spoved fkonzhhal, mu jo dodelil sveto odveso, in ga je spuflil sgrevaniga in spokorjeniga na njegov dom. Mladenzh je spovedniku rekel rasglasiti veliko miloft in gnado, katero mu je Marija Deviza doseгла.

Molitev.

O sveta Mati boshja, in Mati moja Marija, ti si bila tako fkerbna sa moje svelizhanje, de si hotla to, kar je bilo tvojimu ferzu nar ljubfhiga, svojiga ljubiga Jesusa v smert dariti. Zhe toraj tako shelish moje svelizhanje, je po pravizi, de v tebe postavim vse svoje saupanje. O sveta Deviza, v tebe popolnama saupam. Oh! savoljo saflushenja tega velikiga ofra, kteriga si danfi Bogu darila s shivljenjem svojiga Šina, ga prôsi,

de naj se ušmili moje duše, sa ktero to nedolshno Jagnje ni odreklo smerti na krishu se podvrezhi.

Tudi jest, o moja Kraljiza, bi hotel danši po tvojim sgledu ofrati Bogu svoje revno ferze; pa se bojim, de bi ga ne savergel, zhe ga tako omadeshaniga in ostudniga sagleda. Pa zhe mu ga ti ofrašh, ga ne bo savergel. Ofre, kteri so mu darjeni škos tvoje prezhište roke, Bog vse s veseljem šprejme, in vsame. Revin, kakor šim, se toraj danši tebi darim, o Marija, tebi se popolnoma ofram. Ofraj me ti, kakor kaj svojiga, vezh-nimu Ozhetu s Jesufam vred, in prošh ga, de me savoljo Šina in savoljo tebe v svojo lašt vsame. Oh moja prešladka Mati, savoljo ljubeshni tega ofraniga Šinu mi pomagaj, in nikar me ne sapušt. Nikar ne pripušt, de bi me ta moj preljubeshnivi Svelizhar, kteriga si ti danši s tako britkoštjo na krishi ofrala, kdaj savolj mojih grehov pogubil. Rezi mu, de šim tvoj šlushabnik; rezi mu, de šim v tebe poštavil vse svoje saupanje, rezi mu s eno besedo, de shelish moje svelizhanje, in gotovo te bo ušlišhal. Amen.

Sedmo premišljevanje.

Sa prasniki nebovsetja Marije Devize.

Te dni sheli sveta zerkev, de bi mi obhajali spomin dveh imenitnih prigodb na zhaft Marije Devize, namrezh njen frezhin odhod is tega sveta, in njeno zhaftito vsetje v nebo. V tem premišljevanji hozhemo govoriti od njeniga odhoda, v naslednim pa od njeniga nebohoda.

Kako draga je bila smert Marije Devize.

1. Savoljo posebnost, ktere pri nji najdemo,
2. savoljo vishe, na ktero se je sgodila.

Ker je smert fhtrafa greha, se sdi, de bi Mati boshja, vsa sveta in zhista madeshev greha, ne bila imela podvershena biti smerti, in terpeti vse nefrezhe, ktera je Adamov sarod s greham okushen sadela. Pa ker je Bog hotel, de bi bila Marija Jesufu vsa podobna, je mogla, ker je Sin umerl, tudi Mati umreti. Bog je tudi hotel dati pravih nim sgled drage smerti, sato je hotel, de je tudi Deviza Marija fladke in frezhne smerti umerla. Sato premišlimo sdaj kako draga je bila smert Marije Devize; pervizh, savoljo posebnost, ktere pri nji najdemo, drugizh savoljo vishe, na ktero se je sgodila.

Pervi odslavik. Tri rezhi po navadi

šturé smert grenko: navesanje na svet, pe-
zhenje vesti, in negotovost svelizhanja. To-
de smert Marije Devize je bila popolnoma
prosta teh britkost, in sklenjena s tremi do-
brotami, ktere so jo šturile drago in sladko;
Marija namrežh je umerla popolnoma odlo-
žena od vsih posvetnih dobrot, kakor je
tudi shivela; je umerla s popolnoma mirno
vestjo, in je umerla popolnoma svesta vezh-
niga svelizhanja.

Gotovo je nar pred, de navesanje na do-
brote tega sveta posvetnjakam smert grenko
dela, kakor pravi svetí Duh: O smert,
kako grenak je tvoj spomin zhlove-
ku, kateri svoje premoshenje v miru
vshiva! (Šir. 41, 1.) Ker pa svetniki
umerjejo odloženi od dobrot svetá, njih smert
ni grenka, temuzh sladka, ljubesniva in dra-
ga, to je, kakor pravi s. Bernard, vredna,
de si jo sa nar vezhji zeno kupimo. Blagor
mertvim, kateri v Gospodu umerjó.
(Škriv. ras. 14, 13.) Kteri so pazh tisti,
kteri umerjó, ko so še mertvi? To so ravno
tiste frezhne dushe, ktere v vezhnost pridejo,
ko so se še popred odtergale, in tako rekozh
umerle všimu nagnjenju do posemeljskih rezhi;
ktere so v Bogu nashle vse svoje dobrote,
kakor svetí Franzíšk Afisijan, ki je rekel:
„Moj Bog, in moje vse“. Pa ktera dusha je bila

kdaj bolj odlozhena od vseh posvetnih rezhi, kakor lépa dusha Marije Devize? Popolnoma je bila odlozhena od svojih starishev, ker jih je tri leta stara sapustila; takrat, ko druge dekleta starishev nar bolj potrebujejo, in so nar bolj nanje navesane, jih je tako neustrašeno sapustila, in se v tempelj saperla, de bi famo na Boga mislila. Odlozhena je bila od posvetniga premoshenja, in je bila pripravljena vselej v révshini shiveti, in se preskerbeti s delam svojih rok. Odlozhena je bila od posvetne zhafti, je ljubila ponishno in sanizhvano shivljenje, desiravno ji je fhla kraljeva zhaft, ker je bila Israelskiga kraljeviga rodu. Deviza Marija je rasodela fama sveti Elisabeti Benediktinki, de, ko so jo bili starishi v tempeljnu pustili, je fklenila v svojim ferzu nobeniga drusiga ozheta imeti, in nizh drusiga ljubiti, kakor samiga Boga.

Sveti Janes je vidil Marijo v podobi tiste shene, ki je bila s folnzam oblezhena, in je imela luno pod nogami: Veliko snamnje se je prikasalo na nebu: Shêna oblezhena s folnzam, in luna pod njenimi nogami. (Škriv. ras. 12, 1.) Po raslaganji uzhenikov pomeni luna posvetne dobrote, ktere so minljive in pomankljive, kakor luna. Na vse te dobrote

Marija nikoli ni ferza navesovala, temuzh jih je sanizhvala, in jih je imela pod nogami, ter je shivela na tem svetu kakor gerliza famotna v pufhavi, in ni nobene rezhi poshelela, kakor se rezhe od nje: Glas gerlize se je saflifhal v nafhi semlji. (Vis. pef. 2, 12.) In na drugim kraji: Kdo je tista, ktera fkos pufhavo vs-haja? (Vis. pef. 3, 6.) Pri teh besedah pravi Rupert: „Tako si prifhla fkos pufhavo, to je, ker si imela famotno dufho“.

Ker je toraj Marija vselej in popolnoma odlozhena bila od vsih posvetnih rezhi, in famo s Bogam fklenjena, ni bila grenka, temuzh prefladka in draga njena smert, ki jo je fhe bolj na terdo s Bogam fklenila s vezh-nimi vesmi v paradishu.

Drugizh pravizhnim sturi drago njih smert mir vefiti. Grehi v shivljenji sturjeni fo tisti zhervi, kateri ferza ubogih gresfhnikov pri smerti nar bolj strafhijo in grisejo; ker imajo v kratkim se prikasati pred sodbo boshjo, se vidijo ravno takrat obloshene s sfvojimi grehi, kateri jih strafhijo, in jim od vsih strani vpijejo, kakor pravi f. Bernard: „Tvoje delo fmo, ne bomo te sapuftili“. Marija pa gotovo pri smerti ni mogla nadleshvana biti od nobene teshe vefiti, ker je bila vselej fveti, vselej zhifta, vselej bres fénze sturjeniga ali

isvirniga greha; sato se pravi od nje: Vfa fi lepa, moja prijaztiza, in madesha ni v tebi. (Vis. pef. 4.) Od tistiga zhafa, kar se je svoje pameti savedila, to je od svojiga spozhetja v telefu svete Ane, je sazhela Boga ljubiti is vse mozhi, in tako je sturila smeraj naprej, in je tako vedno rastla v popolnosti in ljubeshni zelo svoje shivljenje. Vse njene misli, vse njene shelje, njeno hrepenenje ni bilo drusiga, kakor Bog sam; ni spregovorila, ne se ganila, ni kaj pogledala, ne sape povsela sa kaj drusiga, kakor sa Boga in sa njegovo zhast; nikoli se ni premaknila le sa eno stopinjo, ni se odlozhila kar bi s ozhmi trenil od boshje ljubeshni. Njene frezhno smertno uro so obdajale njeno posteljo vse njene lepe zhednosti, ki jih je v shivljenji doprinashala; njena tako stano- vitna vera, njeno saupanje v ljubiga Boga, njena nepremakljiva poterpeshljivost v fredi tolkiga terpljenja, njena ponishnost pri tolkih gnadah, njena pohlevnost, njena krotkost, njena prijasnost in milost do vsake dushe, njena gorezhnost sa boshjo zhast; zhes vse pa njena popolnoma ljubeshen do Boga, njena popolnoma vdanost v voljo boshjo; vse zhednosti vkup so jo obdale, jo troshtale in ji rekle: „Tvoje delo smo, ne bomo te sapustile“. Gospa in Mati nasha, vsi smo otrozi

tvojiga lepiga ferza. Sdaj, ko ti to révno shivljenje sapustih, mi tebe nozhemo sapustiti; zelo vezhnost bomo pri tebi ostale, in tvojo zhašt v nebeseh povikshevale, kjer bošh skos naš postala Kraljiza vsih ljudi in vsih angelov.

Tretjizh smert šturi fladko gotovost vezhniga svelizhanja. Šmert se imenuje prestop, ker se skos smert prestopi is kratkiga v vezhno shivljenje. Sato je štiska tistih tako velika, kateri, kadar umerjó, nimajo upanja svelizhani biti, kateri se tisti strašhni uri s pravizhnim straham blishajo, de se ne bodo morebiti v vezhno smert prestopili. Nasproti je veliko veselje svetnikov, kadar se to zhašno shivljenje sa nje konzha, ker smejo terdno upati, de bodo zelo vezhnost Boga vshivali. Ko je sdravnik nuni is reda svete Teresije to novizo prinesel, de bo kmalo umerla, je bila nad tem tako rasveseljena, de mu je djala: Kako je to, de mi tako veselo novizo prinesete, in nizh plazhila sa to od mene ne terjate? Ko je sveti Lorenz Justinian bliso smerti bil, in je flishal svoje domazhe shalovati in jokati, jim je djal: „Pojdite prezh s svojimi folsami; sdaj ni zhaš fols“. Pojdite drugam jokat; zhe ho-zhete tukej pri meni biti, se morate veseliti, kakor se jest veselim, ki vidim, de

se mi nebeske vrata odperajo, in de se bom sdaj na vekomaj s Bogam fklenil. Tako se je veselil sveti Peter Alkantara, sveti Alois Gonzaga in toliko drugih svetnikov, ko so svedili de bodo umerli. Pa vender ti svetniki niso imeli gotovosti, de bodo v gnadi boshji umerli, niso tako saterdno vedili, de so sveti, kakor je Marija vedila. Oh, kakshno veselje je mogla obzhutiti Mati boshja, ko je svedila novizo blishnje smerti, ona, ki je saterdno vedila, de je v gnadi boshji, posebno ko ji je bil angel saterdil, de je polna gnade, de she ima svojiga Boga: Zheshehena Marija, gnade polna, Gospod je steboj — milost si nashla. Sama je pazh nar bolj vedila, de je njeno ferzé neprenehama gorelo od ljubeshni boshje, tako de je Marija, kakor govori Bernardin Busto, s posebno gnado, ktera drugim svetnikom ni bila dodeljena, Boga neprenehama ljubila vsako uro svojiga shivljenja, in sfer s tako gorezhnostjo, kakor pravi sveti Bernard, de je bil neprenehama zhudesh potrebin, de je v takim ognji ljubeshni môgla shiva ostati.

Od Marije se pravi v visoki pesmi: Kdo je tista, ktera gre is pufhave, kakor šteber dima is difhave od mire, kadila in mnogiga prahu difhavarja?

(Vif. pef. 3, 6.) Njeno pokorjenje, kteriga pomeni mira, njene gorezhe molitve, kterih podoba je kadilo, in vse njene svete zhednosti, fklenjene s njeno popolnoma ljubesnijo boshjo, fo v nji tako velik ogenj sashgale, de je njena sveta dusha, vsa ofrana in foshgana s ljubesnijo boshjo, neprenehama, kakor oblak dima, proti nebesam kupéla, in je na vse strani lep duh od sebe dajala. Marija je bila tisti šteber dima, pishe Rupert. Ravno to pravi Eustahij fhe s bolj mozhnimi besedami: rekozh: Je bila šteber dima, ker je bila od snotraj od ognja boshje ljubeshi kakor ofer foshgana, in je prijetin duh od sebe dajala. Pa kakor je shivela, tako je umerla ljubijozha Deviza. Kakor ji je ljubeshi boshja dajala shivljenje, tako ji je dala tudi smert; ker je, kakor uzhé sploh vsi uzheniki in sveti ozhetje, umerla sgol od ljubeshi, ne pa od kake druge bolesni, in kakor pravi sveti Ildefons, Marija bi bila imela umreti sgol od ljubeshi, ali pa ne umreti.

Drugi odstavek. Premislimo sdaj kako se je sgodila njena sveta smert. Po nebohodu Jesufa Kristufa je Marija oftala na svetu, de je zhula nad rasglasbanjem vére. Sato fo pri nji pomozhi iskali Jesufovi uzhenzi, ona jim je v dvomih fovét dajala, jih je po-

terdvala v preganjanji, jim je ferzhnost dajala se truditi sa zhaft boshjo in sa svelizhanje odrefhenih dufh. Marija je radovoljno oftala na fvetu, ker je vedila, de je to volja boshja savoljo prida fвете zerkve; pa vender ni môgla, de bi ne bila zhutila bolezhine lozhena biti od prizhijozhnosti in gledanja fvojiga ljubiga Šinu, kateri je bil she v nebefa odshel. Kjer je vafh saklad, tam bo tudi vafhe ferze, pravi Svelizhar. (Luk. 12, 34.) Kjer kdo méní, de je njegov saklad in njegova frezha, tam je tudi njegova ljubesen, in shelje njegoviga ferza. Ker toraj Marija ni nizh drusiga ljubila, kakor fvojiga Jesufa, ki je bil v nebefih, fo bile v nebefih tudi vse njene shelje. Tauler píshe od Marije: Zéliza Marije fo bile nebefa, ker je s fvojim duham neprenehama v nebefih prebivala; njena fhola je bila vezhnost, ker je bila vselej bres vfih shelj do posvetnih dobrot; njen uzhenik je bila vezhna refniza, ker je vselej po boshjim rasfvetljenji ravnala; njeno serkalo, ali fhpegel, je bil Bog sam, ker je vselej na Boga gledala, in shelela s njegovo voljo se fkleniti; njena lepotiza je bila poboshnost, ker je bila vselej pripravljena to sturiti, kar Bogu dopade; njen pozhitik je bila fklenitev s Bogam, ker je najdla svoj

mir le v tem, de je bila s Bogam fkle-
njena; njen saklad, in kraj njeniga ferza,
je bil Bog sam, ker je bilo njeno ferzé
vedno le v Boga samifhljeno. Od Marije
Devize se pripoveduje, de je fvoje ljube-
sni polno ferze, shalofno savoljo tega,
ko je bilo od prelubiga Šina lozhenó, s tim
trofhtala, de je tiste fвете kraje v Palestini
obifkovala, ker je njeni Šin v fvojim shiv-
ljenji bil; je obifkala vezhkrat Betlehemsko
fhtalizo, kjer je bil Jefuf rojen; hifho v
Nazaretu, kjer je Jefuf vezh let ubog in
sanizhvan prebival; vert Getfemani, kjer
fe je bilo sazelo njegovo terpljenje; fodni
kraj Pilatushev, kjer je bil njeni Šin gajsh-
ljan; kraj, kjer je bil kronan; nar bolj po-
gofto pa je obifkvala kalvarijo, kjer je Je-
fuf umerl, in fveti grob, kamor je bil po-
loshen. Tako fe je prelubesniva Mati to-
lashila in trofhtala v fvojim revnim shiv-
ljenji na semlji. Pa vender vse to ni móglo
sadofti sadovoljiti njeniga ferza, ktero na
tem fvetu ni moglo najti praviga popolnoma
miru; satoraj ni nikoli prenehala sdihovati
po fvojim Svelizharji, in je klizala fhe bolj
gorezhe, kakor David: Kdo mi bo dal
golobje perute, de sletim in pozhi-
jem? (Pfl. 57, 7.) Kdo mi bo dal perute
de bi sletela k fvojimu Bogu, in v njem

svoj pozhitik najdla? Kakor jelen hrepeni po studenzih rék, tako hrepenimo ja dušha po tebi, moj Bog. (Psl. 41, 2.) Kakor jelen ranjen hrepeni po studenzu, de bi svojo shejo ogasil, tako hrepeni moja od ljubeshni ranjena dušha po tebi, moj Bog. Šerzu njeniga Boga ni bilo mogozhe, de bi ne bil uflifhal sdihvanja te svete gerlize, ktero je toliko ljubil: Glas gerlize se je saflifhal v našhi semlji. (Vis. pef. 2, 12.) Satoraj ni hotel vezh odlafhati rasvefeliti svoje ljube, uflifhal je njene shelje, in jo je poklizal v svoje kraljestvo.

Zedren, Nizefor in Metafrašt pripovedujejo, de je Bog, nekaj dni pred smertjo Marije Devize, angela Gabriela k nji poslal, ravno tistiga angela, kateri ji je bil nekđaj prinesel veselo osnanilo, de je ona tista frezhna Deviza, ki je svoljena Mati boshja postati. Moja Gospa in moja Kraljiza, ji je rekel angel, Bog je uflifhal tvoje svete shelje, mene je poslal ti povedat, de se pripravi sapustiti ta svet, ker te hozhe v paradishi pri sebi imeti. Pridi toraj in vsemi v posest svoje kraljestvo, jest in vsi prebivavzi nebesški te prizhakujemo, po tebi hrepenimo. Na to veselo osnanilo ponishna in sveta Deviza ni mogla drusiga sturiti, kakor she bolj se fkriti na dno svoje bres-

konzhne ponishnosti, in odgovoriti to, kar je odgovorila takrat, ko ji je bil Gabriel osnanil, de bo Mati boshja postala: Lej, dekla Gospodova sim. Lej, je rekla tudi sdaj, dekla sim Gospodova, kateri me je is sgol dobre te svolil in sturil svojo Mater, in sdaj me klizhe v paradish. Ne té, ne une zhafti nisim saflushila. Pa ker hozhe on svojo nefkonzhno dobrotljivost nad menoj fkasati, sim pripravljena iti, kamor on hozhe. Lej, dekla Gospodova sim, naj bo spolnjena nad menoj vselej volja mojiga Boga in Gospoda.

Ko je bila Marija to veselo sporozhilo prejela, ga je osnanila svetimu Janesu. Lahko si mislimo s kakshno shaloftjo je sprejel to novizo ta sveti apostel, kateri je toliko let kakor sin pri nji bil, in v drushini te Matere she nebeshko veselje vshival. She enkrat je fhla na to obiskat svete kraje v Jerusalemu, in se je milo poslovlila od njih, posebno od kalvarije, kjer je bil njeni ljubi Sin shivljenje dal. Po tem se je podala v svojo revno hisho sa smert se perpraviti. Med tem zhasam niso prejenjali angelzi obiskovati in pozhaftiti svoje ljubesnjive Kraljize, polni veselja, ker so vedili, de jo bodo kmalo vidili kronano v nebeshih. Pifarji (sveti Andrej Kretanski, Janes Damashki, Eutimij) pripove-

dujejo, de fo, prêden je umerla, apostelni, in tudi nekaj uzhenzov, fkos zhudesh prifhli od vsih krajev sveta, kamor fo se bili rasfhli, in fo se v hifhi Marije sbrali. Ko je Marija te ljube svoje sinove vidila sbrane pred seboj, jim je sazhela tako govoriti: Ljubesnivi moji otrozi, savoljo ljubezni do vas, in de bi vam pomagala, me je moj Šin pri vas sapuſtil. Sdaj pa, ko je sveta vera po svetu she rasišana, ko je she ſad nebeſhkiga ſemena ſe ſaraſtel; ſdaj, ko moj Goſpod vidi, de moja pomozh na ſvetu ni vezh potrebna, in ſe me je uſmilil, de ſim tako dolgo od njega odlozhena, je uſliſhal moje ſheljé ſapuſtiti to ſhivljenje, in iti v nebefa ga gledat. Vi oſtanite ſhe tukaj, de bote delali ſa njegovo zhaſt. Zhe vas ſapuſtim, vas ne ſapuſtim ſ ferzam, ampak ſ ſeboj bom vsela preferzhno ljubesen, ktero imam do vas. V nebefa grem, in tam bom proſila ſa vas. Oh, kdo more ſapopaſti kako britke ſolſe ſo polile apoſtelne, kako ſo ſhalovali, ko ſo premiſlili, de ſe bodo mogli kmalo od ſvoje ljube Matere lozhiti. Tedej naſ ho-zheſh ſapuſtiti, o Marija, ſo djali vſi ob-jokani! Reſ je, de ta ſvet ni pravi in vredni kraj ſa tebe, in mi niſmo vredni dru-ſhine ſ Materjo boſhjo ſe veſeliti; pa ven-der, ſpomni ſe, de ſi naſha Mati. Ti ſi bila

dosdaj naša uzheniza v dvomih, naša trofhtarza v stiskah, naša mozh v preganjanji; oh, kako naš hozhesh sdaj sapustiti samé, bres tvoje pomozhi v fredi toliko sovrashnikov, in v takim boji? Lej, svojiga Ozhetta in Uzhenika Jesufa smo na svetu she sgubili, ki je v nebesa shel; dosdaj smo se trofhtali s teboj, ki si naša Mati, kako toraj naš hozhesh tudi ti sapustiti uboge sirote bres Ozhetta in bres Matere? O Gospa naša, ali ostani pri naš, ali pa naš vsemi s seboj. Tako pripoveduje sveti Janes Damaski sadnji pogovor med Marijo in apostelni. Ne tako, odgovori preljubesnivo zhaftita Kraljiza, ne tako, moji ljubi otrozhizhi, to bi ne bilo po volji boshji. Podversite se temu, kar je Bog s menoj in s vami fklenil. Vi morate she na semlji delati sa zhaft svojiga Svelizharja, in tako doverfhiti svojo vezhno krono. Jest ne grem od vas, de bi vas sapustila, temuzh lozhim se od vas, de vam bom toliko bolj pomagala s svojimi profhnjami pred Bogam v nebesh. Utolashite se toraj. Priporozhim vam sveto zerkev, priporozhim vam odreshene dushe; to je moje sadnje flovó, to je, kar vam sapustim v spomin. Šturite to, ako me ljubite, delajte sa dushe, in sa zhaft mojiga Šina. V nebesh se bomo kdaj spet vidili, fklenjeni v para-

dishu, kjer se ne bomo na vekomaj vezh lozhili.

Potem je profila Marija apostelne, de naj pokopljejo njeno telo po smerti, jih je poshegnala, in je rekla svetimu Janesu, kakor pové sveti Janes Damafhki, de naj njeno dvoje oblazhilo po njeni smerti da dvema devizama, kateri ste ji nekaj zhasa stregle. (To pripovedujeta tudi Nizefor in Metafrast.) Na to se je lepó ulegla na svojo revno posteljo, s sheljami pozhakati smerti, in s smertjo prihoda svojiga nebeshkiga Shenina, kateri je imel v kratkim priti, in jo s seboj vseti v nebeshko kraljestvo. She je sazhela zhutiti v svojim serzu neisrezhenó vefelje, ki ga je imela pred prihodom svojiga nebeshkiga Shenina, ktero jo je vso s novo, nefkonzhno fladkostjo napolnilo. Ko so apostelni vidili, de bo Marija sdaj sdaj sapustila semljo, so vnovizh sazheli folse tozhiti, so pokleknili vsi okoli njene postelje, éden je kusheval njene svete nogé, drug jo je profil posebej sa shegen, drug se ji je priporozhval v svoji posebni potrebi, in vsi so britko jokali ranjeni od bolezhine viditi, de se bodo mógli na tem svetu sa vselej lozhiti od svoje ljube Gospé. Marija je fkasovala svoje ufmiljenje do vsih, je potroshtala vfaziga, in je enimu obljubila svoje posebno pomozh, drusiga ljubesnivo shegna-

la, spet drugimu dajala ferzhnost delati sa spreobernenje zeliga svetá. Posebno je ogovorila svetiga Petra, mu je kakor poglavarju zerkve in namestniku svojiga Šina priporoznala rasfhirvanje vere, in mu je obljubila is nebes posebno svojo pomozh. Posebno pa je poklizala k febi svetiga Janesa, kateri je bil bolj shaloftin, kakor vsi drugi, savoljo lozhenja od svete Matere. Špomnila se je hvaleshna Gospá posebne ljubeshni in fkerbi, s ktero ji je ta sveti uzhenz vse leta po smerti Šina flushil in stregel, in mu je posebno ljubeshnivo rekla: Sahvalim te, moj ljubeshnivi Janes, sa vso postreshbo, ktero si mi fkasoval; moj prelubi sin, terdó se sanesi, de ti ne bom nehvaleshna. Zhe te tudi sdaj sapustim, grem profit sa tebe. Ostani ti v miru na tem svetu tako dolgo, de se bova spet vidila v nebesih, kjer te bom zhakala. Nikar ne posabi na mé, v vsih svojih potrebah mene na pomozh klizhi, jest tebe ne bom nikoli posabila, moj prelubi sin. Švoj shegen ti sapustim, moj sin, ostani tukaj v miru, Bog te obvaruj!

Pa she je bliso smert Marije Devize; ljubeshen boshja je bila s svojim svetim in mozhnim plamenam poshgala she fkor vse mozhi shivljenja, in nebeshka ptiza feniks je dala v fredí nebeshkiga ognja ljubeshni svoje

shivljenje. Angelzi nebeshki so v trumah prifhli k nji, pripravljeni jo s veliko zhaftjo spremiti v nebeshki paradish. Viditi te svete duhove je bila Marija pazh s troshtam navdana, pa vender ni bila she popolnoma potroshtana, ker she ni vidila se prikasati svojiga preljubiga Jesufa, kateri je bil vsa ljubesen njeniga ferza. Sato je prafhala vezhkrat angelze, kateri so s nebeshki prifhli jo troshtat: Sarotim vas, vi hzhere Jerusalemfke, zhe mojiga Ljubiganajdete, povejte mu, de od ljubesni medlim. (Vis. pef. 5, 8.) O vi sveti angelzi, o lepi prebivavzi nebeshkiga Jerusalema, vi pridete v velikih trumah me troshtat, in me ref troshtate s svojo ljubo prizhijozhnostjo. Sahvalim vas sa to; pa vender vi vfi me ne morete sadofti rasveseliti, ker she ne vidim svojiga Šinu, de bi me rasveselil. Oh, zhe me radi imate, vernite se, vas prosim, v nebefa, in rezite mojimu Ljubimu de od ljubesni medlim; rezite mu, de medlim in pefham od ljubesni do njega. Rezite mu, de naj pride, de naj hitro pride, ker zhutim de umiram od shelj njega viditi,

Pa lej! she je prishel Jesus po svojo Mater, de jo bo peljal v kraljestvu svelizhanja. Sveti Elisabeti je bilo rasodeto, de preden je Marija dufho isdihnla, se ji je pri-

kasal Jesuf s krishem v roki, de bi ji pokasal posebno velizhaftvo, ktero je fkos odrefhenje dosegel, ker je s svojo smertjo pridobil njo, presveto Devizo in zhaftito stvar, ktera je namenjena na vezhne zhase njega bolj zhaftiti, kakor vsi drugi svetniki in angeli. Sveti Janes Damashki pové, de je Jesuf sam svoji Materi podal Popotnizo, in je poln ljubeshni rekel: Vsemi, o moja Mati, is mojih rok tisto Telo, kteriga si mi ti dala. Ko je bila Mati boshja s nar ferzhnejshi ljubeshnijo prejela to sveto sadnje Obhajilo, je rekla, prêden je dufho spuhtila, te besede: Moj Sin! v tvoje roke srozhim svojo dufho. Srozhim ti to dufho, ktero si fkos svojo dobroto vstvaril od sazhetka bogato tolikih gnad, in si jo po posebni milosti obvaroval madesha greha. Srozhim ti svoje telo, is kteriga si ti hotel mefo in kri prejeti. Srozhim ti tudi te svoje ljube finove, (mislila je na apostelne, kateri so okoli nje stali) oni so shalofni, ker od njih grem; troshtaj jih ti, ki jih bolj ljubish, kakor jest; shegnaj jih, in daj jim mozh, de bodo velike rezhi sa tvojo zhaft delali.

Ko je bil prishel konz shivljenja Marije Devize, se je saflishala v hishi, v kateri je leshala, lepa musika, kakor pripoveduje sveti Hieronim, in velika svetloba je vstala, kakor je bilo rasodeto sveti Brigiti. Po ti musiki in

po ti svetlobi so apostelni sposnali, de je ura lozhenja Marije Devize prishla; sato so vnovizh sazheli jokati in sdihvati, roke so povsdignili, in so s enim glasam sakrizhali: O ljuba naša Mati, ti gresih sdaj v nebela in naš sapustih, daj nam svoj sadnji shegen; nikar ne posabi na naš! Po tem se je Marija she enkrat oserla na vse, je sadnjizh vsela flovó od njih, in je rekla: Bog vaš obvaruj, ljubesnivi sinovi, shegnam vaš; nikar se ne bojte, nikoli vaš ne bom posabila.

— Na sadnje je prishla smert, pa ne obdana s shaloštjo in britkoštjo, kakor k drugim ljudem pride, ampak s svetlobo in veseljem olepšana. Pa, kaj smert? sakaj pravimo smert? rezimo rajshi: ljubesen boshja je prishla odresat nit shlahtniga shivljenja svete Devize. Kakor lampa, prêden ugafne, vezbkrat, in na sadnje nar vezhji svetlobo poshêne in umerje; tako je tudi lep metulj, prezhišta Deviza, ki jo je Jesuf k sebi klical, vtopljen v plamen svoje ljubeshni, med svojimi ferzhnimi isdihljeji na sadnje nar ferzhnejshi in nar globokejshi isdihnila, in je ugafnila, je umerla. Tako se je ta visoka dusha, ta lepa golobiza Gospodova reshila od vesi tega shivljenja, in je shla v vezhno velizhaftvo, kjer fedi, in bo fedela Kraljiza nebes fkos zelo vezhnoft.

Tako je Marija sapuстила svet, in je she v nebesih. Od ondod usmiljena Mati gleda na nas, ki smo she v tej dolini sols, in ima usmiljenje s nami, in nam obéta svojo pomož, zhe jo hozhemo. Profimo jo vselej, de nam skos saflushenje svoje svete smerti sadobi frezhno smert; de nam sprosi, zhe bi volja boshja bila, umreti v saboto, kateri dan je nji v zhaft posvezhen, ali kak dan v noveni pred, ali v osmini po katerim njenih prasnikov, kakor je dosegla mnogim svojih zhaštivzov, in posebno svetimu Štanislavu Kostka, katerimu je sprofilala, de je umerl dan njeniga vsetja v nebo, kakor pripoveduje pater Bartoli v njegovim shivljenji.

Prigodba.

V shivljenji tega svetiga mladenzha, kateri je bil ljubeshni do Marije Devize ves vdán, se je prigodilo, de je prvi dan mesza velkiga ferpana flishal pridigo patra Petra Kanisi, v kateri je on pridgoval novinzam drushtva, in jim gorezhe priporozhval, vsak dan tako shiveti, kakor de bi bil sadnji dan shivljenja, kjer se bomo mógli pred sodni stol boshji prikasati. Po pridigi je rekel sveti Štanislav svojim tovarshem, de je bila ta pridiga posebno sa njega glas boshji, ker bo ta mesez umerl. To je rekel ali sato,

ker mu je bil Bog to rasodel, ali pa, ker se mu je doscévalo, kar se je posneje sgodilo. Ko je fveti mladenzh fhtiri dni posneje s patram Emanuelam Ša zerkev Marije vélike v Rimu obiskal, in se s njim od prihodniga prasnika nebovsetja Marije Devize pogovarjal, je rekel: Jést ménim, moj pater, de se ta dan v nebesih nove nebesa najdejo, ker vidijo Marijo, Mater boshjo, v vřim njenim velizhařtvu kronano Kraljizo nebes, in tako bliso Boga zhes vse kore angelzov postavljeno. Zhe je to ref, kar jest terdno verjamem, de se v nebesih ta prasnik vřako leto ponavlja, upam, de bom perviga tudi jest v nebesih prasnoval. V drushtvu Jesuitřkim imajo navado, de vřak tovarřh sa vřak menez posebniga patrona vsdigne, in Štanislav je bil vsdignil tisti menez řvetiga marternika Laurenzja. Štanislav je pisal pismo řvoji Materi Marii Devizi, v katerim jo je profil, de bi mu to dosegla, de bi ta njen prasnik v nebesih vidil. řvetiga Laurenzja dan je řhel k řvetimu Obhajilu, in potem je profil tega řvojiga patrona, de bi srozhil to pismo Materi boshji, in de bi profil sanj, de bi ga presřveta Deviza uřliffhala. In lej, řhe tisti vezher je sbolel, in desiravno bolesen ni bila huda, je Štanislav vnder sa terdno veroval, de je uřliffhan, in de bo kmalo umerl. Ko se

je mogel v posteljo vlêzhi, je vesel s veselimi obližjem sakliral: **S** te postelje ne bom nîzh vezh vstal. **Patru** **Klaudiju** **Akvaviva** je rekel: **Jest** menim, de mi je **sveti** **Laurenz** od **Marije** to gnado dosegel, de bom prasnîk nebovsetja **Marije** **Devize** pri nji v nebesih. Is teh besedi si pa vender njegovi tovarshi nîzh nîso šturili. Pred prasnîkam ta dan ni bila bolesen šhe nîzh hujšhi, pa vender je rekel svetnik enimu bratov, de bo šhe tîsto nozh umerl. **Tovarsh** mu na to odgovori: **Ljubi** moj brat, vézhi zhudesh bi vender bil, zhe bi ti sa tako majhino bolesnijo umerl, kakor pa zhe bi osdravel. Pa komaj je poldne preteklo, je padel v mervashko omedlevzo, mersel pot je po njem stopil, in vse mozhi je sgubil. **Superiorja**, ki je bil k njemu prîshel, je profil, de naj dovoli, de ga na tla poloshé, de bo kakor spokornîk mógel umreti, kar mu je bilo tudi dovoljeno, in je bil na gol flamnîzo poloshen. Na to se je spovedal, in je prejel sveto **Popotnîzo**. **Vsi** so mogli jokati, sakaj, ko so bili sveto reshnje **Telo** k njemu prînesli, so ga vidili vsîga s nebeshko fladkostjo napolnjeniga, njegovo obližje je bilo od ljubeshi boshje tako ushgano, de je bil kakor **Šeraf**. **Prejel** je tudi sveto poslednje **Olje**, in svoje ozhi je sdaj v nebeshi obrazhal, sdaj v podobo

Marije Devize, ktero je v rokah dershal, jo kufhval in na ferze pritiskal. Patrov êden ga je prafhal zhemu mu je paternofhter, ki ga je imel okoli roke ovitiga, ko ga ne more moliti. Svetnik mu je odgovori: Vefeli me in troshta, sa to, ko je moje Matere. Oh, koliko bolj vefel bofh kmalo, je rekel pater, ker jo bofh kmalo v nebesih vidil, in ji roko kufhnit! Na to je bilo ferze mladenzhevo vse uneto od ljubesni, povsdignil je svoje roke nakvishkko, in je s tim hotel na snanje dati, kako sheli fkoraj pri svoji ljubi Materi biti. Potem se mu je prikasala Marija Deviza, kakor je povedal sam prizhijozhim, in kmalo na to, 15. velkiga ferpana, ko se je komaj dan napozhil, je kakor svetnik, s ozhmi v nebefa upertimi, dufho isdihnil, de se kar ni sganil, tako de fo fhe le po tem, ko fo mu podobo Matere boshje dali kufhniti, in se ni premaknil, fposnali, de je she odshel v nebefa, kufhnit noge svoji preljubi Kraljizi.

Molitev.

O prefladka Gospa, in Mati nafha! Ti si she sapustila semljo, si she prifhla v svoje Kraljestvo; kjer fedifh Kraljiza zhes angelfke kore, kakor pôje sveta zerkev: Povsdignjena si zhes kore angelov.

v nebeshko kraljestvo. Mi gresniki dobro vemo, de te nismo vredni imeti tukej, v tej tamni dolini. Pa vemo tudi, de ti v svoji visokosti nas nisi posabila, in de v tako velizhaftvo povsdignjena, nisi sgubila usmilenja do nas ubogih Adamovih otrok, temuzh ga sbe le vezh imash. Oberni toraj s visokiga trona, na katerim kraljujesb, o Marija, svoje milostive ozhi tudi na nas, in usmili se nas. Le spomni se, de si nam pri svojim odhodu is tega sveta obljubila, de nas ne bosh posabila. Varuj nas, in pomagaj nam. Poglej, v kakshnih viharjih in v kakshnih skushnjavah smo vedno, in bomo, dokler ne pritezhe konz nasbiga shivljenja. Škos saflushenje svoje svete smerti nam sadobi sveto stanovitnost v boshji prijasnosti, de bomo na sadnje v gnadi boshji is tega sveta odsbli, in tako enkrat prishli tudi mi tebi kushnit nogé v nebesih, kjer se bomo, pridrushili svetim duhovam, tebe, kakor si vredna, hvaliti in tvojo flavo prepevati. Amen.

Osmo premishljevanje.

Drugo sa prasn timer nebovsetja Marije.

1. Kako zhaftitljiv je bil nebohoder Marije Devize;

2. kako visok je bil tron, na kteriga je bila v nebesih povikfhana.

Po vsi pravizi se sdi, de bi nas nebovsetja Marije Devize prasniki sveta zerkev bolj imela napeljevati na jokanje, kakor na veseljenje, ker je ta naša prekladka Mati fhla is tega sveta, in nas je sapustila s svojo drago prizhjozhnostjo, kakor govori sveti Bernard: „Bolj, se sdi, nam je jokati, kakor se veseliti“. Vender nas sveta zerkev opominja k veselju: „Veselimó se vsi v Gospodu, ker prasniki obhajamo na zhaft presvete Devize Marije“. In po pravizi: Zhe mi to svojo Mater ljubimo, moramo bolj veseli biti savoljo njene zhafti, kakor savoljo svojiga trofhta. Kter sin bi se ne veselil, zhe se tudi od Matere svoje lozhi, zhe ve, de gre sato od njega, de bi kraljestvo v posest vsela? Marija gre daní, de bo kronana Kraljiza nebes; ali je mogozhe, de bi mi sato veseliga prasnika ne prasnovali, zhe jo resnizhno ljubimo? Veselimo se vsi, veselimo se. In de homo savoljo njeniga povikfhanja bolj rasveseljeni, premislimo pervizh, kako zhaftit je bil nebohod Marije Devize, in drugizh, kako visok je tron, na kteriga je bila v nebesih povikfhana.

Pervi odstavek. Po tem, ko je bil Je-

suf **Kristuf**, nash **Svelizhar**, dopolnil delo našiga odreščenja s svojo smertjo, so hrepneli angelzi v nebesih po njem, sato so ga neprenehama profili s **Davidovimi** besedami: **Pojdi gôri, Gospod, v svoj pozhitik, ti in fkrinja tvojiga posvezhenja. (Pf. 13, 8.)** Povsdigni se, **Gospod**, sdaj, ko si she odrešhil ljudi, pridi k nam v svoje kraljestvo, in vsemi s seboj shivo **Škrinjo** svojiga posvezhenja, to je svojo ljubo **Mater**, ki je od tebe posvezhena fkrinja, ki si prebival v nji. Te besede sveti **Bernard** angelzam da na jesik: „Naj pride gôri tudi **Marija**, tvoja prešveta **Mati**, posvezhena v tvojim spozhetji“. Sdaj je hotel **Gospod** spolniti shelje teh nebeskih prebivavzov; in je poklizal **Marijo** v nebesa. Zhe je **Bog** hotel, de je bila fkrinja saveše s veliko zhaſtjo v **Davidovo** mesto neſhena: In **David**, in zela hiſha **Israelova** so peljali fkrinjo **Gospodovo** s jukanjem, in s glaſam trobente; (**4. Kralj. 6.**) s koliko vezhji zhaſtjo in velizhaſtvam je hotel ſhe le napraviti nebovsetje svoje **Matere**! **Prerok Elija** je bil v nebo vset na gorezhim vosu, kateri, kakor pravijo uzheniki, ni bil nizh drusiga, kakor truma angelov, kateri so ga kvifhko neſli. „Tebe pa v nebesa neſti, o **Mati** boſhja, govori abat **Rupert**, ni bil

sadoſti en ſam ognjen vos, temuzh s Kraljem, tvojim Šinam, je priſhla vſa truma nebeſhkih angelov.

Ravno téh miſel je ſveti Bernardin Šijenſki, de je namrezh Jeſuf, Mariin nebohod poſlaviti, ſam priſhel is nebeſ naproti, in jo je ſpremil. Sato, pravi ſveti Anſelm, je hotel naſh Svelizhar pred ſvojo Materjo v nebefa iti, de bi ji bil v kraljeſtvu boſhjim fedeſh pripravil, in de bi bil njen nebohod s tim poſlaval in pozhatil, de jo je ſam s vſimi ſvojimi angelzi ſpremil. In ſveti Peter Damiani, ko premiſhljuje zhaſtitof t vſetja Marije Devize v nebo, pravi, de je bilo nebovſetje Marije Devize ſhe zhaſtitljivſhi, kakor nebohod Jeſuſov, ſakaj Svelizharju ſo priſhli naproti ſami angelzi, Materi pa je priſhel naproti Šin ſam, s vſo nebeſhko trumo angelov in ſvetnikov. Sato tudi abat Guerik Jeſuſu té beſede na jeſik da: De bi Ozheta zhaſtil, ſim priſhel na ſvet, de bi pa Mater zhaſtil, ſim ſhel v nebo, de bi ji tako mogel is nebeſ naproti priti, in jo zhaſtitljivo v nebeſhko zhaſt ſpremiti.

Premiſlimo tedej, kako je priſhel Svelizhar is nebeſ ſvoji Materi naproti, in ko jo je frezhal, ji te beſede govoril: Vſtani, hiti moja priyatliza, moja golobiza, moja lepa, in pridi. Sima je pretekla,

in prifhla. (Vif. pef. 2, 10.) Pridi moja ljuba Mati, moja lepa, moja zhiſta golobiza; ſapuſti to dolino ſols, kjer ſi toliko terpela is ljubezni do mene. Pridi s Libana moja neveſta, pridi s Libana, kronana boſh. (Vif. pef. 4, 8.) Pridi s duſho in s teleſam, de boſh prejela plazhilo ſa ſvoje ſveto ſhivljenje. Zhe ſi veliko terpela na ſemlji, je vender tudi neisrezheni veliko veſelje in velizhaſtvo, kteriga ſim ti v nebeſih pripravil. Pridi, de boſh ſedela pri meni, pride de prejmeſh krono, ktero ti bom dal kakor Kraljizi nebeſ in ſemlje. Lej, ſhe je ſapuſtila Marija ſemljo; ſpomni ſe tolikih gnad, ki jih je tam od Goſpoda prejemala, ljubezni in milo ſe ſhe osre na njo, ker toliko ubogih otrok v nadlogah in nevarnoſti na nji ſapuſti. Jeſuf ji podá roko, in mila Mati ſe vsdiguje kvifhko, ſhe gre ſkos oblake, ſhe plava ſkos ſvesdiſhe. She je priſhla pred vrata nebeſhke. Kadar kralji pridejo v meſto kraljeſtvo v poſeſt jemat, ne gredo ſkos meſtne vrata, ampak vrata ſe ſnamejo, ali pa kralj gre zheſ vrata v meſto. Sato ſo angelzi, kader je Jeſuf Kriſtus v nebeſa ſhel, vpili: Snemite, poglavarji, ſvoje vrata, vsdignite ſe vrata vezhne, in Kralj zhaſti bo notri ſhel. (Pſl. 23.) Ravno tako sdaj, ko gre Marija

v posestvo jemat kraljestvo nebeshko, krizhé angelzi, kateri jo spremljajo, unim kateri so snotraj: Snemite, poglavarji, svoje vrata, in vsdignite se vrata vezhne, in bo fhla notri Kraljiza zhafti.

Lej, sdaj she gre Marija v svoj nebeshki dom. Kakor premishljeje Origenes, so nebeshki duhovi, ko so jo ugledali tako lepo, tako zhaftiljivo, prashali s enim glasam angelze, kateri so jo spremili: Kdo je ta, ktera is pufhave pride, sflastjo prenapoljnena, naflonjena na svojiga ljubiga? (Vis. pef. 8, 5.) Kdo je ta prelepa stvar, ki pride is pufhave semlje, is kraja ternja in ofata? Pa pride tako zhista, tako zhednost bogata, naflonjena na svojiga ljubljeniga Gospoda, kateri jo s tako zhaftjo spremlja? Kdo je? Angelzi, kateri jo spremljajo, odgovore: To je Mati nashiga Kralja, in nasha Kraljiza, shegnana med shenami; gnade polna, svetniza svetnikov, boshja ljuba, neomadeshana, golobiza, nar lepshi med stvarmi. Na to sazhnó sveti duhovi jo blagorvati, jo hvaliti in ji prepevati bolj po pravizi, kakor so nekdej judje péli Juditi: Ti zhaft Jerusalema, ti veselje Israela, ti zheshenje nashiga ljudstva. (Jud. 15, 10.) Oh nasha Gospa in Kraljiza, ti flava nebes, veselje nashé deshele, ti si zhaft naf

vših; ti si vselej od nas s veseljem sprejeta, si vselej posdravljena; lej, tukej je tvoje kraljestvo, lej, mi vsi smo tvoji podložni, na tvoje povelje pripravljeni tebi strezhi.

Na to so prišli jo sprejet in jo posdravit kakor svojo Kraljizo vsi svetniki, kateri so takrat bili v nebesih. Prishle so svete devize: Vidile so jo hzhere in jo preferzhno imenovale, — in so jo zhaftile. (Vis. pef. 6, 8.) Mi, so dja-le, smo tudi kraljize tega kraljestva, pa ti, o presveta Gospa, si naša Kraljiza; ker si bila ti prva, ki si nam sgled dala, svoje devishtvo Bogu posvetiti; mi vse te sa to zhaftimo in hvalimo. Potem so prišli jo sprejet sveti spovedavzi, jo posdravit kakor svojo uzhenizo, ki jim je s svojim svetim shivljenjem pokasala toliko lepih zhednost. Prishli so tudi sveti marterniki jo sprejet kakor svojo Kraljizo, ker jim je s svojo veliko stanovitnostjo v britkostih terpljenja njeniga Sinu pokasala, in s svojim saflushenjem pridobila ferzhnost dati svoje shivljenje sa vero. Tudi sveti Jakob, êden ismed apostelnov, kateri je bil takrat she v nebesih, ji je prishel naproti, in jo je sa-hvalil v imenu drusih apostelnov, sa vse pomozhi in dobrote, ktere jim je na semlji fkasovala. Tudi preroki so prishli Mater

boshjo pozhaſtit in ji pravijo: **Ti**, o mogozhna **Kraljiza**, ſi tiſta, ktero ſmo v ſvojim prerokvanji oſnаноvali. **Sveti** ozhaki pridejo in pravijo: **Ti**, o **Marija**, ſi bila naſhe upanje, po katerim ſmo tako dolgo in tako možno sdihovali. Pa nar bolj ferzhno ſo jo ſahvalili naſhi prvi ſtarifhi **Adam** in **Eva** rekozh: **Ljuba Hzhi**; ti ſi krivizo popravila, ktero ſva midva zhloveſhkimu rodu ſturila; ti ſi ſvetu tiſti ſhegen naſaj dobila, kateriga ſva s ſvojo krivizo sgubila; ſkos tebe ſva ſvelizhana, bodi ſato hvaljena vekomaj.

Tudi ſveti **Šimeon** je priſhel kuſhnit nogé **Marii**, in ſe s velikim veſeljem ſpomni tiſtiga dné, ko je **Jesusa** is njenih rok v narozhje vſel. **Šveti Zaharija** in ſveta **Elisabet** ſta priſhla, in **Devizo Marijo** vnovizh ſahvalila ſa ljubesnivo obiſkanje, ko je tako polna ponishnoſti in ljubezni v njuno hiſho priſhla, in jima toliko gnad raſdelila. **Šveti Janes** kerſtnik jo je poſebno ſahvalil, de ga je s ſvojo beſedo poſvetila. Pa kako bi mogel vredno popiſati ſ-hod **Marije Devize** s njenimi ſtarifhi, ſvetim **Joahimam** in ſveto **Ano**? Oh, s kakſhno ljubesnivoſtjo ſta jo poſdravila in pozhaſtila! O preljuba **Hzhi**, ſta rekla, kako ſrezhna ſva bila, ko ſva tako **Hzher** imela! Bodi ſdaj najna **Kraljiza**, ker ſi **Mati** naſhiga **Boga**; tako te ſdaj po-

sdraviva in pozhaftiva. — S nar bolj priferzhno ljubesnijo pa jo je sprejel njeni shenin, sveti Joshef. Kdo bo popisal veselje, kteriga je ta sveti ozhak obzhutil, ko je vidil svojo nevesto tako zhaftitljivo v nebefa priti, ker jo je sposnal Kraljizo vsih nebef? Priferzhno ljubesnivo ji je rekel: Preljuba Kraljiza, predraga nevesta, kako mi je mogozhe nafhiga Boga sadofti sahvaliti, de me je sturil tvojiga shenina, ki si refnizhno njegova Mati? Škos tebe fim imel frezho, na fvetu pri nebefhkim Detetu, ki je zhloveshko naturo nase vselo, prebivati, in mu strezhi, ga tolikokrat v narozhje vseti, in toliko posebnih dobrot od njega prejemati. Oh preferzhne ure, ktere fim v shivljenji Jesufu in tebi, moja sveta nevesta, stregel! Lej, tukej je najni Jesuf; veseliva se, de ne leshi vezh v hlevu na terdi flami, kakor enkrat v Betlehemu, de ne shivi vezh ubog in sanizhvan v revni hifhizi, kakor je kdaj shivel s nama v Nazaretu; de ni vezh pribit na framotni krish, kakor takrat, ko je sa svelizhanje svetá na njem umerl; ampak de sdaj kraljuje na defnizi vezhniga Ozheta, kakor kralj in Gospod nebef in semlje. Nikoli vezh, moja Kraljiza, se ne bova lozhila spred njegovih nog, kjer ga bova hvalila in molila vekomaj.

Na to so jo sprejeli vsi angelzi, in ona, visoka Kraljiza, je sahvalila vse sa posebno pomozh, ktero so ji na semlji fkasovali; posebno je sahvalila angela Gabriela, kateri je bil preferzhni osnanovavez vse njene frezhe, ko ji je bil prishel povedat, de je Mati boshja postala.

Potem je presveta Deviza Marija ponishno na kolenih molila vsigamogozhniga Boga, in je ponishana v svoj nizh, ga sahvalila sa vse gnade ji is sgol dobrote dodeljene, posebno pa sa nar vezhji gnado, de jo je Mater svojiga vezhniga Šina sturil. Naj si misli, kdor si more, s kakshno ljubesnijo jo je shegnala sveta Trojiza; misli si, kako je sprejel vezhni Ozhe svojo Hzher, vezhni Šin svojo Mater, sveti Duh svojo Nevesto. Ozhe jo je kronal s svojo mogozhnostjo, ktere jo je vdeleshil, Šin s svojo modrostjo, sveti Duh s svojo ljubesnijo. Vse tri boshje pershone so jo sturile Kraljizo nebes in semlje, so ji odlozhile sedesh na desnizi Jesufovi; so sapovedale angelzam in vsm stvarem nji, kakor svoji Kraljizi, flushiti, in pokorshino fkasovati. — Premislimo sdaj kako visok je bil tron, na kteriga je bila Marija v nebesih povsdignjena.

Drugi odslavek. Zhe zhloveshka pamet, po besedah svetiga Paula ne more sa-

popaſti neſkonzhne flave, ktero je Bog tiſtim pripravil, kateri ſo ga na ſemlji ljubili, kdo bo ſhe le mogel ſapopaſti, kakor govori ſveti Bernard, kaj je Bog pripravil tiſti, ktera ga je rodila! Kakſhno velizhaſtvo je ſhe le pripravil ſvoji preljubi Materi, ktera ga je na ſemlji bolj ljubila, kakor vſi drugi ljudje, ktera je od perve prizhe ſvojiga ſtvarjenja Jeſufa bolj ljubila, kakor vſi ljudje in vſi angelzi ſkupej! Toraj prav govori ſveta zerkev, ko pravi, de ker je Marija Boga bolj ljubila, kakor vſi angeli, je tudi zhes vſe angele v nebefih povſdignjena: „Povſdignjena je Boſhja Porodniza zhes kore angelfke v nebefhko kraljeſtvo“. Sato pravi tudi Guilielm abat, de je povſdignjena Mati boſhja zhes angelfke kore, tako de nad ſeboj nima nikogar drugiga, kakor ſamiga Jeſufa, ſvojiga ſina.

Uzhéni Gerson terdi, de, zhe ſe po nauku ſvetiga Tomasha Akvinſkiga in ſvetiga Dionisija rasdelé vſe verſte angelov in ſvetnikov v tri goſpoſtva, ima Marija ſvoje laſtno goſpoſtvo, ktero je pervo ſa goſpoſtvam boſhjim. Sveti Antonin ſhe priſtavi, de, zhe je goſpa veliko viſſhi kakor dekla, ſe tudi velizhaſtvo angelzov ſ velizhaſtvam Marije Devize ne more meriti. „Marija Deviza je Goſpa angelov, toraj je bres pri-

mére zhes vse gospostva angelov povikfha-na“. De to sapopademo, se moramo spomniti besed Davidovih, ki pravi, de je ta Deviza postavljena na desnizo svojiga Šina: Kraljiza stoji na tvoji desnizi. (Pfl. 44.) To sveti Atanasij raslosbi rekozh: Marija je postavljena na desnizo boshjo.

Gotovo je, pravi sveti Ildefons, de so dobre dela Marije Devize dobre dela vsih svetnikov neskonzhno dalezih presegle, sato se pa tudi velikost plazhila in velizhastva, ki ga je sanje doslegla, ne da rasumeti. In zhe je po besedah svetiga Paula gotovo, de Bog po saflushenji povrazhuje: Šleher-nimu bo povernil po njegovih delih; (Riml. 2, 6.) je po nauku svetiga Tomasha tudi gotovo, de je presveta Deviza Marija, ktere saflushenje je vezhji, kakor saflushe-nje vsih ljudi in angelov, zhes vse nebeshke verfte povsdignjena. S eno besedo, sveti Bernard pravi, de moramo zhasht, ktero je Marija v nebeshih doslegla, po gnadah meriti, ktere je na semlji sadobila.

Uzhen pifar, pater Kolombiere, pravi, de je velizhastvo Marije Devize v nebeshih popolno velizhastvo, v zhemur se od velizhastva vsih drusih svetnikov raslozhi. Ref je, de svetniki v nebeshih popolnama mir in spolnjeno sadovoljnost vshivajo; pa vender

je tudi ref, de nobeden ismed njih tiste zhaſti ni doſegel, ktero bi bil lahko ſafluſhil, ako bi bil Bogu bolj ſveſto fluſhil, ako bi ga bil bolj ferzhno ljubil. Deſiravno toraj ſvetniki v nebefih nizh vezh ne ſhelé, kakor kar vſhivajo, bi pa vender ſaj môgli ſhe vezhji velizhaſtvo ſheleti. Tudi je ref, de grehi, ktere je kdo na ſvetu ſturil, ali zhaſ, ki ga je ſapravil, v nebefih nobene brikoſti, vezh ne ſturé; pa vender ſe ne more tajiti, de da nar vezhji veſelje v nebefih, zhe je kdo ſhe vezh dobriga ſturil, zhe je nedolſhnoſt ohranil, zhe je ſ ſvojim zhaſam modro obrazhal. Marija v nebefih nizh vezh ne ſheli, ſakaj ſa njo ni nizh vezh, kar bi môgla poſheleti. Kter ſvetnik v nebefih, pravi ſ. Auguſhtin, zhe bi bil praſhan, ali je ſturil kak greh ali ne, bi mogel odgovoriti, de ne, ſunaj Marije Devize? Po nauku Tri-denſhkiga ſbora je gotovo, de Marija nikoli nobene krivize, nobeniga nar manjſhiga pregreſhka ni ſturila; nikoli ni gnade boſhje ſgubila, nikoli je otamnila, pa tudi nikoli nobene nepridama ſamudila; nikoli ni doprineſla nobeniga djanja, ktero bi bilo bres ſafluſhenja; ni ſpregovorila beſedize, ni imela nobene miſli, nikoli ni isdihnila, de bi ne bila vſelej vezhji zhaſti boſhje ifkala; ſ eno beſedo, nikoli ni omersnila, nikoli ni pre-

jenjala s Bogam se zheldalje bolj sediniti, nikoli nizh ni sanikerno samudila. Na to visho je Marija boshji gnadi po vsih svojih mozheh vedno odgovarjala, in je svojiga Boga ljubila, le kolikor ga je mogla ljubiti. Sdaj v nebesih sme rêzhi Bogu: O moj Bog, zhe te tudi nisim tako ljubila, kakor si vreden, sim te faj ljubila toliko, kolikor sim môgla.

Šveti Paul naf uzhi, de so svetniki raslozhne gnade dosegli: Raslozhenje je gnad; tako de je vsak svetnik s tem, de je s prejeto gnado delal, v tisti zheldnosti visok postal: êden v gorezhnosti sa svelizhanje dush, êden v tem, de je spokorno shivel, drug, de je hudo terpljenje in martre prestal, she drug, de je v premishljevanji shivel. Sato sveta zerkev, kadar prasnîk kakiga svetnika obhaja, od vsakiga polebej pravi: Ni bil najden, kteri bi bil njemu podobin. Po saflushenji so pa tudi raslozheni v zhahti v nebesih: Svesda namrezh se raslozhi od svesde. (I. Kor. 15, 41.) Apostelni se raslozbijo od marternikov, spovedvavzi od deviz, nedolshni od spokornikov. Marija Deviza pa, ki je bila polna vsih gnad, je bila tudi v vsaki zheldnosti vikshi, kakor vsak drug svetnik. Marija je apostel apostelnov, kraljiza marternikov, ker

je vezh terpela kakor vsi oni; je prva med devizami; je sgled sakonfskih; je sedinila v febi nar bolj popolnoma nedolshnost s popolnoma pokorjenjem; v njenim ferzu so sedinjene nar ferzhnejshi zhednosti, ktere je kdaj kak svetnik doprinafhal. Sato je rezheno od nje: Kraljiza ftoji na tvoji defnizi v slatim oblazhilu, obdana s lepoto; (Pfl. 44.) ker so v Marii vse gnade, vse posebnosti, vse saflushenje svetnikov sdrushene, kakor govori f. Jurnand.

Kakor svetloba solnza premaga svetlobo vsih svesd, pravi f. Basilij, tako flava Matere boshje premaga velizhaftvo vsih drugih svetnikov. Sveti Peter Damiani fhe priftavi, de kakor svetloba lune in svesd sgine, kakor de bi jih ne bilo, kadar solnze prifveti, tako satemni flava Marije svetlobo vsih svetnikov in angelzov v nebefih, de se fkor ne vidijo. Sveti Bernardin Šienfski in f. Bernard pravita, de so svetniki boshje flave le nekoliko deleshni, Marija Deviza pa je boshjiga velizhaftva tako napolnjena, de se sdi, de sgol ftvar ne more bolj na tanko s Bogam sedinjena biti, kakor je Marija. To poterdijo tudi besede svetiga Alberta vélkiga, kteri pravi, de Marija veliko bolj bliso in nefkonzhno bolj popolnoma Boga gleda, kakor vsi drugi nebeshki

duhovi. Šhe vezh pravi ſveti Bernardin, de kakor drugi planeti ſvojo ſvetlobo od ſolnza dobé, tako tudi ſvetniki v nebefih od pogleda Marije Devize dobé vezhji ſvetlobo in veſelje. Na drugim kraji pravi ravno ta ſvetnik, de je Marija, ko je v nebefa priſhla, povikſhala veſelje vſih nebefſkih prebivavzov. Šveti Peter Damiani uzhi, de v nebefih ſa ſvetnike ſa Bogam ni nobeniga vezhjiga veſelja, kakor veſeliti ſe pogleda te prelepe Kraljize. Ravno to poterdi tudi ſveti Bonaventura, rekozh: „Sa Bogam je naſha nar vezhji flava, in nar vezhji veſelje Marija“.

Veſelimo ſe toraj s Marijo, de jo je Bog v nebefih na tako viſok tron povikſhal. Veſelimo ſe pa tudi ſavoljo ſamih ſebe, ſakaj zhe naſ je naſha Mati, ko je v nebefa fhla, ſapuſtila po teleſu, naſ vender ni ſapuſtila s duham ljubezni. Veliko bolj ſdaj, ko je bliſheji pri Bogu, in s njim bolj na tanko ſklenjena, poſna tudi naſhe potrebe, ima ſhe vezhji uſmiljenje s nami, in nam bolj more pomagati. „Ali ſi morebiti, ſa to, ker ſi tako viſoko povſdignjena, o preſveta Deviza, govori ſ. Peter Damiani, na naſho revſhino poſabila? Bog ne daj, pravi daljej ta ſvetnik, de bi mi kaj taziga miſlili, ker ni mogozhe, de bi tako uſmiljeno ſerze poſabilo na toliko naſho revſhino“. Zhe je

bilo usmiljenje Marije Devize she veliko, ko je she na semlji shivela, kako veliko bo she le sdaj njeno usmiljenje, pravi sveti Bonaventura, sdaj, ko Marija v nebesih kraljuje!

Podversimo se toraj popolnoma tej nebeski Kraljizi v njeno flushbo, de jo bomo zhahtili in ljubili, kolikor bolj jo bomo mógli; sakaj, kakor govori Rihard, Marija ne dela tako, kakor drugi kralji, kateri svojim podlošnim tlake in davke nakladajo, ampak nasproti obloshi nasha Kraljiza svoje flushabnike s gnadami, saflushki in dobrotami. Prosimo toraj Marijo s abatam Guerikam: O Mati milosti boshje, ki she tako bliso pri Bogu sedish, kakor Kraljiza svetá na tako visokim tronu, nasiti se flave svojiga Jesufa, in pohlji nam drobtinize, ktere s tvoje mise padajo. Ti se she veselish pri misi Gospodovi, mi pa smo tukej na semlji kakor lazhni pfizhki pod tvojo miso, in te sa tvojo milost prosimo.

Prigodba.

Pater Šilvan Razzi pripoveduje, de je poboshin duhoven, ki je nasho Kraljizo Marijo posebno ferzhno ljubil, in je flishal tako slo povsdigovati njeno lepoto, imel veliko shelje enkrat to svojo Gospo viditi, in jo je savoljo tega gorezhe profil sa to gnado, Usmiljena Mati je ref temu duhovnu po angelu sporo-

zhila, de se mu hozhe prikasati in se mu viditi dati, to de s tim pogojam, de, ko jo bo vidil, bo oflépel, kar je bil duhoven dovoljin. Na to se mu prikashe en dan Marija Deviza; on pa, de bi ne bil popolnoma oflepel, jo je od sazhetka hotel le s enim ozhefam pogledati, potem pa, ko je bil od njene lepote neisrezhen s veseljem presunjen, jo je hotel tudi s drugim ozhefam gledati, tode Mati boshja je kar sginila. Kjer Marije svoje Kraljize vezh ni vidil, od shalofti ni jenjal jokati, pa ne sato, de je eno oko sgubil, temuzh de je ni s obema ozhefama vidil. Na to je sazhel na novo Marijo profiti, de bi se mu vnovizh prikasala, in ni maral vezh fhe drugo oko sgubiti in popolnoma oflepéti. Šrezhin in vesel bom, je rekel, o moja Gospa! zhe popolnoma oflepim savoljo tako lepe prilike, ktera me bo v ljubesni do tebe unela, in do tvoje lepôte. In lej, vnovizh ga je rasveselila Marija, vnovizh se mu je prikasala; vender pa, ker ljubesniva Kraljiza nikomur nefrezhe ne sheli, mu pri drugi prikasni ni vsela drusiga ozhefa, temuzh mu je tudi perviga osdravila, de jo je s obema ozhefama gledal.

Molitev.

O velika, o vifoka in zhaftitljiva Gospa!

na kolenih pred tvojim tronam te s te doline
sols zhaſtimo in povikſhujemo. Vefelimo ſe
ſlave, s ktero te je Gopod obilno napolnil.
Sdaj, ko ſediſh Kraljiza nebeſ in ſemlje na
zhaſtitljivim tronu, nikar ne poſabi naſ, ki
ſmo tvoji nevredni flushabniki. Osri ſe s
ſvojiga viſokiga trona, na katerim kraljujeſh,
s ſvojimi miloſtljivimi ozhmi na naſ uboge
reve. Kolikor bliſheje ſi iſvira gnad, toliko
bolj nam jih ſamoreſh pridobiti. V nebeſih
veliko bolj poſnaſh naſho revſhino, ſatoraj
nam moreſh tudi bolj uſmiljena biti, in nam
bolj pomagati. Œturi de bomo na ſemlji tvoji
ſveſti flushabniki, de bomo tako mōgli v
nebefa priti te zhaſtit. Ta dan, ko ſi ti po-
ſtala Kraljiza zeliga ſveta, ſe ti poſvezhuje-
mo v tvojo flushbo. V tolikim ſvojim vefelji,
raſveſeli ta dan tudi naſ, in vsemi naſ ſa
ſvoje podloſhne. Ti ſi naſha Mati. Oh Mati
preſladka, Mati ljubesniva! lej koliko ljud-
ſtva obdaja tvoje altarje; vſi te proſijo v
ſvojih potrebah: ēden ſa ſdravje v kaki bo-
leſni, ēden ſa pomozh v nadlogah, ēden ſa
dobro letino, ēden ſa frezhin iſtek kake
pravde. Mi pa te proſimo ſa gnade tvojimu
ferzu bolj dopadljive: ſadobi nam gnade, de
bomo ponishni, de ne bomo na ſvet nave-
ſani, de bomo v voljo boſhjo vdani; ſprōſi
nam ſveto ljubesen boſhjo, frezhno ſmert,

in vezhno svelizhanje; o Gospa! sturi naf is gresnikov svetnike; sturi ta zhudesh, s njim bofh vezh zhahti pridobila, kakor ko bi osdravila tavshent flepih, in obudila tavshent mertvih. Ti si tako mogozhna pred Bogam, dosti je, de rezhesi, de si njegova Mati, njegova nar bolj draga, njegove gnade polna; kaj ti bo mogel odrezhi? O lepa Kraljiza, mi si ne upamo sheleti, de bi te tukej na semlji vidili, ampak le shelimo v nebefa priti te gledat; ti pa nam bofh to gnado sadobila. To terdno upamo. Amen, amen.

Deveto premishljevanje.

Od shaloft Marije Devize.

Marija je bila Kraljiza marternikov, ker je bila nje martra daljsi in vezhji, kakor martre vsih drugih marternikov.

Kdo pazh bi mogel tako terdiga ferza biti, de bi mu ne fhla k ferzu preshaloſtna prigodba, ktera se je nekdej na svetu sgodila? Bila je namrezh enkrat plemenita, sveta Mati, ki je imela eniga famiga Šinu. Ta Šin je bil narljubesnivſhi, ki si ga mo-

remo misliti, nedolshin, poboshin, lep; svojo Mater je preferzhno ljubil, tako de je ni nikoli s nar manjšhi rezhjo ushalil, temuzh jo je vselej sposhtoval, ji pokorshino in go-rezhjo ljubesen fkasoval. Sato je pa tudi Mati tega svojiga Šina na svetu zhes vse ljubila. Pa kaj se je sgodilo? Sgodilo se je de so tega Šina njegovi fovrashniki sgol is nevoshljivošti po nedolshnim obtoshili, in sodnik, desiravno je njegovo nedolshnost spo-snal in prizhal, ga je vender, de bi njego-vih fovrashnikov ne bil rasshalil, v framotno smert obsodil, kakorshno so hudobneshi she-leli. Uboga Mati je mogla viditi, kako ji je bil njen ljubesniv, od nje preferzhno lju-bljen Šin v zvetu svojih lét tako po krivizi in s neusmiljeno smertjo vset; na framotnim krishu namrezh, in pred ozhmi zeliga sveta je mogel v nar strashnejshih bolezhinah umreti, ko je bil she vso svojo kri prelil. Kaj pravi-te k tej prigodbi, ljube dushe! Ali je vredna ta prigodba in ta Mati nashiga usmiljenja, ali ne? Sej veste od koga govorim, veste, de tisti Šin tako neusmiljeno umorjen, je nash preljubesnivi Svelizhar Jesus; tista Mati je bila presveta Deviza Marija, ktera je is ljubeshni do nas hotla v prizho biti, kadar je bil ofran boshji pravizi fkos roke hudo-bnih ljudi. Gotovo saflushi ta strashna brit-

koſt, ktero je Marija is ljubēsni do naſ preſtala, in ktera je bila vezhji, kakor ko bi bila tavshentkrat umerla, naſhe uſmiljenje in naſho hvaleshnoſt. In ker drugazhi ne moremo tolike ljubēsni poverniti, hozhemo ſaj danſi nekoliko premiſliti, kako velike ſo bile te bolezhine, ſkos ktere je Marija poſtala Kraljiza marternikov. Jeſt pravim, Marija je poſtala Kraljiza marternikov, ker je njeno terpljenje preſeglo terpljenje vſih marternikov, ſakaj njena martra je bila pervizh nar bolj dolga, in drugizh je bila nar bolj velika.

Pervi odſtavek. Kakor je Jeſuf imenovan Kralj bolezhin, Kralj marternikov, ker je v ſvojim ſhivljenji vezh terpel, kakor vſi marterniki; ravno tako ſe tudi Marija po pravizi imenuje Kraljiza marternikov, in ſi je ſaflushila to imé, ker je preſtala nar hujſhi martre, ktere je ſa njenim ſinam kdaj kak zhlovek preſtal. Sato jo Rihard od ſ. Lorenza po pravizi imenuje Marternizo marternikov; tudi beſede prerokove ſe dajo nanjo oberiniti, ki pravi: S krono britkoſti te bo kronal. (Isai. 22.) To je, krona, s ktero je bila ta Kraljiza marternikov kronana, je bila njena bolezhina, ktera je bila vezhji, kakor bolezhine vſih drugih marternikov. Ne ſmemo dvomi-

ti, ali zviplati, de je bila Marija ref marterniza, kar sprizhajo Kartusian, Pelbart, Katarin in drugi; sakaj bresdvomna refniza je, de je sa marterstvo sadofti tolika bolezhina, ktera samore koga umoriti, zhe se tudi smert ne sgoti. Svetiga Janesa evangelista kakor marternika zhaftimo, defiravno ni umerl v kotlu vreliga olja, v kteriga so ga bili vergli, temuzh je, kakor se bere, bolj sdrav is kotla prifhel, kakor je vanj fhel. De kdo zhaft marterstva dofeshe, je sadofti, pravi fveti Tomash, de je pokorin do smerti, to je, de ima voljo famiga sebe v smert ofrati. „Marija je bila marterniza, pravi fveti Bernard, ne fkos mezh trinoga, ampak fkos bolezhine ferza“. Defiravno njeno telo ni bilo umorjeno s roko rabeljnovo, je bilo vender njeno fveto ferzé presunjeno od bolezhine Sinove smerti; ta bolezhina je bila sadofti jo ne enkrat, temuzh tavshentkrat umoriti. Is tega tedej fklenemo, de Marija ni bila le v refnizi marterniza, temuzh de je imela vezh terpeti, kakor vfi drugi marterniki, ker je imela daljsi terpljenje, kakor oni, tako de se sme rezhi, de je bilo zelo njeno shivljenje pozhafna smert.

Kakor se je po opominovanji svetiga Bernarda Jefusovo terpljenje she s nje-

govim rojstvam sazhelo, tako je bilo tudi shivljenje Marije Devize, ki je hotla svojimu Šinu v vſim enaka biti, neprenehano marterſtvo. Ime Marija, kakor pravi ſveti Albert véliki, pomeni tudi grenko morje, in sato on beſede Jeremija preroka na Marijo oberne, ki pravi: Tvoje potrenje je veliko, kakor morje. (Shal. peſ. 2, 1.) Kakor je morje vſe grenko in flano, tako je bilo shivljenje Marije Devize vſelej polno britkoſti, ker je vſelej terpljenje Odreſhenikovo pred ozhmi imela. Angel je ſveti Brigiti povedal, de je Marija, ki je bila od ſvetiga Duha bolj rasſvetljena, kakor vſi preroki, tudi gotovo bolj raſuméla, kakor vſi preroki, prerokvanje od Meſija, ktero ſo oni popiſali. Sato je po beſedah ravno tega angela Marija, ki je ſhe pred tiſtim zhaſam, ko je Mati Šinu boſhjiga poſtala, vedila koliko bo on imel terpeti ſa ſvelizhanje ſvetá, ſhe takrat sazhela ſvojo dolgo martro, in je terpela ſ nedolſhnim Svelizharjem vred; kateri je imel ſa ptuje grehe tako britko ſmert ſturiti.

Pa ſhe veliko vezhji je poſtala njena bolezhina potem, ko je bila ſhe Mati tega Svelizharja. Sato je, ko je vidila pred ſeboj vſe terpljenje, kteriga je imel ubogi Šin preſtati, tudi gotovo terpela dolgo martro,

martro bres prenehanja fkos zelo fvoje shivljenje. Abat Rupert pravi: „Ti, ki si vedila prihodno terpljenje fvojiga Šinu, si dolgo martro preftala“. Ravno to je poterjeno fkos prikasen, ki jo je imela v Rimu v zerkvi Marije, imenovane velike, fвета Brigita, kjer so se ji prikasali Marija Deviza, fveti Šimeon in angel, ki je imel dolg vef kervav mezh, s katerim je bilo na snanje dano, kako grenka in dolga bolezhina bo bodla Marijo vse njeno shivljenje. Sato Marii ravno ta abat Rupert té befede da na jesik: „Dufhe odréfhene, ljube hzhere, ne milujte me famo savoljo tifte ure, ktero fim vidila fvojiga ljubiga Šinu umreti; sakaj mezh, kteriga mi je Šimeon prerokval, prêden me je prefunil, me je pred dolgo pot bôlel. Toraj, kadar fim ga dojila in ofkerbvala, fim njegovo fmert previdila; miflite si, kako dolgo terpljenje fim preftala“.

Sato je Marija fmela s befedami Davidovimi rêzhi: V bolezhinah je moje shivljenje isteklo, in moje léta v sdihvanji. (Pfl, 30, 12.) In moja bolezhina je vedno pred mojimi ozhmi. (Pfl. 37, 18.) Moje shivljenje je preteklo vse v terpljenji in v folsah, sakaj moje bolezhine, ktere fim zhutila savoljo terpljenja fvojiga ljubiga Šinu, mi nifo nikoli prefhle

špred mojih ozhi, ker sim vidila vedno vse britkoſti in ſmert, ktero je imel enkrat preſtati. Mati boſhja ſama je enkrat raſodela ſveti Brigiti, de je tudi po ſmertí in po nebohodu njeniga Šinu vedno, zhe je jedla ali delala, ſpomin v njegovo terpljenje vſelej ſhiv oſtal v njenim ſerzu. Sato piſhe tudi Tauler, de je bilo vſe ſhivljenje Marije Devize neprenehana bolezhina, ker je v njenim ſerzu le ſhaloſt in britkoſt prebivala.

Po navadi bolezhine ſhaloſtnih zhaſ ſmanjſha, pri Marii pa ni bilo tako, temuzh s zhaſam ſo bile njene britkoſti ſhe le zhe-
dalje vezhji. Kolikor bolj je Jeſuf raſtel na ſtaroſti, toliko vezhji je bila njegova lepota in ljubefnivoſt, toliko bolj ſe je pa tudi od druge ſtrani bliſhala ura njegove ſmertí; ravno tako je bila pa tudi v ſerzu Marije Devize ſhaloſt, de bo tako ljubefniviga Šinu kdaj ſgubila, od dné do dné zhedalje vezhji in hujſhi. Angel je rekel ſveti Brigiti: „Kakor roſha raſte med ternjem, tako je Marija Deviza raſtla na tem ſvetu med britkoſtmi; in kakor s roſho raſtejo tudi terni, tako je tudi prelepo roſho Marijo, kolikor ſtareji je bila, toliko bolj ternje britkoſt bôdlo“. — Ker ſmo tako premíſlili dolgoſt bolezhin Marije Devize, preſtopimo k drugimu odſtavku, in premíſlimo velikoſt njeniga terpljenja.

Drugi odslavek. Marija saflushi imé, de je Kraljiza marternikov, ne le sato, ker je njena martra daljši bila, kakor martra drusih marternikov, temuzh tudi sato, ker je bila njena martra nar vézhji. Kdo pazh more prav rasuméti in sapopaſti velikoſt Marijniga terpljenja? Jeremija, ſe ſdi, ni mogel nikogar najti, komur bi bil primeril to Mater bolezhin, ko je premifhljeval njeno veliko britkoſt pri ſmerti njeniga Šinu. Komu te bom primeril? ali komu te podobno ſturil, hzhi Jerusalema? — Sakaj kakor morje je veliko tvoje potrenje. (Shal. pef. 2, 1.) Sato pravi Hugo, ko govori od teh beſedi prerokovih: „O preſveta Deviza, kakor grenkoſt morja preſeſhe vſako drugo grenkoſt, tako tudi tvoja bolezhina preſeſhe vſe druge bolezhine“. Šveti Anſelm pravi toraj, de zhe bi ſam Bog ſ poſebnim zhudeshem ne bil obvaroval ſhivljenja Marije Devize, bi jo bile njene bolezhine vſak zhaſ mógle umoriti. Šveti Bernardin Šienſki ſhe zlo pravi, de ſo bile bolezhine Marije Devize tako velike, de, ko bi bile med vſe ljudi raſdeljene, bi bili mógli prezej vſi umreti.

Premiflimo ſdaj, ſakaj je bila martra Marije Devize vezhji, kakor martra vſih drusih marternikov. V pervizh premiflimo, de ſo marterniki terpeli ſvoje martre na teleſu

s ognjem ali mezhem, Marija pa je imela terpeti svoje bolezhine v serzu in dushi, kakor ji je bil Šimeon napovedal: In tvojo lastno dusho bo mezh presunil. (Luk. 2, 35.) Kakor de bi ji bil rekel sveti starzhik: O presveta Deviza, drugi marterniki bodo rastergani s shelesnim oroshjem po truplu, ti pa boš presunjena in martrana po dushi, savoljo terpljenja svojiga lastniga Šina. Kolikor imenitnihi je dusha od telefa, toliko vezhji je bila martra Marija Devize od marter drusih marternikov, kakor je rekel tudi Jesus sam sveti Katarini Šienski, rekozh: Med bolezhino dushe in telefa ni nobene primere. Sato pravi sveti abat Arnold, de kdor je bil na kalvarii v prizho svetiga ofra nedolshniga Jagnjeta, je imel viditi tam dva altarja, eniga v telefu Jesusa Kristusa, eniga pa v serzu Marije Devize, v katerim je ravno tisti zhaf, ko je Šin ofroval svoje telo v smert, Marija ofrovala svojo dusho s foterpljenjem.

Verh tega govori sveti Antonin, de so drugi marterniki s terpljenjem svoje lastno shivljenje ofrali, Marija Deviza pa je terpela, ker je ofrala shivljenje svojiga Šinu, kteriga je veliko bolj ljubila, kakor svoje shivljenje. Ona ni le v duhu vsiga tega terpela, kar je njeni Šin terpel na svetu, temuzh

pogled teh bolezhin njeniga Šinu je obudil v njenim ferzu fhe vezhji britkost, kakor ko bi bila vse te bolezhine fama na sebi terpela. Ne smemo dvomiti ali zviblati, de je Marija v svojim ferzu vse tiste martre, ktere je vidila Jesusa terpeti, tudi fama terpela. Vsak zhlovek verjame, de je terpljenje otrók tudi terpljenje mater, posebno kadar so matere vprizho pri terpljenji svojih otrók. Šveti Augufhtin, ko premifhljuje martre, ktere je terpela mati Mahabejskih bratov, ko je vidila svoje otroke terpeti, pravi: „Ko je vse to vidila, je s vsimi vred terpela, ker je vse ljubila, je terpela vse v ferzu, kar so oni terpeli na telesu“. Tako se je godilo tudi Marii; vse tiste bolezhine, gajshlje, terni, sheblji, krish, kateri so mесо nedolshniga Jesusa terpinzbili, so ravno tisti zhaš prefunili tudi ferze Marije Devize, in so napolnovali njeno martro. „On je terpel na telesu, ona na ferzu“, pravi fveti Amadej. Tako pravi fveti Lorenz Justiniani, je bilo ferzé Marije Devize fhpegel ali serkalo terpljenja Jefusoviga, v katerim so se vidili pljunki, saframovanje, tepenje, rane, in vse, kar je Jefus terpel. Šveti Bonaventura opomnuje, de so bile rane: ktere so bile po zelim shivotu Jefusovim rasdeljene, vse sdrushene v famim ferzu Marije Devize.

Tako je bila Marija Deviza, ki je s Jesufam vred terpela, v svojim ljubesni polnim ferzu gajshljana, s ternjem kronana, saframvana, na krish perbita. Sato ogovori ravno ta svetnik Marijo Devizo, ki jo na gori kalvarii premishlje, ko je pri umirajožhim Šinu itala, in pravi: „O moja Gospa, povej mi, kje si itala? Ali morebiti le pod krishem? Ne pod krishem, temuzh na krishu si bila pribita s svojim Šinam“. In Rihard besedam, ktere govori Svelizhar fkos Isaija preroka: Grojsdje sim fam tlazhil, in ismed narodov ni bilo mosha s menoj; (Isai. 36, 3.) pristavi: „Ref, o Gospod, de ni bilo mosha pri tebi, ampak shena je pri tebi, ktera je vse bolezhine, ktere si ti na telefonu prejel, na svojim ferzu prejela“.

Pa vender vse to je she premalo rezheniga od shaloſti Marije Devize, ker je, kakor sim she rekel, vezh terpela s pogledam terpljenja svojiga ljubiga Šina, kakor ko bi bila fama na ſebi preſtala vse bolezhine in ſmert Jeſusovo. Erasm, ki ſploh od ſtariſhev govori, pravi, de oni bolj zhutijo terpljenje svojih otrok, kakor ſvoje laſtne bolezhine. To ſzer vſelej ni ref, pa pri Marii je bilo refnižno, ker je gotovo svojiga Šinu in njegovo ſhivljenje neſkonžno bolj ljubila, kakor fama ſebe in ſvoje ſhivljenje, ker bi

bila rada tavshentkrat sa njega umerla. Sato prav govori fveti Amadej, de je shalofna Mati, ko je vidila britko terpljenje fvojiga ljubiga Jesufa, veliko vezh terpela, kakor ko bi bila vse njegovo terpljenje fama prestala. To je ozhitno, ker po besedah fvetiga Bernarda je dusha bolj tam, kjer ljubi, kakor kjer shivi. Ravno to govori Svelizhar sam, kjer pravi: Kjer je vafh saklad, tam je tudi vafhe ferze. (Luk. 12.) Zhe je toraj Marija fkos ljubesen bolj shivela v fvojim Šinu, kakor fama v febi, je móglá tudi veliko bolj terpeti shalofni v smerti fvojiga Šinu, kakor de bi bila fama nar britkejšhi smert na fvetu prestala.

Sdaj pridemo do drusiga vsroka, sakaj je bila martra Marije Devize nefkonzhno vezhji, kakor martra vsih marternikov; ker je namrezh ona v terpljenji Jefusovim veliko terpela, in bres tolashbe terpela. Marterniki fo ref terpeli v martrah, s kterimi fo jih trinogi terpinzhili, tode ljubesen do Jesufa jim je fturila vse njih bolezhine fladke in ljube. Šveti Vinzenz je terpel v martri, martran je bil na tési, rasmefarjen s shelesnimi grebeni, shgan s rasbeljenimi plohmi; pa vender kaj je bilo? Šveti Augufhtin pravi: „Vidilo se je, de drug terpi, drug govori“. S tako ferzhnostjo je trinogu go-

voril, in s takim sanizhvanjem bolezhin, de se je sdelo, de en Vinzenz terpi, en Vinzenz pa govori, tako ga je Bog s sladkostjo svoje ljubesni pokrepzheval v fredi njegoviga terpljenja. Terpel je sveti Bonifazij, vse truplo mu je bilo rastergano s shelesnimi shebeljmi, ojstre sagojsde so mu bile sabite pod nohtove, rastopljen fvinz so mu v usta vlivali, on pa ravno ta zhaf ni prejenjal moliti, rekozh: Sahvalim te, Gospod Jesuf Kristuf. Terpela sta svet Marka in svet Marzelian stojé privesana na šteber, in s shebeljmi so jima nogé nanj pribili; ko jima je trinog rekel: „Nefrezhna! sposnajta svojo nespamet, in refhita se is teh bolezhin“, sta odgovorila: „Kaj govorish od bolezhin? She nikdar nisva bila na tako veselih gostéh, kakor sdaj, ko is ljubesni do Jesufa Kristufa terpiva“. Terpel je sveti Lorenz, pa ko je bil na rofhu pezhen, pravi sveti Leon, je bil mozhnejshi plamen notrajne ljubesni, kakor unajni ogenj, ki je njegovo telo shgal. Ljubesen toraj ga je tako serzhniga sturila, de je trinoga drashil, rekozh: „Pezhena je ena stran mojiga telefa, oberni ga sdaj in jej, zhe se hozhesh nasititi mojiga mefa“. Pa kako je mogel svetnik v tazih bolezhinah, v tako dolgi smerti tako vesel biti? „Sato, pravi sveti Augufhtin, ko od ljubesni

boshje pijan, v svojim terpljenji ni marter zhutil“.

Tako so svetniki, kolikor bolj so Jesufa ljubili, toliko manj bolezhine marter in smert zhutili; in samo pogledati v terpljenje kristhaniga Jesufa, jih je v njih martrah tolašilo. Ali je bila pa tudi naša shaloftna Mati Marija od ljubescni do Jesufa in od pogleda njegoviga terpljenja tako potolashe-na? Nikakor; temuzh ravno njeni Šin, ki je terpel, je bil vsrok njenih bolezhin, in ljubescen, ki jo je imela do njega, je bil njen nar hujšhi rabelj; sakaj terpljenje Marije Devize ni bilo drusiga, kakor viditi svojiga ljubiga Šinu nedolshniga toliko terpeti. Sato, kolikor bolj je ljubila, toliko britkejšhi je bila njena shaloft, in bres tolashbe. Veliko kakor morje je tvoje potrenje; kdo te bo osdravil? Oh Kraljiza nebef! drugim marternikam je ljubescen tolashila terpljenje, sdravila njih rane; pa tebi, kaj bo oflajšhalo tvojo britkoft? kdo bo osdravil hude rane tvojiga ferzá? Kdo te bo osdravil, zhe je tvoj lastni Šin, kateri bi te mogel potolashiti, edin vsrok tvojiga terpljenja, in zhe je ljubescen, ki si jo do njega imela, tebi martre delala? Sato se malajo drugi marterniki, kakor govori Diez, vsak s svojim oroshjem, s katerim je bil martran,

sveti Paul s mezhem, sveti Andrej s kri-
shem, sveti Lorenz s rošhem; Marija pa se
mala s mertvim Šinam v narozhji, ker je
bil le sam Jesuf oroshje njene martre, sa-
voljo ljubeshi, ktero je imela do njega. S
kratkimi besedami poterdi f. Bernard vse to,
kar sim govoril, rekozh: „Pri drusih mar-
ternikih je velika ljubeshi smanjshvala bo-
lezhine terpljenja; Marija Deviza pa, ko-
likor bolj je ljubila, toliko bolj je terpela, in
toliko vezhji je bila njena martra“.

Gotovo je, de kolikor bolj kako rezh
ljubimo, toliko bolj zhutimo shaloft, kadar
jo sgubimo. Bolj naf ushali smert zhloveka,
kakor smert kake shivali, bolj smert svojiga
sina, kakor smert prijatla. Sato pravi Kor-
neli (a lapide), de zhe hozhemo sapopasti
shaloft Marije Devize pri smerti njeniga Šina,
bi mogli sapopasti kako mozhno ga je lju-
bila. „De bosh vedil kakfhina je bila shaloft
Marije Devize, premisli, kakfhina je bila
njena ljubeshi“. Pa kdo bo mogel smeriti
to ljubeshi? Sveti Amadej pravi, de ste
bile v ferzu Marije Devize dve ljubeshi
sedinjene v eno ljubeshi do Jesufa, nam-
rezh zhesnatura ljubeshi, s ktero ga je
ljubila kakor svojiga Boga, in naturna lju-
beshi, s ktero ga je ljubila kakor svojiga
Šinu. Is teh dveh ljubeshi je postala v ferzu

Matere boshje ena ljubesen, pa ta ena ljubesen je bila tako neismerna, de pravi Guiljelm Parisianski, de je Marija Deviza Jesusa tako ljubila, kolikor ga more sgol stvar nar ferzhnejfhe ljubiti. Sato, po besedah Richarda, kakor ni bilo ljubezni, kakor je njena ljubesen, tako tudi ni bilo bolezhine, kakor je bila njena bolezhina. Zhe je bila toraj ljubesen Marije Devize do njeniga Šinu neismerna, je mogla tudi njena shaloft, ko ga je fkos smert sgubila, neismerna biti. „Kjer je nar vezhji ljubesen, tam je nar vezhji shaloft,“ pravi fveti Albert.

Mislimo si toraj Mater boshjo, ki stoji pri smerti svojiga Šinu pod krishem, in po pravizi obernimo na njo besede Jeremija preroka, ki pravi: **O** vi vfi, ki grefte memo po poti, premislite in poglejte, ali je bolezhina, kakor bolezhina moja. (Shal. pef. 1, 11.) **O** vi vfi, kateri grefte po potu tega shivljenja, in nimate usmiljenja s menoj, poštojte malo in poglejte me, ki umiram prizho svojiga ljubiga Šinu, in premislite potlej, ali se najde med vsemi shaloftnimi in terpezhimi enaka shaloft, kakor je moja shaloft. Šveti Bonaventura ji odgovori: Nikakor, o shaloftna Mati! nikjer se ne najde bolj britka shaloft, kakor je tvoja, ker se nikjer ne najde drashji in ljubesnivfhi

sin, kakor je tvoj. Šveti Lorenz Justiniani pravi dalej: Nikoli ni bilo na svetu takiga sinu, nikoli take matere; nikoli ni bilo take ljubeshni, nikoli take shalofti. Sato, kolikor serzhnejshi je ljubila, toliko globokejsi je bila ranjena.

Savoljo tega, si je sveti Ildefons upal rêzhi, de ni prevezh, zhe pravimo, de je shaloft Marije Devize preslegla vse martre vsih marternikov vkup. In sveti Anselm pristavi, de so nar grosovitnishi martre, ktere so marterniki prestali, majhine in fkoraj nizh proti shalofti, ktero je Marija terpela. Ravno tako pishe sveti Basilij, de kakor solnze premaga v svetlobi vse druge planete, tako preseshejo bolezhine Marije Devize, bolezhine vsih drugih marternikov. Uzhen pisar fklene s lepo opombo, de je bila shaloft Marije Devize tako velika, de je le ona fama môgla smert vzhlovezheniga Boga prav obshalovati.

Tukej se oberne sveti Bonaventura k presveti Devizi Marii, in jo ogovori: „O Gospa, sakaj si fhla se ofrat sa nas? Ali ni bilo sadofti terpljenje tvojiga Šinu, zhe bi tudi ti, Mati, ne bila krishana?“ Oh, pazh sadofti je bila smert Jesufova sa odreshenje sveta, in tudi sa odreshenje bres fhtevila fvetov; pa vender je hotla ta dobra Mati

savoljo ljubesni, ktero ima do nas, fkos saflushenje svoje shaloſti, ktero je na gôri kalvarii sa nas ofrala, tudi ona pomagati k nashimu svelizhanju. In sato pravi ſveti Albert vélki, de kakor ſmo hvalo dolshni Jeſusu sa terpljenje, kteriga je is ljubesni do nas preſtal, tako ſmo tudi hvalo dolshni Marii Devizi sa martro, ktero je hotla pri ſmerti ſvojiga Œinu radovoljno sa nas terpeti. Rekel ſim radovoljno, ker je angel ſveti Brigiti rasodel, de je Marija, nasha Mati, tako uſmiljena in dobrotljiva, de je hotla rajſhi vſe britkoſti preſtati, kakor de bi duſhe ne bile odreſhene. Edina tolashba sa Marijo v velikih bolezhinah, ktere je pri ſmerti ſvojiga Œinu preſtala, je bilo ſposnanje, de bo fkos njegovo ſmert pogubljeni ſvet odreſhen, in ljudje, ſovraſhniki boſhji, s boſhjo pravizo ſpravljeni. „Vefelila ſe je ſhaloſtna, pravi Œimon Kaſianſki, ker je bil darovan Ofer v odreſhenje vſih, s kterim je bil ferd boſhji potolaſhen“.

Tolika ljubesen Marije Devize ſafluſhi naſho hvaſebnoſt, de premifhlujemo in milujemo njene bolezhine. Pa ravno nad tim ſe pritofhi Marija proti ſveti Brigiti, rekozh: „Gledam po vſih, kteri ſo na ſvetu, zhe bodo kteri, ki bi imeli uſmiljenje s menojo, in bi premifhljevali mojo ſhaloſt, pa le malo

malo jih najdem. Satoraj, o hzhi moja, defiravno jih je veliko, kateri me posabijo, me faj ti ne posabi, poglej mojo bolezhino, posnemaj jo, kolikor morešh, in shaluj“. De bi sposnali, kako dopadljivo je Marii Devizi, de mislimo na njeno shaloſt, je sadoſti vediti, de ſe je ona fama v letu 1239 prikasala ledmim ſvojih zhaſtivzov s zherno obleko v rokah, in jim je narozhila, de zhe ji hozhejo dopadljivo flushiti, naj pogosto premifhljujejo njeno shaloſt, in v njen ſpomin naj sanaprej noſijo to shaloſtno oblazhilo. Jeſuf Kriſtus ſam je tudi rasodel ſveti Veroniki is Binaſka, de njemu bolj dopade, de kdo uſmiljenje ima s njegovo Materjo, kakor s njim ſamim; rekel ji je: „Hzhi, meni ſo prijetne ſolſe, tozhene nad, mojim terpljenjem, pa vender, ker jeſt Marijo ſvojo Mater neſkonzhno ljubim, mi je prijetniſhi premifhljevanje njene shaloſti, ktero je v moji ſmertí terpela“.

Sato ſo velike gnade Jeſuſove obljubljene zhaſtivzam shaloſti Marije Devize. Pelbart pripoveduje, de je bilo ſveti Eliſabeti rasodeto, de je ſveti Janes evangeliſt Marijo, potem ko je bila v nebefa vſeta, ſhelel viditi. Poſtal je deleſhin te gnade, njegova draga Mati ſe mu je prikasala, in s njo tudi Jeſuf Kriſtus. ſliſhal je takrat,

de je Marija profila svojiga Šinu sa kake posebne gnade tistim, kateri njeno shaloſt pre-miſhljujejo, in de ji je Jeſuf obljubil sa tiſte ſhtiri poglavitne gnade: 1. Kdor ſe bo Marii ſavoljo njene ſhaloſti priporozhval, bo vre-din, prêden umerje, reſnizhno pokoro ſturiti zheſ ſvoje grehe. 2. De bo Jeſuf obvaro-val tiſte v vſih njih britkoſtih, poſebno pa ſmertno uro. 3. De jim bo vtisnil ſpomin ſvojiga terpljenja, in de jim bo na ſadnje v nebeſih dal plazhilo sa to. 4. De bo take pobošne ſrozhil Marii v roke, de bo rav-nala s njimi po ſvojim dopadenji, in jim bo ſadobila vſe gnade, ktere bo hotla. V ſprizhanje tega glejmo v ſledezhi prigodbi, koliko pomaga k vezhnimu ſvelizhanju po-bošnoſt do ſhaloſti Marije Devize.

Prigodba.

V raſodenji ſvete Brigitte ſe bere, de je bil takrat néki goſpod, kakor po rodu ple-menit, tako hudobin in ſpazhen po ſhivljenji. S hudizhem je bil ſayeso ſturil, in mu ſheſt-deſet let flushil, in je, kakor vſak lahko miſli, vedno bres ſvetih ſakramentov ſhivel. Ko je bil ſdaj ſmertno ſbôlel, mu je Jeſuf hotel ſvojo miloſt ſkaſati, in je ſapovedal ſveti Brigiti, de naj gre k ſvojimu ſpoved-niku, in naj mu rezhe iti k bolniku ga na-

pravljat, de se ispové. Špovednik gre k njemu, bolnik pa mu rezhe, de njemu ni treba spovedi, ker se je vezhkrat ispovedal. Špovednik gre drugizh k njemu, pa bolnik je ostal terdovratin, in se ni hotel ispovedati. Jesuf se vnovizh prikashe svetnizi, in ji rezhe, de naj spovednika fhe enkrat k bolniku napravi. Špovednik gre fhe tretjizh, in pové bolniku rasodenje, ktero je svetniza imela, in de je sato tolikokrat k njemu prišel, ker je Jesuf tako sapovedal, ki mu hozhe usmiljenje fkasati. Ko je ubogi bolnik to saflifhal, se mu je inako sturilo, in je sazhel jokati. Pa kako, je savpil, morem jest usmiljenje dosezhi, ki sim fhestdefet let hudizhu flushil, sim bil njegov fushin, in sim svojo dusho s grehimi bres fhtevila obloshil? Moj sin, mu rezhe spovednik, nikar ne dvômi, nikar ne zviblaj, zhe svoje grehe obshaljuješ, ti jest obljubim odpushtenje od Boga. Greshnik je sazhel upanje dobivati, in rezhe spovedniku: Gospod ozhe! jest sim mislil, de sim she pogubljen, in she sim bil obupal nad svelizhanjem; pa sdaj zhutim shalošt zhes svoje grehe, ktera mi ferzhnost in upanje daje; toraj, ker me Bog fhe ni sapustil, se hozhem ispovedati. In saref se je fhe tisti dan fhtirikrat ispovedal s veliko shaloštjo nad grehi, drugi dan je bil obha-

jan, in shesti dan po tem je spokorin in v voljo boshjo vdan umerl. Po njegovi smerti je **Jesuf Kristuf** spet govoril s sveto **Brigito**, in ji je rekel, de je ta gresnik reshen, in je sdaj v vizah, dé je bil reshen skos profhnjo **Marije Devize** njegove **Matere**, ker je ta zhlovek, desiravno je tako hudobno shivel, vender vselej v spominu ohranil njeno shaloft, in je vselej, kadar se je njenih britkost spomnil, s njo usmiljenje imel.

Molitev.

O moja shaloftna **Mati**, **Kraljiza** **martnikov** in **bolezhin**, ti si toliko objokvala svojiga **Šina**, ki je umerl sa moje svelizhanje; pa kaj mi bodo pomagale tvoje folsé, zhe se pogubim. Škos saflushenje tvoje shalofti mi toraj sadobi refnizhno shaloft nad mojimi grehi, in refnizhno poboljšhanje shivljenja, vedno in ferzhno usmiljenje s **Jesufovim** terpljenjem in s tvojo shaloftjo. In zhe sta **Jesuf** in ti toliko terpela sa mene, ki sta bila tako nedolshna, sadobi mi, de bom jest, ki sim pekla vredin, tudi saj nekoliko terpel is ljubesni do vaji. „**O Gospa**, ti rezhem s svetim **Bonaventuram**, zhe sim te rasshalil, rani po pravizi moje ferzé, zhe sim ti pa flushil, te prosim, mi sa povrazhilo daj rane. **Krivizhno** se mi sdi viditi svojiga **Go-**

spoda Jesufa ranjeniga, tebe s njim vred ranjeno, sebe pa sdraviga“. Poslednih, o moja Mati, škos britkost, ktero si obzhutila, kadar si vidila sama svojiga Šinu v tolikim terpljenji na krishu glavo nagniti, in dušho isdihniti, te prosim, de mi došeshešh frezhno smert. Oh, ne samudi takrat, o Pribešhalishe grefhnikov, na strani štati moji shaloštni in poterti dušhi, kadar bo imela imenitno pot v vezhnost nastopiti. Ker bom takrat morebiti glas in besedo sgubil, in ne bom mogel klizati tvojiga in Jesufoviga imena, ki sta vse moje upanje, sato sdaj klizhem tvojiga Šina in tebe, de mi na pomozh prideta tisto uro, in pravim: Jesuf in Marija, vama isrozhim svojo dušho. Amen.

Premišljevanje

*zhes vsako sedmerih shalošt Marije
Devize.*

Perva shalošt, prerokvanje svetiga Šimeona.

V tej dolini fols je vsak zhlovek sa jokanje rojen, in vsak more nadloge terpeti, ktere ga vsak dan sadenejo. Pa koliko teshavnish bi bilo nashe shivljenje, ko bi vsakteri vedil prihodne nadloge, ktere imajo

zhes njega priti! „Nefrezhin bi bil zhlovek, pravi Šêneka, ko bi v prihodno vidil; pred nefrezho bi bil she nefrezhin“. Bog tako usmiljeno s nami ravná, de nam ne osnani naprej krishev, kateri naf zhakajo, sato de, zhe jih imamo she terpeti, jih vender le en sam krat terpimo. S Marijo pa ni imel tega usmiljenja, ker je ona, od Boga namenjena Kraljiza bolezhin, in svojimu sinu v vsm podobna, vedno vidila pred svojimi ozhmi vse britkoſti, ktere ſo je zhakale, namrezh britkoſti terpljenja in ſmerti svojiga ljubiga Jeſufa. Šveti Šimeon v tempelnu je vsel v narozhje boshje Dete, in je prerokval Marii, de bo ta njeni Šin snamnje vſiga sopervanja in preganjanja hudobnih ljudi. Poſtavljen je ta v snamnje, kterimu ſe bo ſoper govorilo. (Luk. 2, 34.) Ji je prerokval, de bo mezh ſhaloſti preſunil njeno ferze. In tvojo laſtno duſho bo mezh preſunil. (Luk. 2, 35.)

Deviza Marija je fama rasodela ſveti Mehtildi, de, ko je to ſvedila, je bilo vſe njeno veſelje v ſhaloſt ſprebernjeno; ſakaj, kakor je ſveta Mati rasodela ſveti Teresii, deſiravno je ſhe pred vedila, de bo njeni Šin ſvoje ſhivljenje ſa ſvelizhanje ſveta ofral, je vender ſhe le sdaj ſvedila, in bolj na tako ſpoſnala, kakſhine martre in kak-

fhina grosovitna smert njeniga ubogiga Šinu zhaka. Šposnala je, kako se mu bo v vseh rezheh sopervalo, kako bodo sopervali njegovim naukam, sakaj namest verovati v njega, so rekli, de Boga preklinja, ko je uzhil, de je Šin boshji. Hudobni Kajfesh namrezh je djal: Boga je preklinjal — smerti je vredin. (Mat. 26, 65.) Soper bodo njegovi zhaſti, sakaj deſiravno je bil plemenitiga kraljeviga rodu, je bil sanizhvan kakor priproſt. Ali ni to tefarjev ſin? (Mat. 13, 55.) Šama Modroſt je bil, in ſo ga imeli ſa neumniga: Kako umé on piſma, ker ſe ni uzhil? (Jan. 7, 15.) Šo ga imenovali kriviga preroka: In ſo ga sakrivali, in ga v obras bili; in ſo ga vpraſhali, rekozh: Prerokuj, kdo te je udáril? (Luk. 22, 64.) Šo ga ſa norza imeli. Ob um mu gré; kaj ga poſluſhate? (Jan. 10, 20.) Šo mu rekli, de je pijanz, poſhreſhnik, prijatel greſhnikov. Glejte zhloveka poſhreſhnika in pijanza, prijatla zolnarjev in greſhnikov. (Luk. 7, 34.) Šo ga imenovali zopernika. S vikſhim hudizhev iſganja hudizhe. (Mat. 9, 34.) Šo mu rekli, de je krivoverz in obſeden. Ali ne govorimo mi prav, de ſi Šamarijan, in imaſh hudizha? (Jan. 9, 48.) S eno

befedo, Jesusa so imeli sa tako pregresfhni-
ga in hudobniga zhloveka, de ni bilo treba
nobene pravde, ga v smert obsoditi, kakor
so rekli Pilatusu: Ko bi ta ne bil hu-
dodelnik, bi ti ga ne bili isdali. (Jan.
18, 30.) Sopervano mu je bilo tudi v du-
shi, ker ga tudi njegov nebesfki Ozhe, de
bi se praviza boshja sgodila, ni uflifhal, ko
ga je profil: Moj Ozhe, ako je mogo-
zhe, naj gre od mene ta kelih. (Mat.
26, 39.) Ozhe ga je prepuštil v roke stráhu,
otoshnosti in shaloſti, de je rekel v britkoſti:
Shaloſtna je moja duſha do ſmerti.
(Mat. 26, 38.) Od notrajne britkoſti je
kervav pot potil. Sopervali ſo mu, in ga
preganjali poſlednizh po teleſu in po ſhiv-
ljenji, ker je ſadoſti rezhenó, de je bil ter-
pinzhen po vſih ſvojih ſvetih udih, po ro-
kah, po nogah, po obrasu, po glavi, po
zelim ſhivotu, tako dolgo, de je vſo kri
prelil, in na framotnim krishi umerl.

Ko je prerok Natan Davidu v njegovi
zhaſti in imenitnoſti oſnanil ſmert njegoviga
ſinu: Šin, kateri ti je rojen, bo umerl;
(2. Kralj. 12.) kralj ni vezh imel pokoja,
je jokál, ſe pôſtil, je na tleh leſhal. Marija
pa je mirno ſprejela novizo od ſmerti ſvo-
jiga Šina, in voljno in mirno je nepreneha-
ma na njo miſlila. Tode kako velika je

mogla biti neprenehama njena shaloſt, ker je vedno vidila pred ſvojimi ozhmi tega ljubiga Œinu, ker ga je ſliſhala govoriti beſede vezhniga ſhivljenja, ker je premiſhljevala njegovo tako ſveto ſhivljenje! Ko je bil Abraham ſvedil, de bo ſvojiga ljubiga Isaka ſgubil, je pazh veliko britkoſt terpetiſte tri dni, ktere je ſhe s njim ſhivel. O Bog! Marija je pa mogla ne tri dni, temuzh tri in trideſet let tako britkoſt terpeti. Pa kaj pravim tako britkoſt? Njena britkoſt je bila toliko vezbji, kolikor ljubesnivſhi je bil njeni Œin od Abrahamoviga ſina. Marija Deviza je rasodela ſveti Brigiti, de ko je na ſvetu ſhivela, ni imela ene ure, de bi je ta britkoſt ne bila bodla. „Kolikorkrat, je djala, ſim pogledala ſvojiga Œina, kolikorkrat ſim ga povijala, kolikorkrat ſim vidila njegove roke in noge, tolikokrat je bila moja duſha s novo britkoſtjo napolnjena, ker ſim miſlila, kako bo krishan“. Abat Rupert ſi miſli Marijo, de je govorila med tim, ko je Jeſufa dojila: Œnopek mire je moj ljubi, na mojih perſih bo pozhi-val. (Viſ. peſ, 1, 12.) O moj Œin, jeſt te pritiskam v ſvoje narozbje, ker ſi toliko ljubesniv; pa kolikor ſi bolj ljubesniv toliko bolj ſi mi kakor ſnopek grenke mire in britkoſt, ko miſlim na tvoje terpljenje. Pre-

mifhljevala je Marija, pravi sveti Bernardin; de bo on, ki je mozh svetnikov, mogel umirati; ki je lepota nebes, bo mogel vse lepoto sgubiti; Gospod zeliga sveta bo mogel kakor hudodelnik svesan biti; Stvarnik nebes in semlje bo s ranami obdan; Sodnik shivih in mertvih bo v smert obsojen; Slava nebes bo sanizhvan; Kralj kraljev s ternjem kronan, in sa norza sturjen.

Pater Engelgrave pishe, de je bilo sveti Brigiti tudi rasodeto, de je shalofna Mati, ki je vedila kaj bo imel Jesus terpeti, ko ga je dojila, mislila na sholz in jesh; ko ga je povijala, je mislila na ver-vi, s kterimi bo svesan; kadar ga je pestvala, si ga je mislila na krish pribitiga; kadar je spal, si ga je mislila mertviga. Vselej kadar ga je v fuknjizo oblekla, je mislila, kako mu jo bodo enkrat s shivota potegnili, de ga bodo krishali; in kadar je premifhljevala njegove svete roke in noge, je mislila na sheblje, kteri mu jih bodo prebodli. Sveti Brigiti je rekla Marija: „Moje ozhi so bile polne sols, in moje ferze je ter-pelo bolezhine“.

Sveti evangelist pravi, de je Jesus rastel kakor na starosti, tako tudi na modrosti in na gnadi pred Bogam in pred ljudmi. (Luk. 2, 53.) To hozhe

rêzhi, de je **Jesuf** raſtel na modroſti in na gnadi pred ljudmi, kakor ſe je ljudem ſdelo; pred **Bogam** pa, kakor govori ſveti **Tomash**, tako, de bi bile njegove dela njegovo ſa-fluſhenje ſmérâj bolj povikſhevale, zhe bi mu ſavoljo tankiga ſedinjenja boſhje in zhlo-veſhke nature ſhe od ſazhetka ne bila vſa polnoſt gnade dana. Zhe je pa **Jesuf** raſtel v ſpoſhtvanji in ljubezni pred drugimi ljudmi, koliko bolj je pazh raſtel pred **Marijo**! To-de, o **Bog**! kolikor je **Jesuf** raſtel pred **Ma-rijo** v ljubezni, toliko zhedalje vezhji je bila njena ſhaloſt, de ga ima ſkos tako groso-vitno ſmert ſgubiti; in kolikor ſe je bliſhal zhaſ terpljenja **Jesuſoviga**, toliko hujſhi je mezh od **Šimeona** prerokvan s grosovitno bolezhino bodel ferze preſvete **Matere**, kar je tudi angel ſveti **Brigiti** raſodel, rekozh: „Tifti mezh bolezhin **Marije** **Devize** ſe je vſako uro toliko bliſhal, kolikor bliſheje je bil **Šin** terpljenja“. Zhe po tem takim naſh **Kralj** **Jesuf** in njegova preſveta **Mati** niſta odrekla, iſ ljubezni do naſ veſ zhaſ ſvojiga ſhivljenja tako hudo ſhaloſt terpeti, ni po pravizi de mi toſhimo, zhe imamo kaj mali-ga terpeti. **Jesuf** ſe je enkrat krishan pri-kaſal **Magdalen** **Orſini**, **Dominikanki**, ki je ſhe dolgo zhaſa neko britkoſt terpela, in ji je ferzhnoſt prigovarjal, s njim na krishi

ostati v svojim terpljenji. Magdalena se mu je britko pritoshila, in djala: „Gospod, ti si le tri ure na krishi visel, jest pa terpim to britkost she toliko let“. Svelizhar ji je odgovoril: „Oh neumniza, kaj govoriš? Jest sim od tiste prizhe, ko sim bil spozhet, v svojim ferzu ravno to terpel, kar sim terpel pri svoji smerti na krishi“. Zhe toraj tudi mi kake nadloge terpimo, in se pritoshujemo, mislimo, de Jesus in njegova Mati Marija tudi nam ravno tako govoriga.

Prigodba. Pater Roviglione, tovarshva Jesufoviga, pripoveduje od nekiga mladenzha, ki je navado imel, vlak dan obiskati podobo shaloftne Matere boshje, ki je imela sedem mezhev v ferzu. Neko nozh je nefrezhni mladenzh padel v smertni greh, in ko je potem sjutraj shel podobo Marije Devize obiskat, je sagledal v njenim ferzu ne sedem, temuzh ofem mezhev. Ko je stal, in se nad tem zhudil, je saflishal glas, ki mu je rekel, de je tist njegov greh ofmi mezh v ferze Matere boshje sabodel. Vef prepaden in shaloftin gre mladenzh hitro k spovedi, in fkos pomozh Marije Devize je dosegel boshjo milost in gnado.

Molitev. O moja preljuba Mati, jest ti nisim le eniga mezha, temuzh toliko mezhev, kolikor je bilo mojih grehov, sim ti

safadil v tvoje sveto ferzé. Oh moja Gospa! ne tebi, ki si nedolshna, ampak meni, s tolikimi grehi obloshenimu, gré terpeti. Pa, ker si ti hotla sa mene toliko terpeti, prosim te, fkos svoje saflushenje mi sadobi veliko shalost nad mojimi grehi, in poterpeshljivost v britkostih tega shivljenja, ktere bodo vselej premajhine sa moje krivize, ker sim si she tolikokrat pekel saflushil. Amen.

Druga shalost, beg Jesufov v Egipt.

Kakor jelen s pfhizo sadet, kamor gré, bolezhino s seboj nefe, ker nosi pfhizo, ktera ga je sadela, tako je tudi Mati boshja po shalostnim prerokvanji Šimeonovim, kakor smo vidili v premishljevanji perve shalosti, s spominam terpljenja Jesufoviga svojo bolezhino vedno s seboj nosila. Helgrin befede is visoke pesmi: In lasje tvoje glave so kakor kraljevi fhkerlat v gubě svesan; (Vis. pef. 7, 5.) rasklada in pravi, de so bili ti rudezhi lasje Marije Devize vedne misli na Jesufovo terpljenje, ktere so ji neprenehama kri pred ozhi postavljale, ktera je imela kdaj is njegovih ran tezhi. Tako je bil njeni lastni Šin tista pfhiza v ferzu Marije Devize, kteri kolikor ljubeshivshi je bil, s toliko vezhji bolezhino je bodel

njeno ferze, ker ga je imela kdaj s tako britko smertjo sgubiti.

Podajmo se sdaj k premišljevanji drugega mezha shaloſti, kateri jo je ranil savorjo bega Jesuſoviga v Egipt pred ſovraſhnim Herodeshem.

Ko je bil Herodesh ſaſliſhal, de je prizhakovan Meſija rojen, ſe je hudo preſtraſhil, de mu bo on kraljeſtvo vſel. Šveti Fulgenzij, ki Herodeshu njegov ſtrah ozhita, pravi: „Kaj je, de ſe tako preſtraſhiſh, Herodesh? Kralj, ki je rojen, ni priſhel kraljev s vojkvanjem premagat, ampak s ſmertjo pod jarm djat.“ Hudobneſh je ſato zhakal oſnanila ſvetih Modrih, kje de je novi Kralj rojen, de bi mu bil ſhivljenje vſel; ko je pa vidil, de je od ſvetih treh kraljev ſapeljan, je ſapoved dal, vſe otroke okoli Betlehema pomoriti. Sdaj ſe je prikaſal ſvetimu Joſhefu angel, in mu rezhe: Vſtani, vsemi Dete in njegovo Mater, in béſhi v Egipt. (Mat. 2, 13.) Gerson pravi, de je ſhe tiſto nozh ſveti Joſhef to oſnanil Marii, in ſta vſela Dete Jeſuſa, in ſta ſe podala na pot, kakor ſe ſkoraj ozhitno vidi is beſedi ſvetiga evangelija: In je vſtal, in vſel Dete in njegovo Mater po nôzhi, in ſe je uganil v Egipt. (Mat. 2, 14.) O moj Bog! je

rekla Marija, po besedah svetiga Alberta, ali mora toraj beshati pred ljudmi tisti, ki je prishel ljudi odrefhit? Šposnala je shaloftna Mati, de se she sazhenja spolnovati nad Šinam prerokvanje Šimeonovo: Postavljen je ta v snamnje, kterimu se bo soper govorilo, ker je vidila, kako Jesufa, komaj de je rojen, she preganjajo in mu po shivljenji sfreshejo. Oh, kakfhna shaloft je mogla biti sa ferze Marije Devize, ker je flifhala, kakor pishe sveti Janes Krisoftom, de ji je bilo sapovedano s Šinam na tuje beshati: „Béshi od svojih ljudi k tujim, od tempelna boshjiga k tempelnam hudizhev. Ktera britkoft bi bila vezhji, kakor de mora fhe komaj rojeno Dete; fhe Materi v narozhji, s ubogo Materjo vred she beshati“.

Vfakdo fi lahko misli, koliko je Marija terpela na tem potu. Pot v Egipt je bila dolga; kakor pravi Barrada in drugi s njim, je bilo po nashim sto milj, toraj nar manj trideset dni hodá. Kakor pishe sveti Bonaventura, je bila pot huda, nesnana, fkos gojsde in germovje, kjer ni nizh ljudi prebivalo. Ravno po simi je bilo, toraj je mogla sveta drushina po snegu in deshji, v viharjih, po gerdi in blatni poti hoditi. Marija je bila fhe le petnajst let stara, fhibka dekliza,

in tazih potov ne vajena. Nikogar ništa imela, de bi jima bil stregel. „Joshef in Marija, pravi sveti Peter Krisolog, ništa imela ne hlapza, ne dekle; sama šta bila gospod in flushabnik“. O Bog, kako milo je bilo viditi to flabo Devizhizo, s komaj rojenim Detetam v narozhji beshati po svetu! Sveti Bonaventura prafha takej: „Kaj so pazh po potu dobili jesti? kje so prenozhvali?“ Kaj neki drusiga so imeli jesti, kakor koshzhik terdiga kruha, ki ga je sveti Joshef nosil, ali po potu ubogajme sprofil. Kje so mógli spati na tem potu, posebno v pesheni pushavi, kjer ni bilo hifhe ne ljudi, kakor na golih tleh, ali pod kakim drevesam v gojsdu, pod milim nebesam, v vedni nevarnosti tolovajem v roke pasti, ali pa od divjih sverin rastergani biti, kterih je tisti kraj poln. Ko bi bil kdo frezhal te tri svete pershone, imenitnishti kakor vsi drugi ljudje na svetu, ali bi ne bil mislil, de so to trije berazhi in potepuhi?

Kakor pravita Brokard in Janseni, so prebivali Jesuf, Marija in Joshef v Egiptu v desheli, ktera se imenuje Maturea; sveti Anselm pa pravi, de so bili v mestu Helio-poli, ktero se je pred imenovalo Memfi; dandanasdni pa Kairo. Lahko si mislimo, kako revshino so mogli takej terpeti vsih sedem let, ktere so, kakor pravijo sveti Antonin,

f. Tomash in drugi pisavzi, v Egiptu prebivali. Šo bili tujzi, nesnani, bres prihodka, bres denarjev, bres snanzov, in s teshkim prisadevanjem so si komaj vsakdanji kruh pridobili, kakor pravi sveti Basiliij. Ludolf Saksonski pravi, (reveshi naj se s tim troshtajo) de je Marija v Egiptu v taki revfhini shivela, de vzhafi, ko je bil Jesuf hudo lazhin, in jo je kruha profil, mu ga ni imela dati.

Po smerti Herodeshevi, kakor pishe f. Matevsh, se je angel spet prikasal v spanji svetimu Joshefu, in mu je rekel v Judejo se verniti. Tukej premishljuje f. Bonaventura grosno shalošt Marije Devize, ktero je terpela savoljo Jesufa, kateri, ko je bil fhe le okoli sedem let star, je bil prevelik, de bi ga bila smérarj nosila, in premajhin, de bi bil zelo pot sam hodil.

Ker tako vidimo Jesufa in Marijo po svetu begati, naj nam bo to nauk, de tudi mi bodimo kakor tujzi na semlji, nikar se ne navesujmo na dobrote tega sveta, ktere bomo mogli kmalo sapustiti, in v vezhnost se podati. Tukej nimamo obstojezhiga mesta, ampak prihodniga ishemo. (Heb. 13, 14.) Sato pravi f. Augushtin: „Popotnik si, vidish, in gresh memo“. Daljeje se nam daje tukej nauk, de tudi mi krish ob-

jemimo, ker se na tem svetu ne more shiveti bres krisha. Šveta Veronika is Binaška, Augufhtinska nuna, je enkrat v duhu samaknje-na spremila Jesufa in Marijo na begu v Egipt, in na konzuh pota ji je rekla Marija: „Vidish, moja hzhi, s kakim trudem smo prishli v to deshelo; pomni toraj, de nobeden ne dofeshe gnad, kateri ne terpi“. Kdor si hozhe terpljenje tega shivljenja polajshati, mora Jesufa in Marijo s seboj vseti. Vsemi Dete in njegovo Mater. Kdor ljubesnivo boshje Dete in njegovo Mater v svojim ferzu nosi, temu bo lahko, fladko in prijetno vse terpljenje. Ljubimo toraj terpljenje, trofhtajmo Marijo, vse-mimo njeniga Šinu v svoje ferze, kateriga ljudje she dandanashni s svojimi grehi pre-ganjajo.

Prigodba. Marija Deviza se je enkrat prikasala sveti Koleti, franzishkanfski nuni, ji je pokasala v nishkah Dete Jesufa rasme-farjeno, in je djala: Lej, moja hzhi, tako delajo grefhniki neprenehama s mojim Šinom, ter ponavljajo njegovo smert in moje bolezhine. Hhzi moja, prosi sa nje, de se spreober-nejo. — Enako prikasen je imela Johana, tudi nuna. Ko je enkrat ravno premishlje-vala Jesufa od Herodesha preganjaniga, je saflishhala velik krizh, kakor vpitje vojshkov, kadar koga love; na to je sagledala

Ljubesnivo dete shaloftno in upehano beshati, ki ji je djalo: Johana moja! pomagaj mi, fkri me! Jeſt ſim Jeſuf Nazareſhki; préd grefhniki beſhim, ki me hozhejo umoriti, in me preganjajo, kakor Herodeſh. Varuj me, reſhi me ti.

Molitev. O ljuba moja Mati Marija! Tudi ſhe sdaj, ko je tvoj ſin ſkos roke ljudi umerl, kateri ſo ga do ſmerti preganjali, vender ti nehvaſeſhniki niſo jenjali ga preganjati ſ ſvojimi grehi, in tebi, o ſhaloſti polna Mati ne jenjajo ſhe vezh terpljenja nakladati. In êden ſmed njih, o Bog! ſim bil tudi jeſt! O moja preſladka Mati! ſadôbi mi potok ſols, de bom mogel objokati ſvojo nevaſeſhnoſt. In ſkos terpljenje, kteri-ga ſi na begu v Egipt preſtala, ſtoj meni na ſtrani na poti v vezhnoſt, de bom ſ teboj ſklenjen, ſvojiga preganjaniga Svelizharja v deſheli ſvoljenih vekomaj ljubil. Amen.

Tretja ſhaloſt, ſgubljenje Jeſufovo v tempeljnu.

ſveti Jakob apoſtel piſhe, de naſha popolnoſt obſtoji v zhednoſti poterpeſhljivoſti. Poterpeſhljivoſt pa ima popolnoma delo, de ſte popolnoma in vam nizh ne manka. (Jak. 1, 4.) Ker nam je to-raj Goſpod Bog Marijo devizo v ſgled poterpeſhljivoſti dal, je bilo treba, de jo je ſ

terpljenjem obloshil, de bi mogli mi njeno veliko poterpeshljivost viditi in posnemati. Med njenimi nar vezhjimi britkostmi, ktere je imela terpeti v svojim shivljenji, je bila ta, ktero bomo danš premislili, namrež to, de je bila svojiga Šinu v tempeljnu sgubila. Kdor je flep rojen, mu ni ravno tako hudo, de svetlobe dneva ne vidi; ali kdor je nekaj zhasa vidil, in se svetlobe dneva vese- lili, temu je teshko pri ferzu, kadar oflepi. Ravno tako tudi nesfrezhne dushe, ktere pre- flepljene od nezhimerniga veselja svetá, Bo- ga malo posnajo, tudi malo shalošt zhutijo, kadar ga sgubé; kdor pa, rasfvetljen od nebesške svetlobe, je vredin šturjen bil, v ljubeshni fladko prizhjozhnost boshjo okusiti, o Bog, kako britko mu je, zhe kdaj to svojo frezho sgubi! Is tega lahko sposnamo, kako globoko je ranil Marijo, ki je bila prizhjozhnosti svojiga Jesufa vajena, ta tretji mezh, ko je bila prelubiga sgubila v Je- rusalemu, in je bila tri dni od njega od- lozhena.

Šveti Lukesh pripoveduje v svojim e- vangeliu (Luk. 2,) de je presveta Deviza po navadi vsako leto ob veliki nozhi s sve- tim Joshefom in s Jesufom tempel v Jeru- salemu obiskvala, in de je, ko je bil Jesuf dvanajšt let štar, tudi v Jerusalemu prishla.

Ker je bil takrat Jesus v Jerusalemu oſtal, ga Marija ni prezej pogreſhila, ker je miſlila, de je v druſhini drugih ſhel. Ko je bila pa priſhla do perviga prenozhvaliſha, je praſhala po ſinu, in, ko ga ni najdila, ſe je hitro vernila v Jerusalema ga iſkat, kjer ga je ſhe le zheſ tri dni naſhla. Pomiſlimo ſdaj, kakſhno britkoſt je mogla terpeti ſhaloſtna Mati tiſte tri dni, ktere je s neveſto v viſoki peſmi oprashevala po ſvojim ſinu: Ali niſte vidili tiſtiga, kteriga moja duſha ljubi? (Viſ. peſ. 3.) Pa nikjer ni mogla ſvediti ſanj. S veliko vezhji britkoſtjo, kakor Ruben, ko je ſvojiga brata Joſhefa iſkal, je mogla tudi Marija, trudna od dolgiga iſkanja, ſdihovati: Deteta ni vezh, in jeſt, kam ſe hozhem djati! (I. Mojs. 27.) Mojiga Jefeſa ni vezh najti, jeſt ne vem kaj ſhe pozheti, de bi ga naſhla; in kam hozhem iti bres mojiga Preljubiga? Pazh reſ je Marija te tri dni jokala, in s Davidovimi beſedami ſdihovala: Moje ſolſe ſo mi jed nozh in dan ker mi vſak dan pravijo: kje je tvoj Bog? (Pſl. 41.) Sato pravi Pelbart, de ſhaloſtna Mati te tri nozhi ni mogla nizh ſpati, temuzh je vedno prejokala, in Boga proſila, de bi ji vender dal ſina ſpet najti. ſvojiga ljubiga ſina ſamiga je klizala,

pravi f. Bernard, s besedami neveste v vi-
foki pesmi: Povej mi, kje pafefh, kje
opoldne pozhivafh, de se ne sajdem.
(Vis. pef. 1, 6.) Povej mi, moj Šin, kje si,
de te ne bom dalje saſtonj ifkala.

Vezh uzhenikov je, ki terdijo, de ta
shaloft Marije ni bila ena smed vezhjih, te-
muzh, de je bila nar vezhji med vſimi dru-
gimi: in ref je to. Sakaj pervizh, pri vſih
drusih shaloſtih je Marija Jesufa pri febi
imela; ref je terpela, kadar ji je Šimeon v
tempeljnu terpljenje prerokval, je terpela tudi
pri begu v Egipt, pa vender je imela vſelej
Jesufa pri febi: ali pri ti shaloſti je terpela
lozhena od Jesufa, ker ni vedila, kje je.
Jokaje je sdihovala: Luzhi mojih ozhi
ni pri meni. (Pſl. 37.) Moji dragi Jeſuf
je dalezh od mene, in jeſt ne vem kje je!
Origenes pravi, de je ſavoljo ljubefni, ktero
je ſveta Mati do ſvojiga Šina imela, pri ti
sgubi vezh bolezhin preſtala, kakor je mar-
ternik kterikoli preterpel v ſvoji ſmerti. Oh,
kako dolgi ſo bili preſveti Devizi ti trije
dnevi, ſdeli ſo ſe ji tri ſtoletja; oh grenki
dnevi, ktere ni naſhla nobene tolafhbe. Sato
je sdihovala s Jeremijam: Oh, kdo me bo
mogel potroſhtati, ker je tiſti dalezh od me-
ne, kteri ſam ſamore me potolaſhiti! Sato
ſe ne navelizhajo moje ozhi jokanja. Sato

jokam, in voda tezhe is mojih ozhi, ker je moj trofhtar dalezh od mene. (Shal. pef. 1, 16.) Sato je sdihovala tudi s Tobijem: Kaj bo vefelje sa mene, ki v tami fedim, in svetlobe neba ne vidim? (Tob. 6, 11.)

Drugizh je bila ta shaloft Marije nar vezhji sato, ker je presveta Deviza pri vsih drugih shaloftih vedila, sakaj in zhemu terpi, namrezh sa odreshenje sveta, in ker je Bog tako hotel; pri ti shalofti pa ni vedila, sakaj je od svojiga Šina odlozhena. Preshaloftna Mati je terpela, ko je bila od svojiga Jesufa odlozhena, ker je, kakor pravi Lansperg, is ponishnosti mislila, de ni vredna in de ne saflushi vezh dalje s svojim Šinam shiveti, in ga kakor predrag saklad varovati. In kdo ve, zhe ni tudi mislila, de mu morebiti ni sadofti postregla, de je premalo sanj fkerbela, in de jo je Jesus sato sapustil. Refnizhno je, de ni vezhji britkofti sa dusho, ktera Boga ljubi, kakor zhe se boji, de ga je morebiti rasshalila. Od tod je prifhlo, de Marija pri nobeni drugi shalofti svoje britkofti Jesusu ni potoshila, kakor pri ti, ker mu je djala, kadar ga je bila nashla: O Šin, sakaj fi nama tako naredil? Lej, tvoj ozhe in jest sva te s shaloftjo ifkala! (Luk. 2.) S temi be-

fedami Marija ni hotla Jesufu ozhitati, kakor kaki krivoverzi pravijo, ampak mu je le hotla svojo veliko shalošt savoljo nje-ga sgubljeniga, ki ga je tako ferzhno ljubila, potoshiti. To ni bilo ozhitanje, pravi fveti Dionisi Kartusian, ampak le ljubesnivo potoshenje. S eno besedo, shalošt Marije Devize je bila ojster mezh sa njeno ferze, kakor je presveta Deviza fveti Benvenuti na snanje dala. Ker je namrezh ta fvetniza enkrat Marijo profila, de bi ji dala tudi nji nekoliko te shalošti obzhutiti, se ji je presveta Deviza prikasala s Jesufam v narozhji, Benvenuta je obzhutila neisrezhenno fladkošt v tej prikasni, pa komaj jo je ugledala, je she sginila spred nje. Na to je fvetniza tako britkošt in shalošt v ferzu terpela, de je Marijo na pomozh klizala, in jo profila sa milošt, de bi od prevelike shalošti ne umerla. She le zhes tri dni se ji je Marija spet prikasala, in ji je rekla: „Vedi, moja hzhi, de je bila tvoja britkošt le majhina merviza tiste shalošti, ktero sim jest pri sgubi svojiga Šina preterpela“.

Ta shalošt Marije naj tiste dushe s trofhtam navdaja, ktere sapushenje duha terpé, in ne vshivajo fladke prizhjozhnosti boshje, kakorfhne so se kdaj veselile. Naj jokajo, tode tako naj jokajo v miru, kakor je Ma-

rija, ko je bila svojiga Jesufa sgubila. Šerzhno naj saupajo, in naj se nikar ne bojé, kakor de bi bile milost boshjo sgubile, sakaj Bog je sam rekel enkrat sveti Teresii: de nihzher gnade ne sgubi, tako de bi ne vedil, de jo je sgubil; in nobeden ni golfan, kateri nozhe golfan biti. Zhe tudi ktera dusha, ktera Boga ljubi, svojiga Gospoda spred ozhi sgubi, ga sato vender ne sgubi, is svojiga ferza. Bog se vezhkrat le sato fkrije; de bi ga dusha s vezhjimi sheljami in s vezhji ljubesnijo ifkala. Treba je, de kdor Jesufa hozhe najti, ga ishe, pa ne v fladkostih in v veselji sveta, ampak v kishi in pokorjenji, kakor Marija, ktera mu je smela rêzhi: S shaloftjo fva te ifkala. Uzhi se od Marije pravi Origenes, kako se Jesuf ishe.

Na fvetu ne smemo drusiga ifkati, kakor Jesufa samiga. Job ni bil nefrezhin, ko je vse sgubil, kar je imel, premoshenje, otroke, sdravje in dobro ime, in je s trona zhafti prifhel na kup gnoja; je bil sméraj frezhin, sato ker je sméraj Boga imel pri febi. Sveti Augushtin pravi od njega: „On je bil sgubil boshje dari, Boga samiga je pa fhe vselej imel. V resnizi nefrezhne so le tiste dushe, ktere so Boga sgubile. Zhe je Marija jokala, de je bila tri dni od

svojiga Šina lozhena, o koliko bolj je jokati grešnikam, kateri so boshjo gnado sguibili, katerim Bog takole govori: Vi niste moje ljudstvo, in jest ne bom vaš Bog. (Osea. 1, 19.) To namrež šturi greh, on lozhi dušo od Boga. Vaše hudobije vaš lozhijo od vašiga Boga. (Is. 59, 2.) Od tod pride, da zhe take duše tudi vse blago tega sveta posedejo, se jim vender vse, kar je posvetniga, kadar Boga sgube, le nezhimernost in tesha duha sdi. Vse je nezhimernost in tesha duha. (Prid. 1, 14.) Nar vezhji nesfrezha sa uboge, presflepljene ljudi, pravi s. Avguštin, je to, da zhe sgube vóla, prezej sa njim hité, zhe sgube ovzó, ne jenjajo, dokler je ne najdejo, in zhe sgube ôfla, nimajo miru; kadar pa Boga sgube, jedó, pijejo, in bres fkerbi spē.

Prigodba. V letnih pismih Jesuitskiga društva stoji sapisano, da je neki mladenž v Indii hotel iti is hiše, namenjen en greh šturiti. Na enkrat pa saflisbi besede: Štoj, kam greš? Mladenž se oberne, in sagleda podobo shalošne Matere boshje, ki je mezh is svojiga ferza potegnila, in ga mladenžu pomolila rekož: Vsemi ta mezh, in presuni mene s njim, namest da bi mojiga Šina v novizh s svojim greham prebodel.

Mladenzh fe vershe na tla, sazgne milojokati, Boga in presveto Devizo Marijo sa odpuštenje profiti, kteriga je bil tudi dosegel.

Molitev. O presveta Deviza, sakaj si tako shalostna iskala svojiga sgubljeniga Šinu? Ali morebiti sato, kakor de bi ne bila vedila, kje je? Ali ne vidish, de je v tvojim ferzu? Ali ne vesh, de med lilijami pase? Sej si mu fama djala: Moj ljubi je moj, in jest sim njegova, on pase med lilijami. (Vis. pef. 2, 16.) Vse tvoje misli in sheljé, ki so tako ponishne, tako zhiste in svete, so lilije, ktere boshjiga Shenina vabijo prebivati v tvojim ferzu. O Marija, ti sdiuhjesh po Jesusu, ti, ki drusiga ne ljubish, kakor Jesusa; daj de bomo jest, in toliko drugih gresnikov, sdihovali po njem, ki ga ne ljubimo, ki smo ga s svojimi grehi sgubili. O moja preljubesniva Mati, zhe tvoj Šin savoljo mojih grehov she ni prishel nasaj v moje ferze, šturi ti, de ga spet najdem. Jest dobro vem, de ga najde, kdor ga ishe. Dober je Gospod dushi, ktera ga ishe. (Shal. pef. 3, 25.) Pa daj mi, de ga tako ishem, kakor ga gré iskati. Ti si vrata, fkos ktere vsi k Jesusu pridejo, fkos tebe upam k njemu priti. Amen.

Zheterta shaloſt, frezhanje Jeſufa in Marije, ko je bil v ſmert peljan.

Šveti Bernardin pravi, de zhe kdo ho-
zhe ſapopaſti ſhaloſt Marije, ko ga je fkos
ſmert ſgubila, mora premiſliti ljubesen, ktero
je ta Mati do tega ſvojiga Šinu imela. Vſe
matere zhutijo terpljenje ſvojih otrok, kakor
ſvoje terpljenje; ſato je kananejſka ſhena,
ko je Svelizharja profila, de bi njeno hzher,
ki je bila od hudizha obſedena, reſhil, rekla,
de naj ſe uſmili nje, namrezh matere, ne
pa, de bi ſe uſmilil hzhere: Uſmili ſe
me, Goſpod, Šin Davidov, moja hzhi
je hudo nadleſhvana od hudizha.
(Mat. 15, 22.) Ktera mati je pa kdaj ſvoji-
ga ſinu tako ljubila, kakor je Marija Je-
ſufa? On je bil njen edini Šin, s tolikimi
ſkerbmi srejen; je bil tako ljubesniv, od
ſvoje Matere tako priſerzhno ljubljen Šin,
Šin, ki ni bil le njen Šin, temuzh njen Bog.
Jeſuf ſam pravi, de je priſhel na ſvet, unet
ſvet ogenj boſhje ljubezni v ſerzih vſih ljudi.
Ogenj ſim priſhel poſlat na ſemljo,
in kaj drusiga hozhem, kakor de ſe
uſame? (Luk. 12, 50.) Oh kakſhin plamen
ljubezni je pazh uſhgal Jeſuf v ſerzu ſvoje
ſvete Matere, v tiſtim ſerzu, ktero je bilo
tako zhſto, tako oſnasheno od vſiga po-
ſvetniga nagnjenja! Marija ſama je rekla

sveti Brigiti, de je bilo fkos ljubesen njeno ferze in ferze Jesufovo eno ferze. Ker je bila Marija dekla in Mati, in je bil Jesuf njen Šin in Bog fkup, se je fkos to unel v ferzu Marije Devize ogenj foftavljen is tavshent ognjev ljubeshni. In vef ta ogenj ljubeshni se je pri terpljenji Jesufovím spremenil v morje shalofti. Sato pravi fveti Bernardin: „Vfe shalofti zeliga fвета, ko bi bile vkup fklenjene, bi ne bile tako velike, kakor je bila shaloft prezhaftite Matere“. Sato pravi fveti Laurenz Justinian, de kolikor bolj je presveta Mati ljubila, toliko globokejšhi je bila ranjena. S kolikor vezhji ferzhnoftjo ga je ljubila, stoliko vezhji shaloftjo ga je vidila terpeti; posebno pa takrat, kadar ga je frezhala, ko je v smert obfojen in s krishem obloshen fhel na kraj fvoje smerti. To je zheterti mezh shalofti, kteriga imamo danši premifliti.

Ko se je zhaf terpljenja Jesufoviga priblisheval, je rasodela Marija Deviza fveti Brigiti, fo bile njene ozhi vedno s folsami napolnjene, ker je na fvojiga ljubiga Šinu miflila, ki ga je imela na tem fvetu sgubiti; rasodela ji je tudi, de je od straha savoljo priblishevanja te shaloftne prigodbe, mersel pot po vfh njениh udih ftal. Na sadnje je prifhel v terpljenje odmenjen dan;

Jesuf je jokaje vsel flovo od svoje Matere, in je fhel v smert. V premishljevanji tega, kar je Marija tisto nozh pozhela, jo ogovori sveti Bonaventura: „Bres spanja si prebila tisto nozh, in kjer so drugi spali, si ti zhula“. Ko se je bil dan napozhil, so hodili apostelni, êden sa drugim, in so ji sporozhvali, kaj se je sgodilo, pa vsako sporozhilo je bilo shaloft, tako, de so se nad Marijo besede Jeremijove spolnile, ki pravi: Joka, prejokuje zelo nozh, folse ji po lizih teko; smed vsih njenih prijatlov ga ni bilo, kateri bi jo bil potolashil. (Shal. pef. 1, 12.) Eden pride, in ji pové, kako so njeniga Šinu sanizhvali pri Kajfeshu, drug ji pripoveduje, kako gerdo je delal Herodesh s Jesufam; na sadnje, (vse drugo, kar se je s njim godilo preskozhim, de pridemo do tega, kar imamo sdaj premishljevati) je prishel sveti Janes, in je osnanil sveti Devizi, de je krivizhni Pilatush njeniga Šinu v smert na krishi obfodil. Jest pravim, krivizhni Pilatush, sakaj sveti Leon papesh pravi: „S ravno tistimi ustmi ga je obfodil v smert, s kterimi ga je imenoval pravizhniga“. Oh, preshaloftna Mati, ji je rekel sveti Janes, tvoj Šin je she obfojen v smert; she ga peljejo ven, she nese sam svoj krish na kalvarijo, kakor je ta

apostel posneje v evangeli sapifal: In je nesel svoj krish in je fhel na kraj, ki je imenovan kalvarija. (Jan. 19, 7.) Pojdi, zhe ga hozhefh fhe enkrat viditi, in se poslednizh posloviti od njega, pojdi na pot, po kateri bo prifhel.

Marija je fhla sa svetim Janesam, in po kervi, s ktero so bile tla ofhkropljene, je sposnala, kje je Jesus hodil, kakor je sveti Brigiti fama rasodela. Sveti Bonaventura pishe, de je shaloftna Mati po krajfhi poti fhla, in se je vstavila na konzu uliz, po katerih je Jesus imel priti. Tukej je „preshaloftna Mati preshaloftnimu Sinu naproti prifhla“, pravi sveti Bernard. Med tim, de je Marija tukej Jesufa zhakala, oh, koliko besedi je mogla preslishati soper svojiga Sinu, in tudi koliko sanizhljiviga govorjenja soper fama sebe! Oh, kakshin shalofstin pogled je mogla tukej preterpeti, kjer je vidila sheblje, kladve, vervi, ki so jih naprej nesli, shaloftno orodje smerti njeniga Sina! Kako strashin mezh je presunil njeno serze, ko je saslisjala trobento, ktera je obsojenje njeniga Sinu osnanovala! Lej, she je fhla memo trobenta, shaloftno orodje in rabeljni; ona povsdigne ozhi, in sagleda — oh moj Bog! sagleda mladenzha, od nog do glave kervaviga, polniga ran, ternjevo krono

na glavi, in teshak krish na ramah! — ga pogleda, in kakor de bi ga ne sposnala, pravi s Isaijem: Vidili smo ga, in ni bilo podobe (Isaij. 53.) oh! rane, otekline, sasedena kri so ga sturile podobniga gobovimu zhloveku, smo menili, de je gobov, de ga ni bilo mogozhe sposnati: Je bil kakor kdo, kateri is framote svoje oblizhje sakriva, sato se nismo smenili sanj. (Isaj. 53.) Pa na sadnje ga je ljubesen rasodela; in ko ga je bila sposnala, kakshna je bila ljubesen, kakshina britkost Marije! pravi f. Peter Alkantara. Sa eno stran ga je shelela viditi, sa eno stran pa ji je bilo teshko pogledati usmiljenja vredno podobo. Na sadnje se pogledata. Boshji Šin pravi sveta Brigita, si je mogel shmokelj stèrjene kervi spred ozhi vseti, ktera mu je ozhi salivala, je pogledal Mater, in Mati je pogledala Šinu. Oh bolezhla pogléda! kakor s pfhizami ste bile ranjeni obé saljubljeni dufhi. Marjeta, hzhi Tomasha Mora, ko je bila frezhala ozheta, ki so ga v smert peljali, ni mogla vezh rêzhi, kakor dve befedi: Oh ozhe! oh ozhe! in je omedlela pred njegovimi nogami. Marija pa, ko je frezhala svojiga Šinu, ki je fhel na kalvarijo, ni padla v omedlevzo, ker se ni spodobilo, de bi bila Marija kdaj saved sgubila,

kakor govori Šuarez, pa tudi ni umerla, kjer jo je bil Bog fhe sa vezhji shaloft prihranil, pa, zhe tudi ni umerla, je vender prestala bolezhino, ktera bi bila môgla zhloveka tavshentkrat umoriti.

Mati ga je hotla objeti, pravi f. Anselm, tode rabeljni so jo s gerdim prezhovali, in so Odreshenika naprej gonili, in Marija je fhla sa svojim Jesufam. O preſveta Deviza, kam grefh? na kalvarijo? in ſi upaſh viditi ſvoje ſhivljenje viſeti na leſu krisha? In tvoje ſhivljenje bo, kakor de bi viſelo pred teboj. (V. Mojs. 28.) Laurenz Juſtiniani pravi, de je Jeſuf takole govoril ſvoji Materi: Oh moja Mati, obſtoj, kam ſe hozheſh podati? kam grefh? Zhe grefh tje, kamor jeſt grem, boſh ti moje bolezhine terpela, in jeſt bom tvoje! Deſiravno je bilo Marii ſtraſhna britkoſt viditi umreti Jeſufa, ljubezni polna Mati vender ni hotla ſapuſtiti ſvojiga ſinu; ſin je fhel naprej, pravi Guilielm, in Mati je fhla ſa njim, de bi bila ſ Jeſufam krishana. Œveti Janes Kriſoſtom pravi, de ſe nam tudi ſveri ſmilijo. Zhe bi vidili lévinjo, ktera gre ſa ſvojim mladim levam v ſmert peljanim, bi ſe nam tudi ta neumna ſvér ſmilila. In ali ne bo naſhe ſerze ſ uſmiljenjem navdano, zhe vidimo Marijo Devizo, ktera

gré sa fvojim nedolshnim Jagnjetam, ki ga v mefnizo vlezhejo? Imejmo ufmiljenje in spremimo Marijo in njeniga Šinu, in nefimo voljno krish, kteriga nam Gospod naloshi. Sveti Janes Krisostom prafha, od kod je to, de je Jefuf pri fvojim drugim terpljenji fam hotel biti, pri nófhi krisha pa fi je Šimona is Zirene na pomozh hotel vseti; in odgovori, de fe je to sato sgodilo, de bi ti, o kristjan, sposnal, de sa svelizhanje ni sadofti fam Jefusov krish, zhe tudi ti fvojiga krisha do fmerti voljno ne nofifh.

Prigodba. Enkrat se je prikasal Jefuf feftri Diomiri, nuni v Florenzi: in ji je djal: „Mifli na mene, in ljubi me, de bom tudi jeft na te mifli in te ljubil“. Pri tih befedah ji je podal fhopek zvetiz in krishzhek, in ji je s tim hotel na snanje dati, de morajo fladkofti tega shivljenja vfelej s terpljenjem fklenjene biti. Krish sedini dufho s Bogam — Ko je bil fveti Hieronim Emilian fhe foldat, in s velikimi grehi obloshen, fo ga bili fovrashniki v nék turn saperli. Tukej je s veliko britkoftjo obdan, in od Boga rasfvetljen in k poboljshanju shivljenja prignan, k Marii Devizi pribeshal, in je tudi s njeno pomozhjo sazhel fvento shiveti. To veliko gnado je saflushil, de mu je bil enkrat v nebesih kraj pokasan, kteri je bil

sanj pripravljen. Posneje je bil sazhetnik menishkiga reda, je kakor svetnik umerl, in je bil od svete zerkve med svetnike postavljen.

Molitev. O moja preshalostna Mati, fkos saflushenje tiste shalosti, ktero si zhutila, kjer si vidila svojiga ljubiga Jesufa v smert peljati, mi sadobi gnado, de bom tudi jest voljno krish nosil, kteriga mi Bog poshlje. Blagor mi, zhe bom tudi jest snal tebe s svojim krishem do smerti spremiti! Ti in Jesus sta nedolshna nosila teshak krish; in jest, greslnik, ki sim si pekel saflushil, bi se hotel braniti krisha? O bres madesha Deviza! od tebe upam pomozh poterpeshljivo krishe prenashati. Amen.

Péta shalost, smert Jesufova.

Nove forte terpljenje se nam pokashe takej; Mati je prisiljena viditi pred svojimi ozhmi umreti, med neusmiljenim terpinzhenjem, nedolshniga in is zeliga ferza ljubljeniga Šinu. Štala je pa sraven krisha njegova Mati. Vezh se od matere Marije Devize ne more povedati, pravi f. Janes; poglejte jo sraven krisha pred umirajozhim Šinom, in potem premislite, zhe je bolezhina enaka njeni bolezhini. Osrmo se toraj tudi mi danš.

na kalvarijo, in premisljimo peti mezh, kateri je presunil ferze Marije pri Jesusovi smerti.

Ko je bil nash terpijoh Svelizhar prišel na hrib, so rabeljni oblazhilo s njega potegnili, so prebili njegove svete roké in nogé s shebeljmi, pa ne s ojstrimi, ampak s tumpastmi, de bi ga bolj muzhili, kakor pravi f. Bernard, in so ga pribili na krish. Ko so ga bili krishali, so postavili krish pokonzu, in so ga pustili umreti. Rabeljni so ga bili sapustili, pa ni ga sapustila Marija. Priblishala se je krishu, de bi štala pri njegovi smerti, kakor je fama rasodela f. Brigiti. Pa kaj ti je pomagalo, o Gospa! pravi f. Bonaventura, de gresh na kalvarijo umirat pred svojim Šinam? Sadershati bi te imela framôta, ker je vse sanizhvanje tvoji-ga Jesufa tudi tebe sadelo, ki si bila njegova Mati. Sadershati bi te imela grosa pred strafhno pregreho, ktera se je na golgati doprinešla, kjer so štvari svojiga Boga krishale. Tode tvoje ferze, odgovori ta sveti uzhenik, ni gledalo na groso, ampak na terpljenje shalofti. Oh, tvoje ferze ni gledalo na svojo britkost, ampak le na bolezhine in smert preljubiga Šina; sato si hotla pri njem štati, in s njim terpeti. O, ti si prava Mati, pravi abat Guilielm, ljubeshni polna Mati, ki te tudi britkosti smerti ne morejo

lozhiti od tvojiga ljubiga Šinu. O Bog! kak shaloftin pogled je bil takrat, viditi umirati Šinu na krishu, in pod krishem umirati Mater, ktera je ravno te bolezhine terpela, ktere je Šin terpel. Marija Deviza je rasodela sveti Brigiti, v kako ufmiljenja vrednim stanu je gledala svojiga umirajozhiga Šinu na krishi. Vse shaloftin, obdan s smertnimi britkostmi: njegove ozhi so bile vderte, na pol saperte in medle, shnabli so se poobesili, ufta so bile odperte, njegove liza vpadene, brada kakor potegnjena, nos tanak, oblihze shaloftno; glava je bila na perfi naflonjena, njegovi lasje so bili od kervi sazhernéli, truplo je bilo pretifnjeno; njegove roké in nogé vse terde, in zelo njegovo telo nizh drusiga, ko rane in kri.

Vse te bolezhine Jesufove so bile tudi rane Marije Devize, pravi sveti Hieronim kolikor bolezhin je bilo na truplo Jesufovim, toliko ran na ferzu njegove Matere. Kdor bi bil takrat na kalvarii, pravi f. Krisostom, bi bil vidil dva altarja, na kterih sta se darovala dva ofra; êden na telefu Jesufovim, êden pa na ferzu Marije. Pa bolj prav se mi sdi, kar govori f. Bonaventura, kteri ugleda tukej le en sam altar, namrezh svet krish, na kterim je bila s Jagnjetam bosh-

jim vred ofrovana tudi Marija. Sato prafha ta svetnik presveto Devizo: „O Gospa, kje stojish? Ali sraven krisha? Oh, bolj po pravizi bi mogel rêzhi, de na krishi terpisih s svojim Šinam, in se s njim vred na krishi krishana ofrujesh“. Tako govori tudi f. Augufhtin: „Krish in sheblji Šinovi, fo bili tudi Materni; s krishanim Kristufam je bila krishana tudi Mati“. Ravno sato pravi f. Bernard, de kar fo fturili sheblji v mefu Jefusovim, to je fturila ljubesen v ferzu Marije; tako de ravno ob tem zhafu, ko je Šin telo ofroval, je ofrovala Mati svojo dufho, kakor govori f. Bernardin.

Po navadi matere ne morejo gledati umirajozhih otrok, in beshé; zhe je pa vender ktera mati prifiljena biti pri fmerti svojiga otroka, fi faj prisadeva mu postrezhi; mu popravlja posteljo, de bolj sloshno leshi, mu postreshe s vſim, s zhimur mu bolezhine polajſha, in fkerbi kakor more, de mu polajſha njegove teshave. O Mati, nar bolj shalofna med vſimi materami! ti fi mogla vprizho biti pri fmerti svojiga Šina; pa ti ni bilo dano kolikorkoli mu postrezhi! Marija je flifhala svojiga Šina, ki je klizal: Shej in fim, pa ji ni bilo pripufheno, mu dati poſherk vode, de bi potolashila njegovo hudo shejo. Drusiga mu ni môgla rêzhi, kakor

govori f. Vinzenz Fereri, kakor to: Oh moj Šin, jeſt nimam druge vode ſate, kakor ſvoje ſolſé. Marija je vidila, de nje Šin, pribit ſ tremi ſhebeljmi na terdo poſteljo krisha, ni imel pozhitka, ſhelela ga je objeti, de bi mu bolezhine polajſhala, ali de bi bil faj v njenim narozhji duſho isdihnil, pa to je bilo nemogozhe, kakor govori f. Bernard. Marija je vidila, de je njen ubogi Šin v tem morji britkoſt in terpljenja iſkal koga, kdor bi ga bil potroſhtal, pa ni nikogar naſhel, kakor je ſam govoril fkos preroka: Šam fim grojsdje tlazhil: oſéral fim ſe, pa ni bilo pomozhnika, iſkal fim, pa ga ni bilo, de bi mi bil pomagal. (Iſai. 63.) Pa kdo bi mu bil pomagal, ker ſo bili vſi ljudje okoli njegovi ſovraſhniki? Šhe na krishi ſo ga kleli in ſaſmehovali, eden na to, drug na drugo viſho. Kteri pa ſo memo hodili, ſo ga kleli, in ſ glavami majali nad njim. (Mat. 27.) Drugi ſo djali: Zhe fi Šin boſhji, ſtopi ſ krisha. Drugi: Drugim je pomagal, ſam ſebi ne more pomagati. Šhe drugi ſo vpili nad njim: Zhe je kralj Iſraelfki, naj ſtopi ſ krisha. (Mat. 27.) Marija je ſama raſodela f. Brigiti, de je ſliſhala, kako ſo govorili, de je moj Šin raſbojnik, drugi, de je ſapeljivz, ſhe drugi,

de si nobeden ni tako smerti saflushil, kakor on; in vse te besede so mi bili novi mêzhi shaloſti.

Kar je pa shaloſt Marije nar hujſhe povikſhalo, je bilo, ko je flifhala, kako je na krishi sdihoval, de ga je tudi nebeſhki Ozhe ſapuſtil: Bog, moj Bog, ſakaj ſi me ſapuſtil? (Mat. 27, 26.) Teh beſed, je djala enkrat Marija ſ. Brigiti, vse ſvoje ſhive dni niſim môgla poſabiti. Preshaloſtna Mati je môgla viditi ſvojiga Jeſufa, od vſih ſtrani terpezhiga, in bi mu bila rada pomagala, pa ni môgla; ſhe nar vezhji britkoſt ſa njo je bilo, ker je vidila, de ona ſ ſvojo priznoſtjo in britkoſtjo njegove bolezhine ſhe le povikſhuje. Sato pravi ſ. Bernard, de je britkoſt, ktera je ſerze Marije napolnovala, ſhe le toliko hujſhi ſhaloſt ſerzu Jeſuſovimu delala; tudi priſtavi ta ſveti uzhenik, de je Jeſuf na krishi terpel vezhji ſhaloſt ſavoljo britkoſti ſvoje Matere, kakor ſavolj ſvojih laſtnih bolezhin, in Marii téle beſede na jeſik da: Tam ſim ſtala, vanj ſim gledala, in on je gledal v mé, in je terpel bolj ſavoljo mene, kakor ſavoljo ſamiga ſebe. Ravno ta ſvetnik pravi od Marije Devize: „Sraven krisha je ſtala, glaſu ni bilo is njenih uſt; umirajozh je ſhivela in ſhivijozh je umirala; umreti ni môgla, ker je bila

shiva she mertva“. Paſino piſhe, de je Jeſuf ſam enkrat rekel ſveti Baptiſti Varani, Kamerinſki, de ga je uſmiljenje, ſvojo Mater tako ſhaloſtno pod krifhem ſtojezho viditi, tako ſhalilo, de je bres tolashbe umerl. Ko je bil Bog ti ſvetnizi enkrat dal ſpoſnati to Jeſusovo britkoſt, je ſdihnila: O Goſpod, ne govori mi vezh od tega ſvojiga terpljenja, ker nizh vezh ne morem ſmagovati“.

Simon Kaſijanski pravi, de ſo ſe ljudje zhudili nad Marijo, de je molzhala, in ſe ni potoſhila nad tako veliko ſvojo britkoſtjo. Pa zhe je Marija tudi molzhala s uſtmi, je vender govorila s ferzam, in je neprenehama ſhivljenje ſvojiga ſina boſhji pravizi ſa naſhe ſvelizhanje ofrovala. ſkos ſvojo britkoſt je s Jeſufam delala ſa naſhe pre-rojenje v gnado boſhjo, tako de ſmo mi otrozi njene ſhaloſti, kakor uzhi Lansberg. Zhe ſe je v to morje britkoſti, to je, v ferze Marije Devize, kdaj kaj tolashbe raſlilo, je bila to edina tolashba, de je vedila, de naſ je ona ſkos to britkoſt v vezhno ſhivljenje rodila; kar je tudi Jeſuf ſam raſodel ſveti Brigiti, rekozh: „Moja Mati, Marija, je ſavoljo ſvojiga terpljenja in ſavoljo ſvoje ljubefni poſtala Mati vſih, kteri ſo v nebefih in na ſemlji“. S poſlednjimi beſe-

dami, s kterimi je Jesuf pred smertjo od Marije flovo vsel, naf je v svetim Janesu vse svoji Materi srozhl, ker je djal: **S**hena, lej tvoj fin! In od tedaj je Marija sazhela kakor dobra Mati sa naf fkerbeti, in sato pravi f. **P**eter **D**amian, de je desnimu rasbojniku Marija sprofila spokorjenje in svelizhanje, ker se mu je hotla sa njegovo dobroto sahvaliti, ktero ji je bil enkrat fkasal; vezh starih pisarjev namrezh pishe, de je ta hudodelnik s Jesufam, na begu v Egipt, lepo in prijasno ravnal. To materno ljubesen je Marija neprenehama fkasovala, in jo fhe sméraj fkasuje.

Prigodba. Neki mladenzh v Perugii je bil hudizhu svojo dusho sapisal, de mu je priloshnost pripravil greh sturiti, na kteriga se je bil namenil, in mu je dal pismo podpifano s svojo kervijo. Ko je bil mladenzh greh sturil, je hotel hudizh spolnenje sturjene obljube, in je peljal gresfnika k globoki fhtérni, in mu je shugal, de zhe ne bo vanjo fkozhil, bo on njegovo dusho in telo v pekel vergel. Ker je nefrezhni mladenzh mislil, de mu vezh ni mogozhe hudizhu is rok priti, je slesel na fhterno, de bi bil vanjo fkozhil. Misel na blishno smert je pa mladenzha s tako groso navdala, de si ni upal v fhtérno fkozhiti, in je hudizhu ob-

stal, de si ne upa tega sturiti, in de naj ga hudizh sam pahne. Ker je pa mladenzh fhkapulir shaloſtne Matere boshje noſil, mu je rekel hudizh: Versi narpred fhkapulir od ſebe, potem te bom v ſhtérno pahnil. Mladenzh je is tega ſposnal, de ga Marija ſhe ni popolnoma ſapuſtila, in fhkapulirja ni hotel od ſebe djati. Ko ſta ſe nekaj zhafa prizhkala, ga je hudizh oframoten ſapuſtil, mladenzh pa je hotel poln ſhaloſti nad ſvojimi grehi Materi boshji ſe ſahvaliti, in je v ſnamnje hvaleshnoſti napravil lepo tablo, in jo je v zerkvi Matere boshje v Perugii v altar poſtaval.

Molitev. Oh, nar bolj ſhaloſtna Mati med vſimi materami! tvoj Šin je tedaj umerl, tvoj preljubesnivi Šin, kateri te je tako ſlo ljubil. Jokaj, o Marija, ker imaſh ſa kaj jokati. Kdo te bo mogel potroſhtati? Le ta miſel te ſamore potroſhtati, de je tvoj Šin pekel premagal, de je s ſmertjo nebefa, ki ſo bile vſim ljudem ſaperte, odklenil, de je s tim toliko duſh Bogu pridobil. S trona krisha bo zheſ toliko ſerz kraljeval, ktere, od njegove ljubeshni premagane, ſe v njegovo flushbo podajo. Pripuſti mi, o ljuba moja Mati, de s teboj jokam pod krishem, ker je meni veliko bolj treba jokati, kakor tebi, in ſzer ſavoljo grehov, s kterimi ſim tvojiga

Jesufa rasshalil. O Mati milosti, upam savoljo smerti Jesufove, in savoljo saflushenja tvoje shalosti, odpushtenje svojih grehov in vezhno svelizhanje. Amen.

Shefta shalost, Jesufovo prebodenje in s krisha snétje.

O vi vfi, ki greste memo po poti, postojte in pogledjte, zhe je bolezhina enaka moji bolezhini. (Shal. pef. 1. 12.) Ljube dushe, poslufhajte, kaj vam shalostna Mati boshja danfi govori: Lejte, moji ljubi otrozi, jest ne shelim od vaf, de bi me troshtali, sakaj po smerti mojiga ljubiga Jesufa, me nihzher na semlji vezh ne more potolashiti; nizh drusiga ne shelim od vaf, kakor de imate ufmiljenje s menoj. Osrite se toraj v mé, in premislite, zhe je bila kdaj shalost na fvetu, kakorshna je moja, tista shalost in britkost, ktero sim obzhutila, ko sim mogla viditi, de so mi neufmiljeno vseli tistiga, kteriga sim tako preferzhno ljubila. Pa, o Gospa, ker troshta ne shelish, in imash toliko shejo po terplenji, ti moram povedati, de tvojih britkost s smertjo tvojiga Šina fhe ne bo konz. Danfi imash fhe drugo shalost prestati, ktera bo kakor ojster mezh tvoje ferze presunila, ker bosh vidila s neufmiljeno fulizo prebosti stran ljubesnivi-

ga Šinu, mertviga Jesufa, kteriga bosh s krisha fnetiga v svoje narozhje objela. Danši imamo po tem takim premishljevati fhešto shalošt, ktera je presunila ferze uboge Matere. Poslufhajte toraj, kristjani, in pripravite se folse prelivati. Dosdaj fo britkošti hodile le po famim zhes Marijo, danši pa, se mi sdi, vse vkup sedinjene nad preshaloštno Mater gromé.

Vfaki materi je sadošti povedati, de je njen sin umerl, in nar ferzhnejšhi ljubesen se v nji obudi do sgubljeniga sinu. Nekteri, kteri hozhejo matere tolashiti, kterim fo otrozi odmerli, jih opomnijo, kako fo jim oni kdaj shalošt delali. Ali zhe bi jest tebe, o moja Kraljiza, hotel s tim v smerti Jesufa potroshtati, kteriga rasshaljenja od njega bi te mogel opomniti? Oh nikakor! sakaj on te je vselej ljubil, ti je bil vselej pokorin, te je vselej spofhtoval. Kdo bo toraj tvojo shalošt popisal? Oh, popisfi nam jo ti, ki si jo obzhutila. Ko je bil nash Svelizhar umerl, pravi neki poboshin pifar, je bilo pervo, kar je Mati boshja sturila, to, de je dusho svojiga fvetiga Šinu spremila, in jo nebeskimu Ozhetu darovala. Ofram ti, o moj Bog, (je mogla takrat Marija rêzhi,) dusho presveto tvojiga in mojiga Šinu, kteri ti je bil pokorin do smerti, sprejmi jo v svoje svete

roké. Lej, sadošteno je tvoji pravizi, spolnena je tvoja sveta volja; she je dopolnjen velki ofer v tvojo vezhno flavo. — Po tem je obernila svoje ozhi v mertvo truplo svojiga Jesufa. Oh rane, je djala, rane preljubesnive, jest vas pozhaštim, in se veselim s vami, ker je fkos vas sadobljeno svelizhanje svetá. Vi bote ostale odperte na telefonu mojiga Šina, de bote pribeshalishe tistih, kateri se bodo k vam satekli. Oh, koliko jih bo fkos vas doseglo odpušhenje svojih grehov! fkos vas bodo uneti v ljubesni do usmiljeniga Boga!

De bi veselje velikonožhniga prasnika, ki je drugi dan bil, ne bilo ognufheno, so judje telo Jesufovo s krisha fneli; ker pa krishanih niso mogli fneti; dokler niso bili mertvi, so prishli rabeljni s shelesnimi kolmi, de bi jim kosti rasbili, kakor so šturili s obema rasbojnikama, ki šta bila s Jesufam vred krishana. Glejmo tukej Marijo, ki fhe mertviga Šina objokuje, in vidi te moshe s neufmiljenim oroshjem proti Jesufu iti. Od straha je pri ti prizhi sazhela trepetati, in jih je takole ogovorila: „Oh, sej je moj Šin she mertev, jenjajte she vender ga shaliti, jenjajte she terpinzhiti mene, njegovo ubogo Mater“. Profila je rabeljne, pravi f. Bonaventura, de bi njegovih kosti ne rasbili. Pa

oh, ko je fhe tako govorila, sagleda vojak, ki je s mozhjo safukal svojo fulizo in je Jesufu stran prebodel: Eden vojakov je s fulizo njegovo stran odperl, in sdajzi je pritekla kri in voda is nje. (Jan. 19.) Pri udarzu fulize se je krish potrefel, in ferze Jesufovo je bilo rasdeljeno na dvoje, kakor je bilo rasodeto f. Brigiti. Pritekla je kri in voda, sakaj kervi ni bilo vezh v fvetim telefu, kakor fhe te kapljize; pa tudi te je Svelizhar hotel prelit, de bi mi sposnali, de ni imel vezh kervi, ktero bi bil dal sa naf. Poboshni Lansberg pravi, de je bilo to prebodenje sa Jesufa sanizhvanje, sa Marijo pa bolezhina. Nekteri fveti uzheniki pravijo, de je bilo to tisti mezh bolezhin, od kteriga je fveti Simeon v tempelnu Marii Devizi prerokval. Ni bil shelesin mezh, ampak mezh bolezhin, kteri je, kakor f. Bernard govori, fveto dufho Marije Devize v ferzu Jesufovim presunil, ktera je vedno v njem prebivala. Sveti Brigiti je Marija fama rasodela, de je bila fuliza is Jesufove strani vseta, od kervi rudezha; in Marija ji je rekla: Kadar sim vidila ferze preljubiga Sina prebodeno, mi je bilo tako, kakor de bi bilo presunjeno moje ferze. Tudi angel je rasodel f. Brigiti, de je bil velik zhudesh od Boga, de Marija od toliko bo-

lezhin ranjena, ni od britkoſti umerla. Pri drusih ſhaloſtih je imela Marija faj ſvojiga boſhjiga ſſinu pri febi, ki jo je s ſvojim uſmiljenjem troſhtal, ſdaj pa ſhe te tolaſh-be ni imela.

Ker ſe je ſhaloſtna Mati bala, de bi s truplam Jeſuſovim ſhe drugih hudobij ne pozheli, je proſila Joſhefa Arimatejza, de bi telo Jeſuſovo od Pilatusha ſprofil, de bi ga faj mertviga mogla hraniti, in ſhe drusih kriviz obvarovati. Joſhef je tedaj ſhel k Pilatushu, in mu je oſnanil britkoſt in ſhelje ſhaloſtne Matere; in ſveti Anſelm pravi, de je uſmiljenje s Materjo Jeſuſovo Pilatusha omezhilo in napravilo, de ji je telo Sveli-zharjevo prepuſtil. — Glejmo ſdaj, kako telo Jeſuſovo s krisha ſnemajo. O preſveta De-viza, ker ſi ti ſvojiga ſſinu is toliko ljubesni ſvetu dala, glej, ſdaj ti ga ſvet naſaj da. Pa kakſhniga mi ga daſh, o nehvaletſhni ſvet! je djala takrat Marija. Moj ljubi je bel in rudezh; moj ſſin je bil bel in ru-dezh, pa ti mi ga daſh vſiga ſazherneliga od ran; je rudezh, pa ne od ſdrave farbe, ampak od ran, ktere ſi mu naredil; je bil lep, pa ſdaj ni vezh lep, ampak je veſ ſpre-menjen; s ſvojim oblizhjem jo unemal v lju-besni, ſdaj pa ga je groſa pogledati. Oh, koliko mezhev, pravi ſveti Bonaventura, je

prefunilo dušno sveto Matere, kadar so ji Šina s krisha fnetiga v narozhje dali! Le premislimo, kakšna shaloft je sa mater, kadar ji mertviga fina pokashejo. Sveti Brigiti je bilo rasodeto, de so pri snemanji tri lojtre na krish priflonili; nar pred so sveti uzhenzi potegnili sheblje is rok, in potem is nog Jesufovih, ter so jih dali Marii, kakor pravi Metafrašt. Na to je eden prijel telo Jesufovo od sgoraj, in eden od spod, in tako so ga s krisha sneli. Bernardin Buxtis pravi, kako je shaloftna Mati stopala na perste, in je stegala roke proti preljubim Šinu; ga je objela, in se je usedla s njim v narozhji pod krish. Sdaj Marija gleda njegove odperte usta, sdaj vidi njegove satemnjene ozhi; sdaj spregleduje njegovo rasmefarjeno truplo, raskrite kosti; mu sname krono, vidi kako strašno so terni rastergali njegovo sveto glavo; gléda njegove prebodene roké in nogé, in pravi: Oh Šin! kam te je pripravila ljubesen, ktero si imel do zhloveka! Oh, kaj si sturil hudiga ljudem, de so tako gerdo s teboj delali? Bernardin Buxtis govori dalej s temi besedami Marije Devize: Ti si bil meni Ozhe, o moj Jesuf! si bil moj brat, moj shenin, moje veselje, moja lepota, moje vse. Glej, moj Šin, mojo shaloft; poglej me, in potroshtaj me; pa oh!

ti me nizb vezh ne pogledafh! Govori, eno besedo le mi rezi, potolashi mojo shalof; pa oh! ti vezh ne govorish, ker si mertev! Nato se je oserla v neufmiljeno orodje, in je rekla: O bresmilofni terni, sheblji, in neufmiljena fuliza, kako ste mógli tako terpinzhiti svojiga Štvarnika? Pa kaj terni? kaj sheblji? oh greshniki! vi ste tako neufmiljeno delali s mojim Šinam.

Tako je govorila takrat Marija, in se je potoshila nad nami. Pa kaj bi pazh sdaj rekla, ko bi she mógla shalof terpeti; kakshne britkoſti bi sdaj obzhutila, ko vidi, kako ljudje, sa ktere je njeni Šin umerl, she ne jenjajo ga shaliti in krishati s svojimi grehi? Oh, nikar toraj ne shalimo vezh preshalofne Matere, in zhe fmo jo dosdaj she shalili s svojimi grehi, faj sdaj ſturimo to, kar hozhe od naſ, ker pravi: Vernite ſe, greshniki, k ſerzu. (Isai. 46, 8.) O greshniki, vernite ſe k prebodenimu ſerzu mojiga Jesufa; vernite ſe k njemu sgrevani, de vaſ bo on ſprejel. Beshi od njega k njemu, pravi abat Guerik, od ſodnika k odreſheniku, od ſodniga ſtola k krishu. Marija Deviza je fama rasodela ſveti Brigiti, de je Jesufu s krisha ſnetimu fama ozhi ſatiſnila, tode raspelih rok mu ni mogla poravnati; s tem je hotel Jeſuf Kriſtuſ na

snanje dati, de hozhe vfelej raspete roke imeti, in spokorjene gresfnike, kateri se k njemu podajo, ljubesnivo objeti.

O svet! pravi Marija dalej, lej prišel je tvoj zhaš, zhaš ljubesni. (Ez. 16, 8.) Sdaj, ko je moj Šin umerl, ni vezh zhaš, se bati, ampak zhaš ljubiti, kateri, de ti je svojo ljubesen do tebe fkasal, je hotel toliko terpeti. Šerze Jesufovo je bilo ranjeno, pravi sveti Bernard, de bi mi fkos vidno rano ferza nevidno rano ljubesni vidili. Zhe je toraj moj Šin hotel, nam govori Marija, de mu je bila njegova stran odperta, de bi nam dal svoje ferze; je po pravizi, o zhlovek, de mu tudi ti svoje ferze dasi. Zhe vi, otrozi Marije, hozhete najti prostor v Jesufovim ferzu, pravi Hubert is Kasale, pojdite s Marijo vred vanj, de vam bo milost dosegla. To nam poterdi naslednja prigodba.

Prigodba. Uzhenz pripoveduje, de je bil enkrat velik gresfnik, kateri je med drugimi pregrehami, ki jih je bil sturil, tudi ubil svojiga ozheta in eniga svojih bratov, in je sato po fvetu begal. Ta gresfnik je flisihal enkrat v velkim postu od nekiga pridgarja pridigo od boshje milosti, in se je namenil svojih grehov se ispovedati. Špovednik, ko je bil saflisihal njegove velike pre-

grehe, mu je rekel iti molit pred altar shalofne Matere boshje, de bi mu ona sado-bila pravo grevengo, in odpufhenje njegovih grehov. Grefhnik gré, sazgne moliti, in kar na enkrat pade mertev na tla. Ko je drugi dan duhoven ljudi profil, de bi sa tega mertviga molili, se je prikasal bel golob, ki je koshzhik papirja ravno pred noge mafhnikove na tla spustil. On pobere list, in najde sapifane na njem te besede: Dufha ranziga je prezej, ko se je bila is telefа lozhila, fhla v nebefa, ti pa nikoli ne nehaj osnanovati nefkonzhne milofhi boshje.

Molitev. O preshalofna Deviza! O dufha velika v zhednofhi, in fhe vezhji v britkofhih! Tvoje zhednofhi namrezh, in tvoje britkofhi fo imele fvoj sazhetik v ognji ljubeshni, ki je gorel v tvojim ferzu, ktero ni móglo drusiga ljubiti, kakor Boga famiga. Oh moja ljuba Mati! usmili se me, ker nifim Boga ljubil, in fim ga tolkokrat rasshalil. Tvoja shalofh mi daje veliko saupanje, de bom odpufhenje dofegel. Pa to mi fhe ni sadofhi, jesh hozhem tudi fhe fvojiga Boga ljubiti, in kdo mi bo mogel bolj pomagati kakor ti, ki fi Mati lepe ljubeshni? Oh Marija! ti rasveselish vse, rasveseli tudi mene. Amen.

Šedma shaloſt, pološenje Jeſuſoviga teleſa v grob.

Gotovo je, de mati, ktera je v prizho pri terpljenji in ſmerti ſvojiga ſinu, tudi obzheti in terpi vſe bolezhine ſinove; kadar pa ljubiga ſinu mertviga v grob denejo, in mati, ki je pri progrebu, od njega ſa vſelej mora flovo vſeti, o moj Bog! takrat ji je miſel, de ga vezh ne bo vidila, nar hujſhi ſhaloſt, ki preſeſhe vſe druge britkoſti. To je poſlednji mezh ſhaloſti, ki jo imamo ſdaj pre-miſliti, de je namrezh Marija, potem ko je ſvojiga Šina na krishi vidila umreti, in ga je bila v ſvojim narozhji objela, ga ſdaj mogla v grobu puſtiti, de bi ſe nikoli vezh njegove ſladke prizhnoſti ne veſelila. — De ſi to poſlednjo ſhaloſt bolj ſhivo pred ozhi poſtavimo, pojdimo ſhe enkrat na goro kal-varijo, in glejmo ſhaloſtno Mater, ki ſvojiga mertviga Šina ſhe v narozhji objema.

Šin! je ſamôgla rezhi Marija s Jobo-vimi beſedami, moj ljubesnivi Šin, ſpre-obernjen ſi ſame v oſtudniga. Vle tvoje lepote, tvoja berhkota, tvoja ljubese-nivoſt, tvoje zhednoſti, tvoja priljudnoſt, vſe ſnamnja poſebne ljubezni, ki ſi mi jih dajal, vſe poſebne dobrete, ktere ſi mi ſkaſoval, vſe to vkup ſe je ſpremenilo v toliko britkih pſhiz, ktere, kolikor bolj ſo me unemale v lju-

besni do tebe, toliko bolj grosovito mi sdaj dajejo obzhutiti, de fim te sgubila. Oh moj ljubi Šin, ker fim tebe sgubila, fim vse sgubila. Sveti Bernard ji da te besede na usta: „O ti refnizhno boshji Šin, ti si mi bil Ozhe, ti si mi bil Shenin, ti si mi bil dufha! Sdaj nimam vezh Ozheta, fim sapufhena od Shenina, fim bres Šina; eniga fim sgubila, in vse fim sgubila“.

Tako je Marija kopernela od britkoſti, oklenjena Šina. Sveti uzhenzi, ki ſo ſe bali, de bi uboga Mati od ſhaloſti ne umerla, ſo ji naglo iſtergali mertviga Šina iſ narozhja, de bi ga v grob poloſhili. Po ſili, pa vender ſpoſhtljivo, ſo toraj vſeli ſveto telo iſ rok Marije Devize, ſo ga balsamali s diſhavami, ſavili v pripravljeno tanzhizo, na kateri je Goſpod ſapuſtil ſasnamnjano ſvojo podobo, kakor ſe ſhe dandanafhnji v Turinu vidi.

Glejte, sdaj ga neſo v grob, sdaj ſe ſverſti ſhaloſtin pogreb, uzhenzi ſi nalošé na rame ſveto telo, angelzov trume ga ſpre-mijo, ſvete ſhene gredo ſa pogrebam, s njimi gré ſhaloſtna Mati ſa ſvojim Šinam proti grobu. Kadar k grobu pridejo, oh kako rada bi ſe bila dala Marija ſhiva pogrebſti s ſvojim Šinam! Marija je fama rekla ſveti Brigiti: „O, kako rada bi bila tudi jeſt ſhiva poloſhena v grob s ſvojim Ši-

nam, ko bi bila boshja volja!“ Ker pa to ni bila volja boshja, je hotla Marija presveto telo faj do groba spremiti, kamor so, kakor pishe Baroni, tudi sheblje in ternjovo krono Jesufovo poloshili. Kadar so kamen vsdigvali, de bi bili grob saperli, so se obernili uzhenzi she k Marii, in so djali: Sdaj, o Gospa! hozhemo sapreti grob, poterpi, poglej sadnjikrat svojiga ljubesniviga Šina, in vsemi flovo od njega. O preljubi Šin, je mogla rêzhi takrat preshaloftna Mati, tedej te ne bom vezh vidila! vsemi toraj poslednjikrat, ko te vidim, poslednje poflovljenje od svoje drage Matere, in vsemi moje ferzé, ki ga pri tebi pustim pokopani-ga. Sveti Fulgenzi pishe: „Marija Deviza je hudo shelela svojo dusho s Kristusovim telefam vred pokopati“. In Marija fama je rasodela fveti Brigiti. „Resnizhno smem rêzhi, de, ko je bil moj Šin pokopan, šta bila kakor dva ferza v enim grobu“.

Na sadnje vsdignejo uzhenzi kamen, in sapró v grob Jesufovo telo, tist saklad, kterimu enakiga ni bilo nikoli, ne v nebesih ne na semlji. Oburnimo se tukej le nekoliko drugam. Pomislimo, kako Marija pusti svoje ferze v grobu s Jesufam, ker je Jesus ves njen saklad. Kjer je vafh saklad, bo tudi vafhe ferze. (Luk. 12, 34.) Krist-

jani! kam bomo pa mi svoje ferze pokopali? Ali v blato? Sakaj vender ne k Jesufu, kateri, defiravno je fhel v nebefa, hozhe vender tukej oftati, fzer ne mertev, temuzh shiv, v Sakramentu fvetiga refhniga Telefa, de bi nafhe ferza imel pri febi v svojim pofestvu. Vernimo fe spet k Marii. Sveti Bonaventura pravi, de preden je Marija grob sapuſtila, je tiſto fвето ſkalo, v kateri je Jeſusovo telo leſhalo, blagoſlovila, rekozh: O prefrezhna ſkala, ki imaſh sdaj tiſtiga v febi, ki je bil devet meſzov v mojim teleſu, jeſt te blagorjem, in te ſavidim; hrani mojiga ſina, kateri je moja edina blagoſt, moja edina ljubesen. Nato ſe oberne k nebefhkimu Ozhetu in pravi: Oh Ozhe, tebi ſrozhim tega, ki je tvoj ſin, in moj ſin. Tako ſe poſlovi ſ ſinam in ſ grobam, in ſe podá na ſvoj dom. Uboga Mati je fhla tako ſhaloſtna in pobita, de pravi ſveti Bernard: „Veliko jih je moglo jokati, ko bi tudi ne bili hotli“. Koder je fhla, „ſo vſi jokali, kateri ſo jo frezhali“. On pravi dalje, de ſo ſveti uzhenzi in ſvete ſhene jokali bolj nad Marijo, kakor nad mertvim Svelizharjem.

Sveti Bonaventura pravi, de ſo ſestre, ki ſo ji bile v rodu, Marijo v ſhaloſtno ogrinjalo, kakor vdovo, oblekle. Kader ſo imeli memo krisha iti, pravi ravno ta ſvet-

nik, kateri je bil s he vef s kervijo Jefusovo oblit, je Marija perva pred njim pokleknila in djala: O fveti krish! jefst te kufhnem in pozhaftim, sakaj sdaj nifi vezh sanizhljiv lef, ampak tron ljubesni, altar milofti, pofvezhen s kervijo boshjiga Jagnjeta, kateri je bil na tebi darovan sa odrefhenje fvetá. Potem je sapuflila krish, in je fhla na fvoj dom. Ko je bila prifhla v hifho, fe je osérala okoli, pa fvojiga ljubiga Jefusa ni vezh sagledala, nameft njega ji je le v fpomin prifhlo njegovo fвето shivljenje, in njegova britka fmert. Sdaj fe fpomni, kako ga je v Betlehemski fhthalizi objemala, kako vefelo je s njim v hifhizi v Nazaretu shivela, kako fta fe med feboj ljubila, kolikokrat fe preljubesnivo pogledala, in kolikokrat je befede vezhniga shivljenja is njegovih fvetih uft flifhala. Pa sdaj fe fpomni tudi ftrafhne prigodbe, ktero je fhe ravno ta dan vidila; ftopili fo ji pred ozhi sheblji, terni, rasmefarjeno telo Jefusovo, globoke njegove rane, raskrite kofti, odperte ufta, satemnjenje ozhi. Oj, kako shaloftna nozh sa Marijo, je bila tifta nozh! — Shaloftna Mati fe oberne v fvetiga Janesa, in ga milo prafha: Oh, Janes! kje je sdaj tvoj Uzhenik? Potem prafha Magdaleno: Hzhi! povej mi, kje je tvoj ljubi? O Bog! kdo nam ga je

vsel? Marija joka, in vsi, kateri so pri nji tudi jokajo. Sama ti, keršhanska dušha, ti ne jokafh. Oh vender, oberni se k Marii, in rezi ji s svetim Bonaventuram: „Pusti me jokati, o ljuba moja Mati! pusti me jokati; sakaj ti si nedolshna, jest sim krivizhni“. Ona joka is ljubeshni, in ti jokaj is shaloſti nad ſvojimi grehi. Zhe tako jokafh, boſh to frezho imel, kakor jo je imel tiſti, od kteriga naſledna prigodba pové:

Prigodba. Pater Engelgrave pripoveduje: de je bil neki menih tako hudo od duhovne bojezhnoſti nadleshevan, de mu je bilo vezhkrat kar obupati; ker je pa on shaloſtno Mater boſhjo poſebno zhaſtil, je v ſvojih britkoſtih vſelej k nji pribeshal, in je bil tudi vſelej potolaſhen in potroſhtan. Ko je bila temu menihu ſadnja ura priſhla, ga je hudizh s zagovitnoſtjo ſhe bolj nadlesheval, kakor kdaj pred, in ga je shelel ob upanje pripraviti. Ko je pa Marija Deviza ſvojiga flushabnika v takih ſtiſkah vidila, ſe mu je prikasala in mu rekla: „Ti, moj ſin, sakaj v ſhaloſti omaguješh, ker ſi tolikokrat mene v moji ſhaloſti tolaſhil? Lej, Jeſuf me je poſlal te potroſhtat; bodi toraj bres ſkerbi in veſel, in pojdi s menoſ v nebeſa“. In na te beſede je bogabojezhni menih poln tolaſhbe in ſaupanja ſladko umerl.

Molitev. O moja preshaloftna Mati! lej jest te ne puštim fame jokati, jest hozhem s teboj folse prelivati. Sa to gnado te danš profim, de mi sadobish vedin spomin, in serzhno poboshnost do Jesufoviga terpljenja, in do tvoje shalosti; de vse svoje shive dni ne bom drusiga shelel, kakor objokvati tvojo shalost, o moja Mati, in terpljenje svojiga Svelizharja. Jest upam, de me bodo tvoje in Jesufove britkošti mojo sadnjo uro s saupanjem in s serzhnostjo navdajale, de ne bom obupal savoljo grehov, s kterimi sim Jesufa rasshalil. Te britkošti mi bodo sadobile odpušhenje, štanovitnost in nebesški paradish, kjer upam s teboj se veseliti, in vekomaj hvaliti neskonzhno milost svojiga Boga. Tako upam, tako naj bo. Amen.

Molitve

k sedmeri shaloſti Marije Devize.

Bog, osri ſe v mojo pomozh,
Goſpod, hiti mi pomagat.
Zhaſt bodi Bogu Ozhetu i. t. d.

O Marija, Mati moja!
Naj me vſhali ſhaloſt tvoja
V ſmerti tvojiga ſinu!

Perva ſhaloſt.

Uſmiljenje imam s teboj, o preſhaloſtna
Mati Marija! ſavolj perviga mezha ſhaloſti,
kteri te je preſunil, kader ſo ti bile ſkos
ſimeona pred ozhi poſtavljene vſe krivize,
od hudobnih ljudi tvojimu ljubimu Jeſufu
ſturjene, ktere ſi ſhe iſ ſvetiga piſma vedila,
ker ti je bilo tudi ſnano, de bo pred tvo-
jimi ozhmi, na leſu krisha obefhen, vſo kri
prelil, in od vſih ſapufhen umerl, bres de
bi ga mōgla obvarvati, ali mu pomagati.

Savoljo tega britkiga ſpomina, kateri je
toliko let tvoje ferze ſhalil, te proſim, o moja
Kraljiza! ſadobi mi gnado, de bom terpljenje
Jeſuſovo, in tvojo ſhaloſt, v ſhivljenji in v
ſmerti vedno v ſvojim ferzu vtifnjeno imel.

Ozhe naſh Zheſhena Marija. Zhaſt bodi.
O Marija, Mati moja!

Naj me vſhali ſhaloſt tvoja
V ſmerti tvojiga ſinu.

Druga shalost.

Usmiljenje imam s teboj, o preshalostna Mati Marija! savoljo drusiga mezha shalosti, kteri te je presunil, ker si vidila svojiga nedolshniga Šina, komaj rojeniga, od tistih ljudi preganjaniga, savolj kterih je bil na svet prifhel; sakaj po nôzhi si mogla takrat vstati, in fkrivaj beshati v Egipt.

Savoljo tolikiga terpljenja, kteriga si mogla, she flaba dekliza, s svojim pregnanim Detetam na dolgi in truda polni poti skos puste in teshavne deshele, in med prebivanjem v Egiptu preštati, kjer si nesnana in tuja, uboga in sanizhvana shivela, te prosim, moja preljuba Gospa, sadôbi mi gnado, s teboj vred voljno terpeti do smerti vse teshave tega revniga shivljenja, de bom na unim fvetu odshel vezhnimu terpljenju in peklû, kteriga sim saflushil.

Ozhe nafh. Zhesfhenâ Marija. Zhaft bodi.
O Marija, Mati moja! i. t. d.

Tretja shalost.

Usmiljenje imam s teboj, o preshalostna Mati Marija! savoljo tretjiga mezha shalosti, kteri te je presunil, kadar si svojiga ljubiga Šina Jesufa sgubila, kteri je bil tri dni v Jerusalemu od tebe odlozhen. Takrat, o moja Kraljiza! ko nisi vidila pri febi svojiga Lju-

biga, in nisi vedila sakaj te je sapustil, mi-
flim, te tiste nozhi nisi imela pokoja, in nisi
drusiga delala, kakor sdihvala po njem, ki
je bil vša tvoja blagošt.

Savoljo tvojiga sdihvanja fkos tiste tri
sa tebe predolge in prebritke dni te prosim,
sadobi mi gnado, de nikoli ne sgubim svojiga
Boga, de vedno s Bogam fklenjen shivim,
in s njim fklenjen smertno uro ta svet sa-
pustim.

Ozhe nafh. Zhefhena Marija. Zbašt bodi.
O Marija, Mati moja! i. t. d.

Zheterta shalošt.

Usmiljenje imam s teboj, o preshaloštna
Mati Marija! savoljo zhetertiga mezha sha-
lošti, kateri te je presunil, kadar si vidila
svojiga ljubiga Jesufa v smert obfojeniga, s
vervimi in ketinami svesaniga, s kervijo in
ranami pokritiga, s ternjem kronaniga, pa-
dati po poti pod teshkim krishem, kteriga
je nefel na ranjenih ramah, in kakor ne-
dolshno jagnje iti v smert is ljubesni do naf.
Tvoje ozhi so se vjele s njegovimi, in vajnih
pogledov je bilo ravno toliko grosovitih me-
zhev, s kterimi sta ranila svoje dvě ljubesni
polni ferzi.

Savoljo te velike shalošti te prosim, sa-
dôbi mi gnado, de bom vef v voljo svojiga

Boga vdan shivel; de bom s veseljem svoj krish s Jesufam vred notri do sadnjiga sdihljeja svojiga shivljenja nosil.

Ozhe nash. **Zhesfena Marija. Zhaft** bodi.

O Marija, Mati moja! i. t. d.

Pêta shaloft.

Usmiljenje imam s teboj, o preshaloftna **Mati Marija!** savoljo petiga mezha shalofti, kateri te je presunil, kadar si bila na gôri kalvarii, in si vidila pred svojimi ozhmi svojiga ljubiga Šina Jesufa umirati, v takih bolezhinah in v sanizhvanji, na terdi postelji krisha, in mu nisi mogla tudi nar manjšhiga polajshanja dati, kakorshno se tudi nar vezbjim hudodelnikom ne odrezhe.

Savoljo smertne britkoſti, ktero si, ljubesniva **Mati**, s svojim umirajozhim Šinam vred terpela, in savoljo shalofti, ktero si obzhutila, kadar je sadnjikrat s krisha s teboj govoril, se od tebe poslovil, in je s svetim Janesam naf vse tebi sa sinove srozhil, ko si ga vidila ſtanovitna njegovo glavo nagniti in umreti, te proſim, sadobi mi gnado od svojiga krishaniga Ljubiga, de bom shivel in unerl krishan vſim rezhém tega ſvetá, de bom shivel ſamimu Bogu vse ſvoje shive dni, in tako kdaj pridem v

nebefa ga vshivat in gledat od oblizhja do oblizhja.

Ozhe nash. Zhefhena Marija. Zhaft bodi.

O Marija, Mati moja! i. t. d.

Šesta shalost.

Usmiljenje imam s teboj, o preshalostna Mati Marija! savoljo fheftiga mezha shalosti, kateri te je presunil, kadar si vidila fkos in fkos prebodeno ferze fvojiga she mertviga Šinu, kateri je umerl sa nehvaleshne, ki fhe po njegovi smerti niso bili nasiteni ga terpinzhiti.

Savoljo te grosovite shalosti, ktero si ti obzhutila, te prosim; sadobi mi gnado, de prebivam v ferzu Jesufovim, sa mene prebodenim in odpertim; v tistim ferzu, ktero je lepo stanovanje ljubeshni, kjer prebivajo vse dufhe, ktere Boga ljubijo, in kjer dokler bom shivel, ne bom drusiga mislil in drusiga ljubil, kakor Boga. O presveta Deviza! to ti lahko sturish, od tebe to upam.

Ozhe nash. Zhefhena Marija. Zhaft bodi.

O Marija, Mati moja! i. t. d.

Šedma shalost.

Usmiljenje imam s teboj, o preshalostna Mati Marija! savoljo fedmiga mezha shalosti, kateri te je presunil, kadar si vidila v fvojim

narozhji svojiga Šinu she mertviga, ne vezh
lepiga in ljubesniviga, kakorshniga si kdaj
imela v Betlehemski fhtalizi; ampak ker-
vaviga, blediga, vřiga rastepeniga, de se
mu gole kořti vidijo. Šin, si rekla takrat,
Šin, kako dalezh te je ljubesen pripravila!
In kadar fo ga v grob nesli, si ga hotla
tudi ti spremiti, in s svojimi lařtnimi rokami
pomagati ga v grob poravnati, de si sad-
njizh, ko si se od njega poslovila, puřtila
v grobu pri Šinu svoje ljubesni polno ferzé.

Savoljo toliko shalořt svoje lepe duřhe
mi sadôbi, o Mati lepe ljubesni! odpuřhe-
nje mojih grehov, s kterimi sim svojiga lju-
biga Jesufa rasshalil, savoljo kterih mi je
shal is zeliga ferza. Ti me varvaj v řkuřh-
njavah, ti mi na řtrani řtoj mojo sadnjo uro,
de bom svelizhan řkos sařlushenje Jesufo-
vo in tvoje, in pridem kdaj s tvojo pomozhjo
po tem revnim shivljenji prepevat v nebefa
zhařt Jesufovo in tvojo na vekomaj. Amen.

Ozhe nařh. Zheřhena Marija. Zhařt bodi.

O Marija, Mati moja! i. t. d.

Prôři sa nař preshalořtna Deviza,

De vredni pořtanemo obljud Krıřtufovih.

Molimo.

Bog, v kteriga terpljenji je, po pre-
rokvanji Šimeona, preřladko duřho zhařtite

Devize in Matere Marije mezh shaloſti preſunil, dodelil miloſtljiv, de ki njene ſhaloſti s zhaſtitim ſpominam obhajamo, frezhni ſad tvojiga terpljenja doſeſhemo; kateri ſhivifh in kraljujeſh s Bogam Ozhetam v edinofſti ſvetiga Duha Bog vekomaj. Amen.

(Benedikt XIII. je dodelil tiſtim, kateri te molitve ob petkih in v velikim poſtu opravijo 200 dni, druge dni pa 100 dni odpuſtika ſa vſak Ozhenafh in Zheſhena Marija. Kteri jih opravlja ſkos zel meſez, ſadobi popolnoma odpuſtik tiſti dan, ko ſe ſpové, vredno obhaja, in po namenu katolſhke zerkve moli.)

Darovanje ſamiga ſebe Marii Devizi.

Preſveta Deviza, Mati boſhja Marija, jeſt (*imé*), deſiravno nevredin biti tvoj fluſhabnik, vender s ſaupanjem v tvojo prezhudno dobrotljivoſt, ki ſhelim tebi fluſhiti, te ſvolim danſi vprizho ſvojiga angela varha in zele nebefhke drushbe ſa ſvojo poſebno Goſpo, Beſednizo in Mater, in terdno ſklemem, de te hozhem vedno ljubiti, in ſanaprej tebi fluſhiti, pa tudi ſturiti, kolikor mi bo mogozhe, de te bodo tudi drugi ljudje ljubili, in ti fluſhili. Proſim te, Mati boſhja, in moja uſmiljena in ljubefniva Mati, ſkosi

kri tvojiga boshjiga Šinu, ktero je same prelil, de me vsamešh v fhtevelo drusih svojih flushabnikov, sa svojiga sinu in vedniga flushabnika. Štoj mi na strani pri vsih mojih mislih, besedah in delih, in v zelim mojim shivljenji, de bodo vse moje stopinje, in vsi moji dihljeji obernjeni k vezhji zhafti mojiga Boga; de fkos tvojo mogozhno priproshnjo svojiga ljubiga Jesufa nizh vezh ne rasshalim, ga zhaftim in ljubim zelo shivljenje, pa ljubim tudi tebe, moja priferzhna, draga Mati, de te bom kdaj ljubil in zhaftil vekomaj v nebeshkim paradishi. Amen.

Moja Mati Marija, tebi srozhim svojo dufho, posebno smertno uro.

Darovanje svoje drushine Marii Devizi.

Deviza zhefhena in neomadeshana! nafha Kraljiza in nafha Mati! Pribeshalifhe in Trofhtarza vsih gresnikov! jest, na kolenih pred tvojim tronam, s vfo svojo drushino svolim tebe sa svojo Gospo, Mater in Besfednizo pred Bogam. Jest se ti srozhim s vsimi svojimi sa vselej v tvojo flushbo, in te prosim, o Mati boshja! de naf postavish v fhtevelo svojih flushabnikov, in naf vsa-

mésh vse v svojo brambo, in nam na pomozh pridešh v shivljenji, in posebno našho smertno uro. O Mati milosti! jest te postavim Gospo in poglavarizo zele svoje hiše, svoje shlahte, svojih opravil in vsiga svojiga djanja. Ne brani se, fkerbi sa vse nase vseti; ti gospodari s vsimi, kakor ti je prav. Shegnaj mene in vso mojo drushino, in nikar ne pripusti, de bi kdo ismed naš Boga shalil. Ti naš varvaj v fkušnjavah, reshi naš v nevarnostih, pomagaj nam v potrebah, svetvaj nam v dvomih, troshtaj naš v britkostih, stoj nam na strani v bolesni, posebno pa pri smertnih teshavah. Nikar ne pripusti, de bi se hudizh hvalil, de ima kteriga ismed naš v svojih ketinah, ki smo tebi posvezheni. Šturi, de bomo vsi prishli v nebesa tebe sahvalit, in s teboj vred hvalit in ljubiti našhiga Svelizharja Jesufa zelo vezhnost. Tako naj bo.

Sdihljeji proti Marii Devizi.

Mati boshja! spomni se me. (Š. Franzišk Šaveri.)

Deviza in Mati, šturi, de bom vedno na tebe mislil. (Š. Filip Neri.)

Deviza Marija, Mati boshja, prosi Jesufa same. (Š. Filip. Neri.)

O Gospa, šturi, de me Jesuf od sebe
ne pahne. (§. Efrem.)

O Marija, naj moje ferze nikoli ne je-
nja te ljubiti, ne moj jesik te hvaliti. (§.
Bonaventura.)

O Gospa, is ljubesni do Jesufa mi po-
magaj, de ga ljubim. (§. Brigita.)

O Marija, šturi, de bom tvoja flushab-
niza. (§. Johana.)

O Marija! jest se ti vša dam, vse-
me, ohrani me. (§. Magdalena Pazis.)

O Gospa, ne sapusti me notri do smerti.
(§. Spinelli.)

Zhefhena Marija, moja Mamika!
(Franzisk Brancaccio.)

Šveta Marija, moja Besedniza, prôsi
sa me. (Sertori Caputi.)

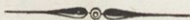
O moja Mati, šveta Marija!

O, kak hladko imé je: Marija!

Me umiruje,

Me sveseljuje,

Jenjat' ne morem, ga imenvati.

Pefmi fv. Alfonsa.

Marija nafhe upanje.

O upanje mi lepo!
Vse moje sasheljenje,
Ti moje si shivljenje,
Moj mir, Marija, ti.

Zhe te, Marija, klizhem,
Al zhe se spomnim nate,
Šladkost, vefelje sate
Prevsame mi ferzé.

Zhe kdaj teshavna misel,
Šerze v grenkost pobije,
Šamo imé Marije
Preshene vfo britkost.

Na morji t'ga shivljenja
Ši svesda meni mila,
K' bo moj zhoznizh vodila,
De pridem frezhno v kraj.

Pod tvojim ljubim plajfhem,
Preljuba moja Mati!
Shelim jest prebivati,
Umreti tud pod njim.

Zhe frezhin, o Marija!
Vmerjem v ljubesni tvoji;
O blagor dufhi moji!
V nebefa pohitim.

S vesmi ljubesni svéte
Mi ti ferzé ukleni,
Tvoj fushin, blagor meni!
Bom tebi sveft oftal.

Šej to ferzé, Marija!
Od sdaj ni nizh vezh moje,
Bogu ga daj, je tvoje,
Ga nozhem vezh nasaj.

Marija nafhe upanje.

S nebef vifok'ga trona,
O Mati vse dobrote!
Poglej naf revne frote
Enkrat, famo enkrat.

In zhe ferze se tvoje
Naf vbogih ne usmili;
Ne bomo vezh profili,
De b' se oserla v naf.

Poglej, de smerti vredni
Šmo mi pred Šinam tvojim,
De smo s napuham svojim
Vshalili mu ferzé.

Pa ti ga potolashifh,
Besedo eno dati
Zhe hozhefh, ljuba Mati!
In bo odpuftil nam.

Gospa mogožhna, blaga!
Ke rêz' v ljubesni svoji,
De smo otrozi tvoji,
In milostljiv nam bo.

Pazh ref, de nismo vredni
Savolj hudôbe svoje
Še shtet' otroke tvoje,
Pa ti si Mati she.

Švoj mili plajsh rasgerni,
Bres straha bomo stali,
V ljubesni prebivali,
Zhe naf objamešh vanj.

O Mati fladka, mila!
Poslušhaj klizhejozhe,
Svelizhaj ljubijozhe,
Ki v té saupajo.

Marija naša Mati.

Marija preblaga!
Prezhista in draga!
Vse dufhe vedo,
De Matere flajshi
Nikol ni bilo.

O Mati presveta!
Hzhi svetga Ozheta,
Vse milosti vir,
Mi upanje dajesh,
Veselje in mir,
Marija preblaga i. t. d.

O Mati, Deviza!
Nebeshka Kraljiza!
Kdo te je zhaftil,
De b' vender od tebe
Uslifhan ne bil?
Marija i. t. d.

O Mat' ljubesniva!
Nar bolj dobrotljiva!
Ti prôsi sa mé,
De bodem te ljubil,
In gôrel sa té.
Marija i. t. d.

Mogožhna si Mati,
Bog nizh ti ne vkрати,
Kar hozhešh, sturish,
Ti da, kar ga profish,
Ti da, kar shelish.
Marija i. t. d.

O Mati ljubesni!
Osdravi bolesni
Ti mojga serza,
De sâzhnem ljubiti
Preljubga Boga.
Marija i. t. d.

Ljubesen do Marije.

Vesh, o Marija!
Moje veselje!
Vesh moje shêlje?
Ljubil bi te;

Sméraj pri tebi
Hotel bi stati,
Ljubljena Mati!
Sversi me ne.

Kaj pa ti hozhefh,
Moja Kraljiza
Šladka Deviza!
De ti podam?
Drusiga nimam,
Prosim pohlevno,
Vsêm' ferze revno,
Rad ti ga dam.

Pa ti, Kraljiza!
Ši ga she vsela,
In si ga vnela,
Sate gori.
Mati preblaga!
Ti ga ohrani,
Hudimu vbrani,
Réfhi ga ti.

Šlava Marije.

Nar bolj blaga, mila, draga
Ši, Marija Dviza, ti,
In zhištejſhi, in svetejſhi
Ni bilo nikol ſtvari.

Tvoje oblizhje, lepotizhje,
Je sgol miloſt in ſladkoſt,
Ni zhloveſhko, je nebeſhko,
Smaga angelfko ſvetloſt.

Dopadjive, ljubesnive
Svesde ozhefa tvoje ſo;
Kakor pſhize vſe ſladzhize
Naſhe ferza ranijo.

Pêrle drage, ljube, blage
Tvoje ſvete ſo roké;
Polne gnade, ktero rade,
In obilno nam delé.

Ti, Deviza, ſi Kraljiza
Zeſe ſemlje, vſih nebeſ;
Pa ponishaſh in pribliſhaſh
Še do revnih naſ ſareſ.

Kdaj boſh dala, prikasala
Tudi mojim ſe ozhém?
Škoraj, ſkoraj prid' od ſgoraj,
De ſ teboj te gledat grém.

Bres fhtečila duſh reſhila
Ši ſovraſhniku is rok;
Pridi k meni, in me dèni
V trumo reſhenih otrok.

O zhaſtimo ga, hvalimo,
K' nam je tako Mater sbral,
Ga ljubimo, ga molimo,
K' je vſo zhaſt Marii dal.

Shivi! shivi! vpimo: shivi!
V ſerzih nam Marije imé!
Hvali vedno, hvali vredno
Jesufa ſveſtó ſerze.

Lepôta Marije.

Dejte, hribi in doline,
Gojsdi, travniki, planine,
Vſi Devizo pozhajte,
Ki je lepſhi nima ſvet.

Vſi potoki, vi, ſhumezhi,
Ljubi tizhki ſhvergolezhi,
Premogozhni vſih Kraljizi
Pojte hvalo, pojte zhaſt,

Vſi rezite: o Deviza!
Kako lepa ſi Kraljiza!
Bodi zhaſt in hvala vezhna!
Tvojmu Štvarniku, Bogu.

Ti ſi ſolnze, ſerza grejeſh
Od ljubezni, ktero ſejeſh;
Ti ſi luna raſſvetljena
Od ſvetlobe vſih nebeſ.

Lil'ja, roſha ſi zvetezha,
Nar prijetniſhi diſhezha,
Ši bres madeſha, vſa zhviſta,
Polna ljubesnivoſti.

Kar te dela ljubesnivo,
In Gospodu dopadljivo,
To je tvoja prelepôta,
Polna vse ponishnosti.

O Marija, Bogu draga!
Nam pa sládká, mila, blaga!
Kakor ljubíh svojga Šina,
Bodi milostljiva nam.

Šmert Marije.

Sapojmo! zhaštimo
Hzher, sveto Nevesto,
In Mater vso svešto
Presvetga Boga!

Oj, shivi Marija!
Marija, oj, shivi!
Oj, shivi Marija!
In Bog, k' nam jo da!

Odlozhena Mati
Od Šina v daljavi,
Ko lil'ja v gofhavi
Med nami je bla.
Oj, shivi i. t. d.

Še s Bogam skleniti
V nebo hrepenela,
In serzhno shelela,
De smert bi prishla.
Oj, shivi i. t. d.

Nje Shenin preljubi,
Špolniti ji shêlje,
Jo klizhe v veselje
K pozhitku serza.
Oj, shivi i. t. d.

Sdaj pride ljubesen
Š sladkó svojo pfhizo,
Š prijasno defnizo
Jo v serze ji da.
Oj, shivi i. t. d.

Tak sveta Deviza
Medli od ljubesni,
V tej sladki bolesni
Shivljenje konzhá.
Oj, shivi i. t. d.

Presveta dufhiza
Od semlje se vsdigne,
Šam Šin ji pomigne,
V nebo jo peljá.
Oj, shivi i. t. d.

V nebesih, Marija!
Še rasveseljujeh,
Na defni kraljujeh
Sdaj Šina svojga.
Oj, shivi i. t. d.

Nebefhka Kraljiza!
Oh, prôsi tam same,
De m' v serzu se vname
Ljubesen sladka.
Oj, shivi i. t. d.

Marija v nebo vseta.

Moj duh, is telefa
S Marijo v nebefa
Povsdigni se ti.

Gofpa je postala,
Bo tam kraljevala,
Kjer Šin nje shiví.
Moj duh i. t. d.

Bres nje ješt na sveti
Ne morem shiveti,
Vefelja vezh ni.
Moj duh i. t. d.

Oh, hudo lozhenje!
Kdo da mi shivljenje?
Kdo pomozh deli?
Moj duh i. t. d.

Zhe tud se lozhila,
Je Mati premila,
Naf ne sapuſti.
Moj duh i. t. d.

Je Mati ſkerbljiva,
Gofpa ljubesniva,
Sa naf govori.
Moj duh i. t. d.

Otroke v teshavah,
V ſkerbéh in ſkuſhnjavah
Vſe reſhit' ſhelí.
Moj duh i. t. d.

Ga hozhe otéti
Kdor zhiſto shiveti
Šerzhno hrepení.
Moj duh i. t. d.

Šerze polno frezhe,
V ljubezni gorezhe
Sa njo pohiti.
Moj duh i. t. d.

Marija v nebo vseta.

Marija! teb' ſerze v ljubezni je gorelo,
Ljubilo je, in od ljubezni ſkopernelo.
O frezhna ſmert! zhe ſme ſe ſmert imenovati,
K' ti jo je hotel Bog, Deviza ſveta, dati.
Vefelo, mirno in preſladko ſi ſaſpala,
Od ſemlje ſe v nebeſhki paradish podala.
Ši ſhla v nebo, o Mati moja, in shivljenje!
Ši ſhla k Svelizharju v nebeſhko poſlavljenje,
Š teboj ſhelim tud ješt to ſemljo ſapuſtiti,
In ſe pri tebi, moja Mati, vefeliti.

O blagor meni! in o blagor duhi moji!
Zhe kdaj dofeshem štati pri Kraljizi svoji.
O frezhin, kdor te gledati pri Šinu more,
Povsdignjeno zhes angelöv vifoke kore!
Na sadnjo uro pridi k meni, o Deviza!
De se rasveseli takrat moja duhfiza.
De, ko se bode pred Šodnikam prikasala,
Bofh, Mati vfmiljena, ji ti na strani štala.

Shaloftna Mati boshja.

O vi, ki v mojih filnih prebritkosti
Vefeli tù po poti memo gréfte,
Poglejte, zhe sa bolezhino véfte,
De bi bila enaka moji kdaj.

Ta, ki pred nami tù na krishi vmira,
Rasbit, kervav, ko grefhnik sanizhljivi,
To je moj Šin, nedolshni, ljubesnivi;
Ljubesni, ne framote, vredin je.

Ta Šin je Štvarnika nebes in semlje
Ozheta svojga osnanval in molil,
Ta Šin je mene si sa Mater svolil,
She preden je zel svet uftvarjen bil.

On je moj Bog, k' fim vidila ga perva
Presfrezhno tisto nozh rojeno Dete,
Njegov nebeshk obras je shélje svete
Ljubesni do njega mi v ferzu vshgal.

Je mene svojo ljubo tovarfhizo
Isvolil svésto v tukejshnim shivljenji,
Me ranjeno v ljubesni sasheljenji
S lepoto svojo vklenjeno dershi.

Oh! njega vmirati sdaj tukej vidim
Na saframvanja postelji, v slabosti,
V terpljenji hudim, v shalofsti, britkosti,
De shalofne tud fkale pokajo.

Oh, kamor se oberne, ga ne najde
Nikjer priyatla, tud ne pomozhnika;
Hudobnih truma gleda ga velika,
Ki le britkejši smert mu delajo.

Bog, Ozhe vezhni! ki ga serzhno ljubish,
Kako se moresh v ljubiga osréti?
Kako ga gledati toljkanj terpeti,
Pa vender se usmiliti ga ne?

S dolgmi svetá ga Bog pokritga vidi,
In serd njegov ne da se vstanoviti,
Dokler ne vidi smerti ga sturiti
Is sgol ljubeshni do krivizhnih naf.

Preljubi Šin, ki vmirati te vidim,
Oh, de bi môgla jest ti pomagati!
De b' môgla v svojih rokah te dershati!
De bi v narozhji maternim umerl.

Joj! de ti jest polajshati ne morem!
Ker sama s svojo shaloštjo, slabostjo
Navdajam ti serze she bolj s britkostjo,
Ti delam she grenkejši tvojo smert!

Oh dushe! oj, ljubite ga, ljubite!
Ki tû terpi sa vafhe odrefhenje,
Ljubeshni poln dajè sa vaf shivljenje,
In le ljubeshen tud od vaf shelí.

Ljubeshen do Marije.

Tisto Gospo in Devizo jest ljubim,
Ktere serze je v ljubeshni gorezhe,
Ljubi vse dushe po nji hrepenezhe,
Desi nevredne, jih zhertit' ne sna.

V svetih nebesih je ona Kraljiza,
Vender se milostljiva priblishuje
Vsakimu, kteri v ljubeshni sdihuje,
Njeno nebesko lepoto zhasí.

Ta tako lepa in zhista Deviza,
Ktero je sam Bog, preljubo in svešto,
Svolil si Mater, in Hzhi in Nevesto,
Ta mi je vnela in vsela serze.

O, de bi mogel jest kdaj doshiveti,
De bi Marijo vse serza ljubile,
Šlifhati, de bi vse trume zhašile
Šveto in fladko Marije ime.

De bi se péla po semlje pokrajnah
Raslegajozh se vsih serz harmonija:
Shivi! oj shivi Deviza Marija!
Shivi tud Jesuf, k' jo ljubi tako!

Ifhe naj druge ljubesni, kdor hozhe,
Ljubi, zhe more, naj kdo kterokoli,
Moja pa ljuba, k serze mi jo voli,
To je Marija, k' jo ljubi tud Bog.

Štegni roko, o Marija premila!
Roparza serz moja fladka! in vsemi
Moje serze mi is perf, in ga vnemi,
De bo gorelo, medlelo sa té.

Vnemi ga s tistim plamenam ljubesni,
Š kterim je tvoje prot Bogu se vnelo,
De bo tud moje v tem ognji gorelo,
V vezhni ljubesni do mojga Boga.

Škonzhanje

Sdaj te sapustim, ljubi moj bravez! moj brat v Kristusu in ljubljenz nafhe dobre Mater Marije; te sapustim, in fhe to rezhem: Ljubi stanovitno in poslavlaj to dobro Gospo, in prisadeni si kolikor morefh, de jo bodo tudi drugi ljubili, in bodi si sveft, bodi preprizhan, de zhe bosh do smerti Marijo stanovitno zhaftil, je tvoje svelizhanje gotovo.

Sdaj fkonzham te bukve, pa ne sato, de bi vezh ne imel povedati od flave te mogozhne Kraljize, temuzh sato, de ti ne bom nadleshin. To malo, kar fim v teh bukvah povedal, je sadofti te s ferzhno ljubesnijo do saklada poboshnofti, do Mater boshje navdati; sa poboshnoft ti bo hvaleshnoft fkasala s svojo mogozhno pomozhjo. Šprejmi toraj prijasno moje sheljé, ktere fim imel, namrezh s tim svojim delam kaj pripomôzhi, de bi se ti posvezhval in kdaj svelizhan bil, fkos to, de bi postal ljubesni in gorezhnofti poln fin té preljudesnive Kraljize. In zhe sposnash, de fo ti te moje bukvize le nekoliko

k temu pomagale, te lepo prošim, priporo-
zhuj me Marii, in prôsi sa mene to gnado,
ktero jest sa tebe prošim, to je, de bi se
kdaj v nebesih vidila vkupej pred njenimi
nogami, fklenjena s vsimi drugimi njenimi
flushabniki.

Poslednizh se obernem k tebi, o Mati
mojiga Gospoda, in Mati moja, Marija! in
te prošim, sprejmi milostljivo ta moj slabi trud,
in sheljé, ktere sim imel, viditi namrezh, de
bi te vsi ljudje hvalili in ljubili. Ti she vesh,
kako sim shelel fkonzhati te svoje majhine
bukvize od tvoje slave pred svojo smert-
jo, ktera mi je she bliso. Sdaj rezhem,
de rad umerjem, ker te svoje bukve na svetu
sapustim, ktere te bodo neprenehama hvalile
in zhastile, kakor sim si jest prisadeval sturiti
od zhasa svojiga spokorjenja, ktero si mi
ti od Boga sprofila. O prezhistá Deviza Ma-
rija, jest ti priporozhim vse tiste, kateri te
ljubijo, posebno tiste, kateri bodo te moje
bukve brali, nar bolj pa tiste, kateri mi bodo
to dobroto sturili, de me bodo tebi pripo-
rozhvali; Gospa! daj jim stanovitnost, sturi
jih vse sveté, in tako nas pripelji vse tebe
zhastit v nebesa. O Mati moja prefladka!
ref je, de sim ubog greslnik, pa jest upam,
de te ljubim, in upam od tebe velike rezhi,
in med drugimi to, de bom v tvoji ljubesni

umerl. Upam de me bo v mojih smertnih teshavah, kadar mi bo hudizh moje grehe pred ozhi postavljaj, nar pred Jesufovo terpljenje, potem pa tvoja pomozh poterdila, de bom v gnadi boshji fhel is tega revniga svetá, de bom prifhel ga ljubiti, in sahvaliti tebe, moja Mati, od vekomaj do vekomaj. Amen. Tako upam, tako naj bo.

Gospa! tako te prosim s svetim Bernardam, rezi sa naf svojimu Šinu: Vina nimajo. Kelh tega vina, o kako upijani! Ljubesen boshja upijani k sanizhvanju sveta; ogréje, mozh daje, saspane obudi svesto opravljati, kar je zhasniga in kar je vezhniga.

Ti si polna njiva, polna zhednost, polna gnad. Ti si prifhla kakor svetla sarija in rudezha, ker si premagala isvirni greh, in si bila rojena rasvetljena v sposnanji refnize, in rudezha v ljubeshni zhednost. Nizh ni opravil sovrashnik pri tebi, ker tavshent fhkitov vifi na tebi, in vse oroshje môzhnih. Sakaj nobene zhednosti ni, ktera bi se v tebi ne svetila, in kar so imeli svetniki posamim, vse to imash ti sama.

O nasha Gospa! nasha fredniza! nasha pomozhniza, svojimu Šinu naf priporôzhi. Šturi, o preblaga, s gnado, ktero si saflushila, de on, ki je fkos tebe postal de-

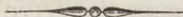
leshin nafhe flabosti in revfhine, po tvojih
proshnjah tudi naf šturi deleshne svojiga ve-
lizhastva in svoje zhafti.

Lepa Rosha sveselenja!
Zhe me ljubish, Mati mila!
Daj, de bo do konz shivljenja
Moja dufha te ljubila.

O Marija! daj mi frezho,
De s ljubesnijo gorezho
Klizhem v smerti tvoje imé.

Ti si svesda ljubesniva,
Tje, kjer pokoj dufha vshiva,
Peljesih zhes svetá morjé.

Shivi naj Jesuf, Marija, Joshef in Teresija!

Molitve

pri sveti Mafhi.

Pripravljanje.

O neskonzhno mogozhni, sveti Bog! Uboga, revna stvar se priblisham tvojimu altarju, de bi sadu neskonzhniga ofra svete mafhe deleshin bil. Tvoj edini, vezhni Šin sam se takej daruje tebi vezhnimu Ozhetu sa grehe zeliga sveta, in tudi sa moje grehe. V sdrushenji s tvojim ljubim Šinam, ti darujem jest ta ofer svete mafhe k zhafti in posvezhenju tvojiga svetiga imena; v sahvalo sa vse meni dodeljene gnade, v sadoštenje sa vse svoje sturjene grehe; k sadobljenju vsih meni potrebnih gnad, in v pomozh vsih tistih shivih in mertvih, sa ktere sim nar bolj dolshan moliti, posebno pa sa té shive (*imenuj jih*), in sa té mertve (*imenuj jih*).

Pripravi, o Bog, moje ferze, ozhisti mojiga duha, odpusti mi moje grehe, de bom vredin tega presvetiga ofra deleshin biti.

Kadar mafhnik ozhitno spoved moli.

Spovem se Bogu vsigamogozhnimu, Marii presveti Devizi, svetimu Mihelu arhan-

gelu, svetimu Janesu Kerstniku s. apostel-
nama Petru in Paulu, in vsem svetnikom, de
sim gresnil s mislijo, s besedo in s djanjem;
gresnil sim, gresnil sim, hudo sim gresnil.
Sato prošim presveto Devizo Marijo, svetiga
Mihaela arhangela, svetiga Janesa Kerstnika,
sveta apostelna Petra in Paula, in vse svet-
nike, de bi prošili sa me pri Bogu našim
Gospodu.

Všigamogozhni Bog naj se naš usmili,
naj nam odpušči naše grehe, in naj naš pri-
pelje v večno shviljenje. Všigamogozhni,
usmiljeni Bog naj nam dedeli odveso in od-
puščenje naših grehov. Amen.

Kyrie eleison.

Gospod, usmili se naš! Kristus, usmili
se naš! Gospod, usmili se naš!

Gloria.

Zhašt bodi Bogu v visokosti, mir ljudem
na semlji, kateri imajo dobro, sveto voljo!
Hvalimo te, zhaštimo te, molimo te, po-
vikshujemo te, sahvalimo te savoljo tvojiga
svetiga velizhastva! Gospod! Bog! Kralj
nebeshki! všigamogozhni Ozhe! Gospod Je-
sus Kristus! edinorojeni Sin! Gospod! Bog!
Jagnje boshje! Sin Ozhetov! kateri odjem-
lješ grehe sveta, sprejmi našo molitev;

ki sediš na desni Ozheta, usmili se naš!
 Ti sam si svet; ti sam Gospod; ti sam Nar-
 višhi, Jusu Kristus! s svetim Duham v ve-
 lizhastvu Boga Ozheta. Amen.

Molitve.

Všigamogozhni, vezhni Bog! uslišhi mo-
 litev svojiga ljudstva, in ne odverni od naš
 svojiga oblizhja savoljo naših grehov. Uslišhi
 milostljivo molitev masnika, svojiga slu-
 shabnika, ki prosi sa svelizhanje tvojiga
 ljudstva, in daj, de kar s saupanjem pro-
 simo, od tvoje milosti prejmemo, fkos Jusu
 Kristusa, našiga Gospoda. Amen.

Lit.

O moj Bog! molim tvojiga svetiga Du-
 ha, kateri je is prerokov in apostelnov govoril,
 in she vedno fkos sveto katolišhko zerkev
 govori. S spofhtvanjem in s ponishnostjo
 sprejemem vse nauke in opominvanje, ktero
 mi sveta zerkev fkos svoje uzhenike daje.
 Dodeli mi, o Bog, de bom po naukih svete
 zerkve vselej shivel, fkos Jusu Kristusa,
 Gospoda našiga. Amen.

Evangelium.

Moj Svelizhar, kako velika je tvoja
 ljubesen, de si sam uzhenik hotel na svet
 priti, de bi nam pot v nebesa pokasal. Daj

mi gnado, de bom nauke, ki si jih ti osna-
noval, ponishno poslušhal; rasvetli moj um,
de jih sposnam, ponôvi moje ferze, de
jih ljubim in svesto spolnujem. Dodeli mi
svojo boshjo pomozh, de se svetiga evan-
gelija nikol ne bom framoval, temuzh ga s
besedo in djanjem vselej terdil; ki shivish
in kraljujesh vekomaj. Amen.

Credo.

(Kadar maslnik vero moli, môli tudi ti apo-
stolsko véro.)

Ofrovanje.

Vsemi, sveti Ozhe, vsemogozhni ve-
zhni Bog! ta ofer, ki ti ga maslnik sa naf
daruje. Terdno verujem, de bo v pravo telo
in pravo kri Jesufa Kristusa spreobrnjen.
Vsemi ta ofer, o nebeshki Ozhe, v poslav-
ljenje svojiga svetiga imena, v spravo mo-
jih grehov, v sahvalo vsih meni dodeljenih
gnad, v sadobljenje novih dobrot, in pripo-
mozhkov sa moje svelizhanje. Vsemi ta ofer
tudi sa vse prizhjozhe, sa vse verne kristjane,
sa shive in mertve, de bo meni in njim v
svelizhanje, in v vezhno shivljenje. Amen.

Orate fratres.

Naj vsame Gospod ta ofer is tvojih rok
v hvalo in zheshenje svojiga imena, v duho-
vin prid naf vsih, in ze le svete zerkve. Amen.

Prefazion.

Réfnizhno se spodobi in je dolshnost, prav je in dobro, de ti vselej in povsod hvalo dajemo, o sveti Gospod! vsigamogozhni Ozhe! vezhni Bog! fkos Jesufa Kristusa, Gospoda nashiga, fkos kteriga tvoje velizhastvo hvalijo angeli, molijo gospostva, s straham zhashtë oblasti. Nebesa, nebesške mozhi, in Šerafini te fkupej s velikim veseljem povikshujejo. Vsemi s njih hvalo tudi nashe zheshenje, o Bog! kteri s veliko ponishnostjo sposnamo in klizhemo: Svet! svet! svet! je Gospod Bog Sabaot! Nebesa in semlja so polne tvoje zhashti. Zhesheñ bodi, kteri pride v imenu Gospoda! Hofana v visokosti!

Po Sanktusu.

Sato te, o nefkonzhno usmiljeni Ozhe, fkos Jesufa Kristusa, Gospoda nashiga, ponishno profimo, vsemi in posveti te ponudbe, te darove, te svete in neomadeshane daritve, ktere ti darujemo posebno sa tvojo sveto, katolsško zerkev; de bi ji mir dodelil, jo varoval, jo v edinosti ohranil, in vishal po zelim svetu; pa tudi sa tvojiga flushabnika, nashiga papesha (*imé*) in nashiga shkofa, (*imé*) in sa vse, kteri se prave katolsške in apostolske vere dershe.

Spomni se, o Bog! svojih flushabnikov in flushabniz, (*misli na tiste shive, sa ktere hozhesh posebno moliti,*) in vsih prizhejozhih, kterih vero sposnash, in poboshnost vidish, sa ktere ti darujemo, ali kteri ti sami darujejo sa sebe in sa svoje brate, sa odrešenje svojih dušh, sa svoje svelizhanje, in tudi sa sdravje svojiga telefа, in pred teboj vezhnim, shivim in resnizhnim Bogam, svoje obljube spolnujejo.

Sedinjeni s vsimi svetniki zhaštimo pred vsimi drugimi spomin zhaštitljive vselej Devize Marije, Matere našhiga Boga in Gospoda Jesufa Kristufa; pa tudi svetih apostelnov: Petra in Paula, Andreja, Jakoba, Janesa, Tomasha, Jakoba, Filipa, Jerneja, Mateusha, Shimna in Tadeja, Lina, Klêta, Klemenа, Křista, Kornelija, Ziprijana, Laurenzija, Krisógona, Janesa in Paula, Kosma in Damiana, in vsih tvojih svetnikov; dodeli nam škos njih saflushenje in prošnje, de bomo s tvojo pomozhjo povšod obvarovani. Škos ravno tega Kristufa Gospoda našhiga. Amen.

Prošimo te tedaj, o Gospod, vsemi milostljivo ta dar, kteriga ti mi, tvoji flushabniki, prinesemo, in s nami zela tvoja drushina, in dodeli nam našhe dni v tvojim miru preshiveti; obvarvaj naš vezhniga pogubljenja, in šturi, de bomo med tvoje svoljene

prishteti; fkos Kristusa Gospoda nashiga.
Amen.

Prosimo te, o Bog, dodeli, de bo ta dar v vsm shengan, posvezhen, poterjen, in tebi prijetin, de postane Telo in Kri tvojiga preljubiga Šina, Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa.

Povsdigvanje.

Jest verujem, o Jესuf! de si tukej pod podobo kruha Bog in zhlovek vprizho; molim te; ljubim te; odpusti mi moje grehe. Jесuf! usmili se me!

Jest verujem, o Jесuf! de je to tvoja sveta refhnja Kri, ktero si na krishi prelil sa naf. Molim te, o presveta Kri mojiga Svelizharja! Omi in ozhisti mojo dusho od vsih madeshev greha!

Po povsdigvanji.

Po Jесusovi sapovedi se spomnimo, o Gospod! mi, tvoji hlapzi in tvoje sveto ljudstvo, presvetiga terpljenja, od smerti vstajenja, in zhaštiga nebohoda ravno tega Kristusa, Šina tvojiga, Gospoda nashiga, in darujemo tvojimu prezhudnemu velizhastvu od tvojih darov in dobrot ta zhisti dar, ta sveti dar, ta bresmadeshni dar, sveti kruh vezhniga shivljenja, in kelh vezhniga svelizhanja.

Poglej na te dari s milosiljivim in lju-

besnivim oblizhjem, in jih sprejmi, kakor si sprejel s dopadenjem dari svojiga hlapza, pravizhniga Abelna, ofer nashiga ozhaka Abrahama, in svetih, zhisti dar, kteriga ti je daroval tvoj viski duhoven Melhisedek.

Ponishno te prosimo, vsigamogozhni Bog! sapovej, de bodo ti darovi skos tvojiga svetiga angela prinesheni na tvoj visoki altar, pred tvoje boshje velizhastvo, de bomo vsi, kteri smo tega altarja deleshni, in kteri bomo savshili presveto Telo in presveto Kri tvojiga Sina, napolnjeni s vsim nebeskim shegnam, in s gnado; skos ravno tega Kristusa, Gospoda nashiga. Amen.

Spomni se tudi, o Gospod! svojih flushabnikov in flushabniz, kteri so pred nami shli v vezhnost s snamnjem vere, in pozhivajo v spanji miru, (*misli na tiste mertve, sa ktere hozhefh posebno moliti.*) Dodeli tim in vsim drugim, kteri v Kristusu pozhivajo, de v kraj ohlajenja, svetlobe in miru pridejo; skos ravno tega Kristusa, Gospoda nashiga. Amen.

Tudi nam grefhnikam, tvojim flushabnikam, v tvoje neskonzhno usmiljenje saupajozhim, daj delesh in tovarshstvo s svojimi svetimi apostelni in marterniki: s Janesam, Shtefanam, Matijem, Barnabam, Ignazjem, Aleksandram, Marzelinam, Petram; s Fe-

lizito, Pérpetuo, Agato, Luzijo, Nesho, Zezilijo, Anastasijo, in s vsimi svojimi svetniki. Daj nam, te prosimo, v njih drushbo priti, ne savoljo nashiga saflushenja, ampak savoljo tvoje milosti, fkos Kristusa Gospoda nashiga, fkos kteriga ti, o Gospod! vse te dobre dari stvarish, posvetish, oshivish, posbegnash in nam dodelish. Škos njega, s njim, in v njem se tebi, Bogu Ozhetu vsemogozhnimu, v edinosti svetiga Duha, vfa zhaft in hvala fkasuje, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Ozhe nash.

Ozhe nash, kteri si i. t. d.

Refhi naf, o Gospod! od vsiga hudiga pretezheniga, prizhjozhiga in prihodnjiga, in fkos proshnje svete, zhaftitljive vselej Devize, in Matere boshje Marije, svojih svetih apostelnov Petra in Paula, in Andreja, in vsih svetnikov, dodeli nam milostljivo mir v nashih dneh, de bomo s pomozhjo tvoje milosti vselej greha prosti, in vse smote obvarovani. Škos ravno tega Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, Šina tvojiga, kteri s teboj shiví in kraljuje, v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Mir Gospodov bodi vselej s nami. Ta smef in to posvezhenje Telefa in Kervi nashi-

ga Gospoda Jesufa Kristufa, bodi nam, ki ga prejmemo, v vezhno shivljenje. Amen.

Agnus Dei.

Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemljesh, usmili se nas! Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemljesh, usmili se nas! Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemljesh, daj nam mir.

O Gospod Jesuf Kristuf! kateri si svojim apostelnam rekel: Mir vam sapustim, svoj mir vam dam, ne glej mojih grehov, ampak vero svoje zerkve, in dodeli ji dobrotljiv po svoji volji mir in edinost, kateri shivish in kraljujesh Bog, od vekomaj do vekomaj. Amen.

O Gospod Jesuf Kristuf! Sin shiviga Boga! kateri si po volji Ozheta, s svetim Duham vred, fkos svojo smert svét v shivljenje obudil, refhi me s svojim presvetim Telesam in svojo presveto Kervijo od vsih mojih grehov, in od vsiga hudiga, in dodeli mi, de bom tvoje sapovedi vselej svesto spolnoval, in de se nikdar ne bom od tebe lozhil; kateri s Bogam Ozhetam in svetim Duham shivish in kraljujesh Bog, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Gospod Jesuf Kristuf! naj mi ne bo k obsojenju in k pogubljenju, de se jest ne-

vredni predersnem tvoje Telo savshivati, ampak naj mi bo po tvoji dobroti bramba in osdravljenje dushe in telefа; kateri shivish in kraljujesh s Bogam Ozhetam, v edinosti svetiga Duha, Bog, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Gospod! nisim vredin, de gresih pod mojo streho, ampak rêzi le s besedo, in moja dusha bo osdravljena.

Gospod! nisim vredin, de gresih pod mojo streho, ampak rêzi le s besedo, in moja dusha bo osdravljena.

Gospod! nisim vredin, de gresih pod mojo streho, ampak rêzi le s besedo, in moja dusha bo osdravljena.

(Zhe ne gresih k f. obhajilu, obhajaj se na duhovno visho, de shelje obudish Jesufa vredno prejeti.)

Sadnje molitve.

Vfigamogozhni; vezhni Bog! is zeliga serza te sahvalim sa vse meni dodeljene gnade in dobrote, posebno pa, de si nam svojiga Sinu dal v spravo sa nashe grehe, in de nas s njegovim Mesam in njegovo Kervijo shivish sa vezhno shivljenje. Obvaruj me, de nikoli ne bom nevredno pri ofru svete mashe, in de svetiga reshnjiga Telefа nikoli po nevrednim ne prejmem. Škos ravno tega Kristusa Gospoda nashiga. Amen.

Shégen.

Naj ti dopade, presveta Trojiza, ta sveta flushba, ktero sim opravil, in dodeli, de bo ofer, kteriga sim jest, nevredni zhlovek, pred ozhmi tvojiga velizhastva daroval, tebi prijetin, meni pa in vsem, sa ktere je bil darovan, skos tvojo milost v odpushtenje grehov. Škos Kristusa, Gospoda nashiga. Amen.

Poshegnaj nas vsigamogozhni Bog, Ozhe, Šin in sveti Duh! Amen.

Sadnji evangeli.

Jesuf! vezhna Beseda Boga Ozheta! Is ljubesni do nas si zhlovek postal. Molim te, saupam v tebe, ljubim te. Prishel si na svet, de bi nam pot vezhniga shivljenja pokasal. Vodi me, ti prava luzh svetá, de v temi tega shivljenja ne sajdem, temuzh od tvoje luzhi rasvetljen, sveto shivim, in frezhno umerjem.

Molitev po sveti mashi.

Dobrotljivi Bog! sahvalim te, de si me vdeleshil tega presvetiga ofra. Odpusti mi grehe, ktere sim pri ti sveti mashi s rastrenjem in rasmishljenjem sturil. Terdno fkle-nem nikoli vezh greshiti. Daj mi sa to svoj mogozhni shegen in gnado. Jesuf in Marija naj bota moja ljubesen vekomaj. Amen.

Molitve

pri spovedi in svetim obhajilu.

Pripravljanje k spovedi.

(Preden k spovedi grešh, morash Boga pro-
fiti, de te rasvetli, de bošh svoje grehe, ktere si
sturil, sposnal, de ti gnado rešnizhne grevenge in
rešnizhniga sklepa poboljšhanja dodeli. Posebno se
morash priporozhiti Materi boshji, de ti pravo sha-
loft nad grehi sadobi.)

Molitev pred spovedjo.

O neškonzhno mogozhni Bog! pred
svojimi nogami vidish sdajavza, kateri te je
tolikokrat rasshalil, kateri te pa sdaj ponish-
no sa odpushtenje prosi: Rastertiga in po-
nishaniga ferza, Gospod, ne bošh savergel.

Sahvalim te, de si me do danšzhakal,
in me nisi pustil v štanu greha umreti. Sa-
voljo saflushenja Jesusa Kristusa upam, de
mi bošh, o Bog! ker si me dosdaj poter-
peshljivo prenesel, v ti spovedi vse grehe
odpuštil, ktere sim sturil. Obshalujem svoje
grehe, o moj Bog! shal mi je, de sim jih
sturil ker sim s njimi pekel saflushil, in ne-
besa sgubil; pa vender jih ne obshalujem
famo sa to, ker sim s njimi vezhne fhtra-

finge saflushil, temuzh shal mi je, ker sim tebe, nefkonzhno dobroto s njimi rasshalil. Ljubim te, o moja vezhna dobrota! in ker te ljubim, obshalujem svoje krivize, s kterimi sim tebe rasshalil. Jest sim bil tebe sapustil, ti nisim zhafti, ktera ti gré, fka-soval, tvojo gnado, tvojo prijasnost sim sanizhval, sim te, o Bog, radovoljno sgubil. Odpušti mi savoljo Jesufa vse moje grehe; obshalujem jih is zeliga ferza, fovrashim jih; obshalujem ne le smertnih grehov, ktere sim sturil, temuzh tudi vse male grehe, ker sim te tudi s temi rasshalil. Naprej si vsamem sanaprej nikoli vezh radovoljno te shaliti. Ref, moj Bog! rajshi hozhem umreti, kakor fhe kdaj greshiti.

(Zhe imafh kak greh, v kteriga bolj pogosto padafh, morafh posebno obljubiti ga sapustiti, in priloshnosti vanj se varovati. Prôsi tudi spovednika, de ti nar boljshi pripomozhke k poboljshanju pové.)

Po spovedi.

O moj ljubesnivi Jesuf! kako veliko hvalo sim ti dolshin! Upam, de si mi savoljo saflushenja svoje. Kervi moje grehe odpustil. Sahvalim te sato is zeliga ferza, in od sheljá gorim, v nebesih fkos zelo vezhnost tvojo milost zhaftiti in hvaliti. Dosdaj sim te, o Bog! velikokrat sgubil, pa

sanaprej te nozhem nizh vezh sgubiti; svoje shivljenje hozhem spreobniti; ti saflushish vso mojo ljubesen, sato te hozhem refnizhno ljubiti. Nizh vezh nozhem od tebe lozhen biti; obljudil sim ti rajshi umreti, kakor te fhe kdaj rasshaliti; sdaj ponovim svoj fklep, in ga hozhem dershati.

Obljudim ti, priloshnosti greha se ogibati, in sato ta pripomozhek nuzati (*ime-nuj pripomozhek*), de vezh ne greshim. Pa ti posnash mojo slabost, o moj Bog! Daj mi gnado, de ti svest ostanem do smerti, in pomagaj mi vselej, kadar bom v fkušnjavi, de k tebi pribeshim. Pomagaj mi, o Marija! ti si Mati stanovitnosti, v tebe stavim vse svoje upanje.

Pripravljanje k svetimu Obhajilu.

(Noben pripomozhek naf ne more tako greha obvarovati in v ljubesni boshji uterditi, kakor sveto Obhajilo. Pa od kod pride, de nektere dushe, desiravno pogosto k svetimu Obhajilu gredo, vender smeraj mlazhne ostanejo, in smeraj v ravno tiste pregresfhke padajo? To pride od tod, ker se malo in ne sadoosti pripravijo. Dve rezhi ste sa to pravo potrebni:

1. Moramo svoje serze od vfiga nagnenja ozhifiti, ktero je ljubesni boshji nasprotno.

2. Moramo velike shelje imeti Boga ljubiti. Sveti Franzhishk Salesi pravi: „V ljubesni boshji

raſti, mora naſh prvi namen biti, kadar k ſvetimu Obhajilu gremo“. Le is ljubeshni moramo Boga prejeti, kteri ſe is zhiſte ljubeshni ljudem dari.)

Molitev pred ſ. Ohhajilam.

O moj ljubeshnivi Jeſuf! prav ſin boſhji, kteri ſi is ljubeshni do mene kakor v morji bolezhin in ſanizhevanja umerl, terdno verujem, de ſi v preſvetim Sakramentu vprizho; pripravljen ſim ſa to ſvojo vero ſvoje ſhivljenje v dar prineſti.

O moj ljubi Svelizhar! upam od tvoje dobrote, ſavoljo ſafluſhenja tvoje ſa mé prelite kervi, de boſh ſhe to jutro, ko me boſh obifkal, moje ferze ſ ſvojo ſveto ljubeshnijo uſhgal, in de mi boſh vſe tiſte gna-de dodelil, kterih potrebujem, de ti ſveſt in pokorin oſtanem do ſmertí.

O moj Bog! edini in pravi ljubi moje duſhe, kaj bi bil mogel vezh ſturiti, de bi mene k ljubeshni do tebe nagnil? **O** moj Jeſuf! tebi ni bilo ſadoſti, de ſi umerl ſa mene, temuzh ſi ſhe ta ſvet Sakrament poſtavil, ſi hotel moja jed biti, de bi ſe popolnoma meni daril, de bi ſe na tanko ſ tako revno in nehvaleshno ſtvarjo, kakor ſim jeſt, fklenil. Ti ſam me ſhe vabiſh te prejeti; ti ſam nizh bolj ne ſhelifh, kakor de bi ſe jeſt ſ teboj fklenil. **O** neſkonzhna

ljubesen! Bog se mi hozhe popolnoma dariti! O moj Bog! o ljubesniva, nefkonzhna dobrota! ki nefkonzhno ljubesen saflushish, ljubim te zhef vse, ljubim te is zeliga ferza, ljubim te bolj, kakor samiga febe, bolj, kakor svoje shivljenje, te ljubim. Ljubim te, ker saflushish ljubljen biti, ljubim te, de bi tebi dopadel, sej tako ferzhno shelish mojo ljubesen. Sapustite me toraj vi polvetne shelje; tebi, moj Jesuf! tebi, moja nar vezhji dobrota, moje vse, tebi samimu hozhem dariti vso svojo ljubesen. Danfi se hozhefh meni popolnoma dariti, lej, tudi jest se tebi popolnoma darim. Dopusti, de te ljubim, sakaj, lej, jest nizh drusiga ne shelim, kakor samiga tebe, nizh drusiga nozhem, kakor samo to, kar tebi dopade. Ljubim te, moj Svelizhar! Svojo flabo ljubesen fklenem s ljubesnijo, s ktero te vfi angeli in svetniki ljubijo, s ktero te Marija, tvoja boshja Mati, in vezhni Ozhe nebefhki ljubi. O de bi te mogel od vseh ljubljeniga viditi! O de bi mogel narediti, de bi te vfi ljudje ljubili, de bi te vfi ljubili tako, kakor si vredin ljubljen biti.

Lej, moj Jesuf! blisham se k tebi, de bi se s tvojim svetim mesam shivil. Al oh, moj Bog! kaj sim jest, in kaj si ti? Ti si Bog nefkonzhne dobrote, in jest, jest sim

revin zhervizhek, ki sim s toliko grehi obloshen, s kterimi sim te tolikokrat is svojiga ferza pregнал. O moj Bog! jest nisim vredin pred teboj se snajti, jest sim vredin fkos zelo vezhnost dalez in sapushen od tebe v peklu goreti. Ti pa, moj Bog! ker si nefkonzhna dobrota, me klizhefh k febi, de bi te jest v svoje ferze prejel. Lej, sdaj pridem vef ponishin in oframoten savoljo toliko grehov, s kterimi sim te rasshalil, pa vender tudi poln saupanja v tvojo ljubesen do mene. O kako shal mi je, moj ljubesnivi Svelizhar, de sim te tolikokrat rasshalil. Ti si zlo svoje shivljenje hotel dati sa mene, in jest, jest sim tolikokrat tvojo milostin tvojo ljubesen rasshalil, in sim te sa prasin nizh sapustil. Bolj, kakor savoljo vsiga drusiga hudiga, mi je shal savoljo vsih grehov, s kterimi sim te bil rasshalil, naj bodo veliki ali majhini, ker sim se soper tebe nefkonzhno dobroto pregresfhil; is zeliga ferza so mi soperni. Upam, de si mi she odpustil; zhe mi pa she nisi, moj Jesus! o odpusti mi sdaj, preden te v svoje ferze prejemem. Ker hozhefh zhes malo zhafa v moje ferze priti, te prosim, de med pred v svojo gnado vsamefh.

Pridi, o moj Jesus! pridi v moje ferze, ktero po tebi hrepeni. O moja edina, moja nefkonzhna dobrota, moje shivljenje, moja

ljubesen, moje vse, danši te shelim s tisto ljubesnijo prejeti, s ktero so te tiste dušhe prejemale, ktere so te nar bolj ljubile; shelim te prejeti, kakor tvoja sveta Mati Marija; svoje danashnje Obhajilo fklenem s njenim Obhajilam. O presveta Deviza, moja ljuba Mati Marija! daj mi ti fama danši svojiga ljubiga Šinu, sakaj, lej, is tvojih rok ga shelim prejeti. Rezi mu, de sim tvoj flushabnik, sakaj tako me bo danši, ko k meni pride, s toliko vezhji ljubesnijo na svoje ferze pritifnil.

Molitev po svetim Obhajilu.

(Zhaf po svetim Obhajilu je drag zhaf, velike gnade dosezhi, sakaj proshnje in molitve, ktere ob tistim zhafu opravljamo, kadar je Jesus tako na tanko s nasho dušho fklenjen, imajo veliko vezh saflushenja in vrednosti, kakor tiste, ki jih ob drugim zhafu opravimo. Šveta Teresija pravi, de je takrat Gospod v dušhi, kakor na tronu gnad, in dušho nagovarja: Prôfi me, o moja hzhi, sa karkoli hozhefh, sakaj sa to sim prifhel k tebi, de bi ti dobrote delil. Oh kakfhne posebne gnade so tisti prejeli, kteri so po svetim obhajilu fkerbni bili s Jesusam se pogovarjati! Zhaftiti pater Avila ni nikoli samudil po svetim Obhajilu po dve uri v molitvi oftati. Šveti Alois je Jesusa Kristusa po tri dni sa to gnado hvalil. Škerbimo tudi mi faj zeli tisti dan s Jesusam fklenjeni oftati, kteri dan smo ga sjutraj v svoje ferze prejeli.)

Molitev.

Sdaj, moj Jesuf, si she prifhel k meni, si she v mojim ferzu, si she vef moj postal. Pozhaftim te, moj Svelizhar! Molim te, in pred teboj fe vershem na svoje kolena; objamem te, in te pritifnem na svoje ferze; sahvalim te, de si hotel v moje gresfno ferze priti. O Marija! in vi, vfi moji pomozhniki! moj angelz varh! sahvalite Jesufa nameft mene. Ker si me tedej, moj nebesfki Kralj! tako ljubesnivo hotel obifkati, ti darim svojo voljo, fvobodnost, in vse kar fim. Ti si de vfiga meni daril; tudi jest fe tebi popolnoma darim; sanaprej nozhem vezh fam svoj biti, od danfi hozhem biti tvoj, popolnoma tvoj. Hozhem, de bo moja dufha vfa tvoja, de bodo moje telo, vse moje mozhi, moji pozhutki, vfi tebi flushili, le tebi flushiti, tebi dopafti sheleli. Tebi, o Jesuf! darujem vse svoje misli, svoje shelje, svoje nagnjenje, vse svoje shivljenje. Dosti dolgo fim te shalil, o moj Jesuf! Vse dni svojiga shivljenja, ktere mi bosh she dal, hozhem na to oberiniti, de bom tebe ljubil, ker si ti mene tako priferzhno ljubil.

Vsemi, o Bog mojiga ferza! vsemi ta dar, kteriga ti danfi ubog gresfnik daruje, kteri nizh drusiga ne sheli, kakor tebe lju-

biti, tebi dopasti. Šturi s menoj, oberni s menoj in s vsim, kar imam, kakor tebi dopade. Tvoja ljubesen naj v mojim ferzu vse pokonzha, kar tebi ne dopade, de bom vef tvoj, in le sato shivim, de bi tebi dopadel.

Ne prosim te, o Jesuf! sa dobrote tega sveta, le to te prosim, de mi savoljo saflushenja svojiga svetiga terpljenja vedno shaloft nad mojimi grehi dodelish. Rasvetli me, de bom nezhimernost vsih dobrot tega sveta sposnal, de bom sposnal, kako ti saflushish od nas ljubljen biti. Šturi, de se bom od vsiga nagnjenja na posvetne rezhi odtergal, in naveshi me na svojo sveto ljubesen, de moja volja od danš sanaprej nizh drusiga ne bo shelela, kakor kar ti sam hozhefh. Daj mi poterpeshljivost in voljnost, zhe bom revin ali bolan, ali zhe se mi kaj drusiga prigodi, kar mojimu posheljenju ne bo ufhezh. Šturi, de bom prav krotak do tistih, kateri me sanizhujejo. Daj mi frezhno smert; daj mi svojo sveto ljubesen. Pa pred vsim te prosim, de mi dasfh vedno ostati v tvoji gnadi notri do smerti. Ne pripusti, de bi se fhe kdaj od tebe lozhil. O moj prefladki Jesuf! ne dovôli, de bi te jest fhe kdaj sapustil. Prosim te pa tudi sa gnado, de bom v vsih fkushnjavah k tebi, o moj Jesuf! pribeshal, de bom takrat tebe na

pomozh klizal; prosim te sa gnado, de te bom vedno sa gnado stanovitnosti profil.

O vezhni **Ozhe!** tvoj ljubi **Šin** **Jesuf** mi je obljubil, de mi hozhefh vse dati, kar te bom v njegovim imenu profil: **Kar** bote **Ozheta** v mojim imenu profili, vam bo dal. (**Jan. 16.**) V imenu, in savoljo saflushenja tvojiga ljubiga **Šinu**, te toraj prosim sa tvojo ljubesen, in sa stanovitnost do konza, de te bom kdaj v nebefih is vſih svojih mozhi ljubil, in zelo vezhnost tvojo milost hvalil, kadar se ne bom vezh bal od tebe lozhen biti.

O presveta **Deviza Marija!** moje upanje, sadobi mi to gnado, sa ktero te prosim; sturi tudi, de te bom priferzhno ljubil, moja mogozhna **Kraljiza**, in de se bom v vſih svojih potrebah tebi priporozhval. **Amen.**

Lauretanfke litanije

Devize Matere Marije.

Gospod, ufmili se naf!

Kriste; ufmili se naf!

Gospod, ufmili se naf!

Kriste, flifhi naf!

Kriste, uflifhi naf!

Ozhe nebesfki, vfigamogozhni Bog, ufmili se naf!

Sin, vfiga sveta, refhnji Bog, ufmili se naf!

Sveti Duh, refnizhni Bog, ufmili se naf!

Sveta Trojiza en sam Bog, ufmili se naf!

Sveta Marija,

Sveta Mati boshja,

Sveta deviz Deviza,

Mati Kristufova,

Mati milofti boshje,

Mati prezhisti,

Mati bres makesha,

Mati nedolshna,

Mati prefveta,

Mati ljubeshnjiva,

Mati prezhudna,

Mati nafhiga ftvarnika,

Mati nafhiga odrefhenika,

Deviza modra,

Deviza zhaftitljiva,

Deviza hvale vredna,

Deviza mogozhna,

Deviza ufmiljena,

Deviza verna,

sa naf Boga prôfi!

Podoba pravize,
 Sedesh modrosti boshje,
 Sazhetik nafhiga vefelja,
 Pofoda duhovna,
 Pofoda zhafti vredna,
 Pofoda vse svetoſti,
 Škrivnoſtna rosha,
 Turn kralja Davida,
 Turn flonokoſteni
 Hiſha slata,
 Škrinja miru in ſprave,
 Vrata nebeſhke,
 Sgodnja daniza,
 Sdravje bolnikov,
 Pribeshaliſhe greſhnikov,
 Troſhtarza ſhaloſtnih,
 Pomozh kriſtjanov,
 Kraljiza angelov,
 Kraljiza ozhakov,
 Kraljiza prerokov,
 Kraljiza apoſtelnov,
 Kraljiza marternikov,
 Kraljiza ſposnovavzov, sa naf Boga prôſi!
 Kraljiza deviz, sa naf Boga prôſi!
 Kraljiza vſih ſvetnikov, sa naf Boga prôſi!
 Jagnje boshje, ki grehe ſveta odjemljefh; sa-
 nêſi nam, o Goſpod!
 Jagnje boshje, ki grehe ſveta odjemljefh; uſli-
 ſhi naf, o Goſpod!
 Jagnje boshje, ki grehe ſveta odjemljefh; uſmili
 ſe naf, o Goſpod!
 Kriſte, ſliſhi naf!
 Kriſte, uſliſhi naf!
 Ozhe naſh i. t. d.
 Zheſhena Marija i. t. d.

sa naf Boga prôſi!

Pod tvojo pomozh pribeshimo, o sveta boshja porodniza! ne saversi nashih proshenj v nashih potrebah, temuzh refhi naf vselej od vsih nevarnost. O zhaſtitljiva in shegnana deviza! nasha gospa, nasha fredniza, nasha besedniza, nasha pomozhniza. S svojim Šinam naf ſpravi, ſvojimu Šinu naf priporôzhi, ſvojimu Šinu naf isrôzhi.

Prôſi ſa naf sveta boshja porodniza.

De bomo vredni obljud Kristuſovih.

M o l i m o.

Švojo miloſt, proſimo Goſpod! v naſhe ferze vlij, de, ki ſmo po angelovim osnâjenji vzhlovezhenje Kristuſa, tvojiga Šina, ſpoſnali, po njega terpljenji in krishi zhaſtitljivo vſtâjenje doſeſhemo. Škos ravno tiſtiga Kristuſa Goſpoda naſhiga. Amen.

Prôſi ſa naf ſveti Joſhef!

De bomo vredni obljud Kristuſovih.

M o l i m o.

Naj nam, proſimo, Goſpod! ſafluſhenje ſhenina tvoje preſvete Matere Marije pomaga, de, kar nasha ſlaboſt ne premore, nam bode po njegovih proſhnjah dodeljeno. Kteri ſhiviſh in kraljujeſh s Bogam Ozhetam v edinosti ſvetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

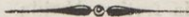
Salve regina.

Zhefhena bodi kraljiza ! Mati milosti, shivljenje, sladkost in upanje nafhe, bodi zhefhena ! **K** tebi vpijemo sapušheni Evini otrôzi ; k tebi sdihujemo shaloſtni in objokani v tej dolini ſols. Oh, oberni tedaj, nafha pomozhniza ! ſvoje miloſtljive ozhi v naf, in pokashi nam po tem revnim shivljenji Jeſufa, shegnani ſad tvojiga teleſa ; o miloſtljiva, o dobrotljiva, o ſladka Deviza Marija !

Proſi ſa naf ſveta boſhja porodniza !
De bomo vredni obljud **K**riſtufovih.

M o l i m o.

Vſigamogozhni vezhni Bog ! ki ſi duſho in telo zhaſtite Devize, Matere Marije, de bi vredno prebivaliſhe tvojiga ſina biti ſafluſhila, ſ pripomozhjo ſvetiga Duha pripravi ; daj, de bomo, ki ſe njeniga ſpomini veſelimo, po njenih miloſtljivih proſhnjah od prihodnih ſlegov in vezhne ſmerti reſheni. ſkos ravno tiſtiga **K**riſtufa Goſpoda nafhiga. Amen.

K a s a l o.

	fran.
Od mnogih djanj poboshnosti na zhaft Marije Devize	3
Premishljevanje zhes lauretanske litanije	39
Premishljevanje sa prasnike Marije Devize	62
1. Sa prasnik zhistiga spozhetja Marije Devize	62
2. " " rojstva Marije Devize	92
3. " " darovanje "	114
4. " " osnanenja "	131
5. " " obiskanja "	154
7. " " ozhishvanja "	173
7. " " nebovsetja I. "	192
8. " " nebovsetja II. "	215
9. " " shalost "	234
Premishljevanje zhes vsako sedmerih shalost	256
Perva shalost, prerokvanje Šimeona	256
Druga " beg Jesufov v Egipt	264
Tretja " sgubljenje Jesufa v tempelnu	270
Zheterta " frezhanje Jesufa in Marije	279
Peta " smert Jesufova	286
Šhefta " Jesufovo prebodenje in snetje	295
Šedma " Jesufovo poloshenje v grob	304
Molitve k sedmeri shalosti Marije Devize	311
Darovanje samiga sebe Marii Devizi	317
" svoje drushine " "	318
Sdihljeji proti Marii Devizi	319
Pesmi na zhaft Marije Devize	321
Škonzhanje	335
Molitve pri sveti masli	339
" " spovedi in svetim obhajilu	346
Lauretanske litanije	356

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000519972

